

Kuldīgas novada attīstības programma 2022.–2028. gadam

Pašreizējās situācijas analīze

1. redakcija

Kuldīga, 2021

Kuldīgas novada attīstības programma 2022.–2028. gadam

Pašreizējās situācijas analīze

1. redakcija

Dokumentā izmantotas Kuldīgas novada pašvaldības fotogrāfijas

Kuldīga, 2021

SATURS

1	DEMOGRĀFIJA	8
2	KULTŪRA	16
2.1	BIBLIOTĒKAS UN TO PAKALPOJUMI	16
2.2	MUZEJI UN KULTŪRVĒSTURISKĀ MANTOJUMA EKSPOZĪCIJAS	17
2.3	KULTŪRAS NAMI UN IEDZĪVOTĀJU LĪDZDALĪBA AMATIERMĀKSLAS KOLEKTĪVOS	20
2.4	KULDĪGAS MĀKSLINIEKU REZIDENCE	23
2.5	KULTŪRIZGLĪTĪBAS PIEDĀVĀJUMS	24
2.6	NEVALSTISKĀS ORGANIZĀCIJAS KULTŪRAS JOMĀ	24
2.7	APTAUJAS REZULTĀTI	25
2.8	SECINĀJUMI UN PRIEKŠLIKUMI	26
3	IZGLĪTĪBA	29
3.1	<i>PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBA</i>	30
3.2	VIŠPĀRĒJĀ IZGLĪTĪBA	32
3.3	INTEREŠU IZGLĪTĪBA	35
3.4	PROFESIONĀLĀ IZGLĪTĪBA	36
3.5	AUGSTĀKĀ IZGLĪTĪBA	38
3.6	PIEAUGUŠO IZGLĪTĪBA	39
3.7	APTAUJAS REZULTĀTI	40
3.8	SECINĀJUMI UN PRIEKŠLIKUMI	40
4	VESELĪBAS APRŪPE	43
4.1	PRIMĀRĀ VESELĪBAS APRŪPE UN NEATLIEKAMĀ MEDICĪNISKĀ PALĪDZĪBA	43
4.2	ZOBĀRSTNICĪBA, AMBULATORIE UN STACIONĀRIE VESELĪBAS APRŪPES PAKALPOJUMI	44
4.3	VESELĪBAS APRŪPES CILVĒKRESURSI	46
4.4	APTAUJAS REZULTĀTI	48
4.5	SECINĀJUMI UN PRIEKŠLIKUMI	49
5	SPORTS UN AKTĪVS DZĪVESVEIDS	51
5.1	SPORTA DZĪVES RAKSTUROJUMS	51
5.2	IEDZĪVOTĀJU VESELĪBAS VEICINĀŠANAS PASĀKUMI	52
5.3	INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA SPORTAM UN AKTĪVAM DZĪVESVEIDAM	53
5.4	SPORTA UN AKTĪVĀS ATPŪTAS INFRASTRUKTŪRAS NOVĒRTĒJUMS	54
5.5	APTAUJAS REZULTĀTI	55
5.6	SECINĀJUMI UN PRIEKŠLIKUMI	56
6	SOCIĀLĀ AIZSARDZĪBA	59
6.1	SOCIĀLĀ PALĪDZĪBA	59
6.2	SOCIĀLIE PAKALPOJUMI	60
6.3	SOCIĀLĀS NOZARES CILVĒKRESURSI	61
6.4	ĢIMENES AR BĒRNIEM	62
6.5	APTAUJAS REZULTĀTI	63
6.6	SECINĀJUMI UN PRIEKŠLIKUMI	64
7	EKONOMIKA	66
7.1	EKONOMISKI AKTĪVĀS KOMERCĀBIEDRĪBAS	66
7.2	PIEVĪENOTĀ EKONOMISKĀ VĒRTĪBA (PEV) UN VADOŠĀS NOZARES	66
7.3	INDUSTRIĀLIZĀCIJAS UN RAŽOŠANAS UZNĒMĒJDARBĪBAS VIDE	68
7.4	TŪRISMS	69
7.5	LAUKSAIMNIECĪBA	71
7.6	MEŽSAIMNIECĪBA	73
7.7	JAUNO UZNĒMUMU (START-UP) VIDE KULDĪGAS NOVADĀ	73
7.8	NODARBINĀTĪBA	74
7.9	DARBASPĒKA SVĀRSTMIGRĀCIJA	75
7.10	ATALGOJUMS	76
7.11	APTAUJAS REZULTĀTI	76
7.12	SECINĀJUMI UN PRIEKŠLIKUMI	77
8	TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA UN MOBILITĀTE	80

8.1	NOZARES PIEDĀVĀJUMS.....	80
8.2	AUTOCEĻU INFRASTRUKTŪRA	80
8.3	APTAUJAS REZULTĀTI	81
9	INFRASTRUKTŪRA	84
9.1	KOMUNĀLO PAKALPOJUMU NODROŠINĀTĀJI JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ.....	84
9.2	KOMUNĀLO PAKALPOJUMU SISTĒMU GALVENIE RAKSTURLIELUMI	84
9.3	ŪDENSSAIMNIECĪBAS SISTĒMU ĪSS RAKSTUROJUMS	85
9.4	SILTUMAPGĀDES SISTĒMU ĪSS RAKSTUROJUMS.....	86
9.5	ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA	86
9.6	MĀJOKĻI, TO APSAIMNIEKOŠANA UN ENERGOEFEKTIVITĀTE	87
9.7	APTAUJAS REZULTĀTI	88
9.8	SECINĀJUMI UN PRIEKŠLIKUMI	89
10	VIDE	91
10.1	DABAS UN ZEMES RESURSI UN TO AIZSARDZĪBA	91
10.2	GAISA KVALITĀTE.....	91
10.3	PUBLISKĀ ĀRTELPA UN TERITORIJU VAI PILSĒTU UN CIEMU LABIEKĀRTOJUMS.....	91
10.4	DZĪVNIEKU LABTURĪBA	92
10.5	APTAUJAS REZULTĀTI	92
10.6	SECINĀJUMI UN PRIEKŠLIKUMI	92
11	DROŠĪBA	95
11.1	DROŠĪBA UN SABIEDRISKĀ KĀRTĪBA.....	95
11.2	CEĻU SATIKSMES NEGADĪJUMI.....	95
11.3	NOZIEGUMI	96
11.4	CĪVILĀ AIZSARDZĪBA	98
11.5	VALSTS UGUNSDZĒSĪBAS UN GLĀBŠANAS DIENESTA NODROŠINĀJUMS.....	98
11.6	APTAUJAS REZULTĀTI	99
11.7	SECINĀJUMI UN PRIEKŠLIKUMI	100
12	PĀRVALDĪBA	102
12.1	TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS INDEKSS.....	102
12.2	PAŠVALDĪBAS STRUKTŪRA UN PAKALPOJUMI.....	103
12.3	E-INDEKSA RĀDĪTĀJI.....	104
12.4	PAŠVALDĪBAS TĒLS UN KOMUNIKĀCIJA.....	104
13	JAUNATNES POLITIKA	107
13.1	APTAUJAS REZULTĀTI	108
13.2	SECINĀJUMI UN PRIEKŠLIKUMI	109

ILUSTRĀCIJU SARAKSTS

ILUSTRĀCIJA 1.1. IEDZĪVOTĀJU SKAITA DINAMIKA JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ UN TO VEIDOJOŠAJOS NOVADOS, 2017.-2021. GADS, DATI UZ GADA SĀKUMU (AVOTS: CENTRĀLĀ STATISTIKAS PĀRVALDE (CSP), ATSAUCES KODS IRD060).....	8
ILUSTRĀCIJA 1.2. IEDZĪVOTĀJU SKAITA DINAMIKA LATVIJĀ UN KURZEMES REĢIONĀ, 2017.-2021. GADS, DATI UZ GADA SĀKUMU (AVOTS: CSP, ATSAUCES KODS IRD060)	8
ILUSTRĀCIJA 1.3. IEDZĪVOTĀJU SKAITA DINAMIKA JAUNIZVEIDOTĀ KULDĪGAS NOVADA PAGASTOS, 2017.-2020. GADS, DATI UZ GADA SĀKUMU, PĒC IEDZĪVOTĀJU FAKTISKĀS DZĪVESVIETAS (AVOTS: CENTRĀLĀ STATISTIKAS PĀRVALDE (CSP), ATSAUCES KODS IRD060, KONSULTANTU APRĒKINS).....	9
ILUSTRĀCIJA 1.4. IEDZĪVOTĀJU SKAITA DINAMIKA KULDĪGAS PILSĒTĀ UN SKRUNDAS PILSĒTĀ, 2017.-2020. GADS, DATI UZ GADA SĀKUMU, PĒC IEDZĪVOTĀJU FAKTISKĀS DZĪVESVIETAS (AVOTS: CENTRĀLĀ STATISTIKAS PĀRVALDE (CSP), ATSAUCES KODS IRD060, KONSULTANTU APRĒKINS).....	9
ILUSTRĀCIJA 1.5. IEDZĪVOTĀJU SKAITA IZMAIŅAS JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ, 2016.-2020. GADS, (AVOTS: CSP, ATSAUCES KODS IRS030)	10
ILUSTRĀCIJA 1.6. JAUNIZVEIDOTĀ KULDĪGAS NOVADA IEDZĪVOTĀJU VECUMA UN DZIMUMA STRUKTŪRA, 2021. GADS, DATI UZ GADA SĀKUMU (AVOTS: CSP, ATSAUCES KODS IRD080)	11
ILUSTRĀCIJA 1.7. JAUNIZVEIDOTĀ KULDĪGAS NOVADA, KURZEMES REĢIONA UN LATVIJAS IEDZĪVOTĀJI SADALĪJUMĀ PĒC DARBSPĒJAS, %, DATI UZ 2021. GADA SĀKUMU (AVOTS: CSP, ATSAUCES KODS IRD080).....	11
ILUSTRĀCIJA 1.8. DEMOGRĀFISKĀS SLODZES LĪMENIS LATVIJĀ, KURZEMES REĢIONĀ UN JAUNIZVEIDOTO KULDĪGAS NOVADU VEIDOJOŠAJOS NOVADOS, 2017.-2021. GADS, DATI UZ GADA SĀKUMU (AVOTS: CSP, ATSAUCES KODS IRD020)	12
ILUSTRĀCIJA 1.9. DEMOGRĀFISKĀS SLODZES LĪMENIS LATVIJĀ, KURZEMES REĢIONĀ UN JAUNIZVEIDOTO KULDĪGAS NOVADU VEIDOJOŠAJOS NOVADOS, DATI UZ 2021. GADA SĀKUMU (AVOTS: CSP, ATSAUCES KODS IRD020)	12
ILUSTRĀCIJA 1.10. JAUNIZVEIDOTĀ KULDĪGAS NOVADA IEDZĪVOTĀJI SADALĪJUMĀ PĒC TAUTĪBAS, DATI UZ 2021. GADA SĀKUMU (AVOTS: CSP, ATSAUCES KODS RIG0401)	13
ILUSTRĀCIJA 1.11. IEDZĪVOTĀJU SKAITS, BLĪVUMS, DEMOGRĀFISKĀ SLODZE UN BEZDARBA LĪMENIS (%)* JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ, DATI UZ 2021. GADA SĀKUMU (AVOTS: CSP, NVA)	14
ILUSTRĀCIJA 2.1. JAUNVEIDOTĀ KULDĪGAS NOVADA BIBLIOTĒKU GALVENIE RĀDĪTĀJI, SKAITS (AVOTS: KM).....	17
ILUSTRĀCIJA 2.2. JAUNIZVEIDOTĀ KULDĪGAS NOVADA AKREDITĒTĀ MUZEJA APMEKLĒJUMS, SKAITS (AVOTS: KM).....	18
ILUSTRĀCIJA 2.3. EKSPOZĪCIJU, IZSTĀŽU SKAITS AKREDITĒTĀJĀ KULDĪGAS NOVADA MUZEJĀ, SKAITS (AVOTS: KM)	19
ILUSTRĀCIJA 2.4. MUZEJPEDAGOĢISKO PROGRAMMU NORIŠU SKAITS FORMĀLĀS IZGLĪTĪBAS IETVAROS UN KĀ MŪŽIZGLĪTĪBAS SASTĀVDAĻA, SKAITS (AVOTS: KM).....	19
ILUSTRĀCIJA 2.5. MUZEJPEDAGOĢISKO PROGRAMMU KLAUSĪTĀJU SKAITS FORMĀLĀS IZGLĪTĪBAS IETVAROS UN KĀ MŪŽIZGLĪTĪBAS SASTĀVDAĻA, SKAITS (AVOTS: KM)	20
ILUSTRĀCIJA 2.6. PASĀKUMU SKAITS JAUNVEIDOTĀ KULDĪGAS NOVADA KULTŪRAS CENTROS, SKAITS	21
ILUSTRĀCIJA 2.7. APMEKLĒJUMA SKAITS JAUNVEIDOTĀ KULDĪGAS NOVADA KULTŪRAS CENTROS, SKAITS.....	21
ILUSTRĀCIJA 2.8. AUDZĒKŅU SKAITS PROFESIONĀLAJĀS VIDĒJAS KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀDĒ	24
ILUSTRĀCIJA 2.9. KULTŪRAS INSTITŪCIJU IZVIETOJUMS JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ (AVOTS: KM)	25
ILUSTRĀCIJA 2.10. APTAUJĀTO JAUNIZVEIDOTĀ KULDĪGAS NOVADA IEDZĪVOTĀJU VIEDOKLIS PAR KULTŪRAS PAKALPOJUMIEM (N=280) 26	
<i>ILUSTRĀCIJA 3.1. JAUNIZVEIDOTĀ KULDĪGAS NOVADA IEDZĪVOTĀJI (15 UN VAIRĀK GADU VECUMĀ) PĒC IZGLĪTĪBAS LĪMĒŅA, % 2020. GADĀ.....</i>	<i>29</i>
ILUSTRĀCIJA 3.2. KULDĪGAS NOVADA IEDZĪVOTĀJI (15 UN VAIRĀK GADU VECUMĀ) PĒC IZGLĪTĪBAS LĪMĒŅA, % 2020. GADĀ	30
ILUSTRĀCIJA 3.3. BĒRNU SKAITS VECUMĀ LĪDZ 6 GADU VECUMAM JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ 2015.- 2020. (AVOTS: CSP, ATSAUCES KODS: RIG010)	31
<i>ILUSTRĀCIJA 3.4. BĒRNU SKAITS LĪDZ 6 GADU VECUMAM JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ SADALĪJUMĀ PA IETVERTAJIEM NOVADIEM 2015. – 2020. (AVOTS: CSP, ATSAUCES KODS: RIG010).....</i>	<i>31</i>
ILUSTRĀCIJA 3.11. IZGLĪTĪBAS PAKALPOJUMI JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ (AVOTS: IZM)	39
<i>ILUSTRĀCIJA 3.12. APTAUJĀTO JAUNIZVEIDOTĀ KULDĪGAS NOVADA IEDZĪVOTĀJU VIEDOKLIS PAR IZGLĪTĪBAS PAKALPOJUMIEM (N=280) 40</i>	
ILUSTRĀCIJA 4.1. NEATLIEKAMĀS MEDICĪNISKĀS PALĪDZĪBAS DIENESTA SAVLAICĪGI IZPILDĪTO REZULTATĪVO IZSAUKUMU ĪPATSVARIS (%) NO VISIEM IZSAUKUMIEM DZĪVĪBAI UN VESELĪBAI KRITISKOS STĀVOKĻOS JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ UN BIJUŠAJOS NOVADOS.....	43
ILUSTRĀCIJA 4.2. APMEKLĒJUMU SKAITS PIE ĀRSTIEM (AMBULATORO APMEKLĒJUMU SKAITS UZ 1 IEDZ.) JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ UN BIJUŠAJOS NOVADOS (AVOTS: SPKC)	45
ILUSTRĀCIJA 4.3. VESELĪBAS APRŪPES PAKALPOJUMI JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ (AVOTS: NVD, NMPD, SPKC, VI).....	46
ILUSTRĀCIJA 4.4. ĀRSTNIECĪBAS PERSONU SKAITS JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ (AVOTS: SPKC).....	47
ILUSTRĀCIJA 4.5. ĀRSTNIECĪBAS PERSONU SKAITS SADALĪJUMĀ PA GRUPĀM JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ UN BIJUŠAJOS NOVADOS 2020. GADĀ (AVOTS: SPKC)	47
ILUSTRĀCIJA 4.6. ĀRSTU SKAITS JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ UN BIJUŠAJOS NOVADOS (UZ 10 000 IEDZĪVOTĀJU) (AVOTS: SPKC)	48
ILUSTRĀCIJA 4.7. APTAUJĀTO JAUNIZVEIDOTĀ KULDĪGAS NOVADA IEDZĪVOTĀJU VIEDOKLIS PAR VESELĪBAS PAKALPOJUMIEM (N=280) ..	48

KULDĪGAS NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2028. GADAM. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE

ILUSTRĀCIJA 5.1. AUDZĒKŅU SKAITS KULDĪGAS NOVADA SPORTA SKOLĀ (AVOTS: IZM)	51
ILUSTRĀCIJA 5.2. SPORTA UN AKTĪVĀS ATPŪTAS INFRASTRUKTŪRA JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ (AVOTS: WWW.SPORTAREGISTR.SLV, PAŠVALDĪBAS SNIEGTA INFORMĀCIJA)	54
ILUSTRĀCIJA 5.3. APTAUJĀTO JAUNIZVEIDOTĀ KULDĪGAS NOVADA IEDZĪVOTĀJU VIEDOKLIS PAR SPORTA PAKALPOJUMIEM (N=280)	56
ILUSTRĀCIJA 6.1. APTAUJĀTO JAUNIZVEIDOTĀ KULDĪGAS NOVADA IEDZĪVOTĀJU VIEDOKLIS PAR SOCIĀLO ATBALSTU UN SOCIĀLAJEM PAKALPOJUMIEM (N=280)	63
ILUSTRĀCIJA 7.1. EKONOMISKI AKTĪVO KOMERCĀRĪBAS VEICĒJU UN KOMERCSABIEDRĪBU SKAITS UZ 1 000 IEDZĪVOTĀJIEM JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ (AVOTS: CSP, ATSAUCES KODS UZS040)	66
ILUSTRĀCIJA 7.2. JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ STRĀDĀJOŠO KOMERSANTU PIEVIENOTĀ EKONOMISKĀ VĒRTĪBA SADALĪJUMĀ PA NOZARĒM (MILJ. EUR, 2017) (AVOTS: CSP, REFERENCES KODS: NPV021)	67
ILUSTRĀCIJA 7.3. JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ IETILPSTOŠO BIJUŠO NOVADU PEV UN VĒRTĪBA UZ 1 IEDZĪVOTĀJU (MILJ. EUR, 2017) UN PIEVIENOTĀS EKONOMISKĀS VĒRTĪBAS STRUKTŪRA (AVOTS: CSP, REFERENCES KODS: NPV021)	67
ILUSTRĀCIJA 7.4. JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ IETILPSTOŠO PAGASTU PEV (TŪKST. EUR, 2017)	68
ILUSTRĀCIJA 7.5. JAUNIZVEIDOTĀ KULDĪGAS NOVADA TŪRISTU MĪTNĒS PAVADĪTO NAKŠU SKAITS (TŪKST.) LAIKA POSMĀ NO 2016. LĪDZ 2020. GADAM (AVOTS: CSP, ATSAUCES KODS: TUV050)	69
ILUSTRĀCIJA 7.6. JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADA TŪRISTU MĪTNĒS VIDĒJAIS PAVADĪTO NAKŠU SKAITS	70
ILUSTRĀCIJA 7.7. GĀJĒJU PLŪSMAS GAR RESTORĀNU "BANGERT'S" GADA GRIEZUMĀ LAIKA POSMĀ NO 2016. LĪDZ 2020. GADAM (AVOTS: KULDĪGAS AKTĪVĀS ATPŪTAS CENTRS)	70
ILUSTRĀCIJA 7.8. TŪRISTU TĒRIŅI (EUR) KULDĪGAS NOVADĀ (AVOTS: KULDĪGAS AKTĪVĀS ATPŪTAS CENTRS)	71
ILUSTRĀCIJA 7.9. LAUKU ATBALSTA MAKSĀJUMIEM DEKLARĒTĀS LAUKSAIMNIECĪBAS ZEMES STRUKTŪRA (HA UN %)	72
ILUSTRĀCIJA 7.10. JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ ESOŠĀS LAUKSAIMNIECĪBAS ZEMES IZMANTOŠANAS MĒRĶU STRUKTŪRA, ...	72
ILUSTRĀCIJA 7.11. BEZDARBA LĪMENA IZMAIŅAS BIJUŠAJOS ALSUNGAS, KULDĪGAS UN SKRUNDAS NOVADOS (% NO IEDZĪVOTĀJIEM DARBSPĒJAS VECUMĀ) LAIKA POSMĀ NO 2016. LĪDZ 2021. GADAM (AVOTS: NVA)	74
ILUSTRĀCIJA 7.12. BEZDARBA SOCIĀLĀ STRUKTŪRA (%) JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ UZ 2020. GADA 31. DECEMBRI	75
ILUSTRĀCIJA 7.13. DARBASPĒKA ATALGOJUMS BIJUŠAJOS ALSUNGAS, KULDĪGAS UN SKRUNDAS NOVADOS (EUR/MĒN.)	76
ILUSTRĀCIJA 7.14. IEDZĪVOTĀJU VĒRTĒJUMS PAR EKONOMISKO VIDI JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ	77
ILUSTRĀCIJA 8.1. APTAUJĀTO JAUNIZVEIDOTĀ KULDĪGAS NOVADA IEDZĪVOTĀJU VIEDOKLIS PAR TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRU MOBILITĀTI (N=280)	82
ILUSTRĀCIJA 9.1. APTAUJĀTO JAUNIZVEIDOTĀ KULDĪGAS NOVADA IEDZĪVOTĀJU VIEDOKLIS PAR MĀJOKĻU UN KOMUNĀLO INFRASTRUKTŪRU (N=280)	88
ILUSTRĀCIJA 10.1. APTAUJĀTO JAUNIZVEIDOTĀ KULDĪGAS NOVADA IEDZĪVOTĀJU VIEDOKLIS PAR VIDI (N=280)	92
ILUSTRĀCIJA 11.1. CEĻU SATIKSMES NEGADĪJUMU SKAITS KULDĪGAS NOVADĀ (AVOTS: CSDD, HTTPS://WWW.CSDD.LV/CELU-SATIKSMES-NEGADIJUMI/CELU-SATIKSMES-NEGADIJUMU-SADALIJUMS-PA-PAGASTIEM)	96
ILUSTRĀCIJA 11.2. NOZIEDZĪGO NODARĪJUMU SKAITS KULDĪGAS, ALSUNGAS, SKRUNDAS NOVADOS, 2016.–2020. GADS (AVOTS: KRIMINĀLĀ STATISTIKA IEKŠLIETU MINISTRIJAS INFORMĀCIJAS CENTRS (IEM.GOV.LV))	97
ILUSTRĀCIJA 11.3. NOZIEDZĪGO NODARĪJUMU SKAITS UZ 10 000 IEDZĪVOTĀJU KULDĪGAS NOVADĀ (AVOTS: CSP)	98
ILUSTRĀCIJA 11.4. UGUNSGRĒKU SKAITS KULDĪGAS NOVADĀ (AVOTS: CSP)	99
ILUSTRĀCIJA 11.5. APTAUJĀTO JAUNIZVEIDOTĀ KULDĪGAS NOVADA IEDZĪVOTĀJU VIEDOKLIS PAR SABIEDRISKĀS KĀRTĪBAS NODROŠINĀŠANU (N=280)	99
ILUSTRĀCIJA 12.1. JAUNIZVEIDOTĀ KULDĪGAS NOVADA PAŠVALDĪBU TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS VĒRTĪBA SALĪDZINĀJUMĀ AR KURZEMES REĢIONA ATTĪSTĪBAS VĒRTĪBU (AVOTS: HTTPS://WWW.VRAA.GOV.LV/LV/TERITORIJAS-ATTISTIBAS-INDEKS)	102
ILUSTRĀCIJA 12.2. JAUNIZVEIDOTĀ KULDĪGAS NOVADA PAŠVALDĪBU TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS INDEKSA RANGS	102
ILUSTRĀCIJA 13.1. JAUNIEŠU 15-24 GADI VECUMĀ SKAITS JAUNIZVEIDOTĀ KULDĪGAS NOVADA BIJUŠAJĀS PAŠVALDĪBĀS	107
ILUSTRĀCIJA 13.2. APTAUJĀTO JAUNIZVEIDOTĀ KULDĪGAS NOVADA IEDZĪVOTĀJU VIEDOKLIS PAR BRĪVĀ LAIKA PAVADĪŠANAS IESPĒJĀM JAUNIEŠIEM, PAŠVALDĪBAS PAKALPOJUMU, E-PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBU, PAŠVALDĪBAS PĀRVALDĪBU (N=280)	109

TABULU SARAKSTS

TABULA 1.1. IEDZĪVOTĀJU SKAITA IZMAIŅU IEMESLI NO 01.01.2017.-01.01.2021., AVOTS: CSP, ATSAUCES KODS RIG050	10
TABULA 1.2. IEDZĪVOTĀJU SKAITA PROGNOZES JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ (AVOTS: SIA "JĀŅA SĒTA", HTTPS://WWW.VARAM.GOV.LV/SITES/VARAM/FILES/CONTENT/FILES/PROFILS_KULDIGAS_APVIENOTAIS_N-1.PDF , KONSULTANTU APRĒĶINS)	13
TABULA 2.1. BIJUŠAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ ORGANIZĒTO KULTŪRAS PASĀKUMU SKAITS PĒC TO VEIDA 2018.-2020. GADĀ, SKAITS	22
TABULA 3.1. PIKC KULDĪGAS TEHNOLOĢIJU UN TŪRISMA TEHNĪKUMA LICENCĒTĀS UN AKREDITĒTĀS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS	36
TABULA 6.1. MAZNODROŠINĀTĀS UN TRŪCĪGĀS PERSONAS JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ UN TAJĀ IETILPSTOŠAJOS BIJUŠAJOS NOVADOS (AVOTS: SOPA)	59
TABULA 6.2. SOCIĀLO PALĪDZĪBU SAŅĒMUŠO SKAITS UN TAI IZLIETOTIE LĪDZEKĻI JAUNIZVEIDOTAJĀ KULDĪGAS NOVADĀ UN TAJĀ IETILPSTOŠAJOS BIJUŠAJOS NOVADOS (AVOTS: LM)	59

KULDĪGAS NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2028. GADAM. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE

TABULA 6.3. IZLIETOTIE LĪDZEKĻI SOCIĀLAJEM PAKALPOJUMIEM UN TO SAŅĒMĒJU SKAITS DINAMIKĀ PA GADIEKŅIEM JAUNIZVEIDOTĀJĀ KULDĪGAS NOVADĀ (LM)	60
TABULA 6.4. IZLIETOTIE LĪDZEKĻI SOCIĀLAJEM PAKALPOJUMIEM UN TO SAŅĒMĒJU SKAITS JAUNIZVEIDOTĀJĀ KULDĪGAS NOVADĀ UN TAJĀ IETILPSTOŠO BIJUŠO NOVADU GRIEZUMĀ (LM).....	61
TABULA 6.5. PAŠVALDĪBAS INSTITŪCIJU DARBINIEKU SKAITS, KURI SNIEDZ SOCIĀLOS PAKALPOJUMUS UN SOCIĀLO PALĪDZĪBU JAUNIZVEIDOTĀJĀ KULDĪGAS NOVADĀ UN TAJĀ IETILPSTOŠAJOS BIJUŠAJOS NOVADOS (LM)	61
TABULA 6.6. ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ ESOŠI BĒRNI JAUNIZVEIDOTĀJĀ KULDĪGAS NOVADĀ UN TAJĀ IETILPSTOŠAJOS BIJUŠAJOS NOVADOS (AVOTS: SOPA).....	63
TABULA 7.1. MEŽU APJOMS PĒC TO TIPA (TŪKST. HA) UN KOPĒJĀ KRĀJAS (MILJ.M3)	73
TABULA 7.2. DARBASPĒKA SVĀRSTMIGRĀCIJA KULDĪGAS NOVADĀ (% NO PILSĒTĀ VAI NOVADĀ DZĪVOJOŠĀ DARBASPĒKA.....	75
TABULA 8.1. AUTOMOBILIZĀCIJAS LĪMENIS JAUNIZVEIDOTĀJĀ KULDĪGAS NOVADĀ (AVOTS: HTTPS://DATA.STAT.GOV.LV)	80
TABULA 8.1. KOPĒJĀIS CEĻU UN IELU GARUMS JAUNIZVEIDOTĀJĀ KULDĪGAS NOVADĀ.....	80
TABULA 9.1. KOMUNĀLO PAKALPOJUMU SNIEDZĒJI UN PAKALPOJUMI JAUNIZVEIDOTĀJĀ KULDĪGAS NOVADĀ, ...	84
TABULA 9.2. ŪDENSŠAIMNIECĪBAS UN SILTUMAPGĀDES SISTĒMU GALVENIE RAKSTURLIELUMI JAUNIZVEIDOTĀJĀ KULDĪGAS NOVADĀ (AVOTS: LVĢMC HTTP://PARISSRV.LVĢMC.LV/#VIEWTYPE=AIRREPORTS&INCREMENTCOUNTER=1 (APMEKLĒTA 17.06.2021.)	85
TABULA 10.1. GALVENO GAISU PIESĀRŅOJOŠO VIĒLU EMISIJAS JAUNIZVEIDOTĀJĀ KULDĪGAS NOVADĀ (AVOTS: LVĢMC DATI. HTTP://PARISSRV.LVĢMC.LV/#VIEWTYPE=AIRREPORTS&INCREMENTCOUNTER=1)	91

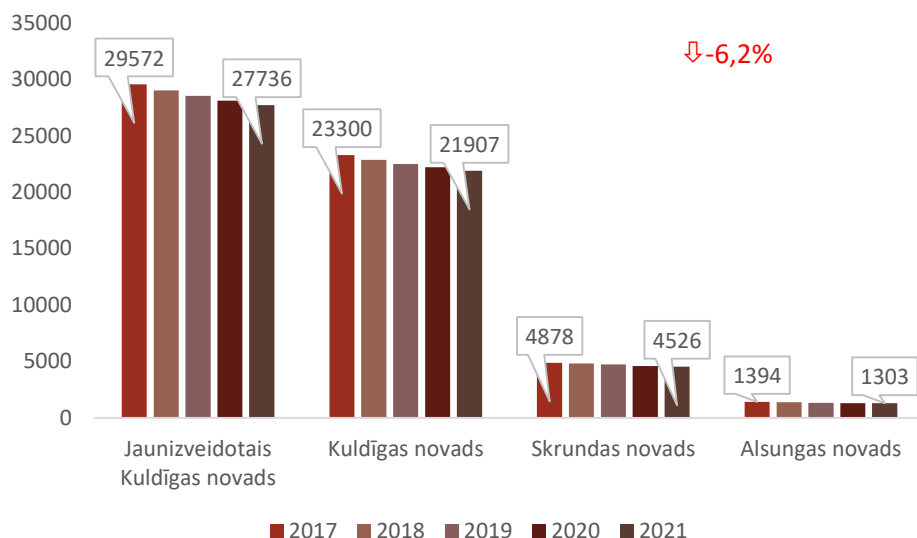
1. Demogrāfija

1 DEMOGRĀFIJA

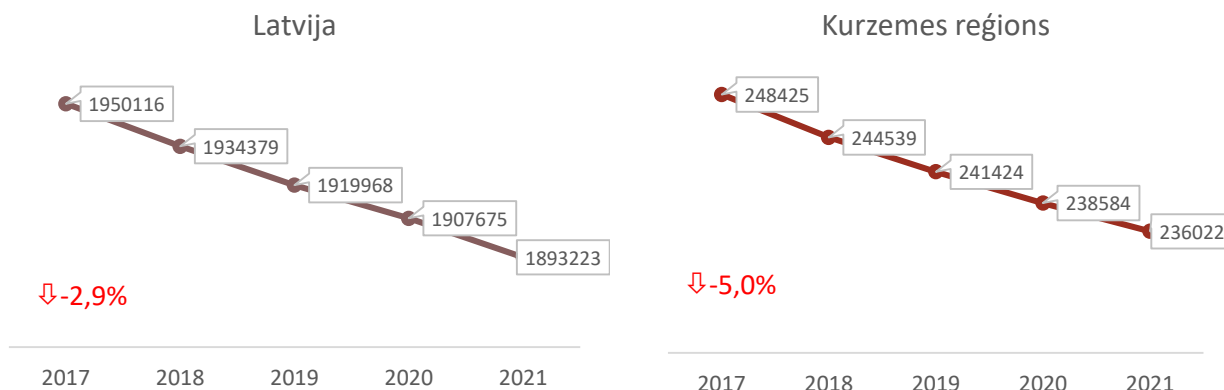
Demogrāfiskā situācija reģionā raksturo sociālo ilgtspēju un izaugsmes iespējas. Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā, kurā ir apvienoti bijušie Alsungas, Kuldīgas un Skrundas novadi, 2021. gada sākumā dzīvoja 27736 iedzīvotāji, kas ir 1,47% no visiem Latvijas iedzīvotājiem¹. 79% no visiem jaunizveidotā novada iedzīvotājiem dzīvoja bijušajā Kuldīgas novadā, 16,3% – Skrundas novadā un 4,7% – Alsungas novadā. Kopš 2017. gada sākuma iedzīvotāju skaits jaunizveidotā novada teritorijā ir samazinājies par 1836 iedzīvotājiem jeb 6,2%.

Ilustrācija 1.1. Iedzīvotāju skaita dinamika jaunizveidotajā Kuldīgas novadā un to veidojošajos novados, 2017.-2021. gads, dati uz gada sākumu (Avots: Centrālā statistikas pārvalde (CSP), atsaucis kods IRD060)

Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā iedzīvotāju skaits kopš 2017. gada sākuma ir sarucis straujāk nekā Kurzemes reģionā (-5,0%) un Latvijā kopumā (-2,9%).

Ilustrācija 1.2. Iedzīvotāju skaita dinamika Latvijā un Kurzemes reģionā, 2017.-2021. gads, dati uz gada sākumu (Avots: CSP, atsaucis kods IRD060)

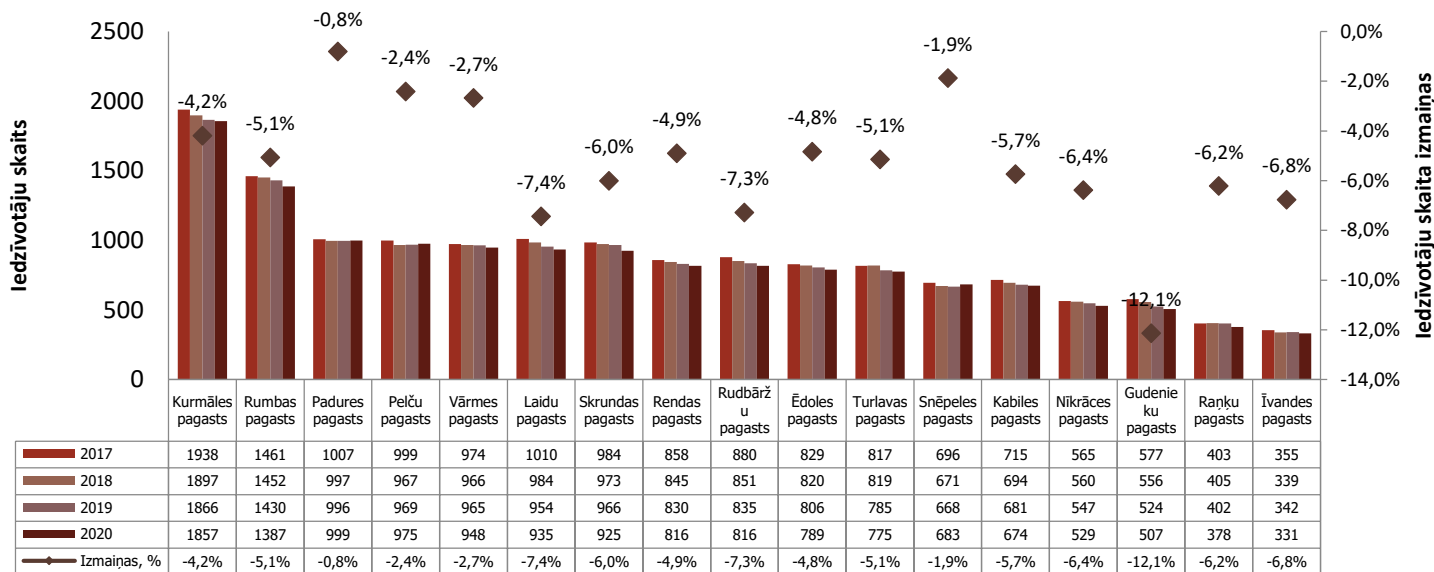

Iedzīvotāju skaita kritums ir vērojams gan visos jaunizveidotā novada pagastos, gan Kuldīgas un Skrundas pilsētās.

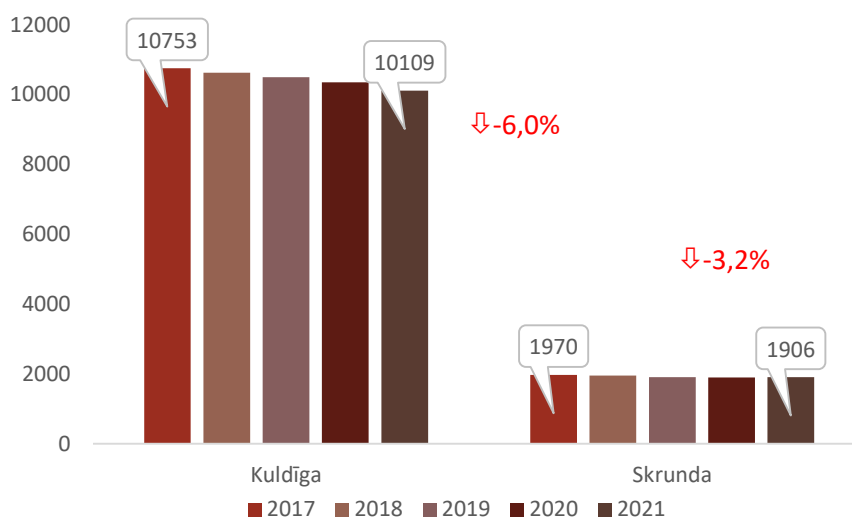
¹ Iedzīvotāju skaits norādīts pēc iedzīvotāju reģistrētās dzīvesvietas. Kopš 2019. gada CSP publicē datus pēc iedzīvotāju reģistrētās dzīvesvietas. Lai datu dinamika būtu korekti salīdzināma, dokumentā izmantoti arī dati par iedzīvotāju skaitu pēc iedzīvotāju faktiskās dzīvesvietas, ja nav pieejami iedzīvotāju skaita dati pēc iedzīvotāju reģistrētās dzīvesvietas.

KULDĪGAS NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2028. GADAM. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE

Ilustrācija 1.3. Iedzīvotāju skaita dinamika jaunizveidotā Kuldīgas novada pagastos, 2017.-2020. gads, dati uz gada sākumu, pēc iedzīvotāju faktiskās dzīvesvietas (Avots: Centrālā statistikas pārvalde (CSP), atsaucis kods IRD060, konsultantu aprēķins)

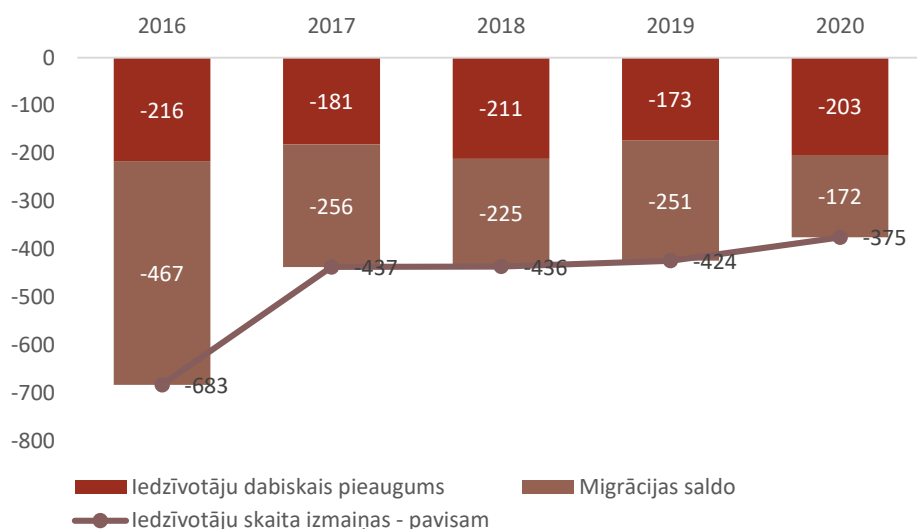

Ilustrācija 1.4. Iedzīvotāju skaita dinamika Kuldīgas pilsētā un Skrundas pilsētā, 2017.-2020. gads, dati uz gada sākumu, pēc iedzīvotāju faktiskās dzīvesvietas (Avots: Centrālā statistikas pārvalde (CSP), atsaucis kods IRD060, konsultantu aprēķins)

Bļīvāk apdzīvots ir bijušais Kuldīgas novads, kur iedzīvotāju bļīvums uz 1km² ir 13, Skrundas novadā šis rādītājs ir 8, Alsungas novadā – 7, kas ir ievērojami zemāks nekā vidēji Kurzemes reģionā (18) un Latvijā (31). Skatīt karti šis sadaļas beigās (Ilustrācija 1.11).

Iedzīvotāju skaita negatīvās izmaiņas ietekmē dabiskā pieauguma un migrācijas saldo rādītāji. Abi šie rādītāji jaunizveidotā Kuldīgas novada teritorijā kopš 2016. gada ir negatīvi. Lielāks īpatsvars iedzīvotāju skaita samazinājumā, izņemot 2020. gadu, ir negatīvajam migrācijas saldo, Latvijā kopumā lielāku īpatsvaru sastāda negatīvais dabiskais pieaugums.

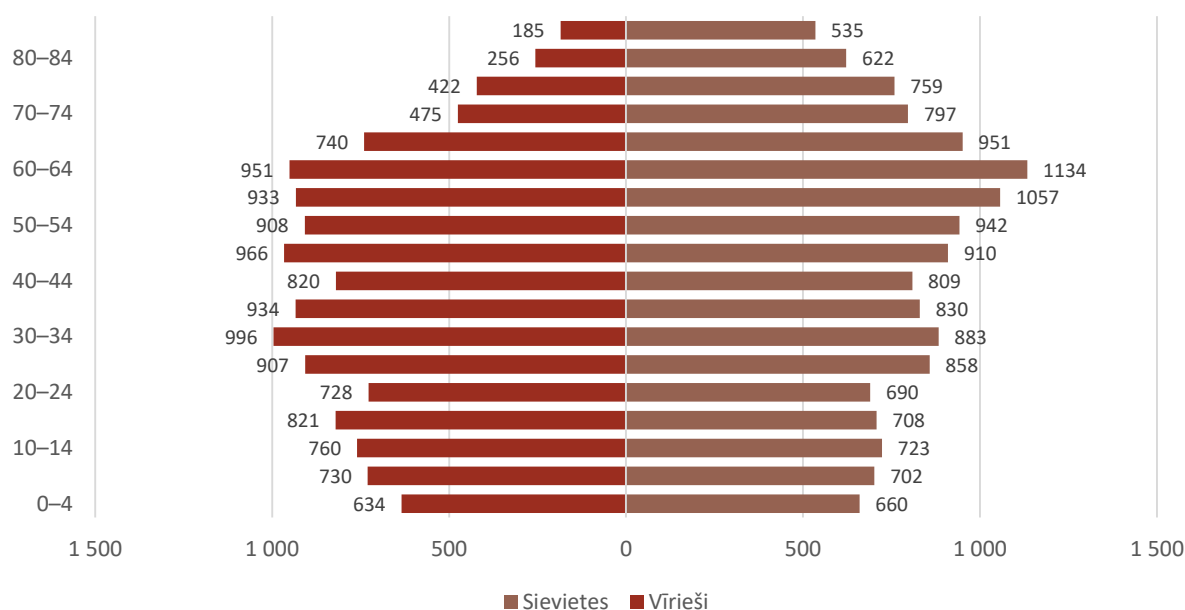
CSP ir apkopojusi datus par iedzīvotāju skaita izmaiņu iemesliem. Laika posmā no 2017. gada sākuma līdz 2021. gada sākumam iedzīvotāju skaita samazinājuma iemesls apvienoto Kuldīgas novadu veidojošajos novados ir gan iedzīvotāju migrācija, gan iedzīvotāju mirstības pārsniegums pār dzimstību.

Tabula 1.1. Iedzīvotāju skaita izmaiņu iemesli no 01.01.2017.-01.01.2021., Avots: CSP, atsaucis kods RIG050

	Alsungas novads		Kuldīgas novads		Skrundas novads	
	%	skaitis	%	skaitis	%	skaitis
Dzīvo tajā pašā teritorijā	83	1121	86	19794	83	3989
Pārcēlies uz citu teritoriju Latvijā	9	121	6	1341	7	349
Pārcēlies no citas teritorijas Latvijā	7	92	5	980	7	301
Pārcēlies uz ārzemēm	1	20	2	544	3	137
Ieradies no ārzemēm	1	8	1	147	1	45
Dzimis	3	39	4	818	3	146
Miris	6	85	6	1324	7	328

2021. gada sākumā novadā dzīvoja 13166 vīrieši (47,5%) un 14570 sievietes (52,5%). Sieviešu īpatsvars ir ievērojami lielāks visās vecuma grupās virs 60 gadiem.

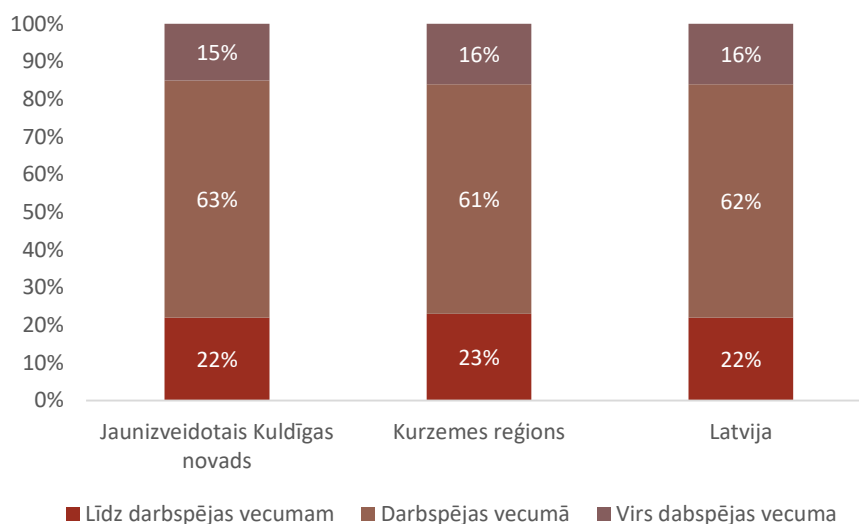
Ilustrācija 1.6. Jaunizveidotā Kuldīgas novada iedzīvotāju vecuma un dzimuma struktūra, 2021. gads, dati uz gada sākumu (Avots: CSP, atsaucis kods IRD080)

Atbilstoši CSP datiem (atsauces kods RIG020) 2021. gada sākumā iedzīvotāju vidējais vecums Alsungas un Skrundas novados ir 44 gadi, Kuldīgas novadā – 42 gadi, kas ir vienāds ar Latvijas vidējo iedzīvotāju vecumu. Kurzemes reģionā šis rādītājs ir 43. Latvijā šis rādītājs kopš 2017. gada sākuma nav mainījies, Alsungas un Skrundas novadā tas par vienu gadu pieauga 2019. gadā, bijušajā Kuldīgas novadā un Kurzemes reģionā šis rādītājs par gadu palielinājās 2020. gadā.

2021. gadā sākumā 17401 jeb 63% jaunizveidotā novada iedzīvotāju bija darbības² vecumā, 6126 jeb 22% - virs darbības vecuma un 4209 jeb 15% līdz darbības vecumam. Gan Latvijā kopumā, gan Kurzemes reģionā procentuāli iedzīvotāju skaits līdz darbības vecumam ir par vienu procentpunktu lielāks nekā jaunizveidotajā Kuldīgas novadā.

Ilustrācija 1.7. Jaunizveidotā Kuldīgas novada, Kurzemes reģiona un Latvijas iedzīvotāji sadalījumā pēc darbības, %, dati uz 2021. gada sākumu (Avots: CSP, atsaucis kods IRD080)

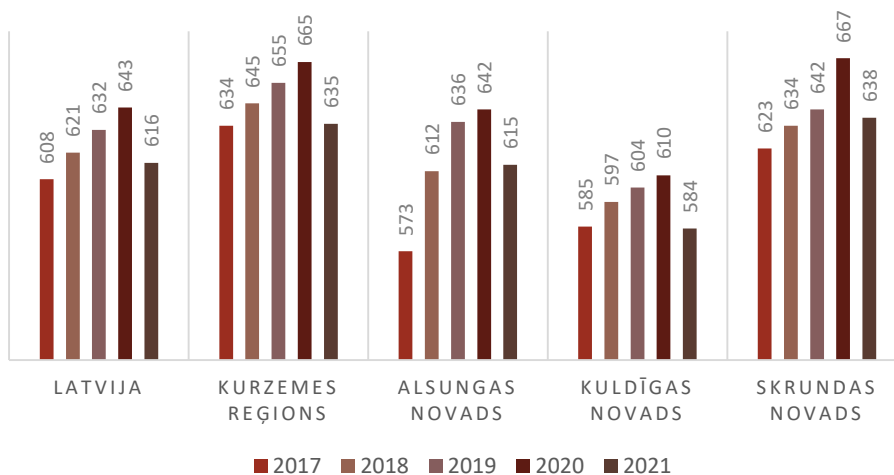

² CSP darbības vecumu aprēķina atbilstoši attiecīgo gadu likumdošanā noteiktajam darbības un pensijas vecumam. 2021. gadā darbības vecums ir noteikts no 15 līdz 64 gadiem.

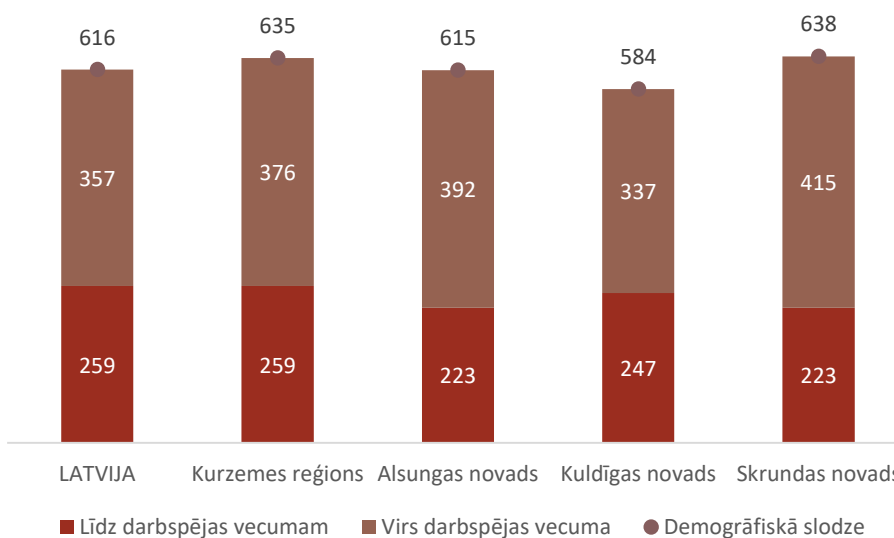
KULDĪGAS NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2028. GADAM. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE

2021. gada sākumā demogrāfiskās slodzes³ līmenis bijušajā Kuldīgas novadā ir 584, Alsungas novadā – 615, Skrundas novadā – 638. Salīdzinājumam – vidēji Latvijā šis rādītājs ir 616, Kurzemes reģionā 635. Visās apskatītajās teritorijās iedzīvotāju skaits virs darbspējas vecuma būtiski pārsniedz iedzīvotāju skaitu līdz darbspējas vecumam, kas liecina par iedzīvotāju novecošanos.

Ilustrācija 1.8. Demogrāfiskās slodzes līmenis Latvijā, Kurzemes reģionā un jaunizveidoto Kuldīgas novadu veidojošajos novados, 2017.-2021. gads, dati uz gada sākumu (Avots: CSP, atsaucis kods IRD020)

Ilustrācija 1.9. Demogrāfiskās slodzes līmenis Latvijā, Kurzemes reģionā un jaunizveidoto Kuldīgas novadu veidojošajos novados, dati uz 2021. gada sākumu (Avots: CSP, atsaucis kods IRD020)

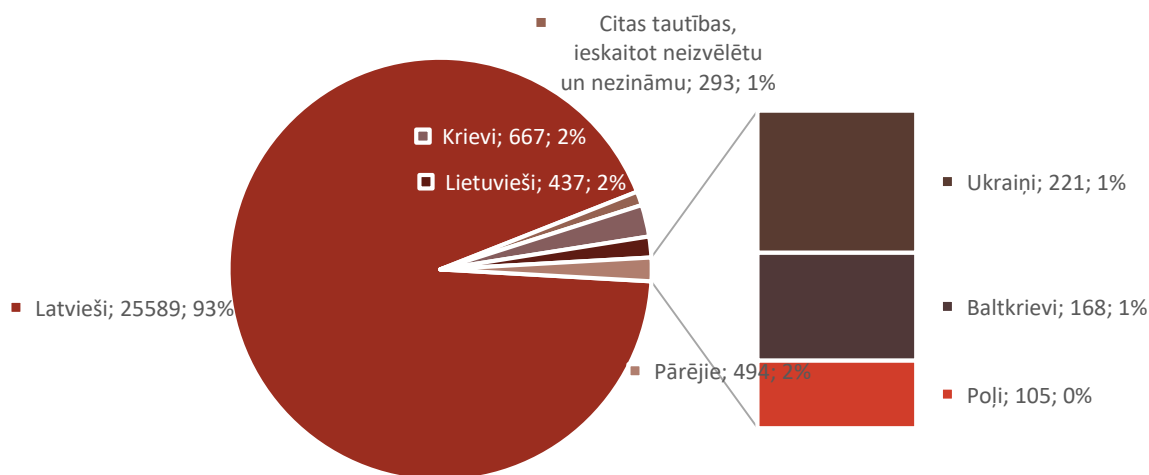
Diemžēl nelabvēlīgā demogrāfiskā situācija un negatīvās migrācijas tendences, īpaši nomaļākajos pagastos (Gudenieku, Nīkrāces), neļaus izvairīties no tālākas depopulācijas, un sagaidāms, ka no 2018. līdz 2030. gadam iedzīvotāju skaits apvienotajā Kuldīgas novadā saruks par 17%.

³ Demogrāfiskā slodze ir darbspējas vecumu nesasnējušo un pārsniegušo personu skaita attiecība vidēji uz 1 000 personu darbspējas vecumā.

Novads	Iedzīvotāju skaits 2018. gada sākumā ⁴ (CSP)	Izmaiņas pret 2009. gadu	Iedzīvotāju skaita prognozes uz 2030. gadu (Jāņa sēta, 2019)	Iedzīvotāju skaita izmaiņas 2030. gadā pret 2018. gadu, %
Alsungas novads	1322	-16%	1081	-18%
Kuldīgas novads	22630	-13%	18878	-17%
Skrundas novads	4747	-16%	3800	-20%
Jaunizveidotais Kuldīgas novads	28699	-14%	23759	-17%
Vieta Latvijā pēc administratīvi teritoriālās reformas (ATR), sākot ar pēc iedz.sk. lielāko	22/35	-	23/35	

93,0% no visiem novada iedzīvotājiem ir latvieši, 2,4% - krievi, 1,6% - lietuvieši. Pārējo tautību īpatsvars ir mazāks par 1%. Nav sagaidāmas būtiskas izmaiņas iedzīvotāju sadalījumā pēc tautības.

Ilustrācija 1.10. Jaunizveidotā Kuldīgas novada iedzīvotāji sadalījumā pēc tautības, dati uz 2021. gada sākumu (Avots: CSP, atsaucis kods RIG0401)

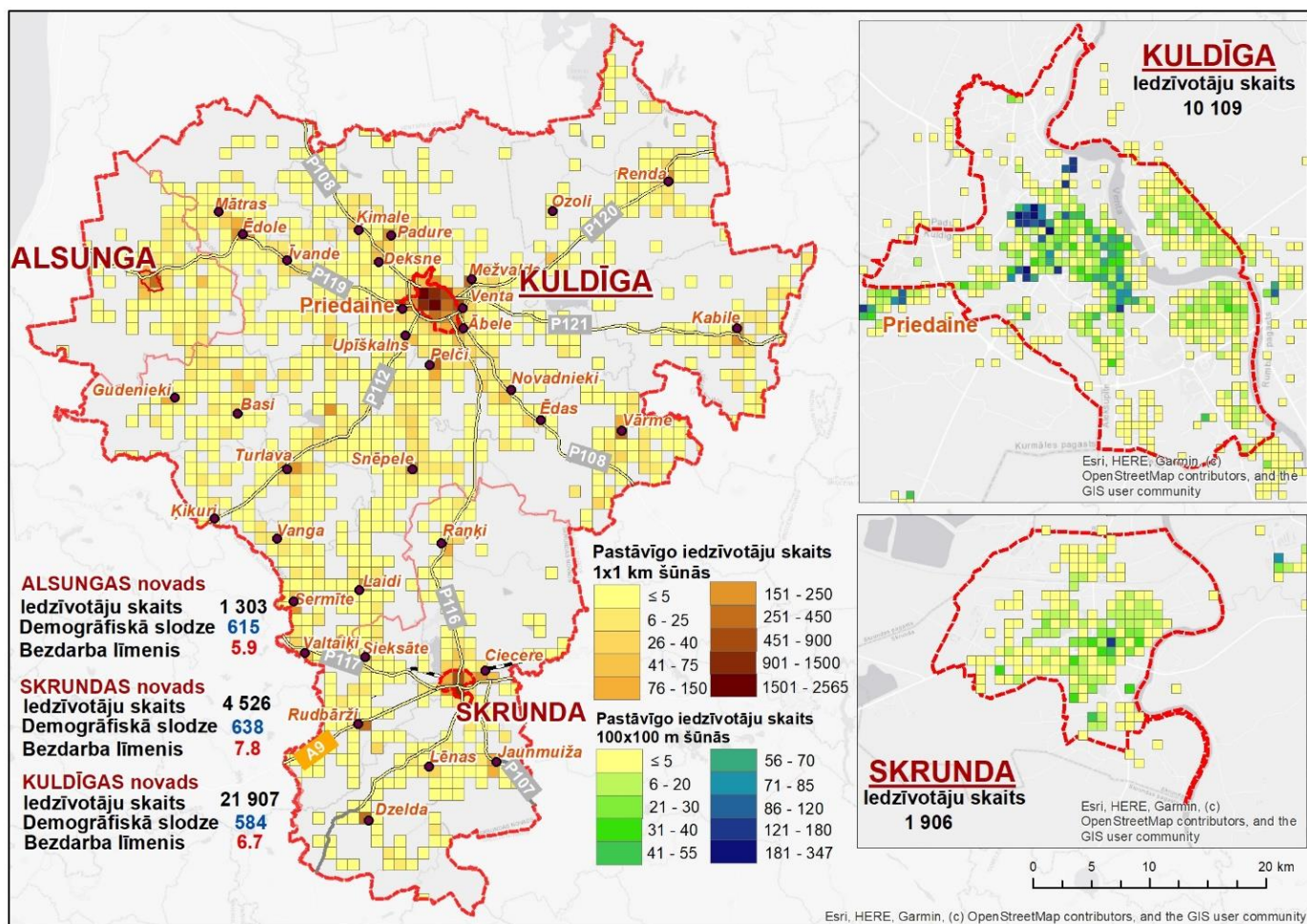

2021. gada sākumā Alsungas novadā 99,0% no visiem iedzīvotājiem ir Latvijas pilsoņi, Kuldīgas novadā – 98%, Skrundas novadā – 96,2%. Latvijā šis rādītājs ir 86,7%, Kurzemes reģionā – 89,6%.

Iedzīvotāju skaita samazināšanās un iedzīvotāju novecošanās ir būtiskākās negatīvās tendences novadā.

⁴ Iedzīvotāju skaits pēc faktiskās dzīvesvietas.

Ilustrācija 1.11. Iedzīvotāju skaits, blīvums, demogrāfiskā slodze un bezdarba līmenis (%)* jaunizveidotajā Kuldīgas novadā, dati uz 2021. gada sākumu (Avots: CSP, NVA)

* Iedzīvotāju bezdarba līmenis ir sīkāk raksturots sadaļā Ekonomika.

2. Kultūra

2 KULTŪRA

2.1 Bibliotēkas un to pakalpojumi

Jaunveidotajā Kuldīgas novadā kopumā darbojas 25 publiskās bibliotēkas un četri ārējās apkalpošanas punkti (sk. nodaļas beigās kultūras institūciju kartogrāfisko izvietojumu), tai skaitā Kuldīgas Galvenā bibliotēka, kas ir reģiona galvenā bibliotēka un kuras pakļautībā, pamatojoties uz Domes apstiprinātu Nolikumu, darbojas visas pārējās novada bibliotēkas. Tā veic metodisku, konsultatīvu pārraudzību bijušā Kuldīgas novada un Alsungas, Skrundas novadu bibliotēkām. Bibliotēku telpisko izvietojumu jaunveidotajā Kuldīgas novadā var uzskatīt par vienmērīgu, nodrošinot bibliotēku pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem. Administratīvi teritoriālās reformas rezultātā var tikt pārskatīts kultūras iestāžu tīklojums (ne tikai bibliotēku), ar mērķi tās optimizēt, veidojot jaunas sinerģijas, piemēram, uzticot valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru funkciju īstenošanu pagastu bibliotēkām.

Bibliotēku loma valstī kopumā mainās, pielāgojas. Arī Kuldīgas Galvenā bibliotēka attīstās un pilnveido savu piedāvājumu, t.i., izstrādā virtuālus novadpētniecības maršrutus ("Ūdens Kuldīgā", "Kuldīga mākslinieka acīm"), virtuālas izstādes, pilnveido novadpētniecības platformu "Digitālā Kuldīga", Covid-19 ierobežojumu laikā rīkoja pasākumus tiešsaistē. Attiecīgi bibliotēku darbinieku loma ierobežojumu laikā apzīmējama kā "digitālie aģenti". Jānorāda, ka pārējās jaunveidotā novada bibliotēkas nebija gatavas tik elastīgi pielāgoties situācijai.

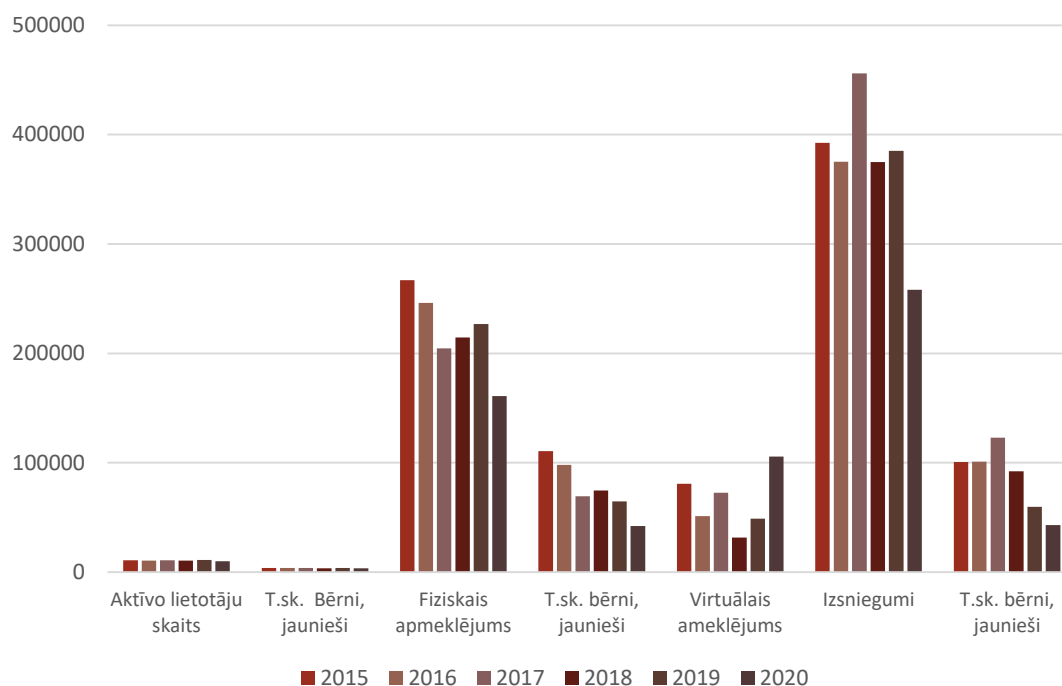
No visiem jaunveidotā novada bibliotekāriem tikai apmēram pusei ir bibliotekārā izglītība, pamatā trešais profesionālais kvalifikācijas līmenis, un vidējais vecums ir 49 gadi. Bibliotēku personālam regulāri tiek organizētas tālākizglītības aktivitātes, kuras ir nozīmīgi turpināt. Lielu daļu apmācības nodrošina Kuldīgas Galvenās bibliotēkas speciālisti, tai skaitā ir izveidota 'Kuldīgas Galvenās bibliotēkas mācību materiālu datubāze' Google diskā, kas ir pieejama ikdienas darbā⁵.

Pēdējos gados aktuāls ir bijis tehnoloģiskā nodrošinājuma jautājums un to risinot bibliotēku darbiniekiem ir iegādāti datori. Bibliotēku materiālais un tehniskais stāvoklis tiek vērtēts kā labs⁶.

Alsungas, Skrundas un bijušā Kuldīgas novada bibliotēku darbības pamatrādītāji parāda, ka apmēram trešdaļa iedzīvotāju ir publisko bibliotēku pakalpojumu lietotāji (2019. gadā – 37%; 2020. gadā – 34%). Kopš 2015. gada vērojama pakāpeniska gan aktīvo lietotāju, gan fizisko apmeklējumu samazināšanās tendence, īpaši bērnu un jauniešu līdz 18 gadiem vidū. Jāuzsver, ka izsnieguma tendence tieši nekorelē ar fizisko apmeklējumu samazināšanos, t.i., līdz 2019. gadam izsniegums nav mazinājies, bet 2020. gadā tas ir būtiski krities, ko ietekmēja Covid-19 ierobežojumi. Turpretī virtuālo apmeklējumu skaits 2020. gadā ir pieaudzis.

⁵ Kuldīgas novada kultūras attīstības programma 2021.-2028. gadam, 48 lpp.

⁶ Kuldīgas novada kultūras attīstības programma 2021.-2028. gadam, 50 lpp.

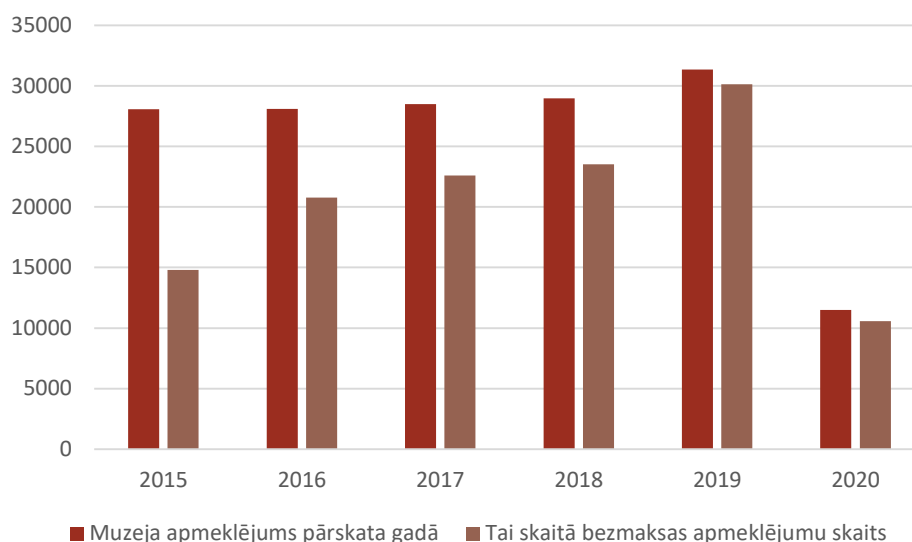

2.2 Muzeji un kultūrvēsturiskā mantojuma ekspozīcijas

Muzeji ir sabiedrībai pieejama un izglītojoša pētniecības institūcija, kuras mērķis ir iegūt, saglabāt, dokumentēt, pētīt un popularizēt materiālo un nemateriālo mantojumu. Latvijā kopumā ir 153 akreditēti muzeji (ieskaitot filiāles) un lielākā daļa (63%) no šiem muzejiem ir pašvaldību pārziņā (saskaņā ar Muzeja likuma 1. pantu, Latvijā ir valsts, pašvaldību, autonomie un privātie muzeji). Neizdalot muzeja veidu, Kurzemē kopumā ir 20 akreditēti muzeji (13% no visiem Latvijas akreditētajiem muzejiem).

Saskaņā ar KM sniegtajiem datiem, jaunveidotajā Kuldīgas novadā ir viens akreditēts muzejs - Kuldīgas novada pašvaldības iestāde "Kuldīgas novada muzejs" un viens neakreditēts muzejs – Alsungas Tūrisma un vēsturiskā mantojuma centrs. Nepretendējot uz muzeja izveidi un visu muzeja pamatfunkciju īstenošanu, kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšana un popularizēšana var notikt arī izstāžu, kolekciju un citos veidos. Bez pieminētajiem muzejiem jaunveidotajā Kuldīgas novadā ir arī 15 kultūrvēsturiskā mantojuma ekspozīcijas (viena Skrundā un 14 bijušajā Kuldīgas novadā).

Akreditētā Kuldīgas novada muzeja apmeklējuma tendence laika periodā no 2015. līdz 2019. gadam bija pieaugoša (vidējais apmeklētāju skaits gadā šajā laika periodā bija 28 988 apmeklētāju), taču 2020. gadā apmeklētāju skaits samazinājās par 60% no vidējā apmeklētāju skaita līdz Covid-19 ietekmei (laika periods no 2015. līdz 2019. gadam). Ar katru gadu ir audzis muzeja bezmaksas apmeklējumu skaits salīdzinājumā ar kopējo muzeja apmeklējuma skaitu, t.i., no 53% 2015. gadā līdz 96% 2019. gadā un 2020. gadā nedaudz samazinoties līdz 92%.

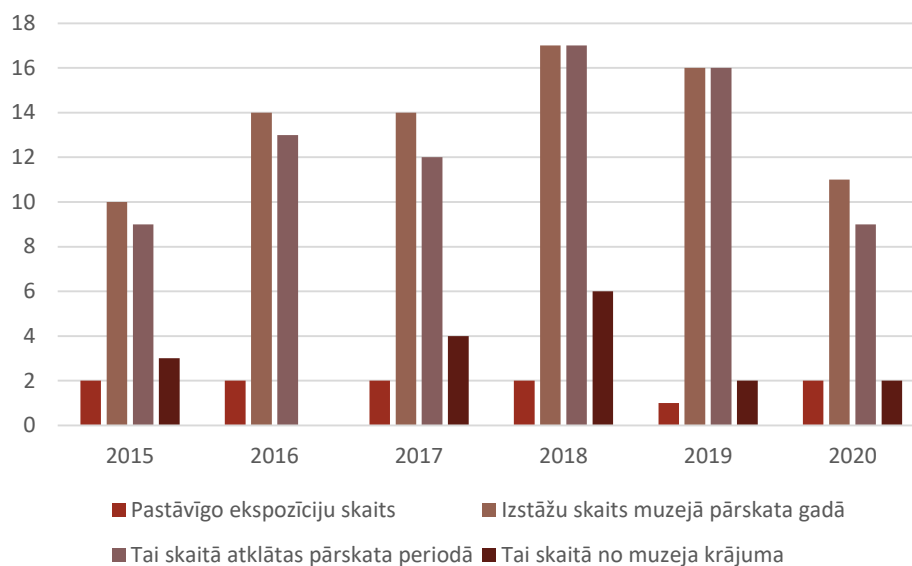
Izvērstāka KM sniegtā informācija par muzeja apmeklējumu (individuāli apmeklējumi, skolēni grupās, ārzemnieki grupās, u.c.) parāda, ka visbiežāk muzeju izvēlas apmeklēt individuāli nevis grupās. Vidējā šādu apmeklētāju proporcija laika periodā no 2015. līdz 2019. gadam 55% no visiem apmeklētājiem, bet 2020. gadā rādītājs pieauga līdz 73%, ko noteica Covid-19 pulcēšanās ierobežojumi. Skolēnu grupu apmeklējuma proporcija laika periodā no 2015. līdz 2019. gadam vidēji bija 17% no kopējā apmeklējuma.

Akreditētajam Kuldīgas novada muzejam ir viens no lielākajiem un bagātākajiem muzeja krājumiem Kurzemē un 2020. gadā kopējais krājuma vienību skaits bija 111 799 vienības, no kurām 52% ir pamatkrājuma vienību skaits. Katru gadu muzejs iegūst jaunas krājuma vienības un laika periodā no 2015. gada līdz 2020. gadam kopējais krājuma vienību skaits ir pieaudzis par 4%. Ikgadēji krājuma vienības tiek ievadītas arī kopkatalogā, lai nodrošinātu datorizētu krājuma uzskaiti, un 2020.gadā kopējais ievadīto vienību skaits bija 19 274 vienības. Laika periodā kopš 2015. gada visvairāk vienību ir ievadītas 2020. gadā, t.i., 2 683 vienības⁷, ko ietekmēja Covid-19 apstākļi. Kopš 2019.gada muzeja krājumam un darbam ar to ir nodrošināti atbilstoši apstākļi⁸.

Viena no akreditētā Kuldīgas novada muzeja komunikācijas ar sabiedrību darba formām ir ekspozīciju un izstāžu veidošana. Muzejā ir divas pastāvīgās ekspozīcijas un katru gadu vidēji tiek atklātas 14 izstādes, no kurām vidēji trīs ir veidotas no muzeja krājumiem.

⁷ KM dati

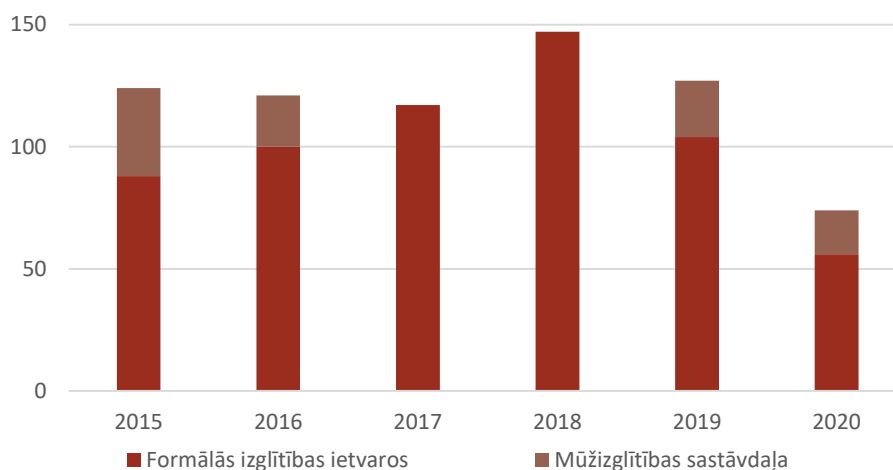
⁸ Kuldīgas novada kultūras attīstības programma 2021.-2028. gadam

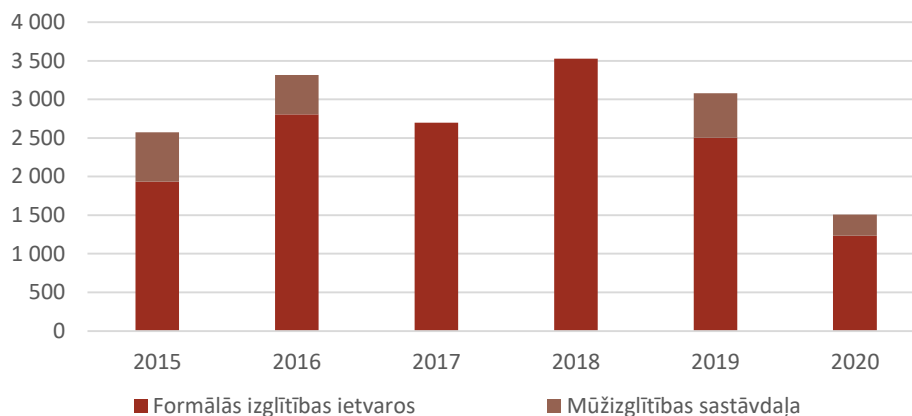

Kuldīgas novada muzeja darbinieku vadīto ekskursiju skaits muzejā kopš 2015. gada ir ar lejupejošu tendenci, ja 2015. gadā kopumā bija novadītas 254 ekskursijas, tad 2019. gadā vairs tikai 68 ekskursijas. Lekciju un cita veida muzeju rīkoto pasākumu piedāvājums, pieprasījums kopš 2015. gada ir bijis mainīgs, t.i., lekcijas visvairāk ir notikušas 2016. gadā (14 lekcijas), bet turpmākos gados ar lejupejošu tendenci. Attiecīgi cita veida pasākumi ir organizēti lielākā skaitā – laikā kopš 2015. gada vislielākais cita veida pasākumu skaits bija 2017. gadā (124 pasākumi) un 2020. gadā tikai 11 pasākumi (Covid-19 ierobežojumu ietekme).

Muzejpedagoģiskās programmas tiek piedāvātas formālās izglītības ietvaros un arī kā mūžizglītības sastāvdaļa. Ikgadēja sadalījuma proporcija starp šo divu programmu piedāvājumu veidojusi vidēji 78% formālās izglītības programmas un vidēji 22% mūžizglītības programmas. Laika periodā kopš 2015. gada formālās izglītības ietvaros piedāvāto norišu skaits bija ar pieaugošu tendenci, vislielāko skaitu sasniedzot 2018. gadā – 147 reizes, un sasniedzot arī vislielāko klausītāju skaitu (3 529 klausītāju). Būtiski uzsvērt, ka 2020. gadā, neskatoties uz Covid-19 apstākļiem, tika nodrošināts abu programmu piedāvājums.

Ilustrācija 2.4. Muzejpedagoģisko programmu norišu skaits formālās izglītības ietvaros un kā mūžizglītības sastāvdaļa, skaits (Avots: KM)

2019. un 2020. gadā Kuldīgas novada muzejs aktīvi iesaistījās Kuldīgas pieteikuma sagatavošanā UNESCO Pasaules mantojuma sarakstam, šajā procesā ļoti nozīmīga bija muzeja organizētā starptautiski zinātniskā konference "Kurzemes un Zemgales hercogistes laiks – unikāls periods pasaules vēsturē".

Muzeja nozarē jaunveidotajā Kuldīgas novadā ir jāpiemin arī viens neakreditēts muzejs Alsungas Livonijas ordeņa pilī, kur atrodas Alsungas Tūrisma un vēsturiskā mantojuma centrs, kā arī 12 kultūrvēsturiskā mantojuma ekspozīcijas (viena Skrundā, divas Kuldīgā un 8 bijušajā Kuldīgas novadā):

- 1 Alsungas Tūrisma un vēsturiskā mantojuma centram ir vairākas funkcijas. Tas darbojas kā tūrisma informācijas centrs, kā resurss, lai popularizētu suitu kultūras mantojumu (folkloras kopu uzstāšanās vieta, tradicionālo ēdienu degustācija, sadziedāšanās pasākumu vieta, u.c.)⁹, kā arī ir neakreditēts muzejs Livonijas ordeņa laika pilī ar pastāvīgajām ekspozīcijām un piedāvājumu iepazīt pili.
- 2 Ekspozīcija par adatu kādreizējās Adatu fabrikas (industriālā mantojuma ēka) telegrāfa tornī Kuldīgā, ko tagad sauc par Adatu torni.
- 3 Dzīvais muzejs "Senās Kuldīgas stāsts" Kuldīgā ar interaktīvu stāstu, iekļaujot video projekcijas, kustīgus tēlus, skaņas efektus.
- 4 Deportācijas piemiņas vagonis Skrundā.
- 5 Piemiņas ekspozīcija Krišjānim Valdemāram Ēdoles pagasta bibliotēkā. Pie bibliotēkas ēkas atrodas piemiņas akmens un bronzas portrets Krišjānim Valdemāram. 2020. gadā Ēdoles Dzirnauvu dārzā uzstādīts Artūra Bruno Štrausa veidots vides objekts – piemineklis Krišjānim Valdemāram.
- 6 Kultūrvēsturiska ekspozīcija "Suitu godi" Basu tautas namā. Ekspozīcija popularizē suitu kultūras mantojumu un piedāvā atraktīvu kultūrtūrisma galamērķi Basos.
- 7 Vēstures istaba Kurmāles pagastā, kur tiek apkopotas liecības un veidotas izstādes par dažādām pagasta vēstures un iedzīvotāju liecībām.
- 8 Kultūrvēsturiska ekspozīcija Padures klēti. Tas ir nozīmīgs Kuldīgas novada tūrisma objekts un piedāvā plašu izziņas materiālu, saturīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas, izglītojošus pasākumus.
- 9 Pelču pils un vēsturiskā bibliotēka.
- 10 Ernesta Vignera piemiņas istaba Rendas pagasta bibliotēkā.
- 11 Nacionālās pretošanās kustības muzejs Rendas pagasta "Viesturos" ar ekspozīciju par Nacionālo partizānu karu, kas norisinājās no 1944. līdz 1956. gadam.
- 12 Mākslinieka Indriķa Zeberiņa piemiņas istaba Snēpeles muižas otrā stāvā.
- 13 Bēthovena drauga Kārļa Amendas piemiņas istaba Turlavas kultūras namā.

2.3 Kultūras nami un iedzīvotāju līdzdalība amatiermākslas kolektīvos

Kultūras nami (tautas nami, kultūras centri, saietu nami) ir daudzfunkcionāla starpnozaru kultūras iestāde, un tās pamatdarbība ir orientēta uz lokālo kultūrvīdi un vietējo mērķauditoriju. Kultūras centriem ir būtiska loma lokālās kultūrvides veidošanā, nodrošinot kultūras pakalpojumu un amatiermākslas pieejamību.

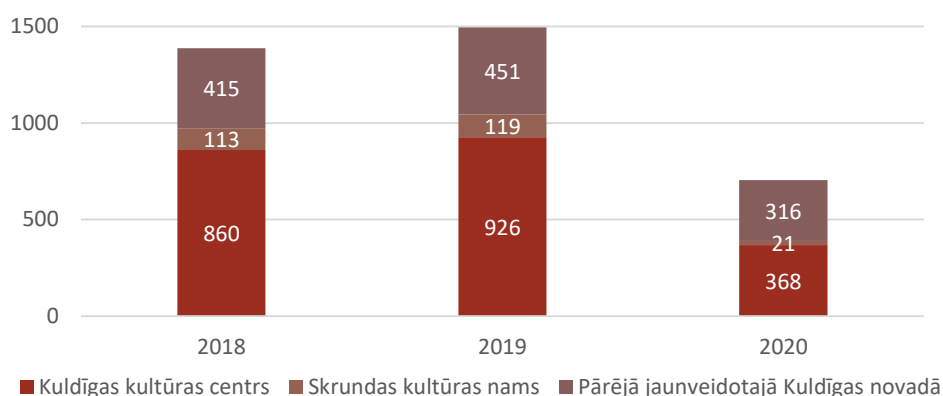
⁹ Kuldīgas novada kultūras attīstības programma 2021.-2028. gadam

KULDĪGAS NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2028. GADAM. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE

Kopumā jaunveidotajā Kuldīgas novadā darbojas 18 kultūras nami¹⁰ un sešās vietās kultūras dzīvi nodrošina kultūras organizators (bijušā Kuldīgas novada Īvandes, Kurmāles, Rumbas, Laidu pagastos un bijušā Skrundas novada Raņķu pagastā). Rudbāržu kultūras nams un Nīkrāces atpūtas centrs darbojas kā Skrundas kultūras nama struktūrvienības un tas nodrošina arī kultūras dzīves koordinēšanu.

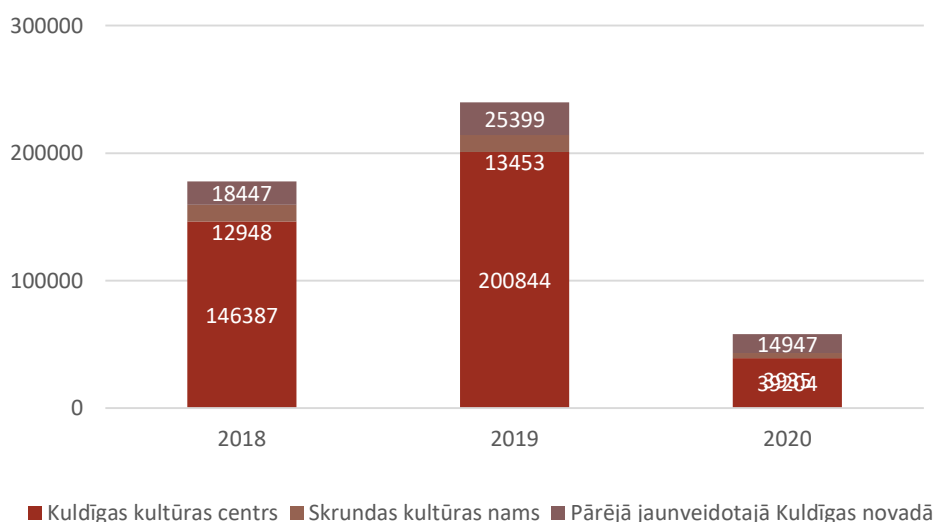
Pēdējo trīs gadu laikā pasākumu skaita un apmeklējumu skaita ziņā aktīvākie kultūras centri jaunveidotā novadā ir Kuldīgā un Skrundā (laika periodā no 2015. līdz 2017.gadam arī Alsungā). Kopumā šīs abas jaunveidotā novada apdzīvotās vietas veido līdz 70% no visa pasākumu kopskaita un pat līdz 90% no apmeklējuma kopskaita kultūras centros.

Ilustrācija 2.6. Pasākumu skaits jaunveidotajā Kuldīgas novada kultūras centros, skaits
(Avots: KM, Latvijas kultūras datu portāls)

Kuldīgas Kultūras centrs rīko ievērojamu skaitu dažāda veida pasākumu, t.i., 2019. gadā gandrīz tūkstotis pasākumu, turklāt lielākā daļa no tiem ir maksas (2019. gadā 70%). Arī kopumā piesaistītās auditorijas skaits ir ievērojams, t.i., 2019. gadā vairāk nekā 200 000 apmeklējuši centra rīkotos pasākumus.

Ilustrācija 2.7. Apmeklējuma skaits jaunveidotajā Kuldīgas novada kultūras centros, skaits
(Avots: KM, Latvijas kultūras datu portāls)

Kuldīgas Kultūras centrs regulāri organizē nacionāla un starptautiska mēroga pasākumus un festivālus. Kā nozīmīgākie pasākumi jāmin Pavasara palu šovs "Lido zivis Kuldīgā", Kuldīgas pilsētas festivāls "Dzīres Kuldīgā", Hercoga Jēkaba gadatirgus, Ziemas festivāls "Notīci brīnumam". Tāpat tiek organizēta tradicionālo svētku (Lieldienas, Līgo svētki, Ziemassvētki) norise Kuldīgas pilsētā. Nozīmīgu vietu centra piedāvāto pasākumu klāstā ieņem izglītojoši pasākumi dažādu vecumu un interešu apmeklētājiem, īpaši akcentējot ģimeņu ar bērniem intereses. Radošās darbnīcas un

¹⁰ KM dati

KULDĪGAS NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2028. GADAM. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE

laboratorijas, vides izziņas pieturas u.c. aktivitātes notikušas Lieldienās, pasākumā "Lido zivis Kuldīgā", pilsētas festivālā "Dzīres Kuldīgā", Hercoga Jēkaba gadatirgū un pasākumā 3E, ziemas festivālā "Notici brīnumam". 2019. gadā tika uzsākts jauns pasākumu cikls "Ģimeņu pēcpusdiena zinātkārajiem".

Kopš 2016. gada Kuldīgas Kultūras centrs ir atbildīgs par Kuldīgas novada pašvaldības kultūras mantojuma objekta "Vecais rātsnams" darbības stratēģijas 2016.-2021. gadam īstenošanu. Vecajā rātsnamā, saskaņā ar darbības plānu, tiek rīkotas izstādes, meistarklases u.c. pasākumi.

Kuldīgas Kultūras centrs nodrošina arī kino izrādīšanu kino zālē. 2016. gadā kino vajadzībām tika ierīkots ātrs, drošs un kvalitatīvs interneta pieslēgums ar simetrisku datu pārraidi, kura nodrošināšanai izmantoti optiskie savienojumi. Tas ļauj operatīvi saņemt un iekļaut repertuārā jaunākās filmas. Katru gadu notikuši apmēram 500 kino seansi.

Kuldīgas novada pagastu kultūras namu viens no galvenajiem uzdevumiem ir nodrošināt kultūras pasākumu un brīvā laika piedāvājumu, kā arī Dziesmu un deju svētku procesa pieejamību vietējai kopienai.

Tabula 2.1. Bijušajā Kuldīgas novadā organizēto kultūras pasākumu skaits pēc to veida 2018.-2020. gadā, skaits (Avots: Pašvaldība)

Kultūras pakalpojumi	2018.g.	2019.g.	2020.g.
Valsts/tradicionālie svētki	42	58	11
Pilsētas/novada/pagasta svētki	10	9	2
Informatīva izglītojoša norise (konference/seminars, lekcija, informatīva sanāksme, cits izglītojošs pasākums)	112	197	29
Koncerts (amatieru, profesionāļu koncerts)	161	190	23
Izrāde (amatieru, profesionāļu izrāde)	35	57	15
Izstāde (amatieru, profesionāļu izstāde)	28	45	18
Izklaides sarīkojums	79	113	22
Festivāls	3	13	1
Literārs pasākums	2	12	1
Konkurss, skate	13	6	1
Reliģiskas konfesijas norise	8	1	1
Kinoizrāde	611	570	2

Bijušā Kuldīgas novada kultūras un tautas namu infrastruktūra ir atšķirīga, vairākas no ēkām ir nesen rekonstruētas, tomēr situācija pagastos ir samērā dažāda¹¹. Vislabākā stāvoklī ir Ēdoles, Kables, Rendas, Snēpeles, Turlavas, Basu tautas nams, jo pēdējos 10 gados tika ieguldīti līdzekļi infrastruktūras sakārtošanā. Ļoti sliktā stāvoklī atrodas Gudenieku kultūras nams, praktiski telpas ir atzītas par bīstamām cilvēku drošībai, tāpēc kultūras pasākumu vajadzībām tiek izmantota kultūras nama mazā zāle, kura spēj uzņemt ne vairāk kā 100 apmeklētājus, vai arī Basu tautas nams, kas atrodas 10 km no Gudeniekiem, līdz ar to apgrūtinot kultūras pakalpojumu pieejamību. Būtiskas pārmaiņas notiks Kuldīgas kultūras centra infrastruktūrā, kur notiks būvdarbi.

Skrundas kultūras nams gadā īsteno nedaudz vairāk kā 100 pasākumus (2019. gadā 119 pasākumus), no kuriem lielākā daļa ir bezmaksas. Skrundas kultūras nams koordinē kultūras dzīvi bijušajā Skrundas novada teritorijā un kā Skrundas kultūras nama struktūrvienības darbojas Rudbāržu kultūras nams un Nīkrāces atpūtas centrs. Raņķu pagastā kultūras dzīvi nodrošina kultūras darba organizators. Kultūras pasākumi tiek rīkoti arī Skrundas pilskalna estrādē. Pagastos galvenokārt tiek rīkoti bezmaksas pasākumi iedzīvotājiem un nodrošinātas iespējas līdzdarboties amatiermākslas aktivitātēs.

Alsungas novadā darbojas viens kultūras nams – Alsungas kultūras nams. Alsungas Kultūras namā 2016. un 2017. gadā notika vairāk nekā 170 pasākumi katru gadu ar kopējo apmeklējumu skaitu virs 10 000. Vairāk nekā 90% no pasākumiem ir bezmaksas. Pieejamā informācija Latvijas kultūras datu portālā liecina, ka kultūras namā galvenokārt notiek amatiermākslas pasākumi, kā arī dažādas izglītojošas aktivitātes. Tiek organizēti arī dažādi svētki un festivāli. Apmeklētākie kultūras nama rīkoti pasākumi Alsungas novadā ir Sv. Miķeļa svētki, kuri norisinās katru gadu septembra beigās, Lebedīks suitos – pavasara beigās, tradicionālās Jāņu svinības, kā arī reizi četros gados – Starptautiskais Burdona festivāls, ko pamatā organizē "Etniskās kultūras centrs "Suiti"" sadarbībā ar Alsungas, Jūrkalnes un Gudenieku kultūras pasākumu organizatoriem. Vairāki kultūras nama rīkoti pasākumi novadā norisinās Ziedulejas brīvdabas estrādē.

¹¹ Kuldīgas novada kultūras attīstības programma 2021.-2028. gadam

Jaunveidotajā Kuldīgas novadā kopumā ir 12 brīvdabas estrādes: Kuldīgā, Alsungā, Skrundā, Kabilē, Rendā, Vārmē, Turlavā, Kurmālē, mazas brīvdabas skatuviņas ir Snēpelē un Laidos. Kuldīgā, Alsungā, Kabilē, Kurmālē ir nepieciešama rekonstrukcija, jo vide ir fiziski un morāli novecojusi, jālabiekārto gan telpas māksliniekiem, gan skatītāju zonas¹².

Kultūras namu viena no galvenajām funkcijām ir nodrošināt darbību un atbalstu (telpas, mērķdotācijas vadītājiem, koordinējošo u.c. atbalstu) mākslinieciskajiem (amatiermākslas) kolektīviem, kā arī atbalstīt personu un sabiedrības iesaistīšanos kultūras mantojuma, nemateriālā kultūras mantojuma, tai skaitā dziesmu un deju svētku tradīcijas saglabāšanā un tālāknodešanā.

No visiem mākslinieciskajiem kolektīviem jaunveidotajā Kuldīgas novadā visvairāk ir tautas deju kolektīvu (20 kolektīvi un 543 dalībnieku, 2020. gadā) un vokālie ansambļi (20 kolektīvi un 190 dalībnieku), kopumā iesaistot 48% no visiem dalībniekiem.

Tabula 2.2. Māksliniecisko kolektīvu skaits un dalībnieku skaits jaunveidotā Kuldīgas novada kultūras centros 2020. gadā, skaits (Avots: KM, Latvijas kultūras datu portāls)

	Kolektīvu skaits 2020.g.	Dalībnieku skaits 2020.g.
Tautas deju kolektīvs	20	543
Koris	8	174
Vokālais ansamblis	20	190
Amatierteātris	13	182
Tēlotājas mākslas kolektīvs	1	38
Lietišķās mākslas kolektīvs	10	140
Folkloras kopas	14	103
Instrumentālā mūzika	5	40
Interesešu klubs	4	16
Lauku kapela	2	7
Deju orķestris	1	6
Kopā	98	1439

2020. gadā kopumā jaunveidotajā (Alsungas, Kuldīgas, Skrundas) novadā darbojās 126 mākslinieciskie kolektīvi ar kopumā 1537 dalībniekiem¹³ (t.i., rēķinot uz 100 iedzīvotājiem, amatierkolektīvos darbojas seši iedzīvotāji no 100). Aplūkojot šos rādītājus detalizētāk, redzam, ka kultūras procesos aktīvi iesaistās nozīmīga novada iedzīvotāju daļa, aktīvāka iedzīvotāju līdzdalība amatierkolektīvos ir Skrundā, Snēpeles, Kabiles, Ēdoles pagastos un Alsungas novadā. Kuldīgas pilsētā šis rādītājs ir seši iedzīvotāji no 100 jeb jaunveidotajā novada vidējais rādītājs.

2020. gadā kopumā jaunveidotajā (Alsungas, Kuldīgas, Skrundas) novadā darbojās 98 mākslinieciskie kolektīvi ar kopumā 1439 dalībniekiem. Kultūras procesos aktīvi iesaistās nozīmīga novada iedzīvotāju daļa, aktīvāka iedzīvotāju līdzdalība amatierkolektīvos ir Skrundā, Snēpeles, Kabiles, Ēdoles pagastos un Alsungas novadā.

2.4 Kuldīgas mākslinieku rezidence

Kuldīgas novada pašvaldības Mākslinieku rezidences nodaļa (Rezidence) ir Kuldīgas novada pašvaldības struktūrvienība, kas darbojas ar mērķi veicināt mākslas attīstību novadā, nodrošināt profesionālās mākslas pieejamību un Kuldīgas iekļaušanu Latvijas un starptautiskos mākslas procesos, kā arī veicināt radošo industriju nozares attīstību un piesaistīt Kuldīgai radošo potenciālu. Mākslinieku rezidences uzdevums ir starptautisku mākslas un dizaina projektu rīkošana Kuldīgā, kā arī Kuldīgas Mākslas nama izstāžu programmas un citu kultūras pasākumu piedāvājuma veidošana novada iedzīvotājiem un viesiem.

Rezidence sezonā īsteno apmēram četrus rezidenču projektus un vasaras skolas. Rezidences radošās programmas īstenošana ir lielā mērā atkarīga no papildu finansējuma piesaistes (galvenokārt regulārie VKKF projektu konkursi). Rezidence sadarbojas ar biedrību "Kuldīgas mākslinieku rezidence" un Latvijas Mākslas akadēmiju.

¹² Kuldīgas novada kultūras attīstības programma 2021.-2028. gadam

¹³ Izmantotie KM dati par iedzīvotāju dalību amatierkolektīvos visos gadījumos nav pilnīgi, tādēļ tie vairāk izmantojami tendenču raksturošanai.

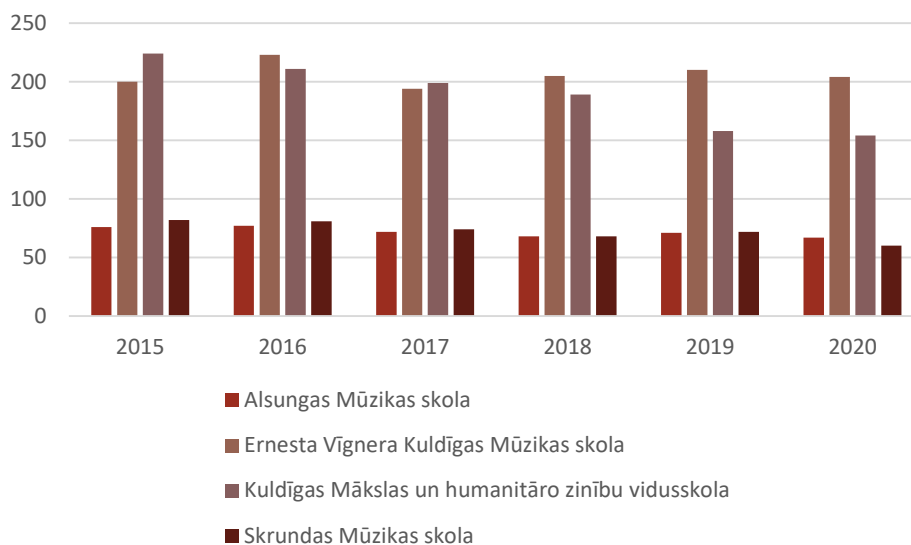

	2016.g.	2017.g.	2018.g.	2019.g.	2020.g.
Piešķirtais finansējums no pašvaldības (EUR)	39335,00	32007,00	33000,00	33000,00	52380,00
Cits ārējais finansējums (VKKF, LAT-LIT, u.c.)	28120,00	4200,00	53877,24	10500,00	6450,00
Izstāžu skaits	13	11	8	11	6
Piesaistīto mākslinieku skaits	58	64	62	92	66
Piesaistīto kuratoru skaits	2	2	2	4	5
Rezidenču un vasaras skolu projektu skaits	4	3	4	3	2
Citu aktivitāšu skaits	5	4	4	2	1

2.5 Kultūrizglītības piedāvājums

Kultūrizglītība Kuldīgas novadā ir pieejama četrās skolās – Alsungas Mūzikas skolā, Ernesta Vignera Kuldīgas Mūzikas skolā, Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskola, Skrundas Mūzikas skola. Vislielākā audzēkņu skaita samazināšanās novērojama Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā (attiecīgi par 31%, salīdzinot laika posmā no 2015. līdz 2020. gadam) un Skrundas Mūzikas skolā (attiecīgi par 27%). Neliela audzēkņu skaita palielināšanās novērojama Ernesta Vignera Kuldīgas Mūzikas skolā.

*Ilustrācija 2.8. Audzēkņu skaits profesionālajās vidējās kultūrizglītības iestādē
(Avots: KM)*

2.6 Nevalstiskās organizācijas kultūras jomā

Alsungas, Kuldīgas un Skrundas novados aktīvi darbojas arī privātā un nevalstiskā sektora kultūras institūcijas – biedrības un privātie uzņēmumi, kā arī reliģiskas organizācijas, kas nodrošina iedzīvotājiem kultūras pakalpojumus un kultūras pieejamību. Ne visas biedrības ir tiešā veidā saistītas ar kultūras jomu, īpaši mazākās teritoriālās vienībās to darbība ir vairāk vērsta uz kopienas aktivitāšu īstenošanu un iesaisti savas teritorijas attīstībā – tai skaitā, kultūrvides sakārtošanā, identitātes veidošanā, kultūrtūrisma attīstīšanā. Finansiāls atbalsts biedrību darbībai tiek nodrošināts arī no pašvaldības puses projektu konkursu ietvaros.

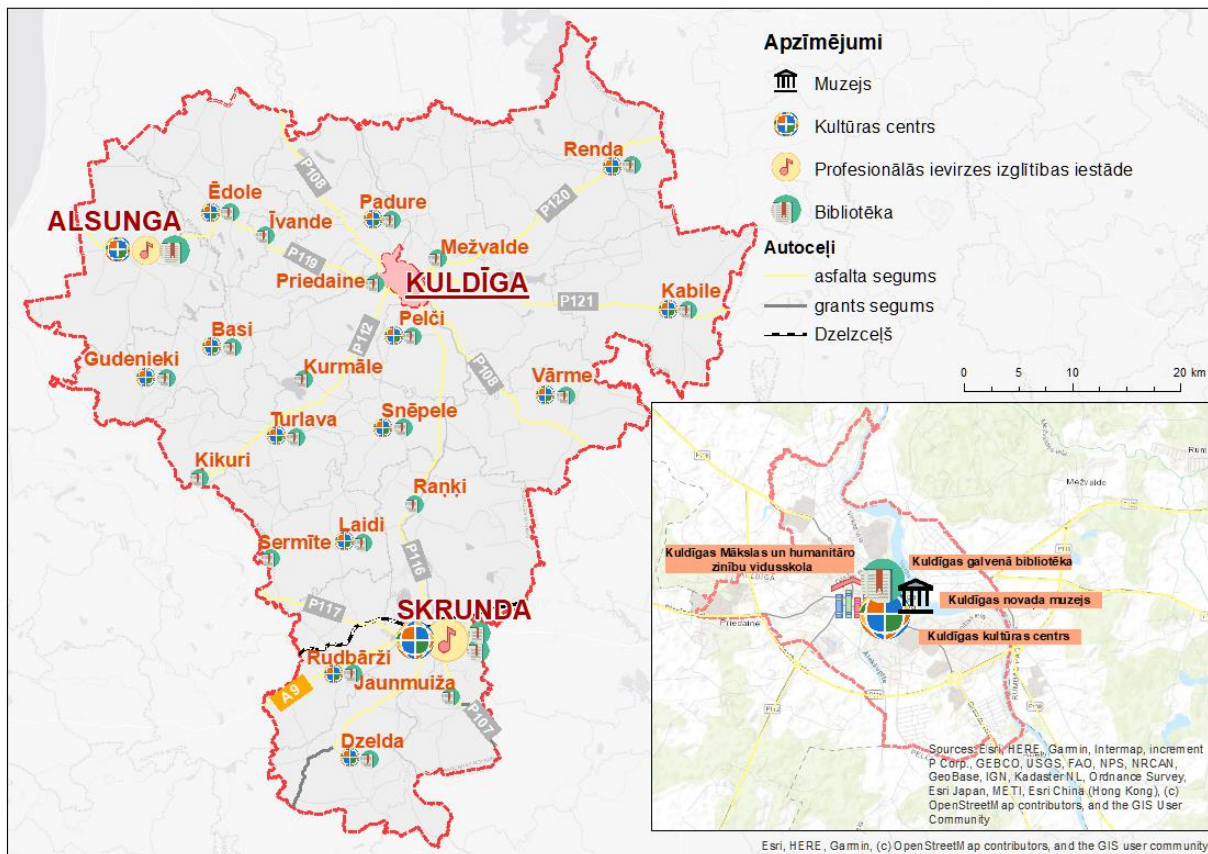
Alsungas novadā darbojas salīdzinoši liels skaits dažādu nevalstisku organizāciju, no tā sešas biedrības – tieši kultūras jomā. Lielākā daļa no tām ir saistīta ar suitu kultūras mantojuma saglabāšanu un attīstīšanu, t.i., Etniskās kultūras centrs "Suiti", "Suitu kultūras mantojums", "Suitu amatnieki", "Alsungas keramika", "Suitu novads", "Ziedupīte". Alsungas novads ir iesaistījies vienā no pirmajiem Latvijā viedā ciema attīstības projektiem. Arī šeit īpaša loma ir biedrībām; 2017. gadā nodibināta biedrība "Alsungas viedais ciems".

Kuldīgas novadā kultūras jomā darbojas 19 biedrības, no tām – 10 – Kuldīgas pilsētā. Ēdoles pagastā darbojas divas biedrības: biedrības "Senā suitu sēta" mērķis ir atjaunot etnogrāfisko suitu sētu, arī biedrība "Ēdoles pūra lāde" darbojas nemateriālā kultūras mantojuma jomā. Snēpeles pagastā darbojas trīs biedrības – "Snēpeles pagasta deju kolektīvs", "Snēpele" un Snēpeles mūzikas biedrība "Kā ir, tā ir". Kuldīgas novadā darbojas vēl četras biedrības, kas veicina citu sabiedrības un izglītības jomu attīstību, tai skaitā īstenojot arī kultūras projektus.

Skrundas novadā sabiedrības projektu jomā darbojas piecas biedrības, četras no tām īsteno ar kultūras jomu saistītus projektus.

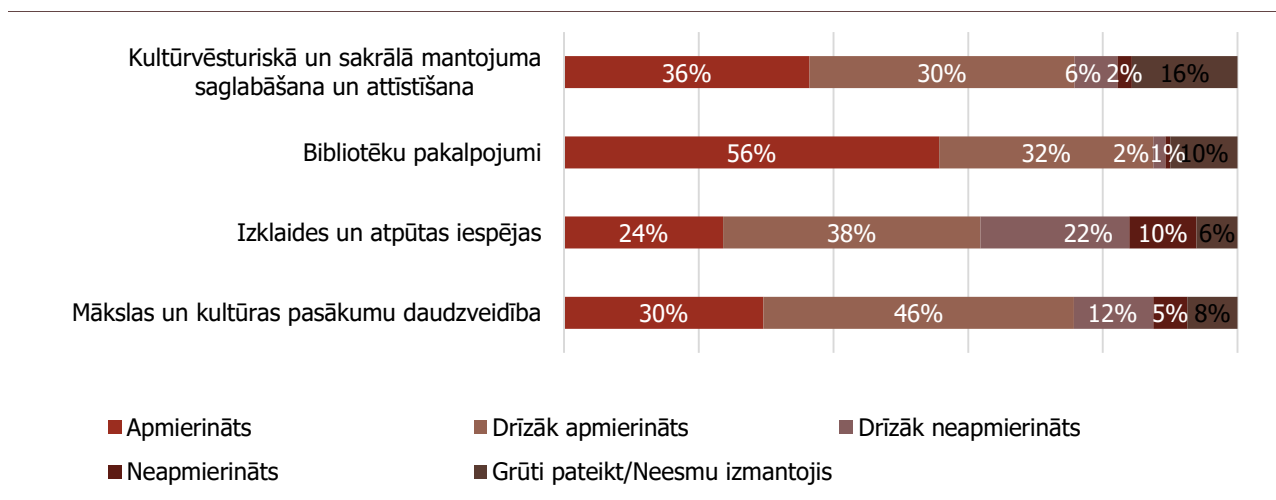
Biedrība "Ventas krasti", Biedrība "Nīkrācnieki", Biedrība "Lejaskurzeme", Biedrība "Curonica", Nīkrāces pamatskolas jauniešu biedrība "Bites".

Ilustrācija 2.9. Kultūras institūciju izvietojums jaunizveidotajā Kuldīgas novadā (Avots: KM)

2.7 Aptaujas rezultāti

2021. gada jūnija un jūlija mēnesī veiktā aptauja norāda, ka 36% aptaujāto ir apmierināti ar kultūrvēsturiskā un sakrālā mantojuma saglabāšanu un attīstīšanu un 30% ir drīzāk apmierināti, savukārt 8% ir drīzāk neapmierināti vai neapmierināti. 56% aptaujāto ir apmierināti ar bibliotēku pakalpojumiem, 32% ir drīzāk apmierināti, savukārt tikai 3% aptaujāto ir drīzāk neapmierināti vai neapmierināti. 24% aptaujāto norāda, ka ir apmierināti ar izklaides un atpūtas iespējām un 38% ir drīzāk apmierināti, 32% ir drīzāk neapmierināti vai neapmierināti. Ar mākslas un kultūras pasākumu daudzveidību ir apmierināti 30% aptaujāto, 46% ir drīzāk apmierināti, bet 17% ir drīzāk neapmierināti vai neapmierināti.

Iedzīvotāju vērtējumā, kultūras pasākumu daudzveidības un pieejamības veicināšana nav starp pieciem steidzamākajiem darbiem, kuri pašvaldībai būtu primāri jārisina trīs līdz piecu gadu laikā un arī ne ilgtermiņā (10-15 gadu laikā). No 17 piedāvātajām izvēlēm, šis jautājums tiek ierindots 10. vietā (risināms trīs līdz piecu gadu laikā) un 13. vietā (risināms 10-15 gadu laikā).

Papildus piedāvātajam variantam, daži iedzīvotāji sniedza izsmelošāku atbildi un norādīja uz nepieciešamajiem uzlabojumiem kultūras jomā:

1. Pasākumu daudzveidības veicināšana arī Kuldīgas novada pagastos (septiņi no aptaujātajiem precizējuši vietu, kurā vēlētos daudzveidīgākus pasākumus, t.i., Skrundā, Snēpelē);
2. Laikmetīgās mākslas pieejamības veicināšana Kuldīgas pilsētā (nepieciešamību norāda viens aptaujātais);
3. Seno ēku atjaunošana (projektu iespējas privātipašniekiem) (nepieciešamību norāda viens aptaujātais);
4. Pilsētas svētku "Dzīres Kuldīgā" kvalitātes uzlabošana (nepieciešamību norāda viens aptaujātais);
5. Kultūras darbinieku kapacitātes celšana pagastos (piemēram, Snēpelē) (nepieciešamību norāda viens aptaujātais).

2.8 Secinājumi un priekšlikumi

Iedzīvotāju un iesaistīto pušu vērtējumā kultūras dzīve ir piesātināta, daudzveidīga un intensīva, piedāvājums nosedz dažādas mērķa grupas (vecuma, dzimuma, gaumes un dzīves vietas). Tomēr kultūras piedāvājumu ir iespēja uzlabot un dažādot, īpaši attiecībā uz jauniešu segmentu un profesionālās mākslas piedāvājumu.

Bibliotēku telpisko izvietojumu jaunveidotajā Kuldīgas novadā var uzskatīt par vienmērīgu, nodrošinot bibliotēku pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem. Mazākos apdzīvotos centros bibliotēkai ir nozīme arī kā vietējās kopienas saskarsmes centram un pakalpojumu centram. Alsungas, Skrundas un bijušā Kuldīgas novada bibliotēku darbības pamatrādītāji parāda, ka apmēram trešdaļa iedzīvotāju ir publisko bibliotēku pakalpojumu lietotāji (2019. gadā – 37%; 2020. gadā – 34%). Kopš 2015. gada vērojama pakāpeniska gan aktīvo lietotāju, gan fizisko apmeklējumu samazināšanās tendence, īpaši bērnu un jauniešu līdz 18 gadiem vidū.

Jaunveidotā Kuldīgas novada 15 kultūras centri atrodas dažāda lieluma apdzīvotās vietās un to loma ir atšķirīga. Mazākos apdzīvotos centros to galvenā loma ir nodrošināt iedzīvotājiem iespēju izpausties dažādos amatierkolektīvos (2020. gadā kopumā darbojās 126 kolektīvi un 1537 dalībnieki) un citās līdzdalības formās, veicināt nemateriālā kultūras mantojuma, tai skaitā dziesmu un deju svētku tradīcijas saglabāšanu un pārmantojamību. Šajos centros retāk kā lielākos apdzīvotos centros tiek nodrošināts regulārs un daudzveidīgs kultūras pasākumu klāsts. Visaktīvākā kultūras dzīve (kultūras pasākumu skaits un apmeklējumu skaits) norisinās Kuldīgas kultūras centrā un Skrundas kultūras namā, kā arī Alsungā. Šo apdzīvoto vietu kultūras pasākumu un apmeklējuma proporcija ir 70% no kopējā kultūras centru darbības rādītājiem novadā.

Kultūras centru infrastruktūra jaunveidotajā novadā ir samērā dažāda. Pēdējo desmit gadu ieguldījumi kultūras centru infrastruktūras sakārtošanā ir ļāvuši rekonstruēt aptuveni trešdaļu no kopējā skaita, bet uzlabojumi nepieciešami arī pārējos, īpaši tajos, kuri atzīti kā cilvēkiem bīstami objekti. Brīvdabas estrāžu skaits ir gandrīz tik pat liels kā kultūras centru skaits. Arī daļā šo kultūrvieta nepieciešama rekonstrukcija, jo vide ir fiziski un morāli novecojusi.

Kuldīgas novadā ir viens akreditēts muzejs - Kuldīgas novada pašvaldības iestāde "Kuldīgas novada muzejs" un viens neakreditēts muzejs – Alsungas Tūrisma un vēsturiskā mantojuma centrs. Nepretendējot uz muzeja izveidi un visu muzeja pamatfunkciju īstenošanu, kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšana un popularizēšana norit arī 11 kultūrvēsturiskā mantojuma ekspozīciju veidā (viena Skrundā, divas Kuldīgā un 8 bijušajā Kuldīgas novadā). Līdzšinējie ieguldījumi muzeju nozarē ir radījuši spēcīgu pamatu kultūras mantojuma saglabāšanai, pastāvīgai izpētei un plašu informatīvu apjomu mantojuma popularizēšanai sabiedrībā. Akreditētajam Kuldīgas novada muzejam ir viens no lielākajiem un bagātākajiem muzeja krājumiem Kurzemē. Akreditētā Kuldīgas novada muzeja apmeklējuma tendence laika periodā no 2015. līdz 2019. gadam bija pieaugoša (vidējais apmeklētāju skaits gadā šajā laika periodā bija 28 988 apmeklētāju), taču 2020. gadā apmeklētāju skaits samazinājās par 60% no vidējā apmeklētāju skaita līdz Covid-19 ietekmei (laika periods no 2015. līdz 2019. gadam).

Novads izceļas ar daudzveidīgu, unikālu kultūras un dabas mantojumu, kas ir nacionāli un starptautiski atzīts. Nozīmīgākais kultūras pieminekļu skaits ir Kuldīgas pilsētā, t.i., vislielākā dažādu laikmetu kultūras pieminekļu koncentrācija, kā arī Kuldīgas vecpilsēta kā pilsētībūvniecības piemineklis. Kuldīgas vecpilsēta Ventas senleņķī ir Latvijas nacionālajā UNESCO mantojuma vietu sarakstā. Arī suitu kultūrtelpa ir iekļauta UNESCO nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā.

Ir plānots uzsākt kuršu ķoniņu kultūrvēsturiskā Ķoniņciema kultūrvides atjaunošanu un izveidot jaunu kultūrtūrisma objektu – kuršu ķoniņu kultūrvēsturiskā mantojuma centru – etnogrāfisku sētu, jo šī mantojuma apzināšanai piemīt nozīmīgs potenciāls jauna Kuldīgas novada kultūrtūrisma produkta attīstībai.

Kultūras sektorā turpmāk nepieciešamas šādas rīcības:

- Dažādot mākslas un kultūras piedāvājumu, mērķtiecīgi to veidojot dažādām mērķa grupām un attīstot dažāda mēroga inovatīvas mākslas un kultūras aktivitātes. Attīstīt jaunveidotā novada identitāti stiprinošus kultūras pasākumus, kā arī starptautiska mēroga un digitāla satura pasākumus.
- Ar mērķi saglabāt esošo kultūras institūciju teritoriālo pārklājumu un kultūras pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem, plānot līdzsvarotu kultūras centru noslodzi un attīstīt bibliotēkas kā vietējās kopienas centrus.
- Veidot iekļaujošu kultūras nozares pārvaldības modeli, starpinstitucionālo sadarbību.
- Veicināt kvalificētu kultūras nozares profesionāļu piesaisti un stiprināt kultūras institūciju darbinieku mūžizglītības procesus.
- Nodrošināt kultūras mantojuma (īpaši UNESCO) saglabāšanu un ilgtspējīgu attīstību.

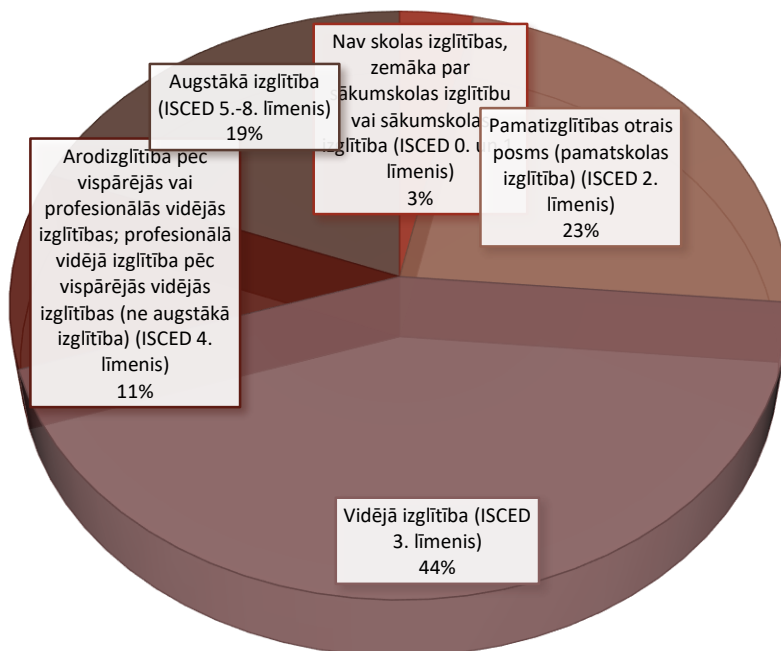
3. Izglītība

3 IZGLĪTĪBA

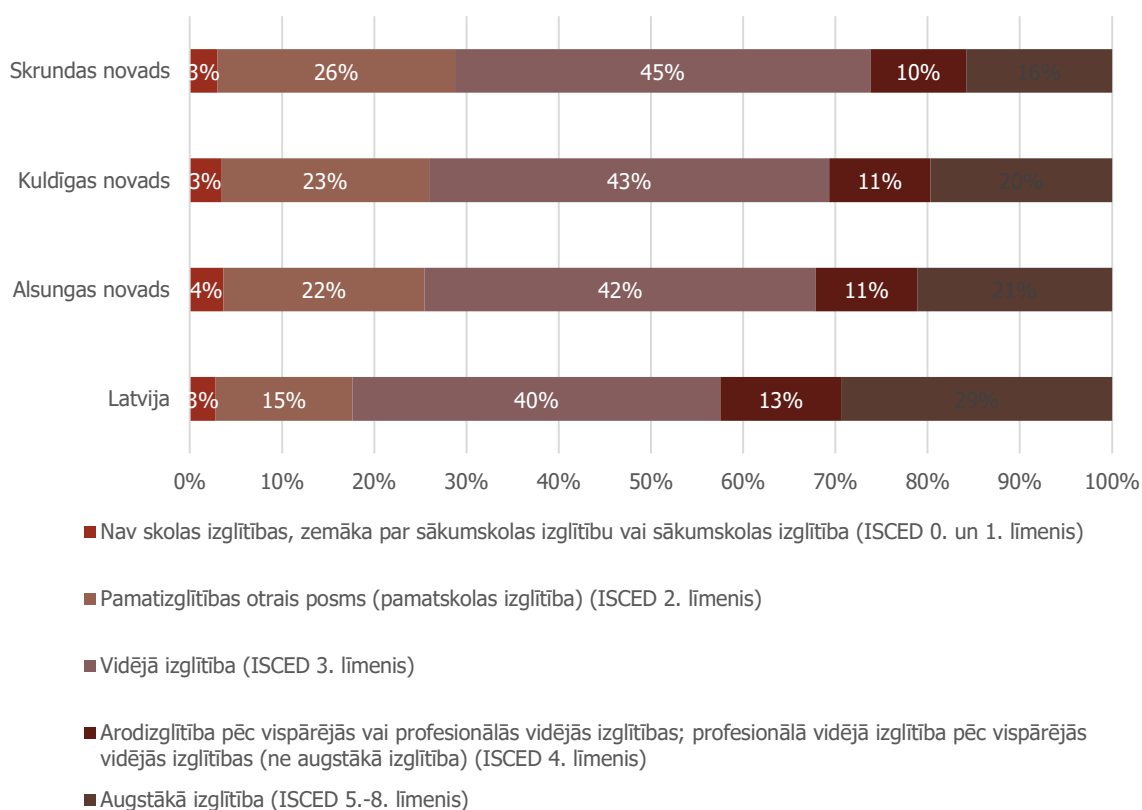
Izglītības piedāvājums jaunizveidotajā Kuldīgas novadā tiek īstenots visās četrās izglītības pakāpēs (pirmsskolas izglītība, pamatizglītība, vidējā izglītība, augstākā izglītība) un visos trijos izglītības veidos (vispārējā izglītība, profesionālā izglītība, akadēmiskā izglītība). Izglītības pakāpēm un veidiem atbilstošās izglītības programmas īsteno pirmsskolas, vispārējās izglītības, profesionālās izglītības un augstākās izglītības iestādes. Pieaugušo izglītību īsteno arī mūžizglītības centri, uzņēmumi, nevalstiskās organizācijas u.c.

Vislielāko īpatsvaru no kopējā iedzīvotāju skaita vecuma grupā virs 15 gadiem 2020. gadā jaunizveidotajā Kuldīgas novadā veidoja iedzīvotāji ar vispārējo vidējo izglītību (44%) (skat. Ilustrācija 3.1.). Tā arī ir iedzīvotāju daļa, kurai darba tirgū saskaņā ar Ekonomikas ministrijas 2020. gada informatīvo ziņojumu "Par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm" tiek prognozēts vislielākais darbaspēka pārpalikums, otra riska grupa ir iedzīvotāji ar pamatizglītību, kas veido 23% no iedzīvotāju skaita virs 15 gadiem jaunizveidotajā Kuldīgas novadā (skat. Ilustrācija 3.2.).

Ilustrācija 3.1. Jaunizveidotā Kuldīgas novada iedzīvotāji (15 un vairāk gadu vecumā) pēc izglītības līmeņa, % 2020. gadā (Avots: CSP, atsaucis kods: IZT040)

Jaunizveidotā Kuldīgas novada iedzīvotāju 15 un vairāk gadu vecumā izglītības līmenis ir atšķirīgs bijušo novadu griezumā. Būtiskākās atšķirības ir iedzīvotāju īpatsvaram ar pamatizglītību un augstāko izglītību. Visaugstākais iedzīvotāju īpatsvars ar pamatizglītību ir Skrundas novadā (26%), salīdzinājumam Latvijas vidējais rādītājs ir 15%. Alsungas novadā ir lielākais iedzīvotāju īpatsvars ar augstāko izglītību (21%), bet arī tas būtiski atšķiras no Latvijas vidējā rādītāja (29%). Iedzīvotāju īpatsvars ar arodizglītību un vidējo profesionālo izglītību visā jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ir relatīvi vienmērīgs – 10 – 11% (skat. Ilustrācija 3.2).

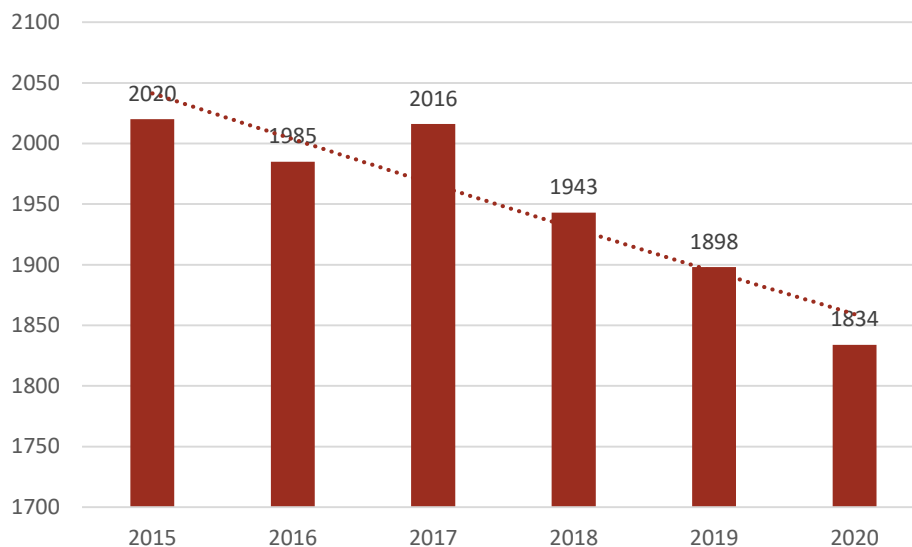

Jaunizveidotā Kuldīgas novada izglītības iestāžu tīklu 2021./2022. mācību gada sākumā veido 28 izglītības iestādes: 6 pirmsskolas izglītības iestādes (tai skaitā 1 privātā), 1 sākumskola, 9 pamatskolas (tai skaitā 1 pamatskola – attīstības centrs un 1 privātā pamatskola), 5 vidusskolas, viena profesionālās izglītības iestāde, 4 profesionālās ievirzes izglītības iestādes, viena interešu izglītības iestāde un viena augstākās izglītības iestādes filiāle. Vislielākais izglītības iestāžu skaits ir bijušajā Kuldīgas novadā – 21 izglītības iestāde. 2021. gadā Alsungas vidusskola reorganizēta par pamatskolu. Izglītības iestāžu teritoriālais izvietojums atspoguļots Ilustrācijā 3.13.

3.1 Pirmsskolas izglītība

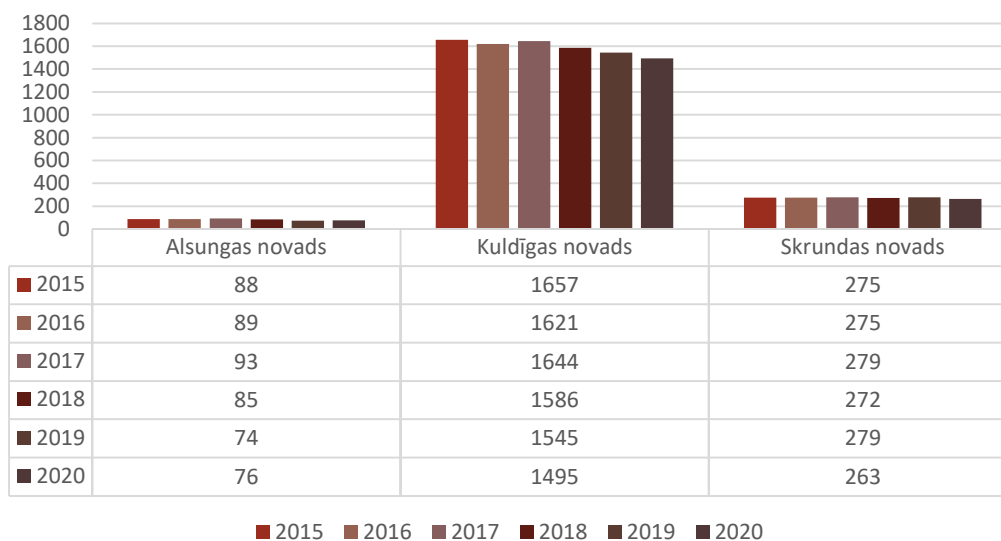
Pirmsskolas izglītības programma nodrošina izglītojamā sagatavošanu pamatzglītības ieguvei, bērnu no piecu gadu vecuma sagatavošana pamatzglītības ieguvei ir obligāta. Pirmsskolas izglītību un obligāto sagatavošanos pamatzglītības ieguvei no piecu gadu vecuma bērns var iegūt, apmeklējot pirmsskolas izglītības iestādi, skolu, ja tā īsteno pirmsskolas izglītības programmu, vai ģimenē, saņemot metodisku palīdzību izglītības iestādē, kura īsteno licencētu pirmsskolas izglītības programmu.

2020. gadā jaunizveidotajā Kuldīgas novadā kopā bija 1834 bērni līdz sešu gadu vecumam, Kopējais bērnu skaits līdz sešu vecumam novadā pēdējo sešu gadu laikā ir samazinājies (skat. skat. Ilustrācija 3.3).

Bērnu līdz 6 gadu vecumam skaita dinamika novados ir līdzīga – bērnu skaits samazinās (skat. skat. Ilustrācija 3.4). Vislielākais pirmsskolas vecuma bērnu skaits 2020. gadā bijušajā Kuldīgas novadā (1495), vismazākais bijušajā Alsungas novadā (76).

Ilustrācija 3.4. Bērnu skaits līdz 6 gadu vecumam jaunizveidotajā Kuldīgas novadā sadalījumā pa ietvertajiem novadiem 2015. – 2020. (Avots: CSP, atsaucis kods: RIG010)

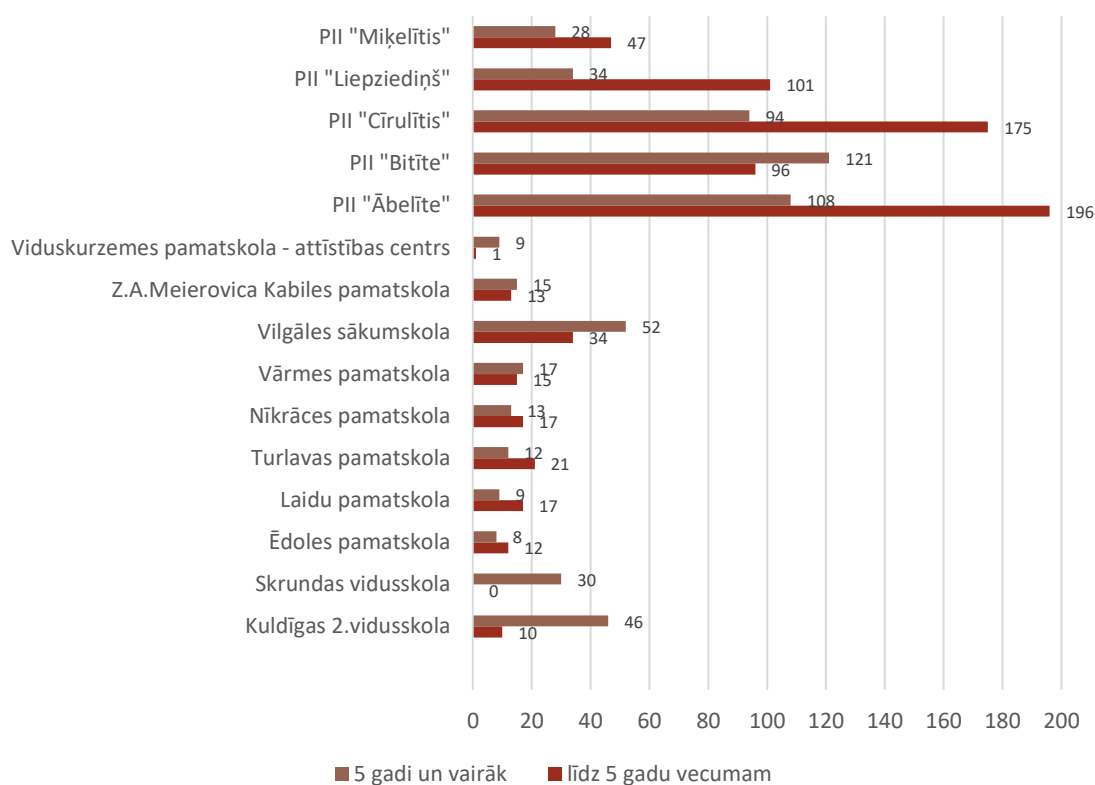

Ņemot vērā bērnu līdz sešu gadu vecumam skaita dinamiku, var prognozēt, kas izglītojamo skaits periodā līdz 2028. gadam sociāli ekonomiskās situācijas uzlabošanās rezultātā varētu stabilizēties vai nedaudz samazināties.

2021./2022. mācību gada 1. septembrī jaunizveidotajā Kuldīgas novadā darbojās 5 pašvaldības, 1 privātā pirmsskolas izglītības iestāde un 10 vispārizglītojošās skolas, kuras īsteno pirmsskolas izglītības programmas (tai skaitā viena pamatskola – attīstības centrs) (skat. skat. Ilustrācija 3.5).

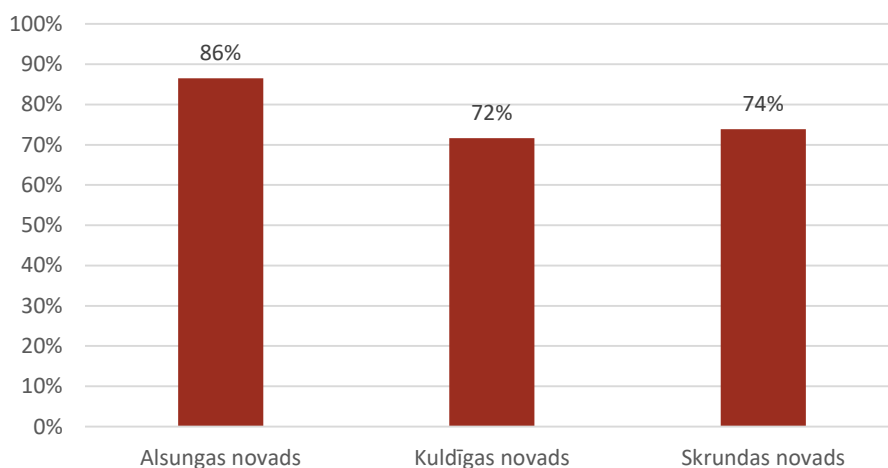

Ilustrācija 3.5. Bērnu skaits pirmsskolas izglītības iestādēs un pirmsskolas izglītības programmās vispārīzglītošajās skolās Kuldīgas novadā 2021./2022. mācību gada sākumā. (Avots: Kuldīgas novada pašvaldības Izglītības nodaļa)

Kopumā vērtējot pirmsskolas vecuma bērnu iesaisti pirmsskolas izglītības iestādēs jaunizveidotajā Kuldīgas novadā 2020./2021. mācību gadā, secināms, ka 73% bērnu apmeklē pirmsskolas izglītības iestādes vai pirmsskolas izglītības programmu grupas vispārīzglītošajās skolās. Lielākais pirmsskolas izglītībā iesaistīto bērnu īpatsvars 2020./2021. mācību gadā bijušajā Alsungas novadā (86%), mazākais bijušajā Kuldīgas novadā (72%) (skat. skat. Ilustrācija 3.6)

Ilustrācija 3.6. Bērnu līdz sešu gadu vecumam iesaiste pirmsskolas izglītībā jaunizveidotajā Kuldīgas novadā sadalījumā pa bijušajiem novadiem 2020. gadā. (Avots: CSP, atsauces kods: RIG010, IZM)

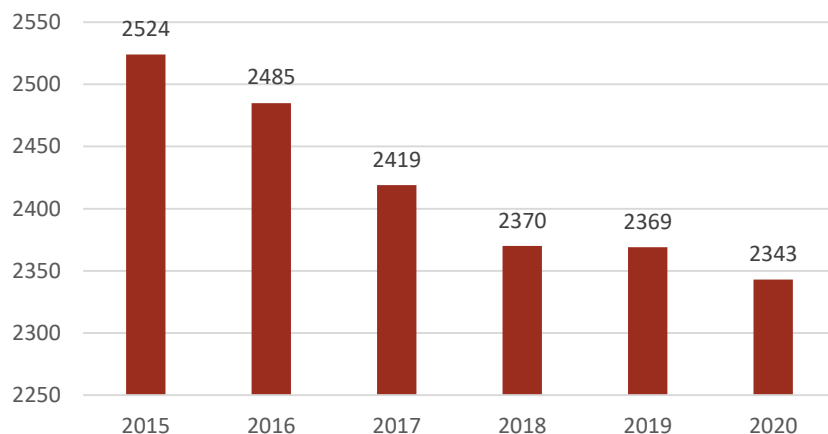

3.2 Vispārējā izglītība

Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā pamatizglītības un vidējās izglītības skolu tīklu 2021./2022. mācību gada sākumā veidoja 15 izglītības iestādes, tai skaitā: 1 sākumskola, 9 pamatskolas un 5 vidusskolas.

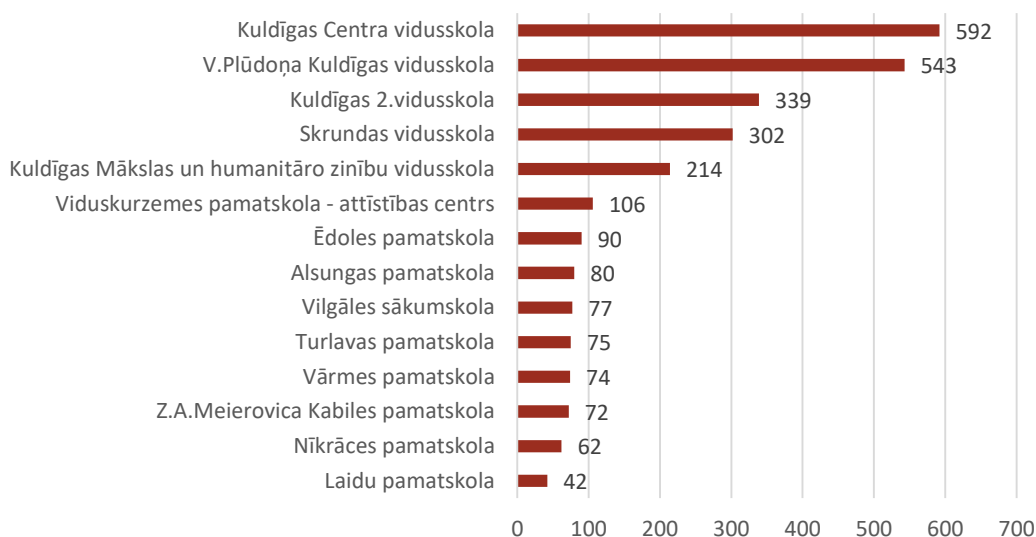
Bērnu skaitam jaunizveidotajā Kuldīgas novadā, kas atbilst pamatizglītības ieguves vecumam, ir tendence samazināties un vienlaikus nozīmē arī mazāku pieprasījumu nākotnē vispārējās vidējās izglītības pakalpojuma pieprasījumam. (skat. Ilustrācija 3.7.).

Ilustrācija 3.7. Bērnu skaits vecumā no 7 līdz 14 gadiem jaunizveidotajā Kuldīgas novadā 2015.- 2020. (Avots: CSP, atsaucis kods: RIG010)

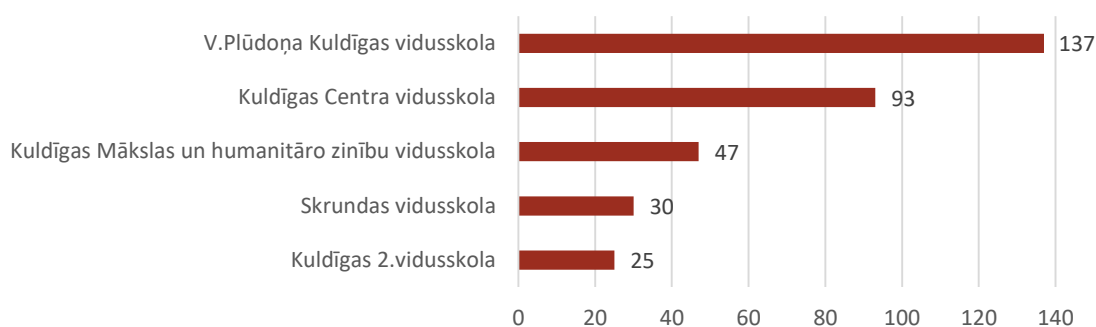
Klašu papildījums pamatizglītības programmās jaunizveidotajā Kuldīgas novada skolās ir ļoti atšķirīgs, bet vienlaicīgi šāds pamatizglītības pakalpojuma piedāvājums nodrošina principu "skola tuvāk mājām". (skat. skat. Ilustrācija 3.8)

Ilustrācija 3.8. Bērnu skaits pamatizglītības programmās jaunizveidotajā Kuldīgas novadā 2021./2022. mācību gada sākumā (Avots: Kuldīgas novada pašvaldības Izglītības nodaļa)

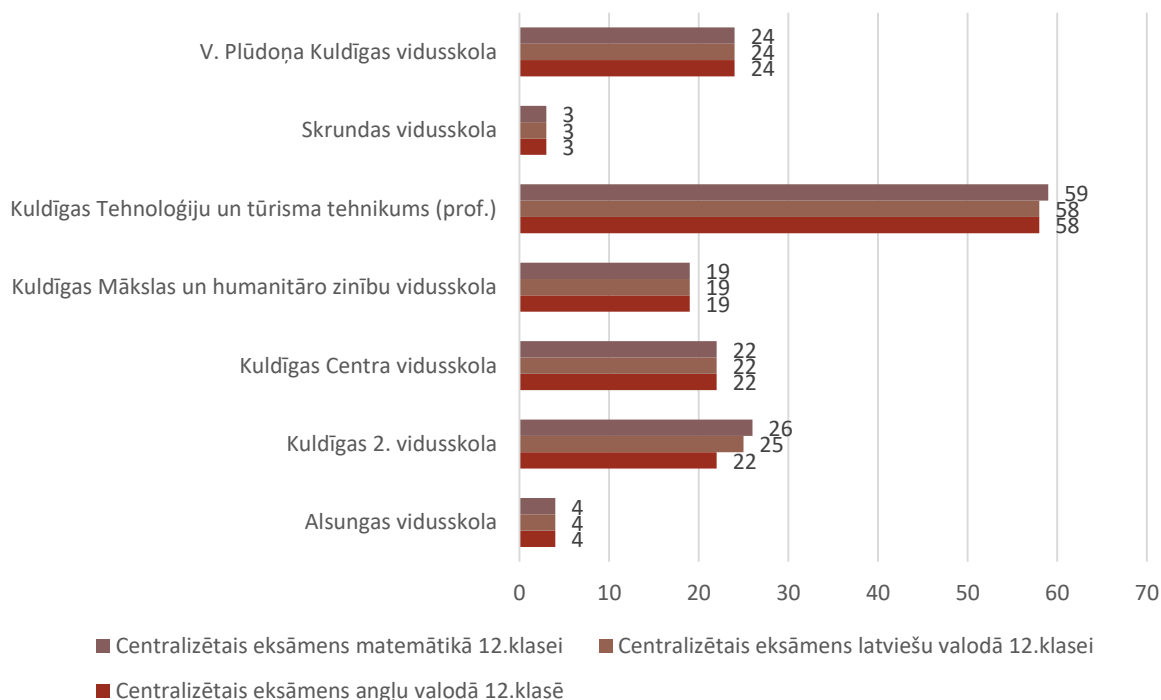
Aktuāls jautājums izglītības jomā ir iekļaujošās izglītības nodrošināšana bērniem ar speciālām vajadzībām, kā pirmskolas tā arī pamatskolas programmās. Problēmas nereti skar bērnus ar vieglākiem traucējumiem, kur var atšķirties mācību iestāžu personāla un pedagoģiski medicīniskās komisijas vai citu medicīnisko atzinumu sniegušo speciālistu viedokļi par iekļaujošās programmas piemērotību konkrētam bērnam. Nepieciešams veidot tādu atbildīgu institūciju sistēmu, kura nodrošinātu ikvienam bērnam ar speciālām vajadzībām piemērotāko izglītības programmu, nepieciešamos atbalsta pasākumus un pielāgotu vidi. Vienlaikus bērnam jānodrošina iespēja izglītību iegūt pēc iespējas tuvāk savai dzīvesvietai, tā neliedzot izglītības ieguves laikā saskarsmi ar ģimeni un ierasto vidi.

Demogrāfiskās prognozes un esošais skolu, īpaši vidusskolu klašu papildījums jaunizveidotajā Kuldīgas novadā norāda, ka esošais skolu tīkls netiek racionāli izmantots (skat. Ilustrācija 3.9.). 2021./2022. mācību gadā vispārējās vidējās izglītības programmas piedāvā 5 vidusskolas, no kurām 4 atrodas Kuldīgā.

IZM Informatīvajā ziņojumā "Par kvalitatīvas vispārējās vidējās izglītības nodrošināšanas priekšnosacījumiem" (izskatīts MK sēdē 2020. gada 20. oktobrī) norādīts, ka izglītības iestāžu tīkla sakārtošanas mērķis ir sekmēt kvalitatīvas izglītības pieejamību ikvienam skolēnam, respektējot katra novada un plānošanas reģiona īpatnības un attīstības modeļus un balstoties uz pārdomātiem pašvaldību lēmumiem par resursu lietderīgu izmantošanu un izglītības pakalpojumu pieejamības pārstrukturizāciju. IZM piedāvā noteikt minimālo skolēnu skaitu 10. – 12. klasē pašvaldību vispārējās vidējās izglītības iestādēs valstspilsētās – 120, administratīvo teritoriju administratīvajos centros – 90, administratīvajās teritorijās ārpus administratīvā centra – 40. Lai vidusskolēniem nodrošinātu plašākas izvēles iespējas no padziļināto kursu piedāvājuma, optimālais izglītojamo skaits vidējās izglītības pakāpē (10. – 12. klase) esošā finansējuma ietvaros ir 90 izglītojamie un vairāk. Par klašu piepildījumu vidējās izglītības pakāpē jaunizveidotajā Kuldīgas novadā liecina arī skolēnu skaits, kuri 2021. gadā kārtoja centralizētos eksāmenus (skat. skat. Ilustrācija 3.10).

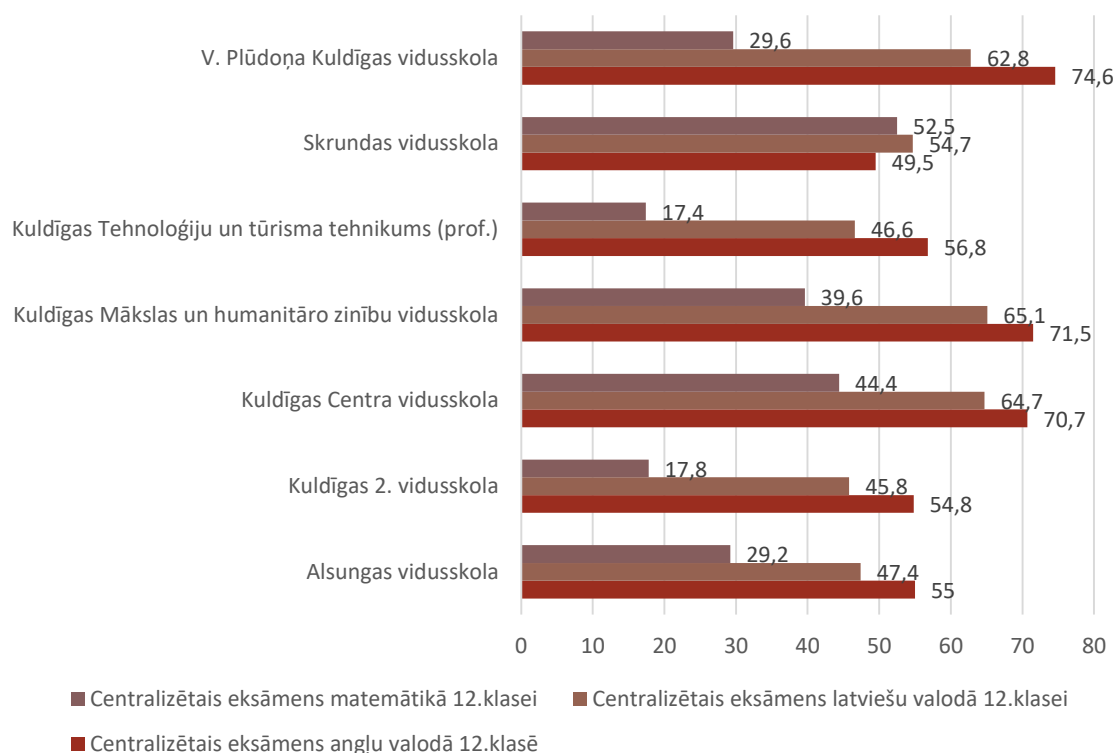
Ilustrācija 3.10. Skolēnu skaits Kuldīgas novada vispārējās izglītības iestādēs, kuri 2021. gadā kārtoja 12. klases obligātos centralizētos eksāmenus (Avots: IZM, VISC)

Eksāmenu rezultāti 2021. gadā jaunizveidotajā Kuldīgas novada skolās ir atšķirīgi (skat. Ilustrācija 3.11.). Augstākais vidējais vērtējums angļu valodā (74,6%) V. Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā, zemākais (49,5%) – Skrundas vidusskolā (vidējais vērtējums angļu valodā valstī 66,6%). Latviešu valodas eksāmenā augstāko sniegumu demonstrēja Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolas izglītojamie (65,1%), zemāko Kuldīgas 2. vidusskolas izglītojamie (45,8%), (vidējais vērtējums latviešu valodā valstī 51,2%). Augstākais vērtējums matemātikā Skrundas vidusskolā (52,5%), zemākais starp vispārīzglītojošajām vidusskolām Kuldīgas 2. vidusskolā (17,8%) (vidējais vērtējums matemātikā valstī 36,1%).

Visvairāk eksāmenus pēc savas izvēles Kuldīgas novada izglītojamie 2021. gadā kārtojuši Latvijas un pasaules vēsturē – 35, no kuriem 32 bija Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma izglītojamie, bioloģijas un fizikas eksāmenu kārtoja 9 izglītojamie, eksāmenu krievu valodā – 3, ķīmijas eksāmenu – 2.

Ilustrācija 3.11. Kuldīgas novada vispārējās izglītības iestāžu un PIKC Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma izglītojamo vidējais vērtējums (izpildes %) 12. klases centralizētajos eksāmenos 2021. gadā (Avots: IZM, VISC)

Pētījumā "Optimālā vispārējās izglītības iestāžu tīkla modeļa izveide Latvijā" ir izstrādāti ieteikumi skolu tīkla optimizēšanai jaunizveidotajā Kuldīgas novadā – attīstīt vienu ģimnāziju vai vidusskolu Kuldīgā esošo četru skolu vietā ar iespējamajiem jaunpienācējiem no Alsungas un Skrundas vidusskolas.¹⁴

3.3 Interesešu izglītība

Interesešu izglītība papildina formālajā izglītībā iegūtās zināšanas un prasmes un var nodrošināt lietderīgu un saturīgu brīvā laika pavadīšanu, radošuma, talantu, komunikācijas prasmju un pirmo profesionālo iemaņu attīstīšanu. Interesešu izglītība ir personas individuālo izglītības vajadzību un vēlmju īstenošana neatkarīgi no vecuma un iepriekš iegūtās izglītības un tradicionāli tiek attiecināta uz bērniem un jauniešiem. Interesešu izglītības programmas jaunizveidotajā Kuldīgas novadā tiek īstenotas visās piecās jomās: kultūrizglītības, sporta izglītības, tehniskās jaunrades, vides izglītības un citās programmās.

Interesešu izglītības programmas jaunizveidotajā Kuldīgas novadā piedāvā Kuldīgas novada Bērnu un jauniešu centrs, kā arī vispārīzglītojošās un profesionālās ievirzes izglītības iestādes. Interesešu izglītības programmas ir tiesīgas īstenot izglītības iestādes bez licences saņemšanas, kā arī citas juridiskās un fiziskās personas, kuras nav reģistrētas Izglītības iestāžu reģistrā, pēc attiecīgas licences saņemšanas pašvaldībā. Kopējais interesešu izglītībā iesaistīto bērnu un jauniešu skaits Kuldīgas novadā saskaņā ar IZM datiem ir 4 129 izglītojamie.¹⁵ Lielākais interesešu izglītībā iesaistīti bērnu un jauniešu skaits ir Kuldīgas novada Bērnu un jauniešu centrā (2020./2021. m. g. – 2971 izglītojamais) un tā mērķis ir visiem Kuldīgas novada bērniem un jauniešiem nodrošināt kvalitatīvu, radošumu veicinošu un saistošu neformālo izglītību (t.sk. interesešu izglītību), karjeras izglītības un audzināšanas jomas aktivitātes, kvalitatīvu brīvā laika pavadīšanu. Iedzīvotāju aptaujas rezultāti norāda uz to, ka nepieciešams attīstīt bērnu un jauniešu interesešu izglītības piedāvājumu.

¹⁴ Optimālā vispārējās izglītības iestāžu tīkla modeļa izveide Latvijā Rīga 2017. gada 29. septembris

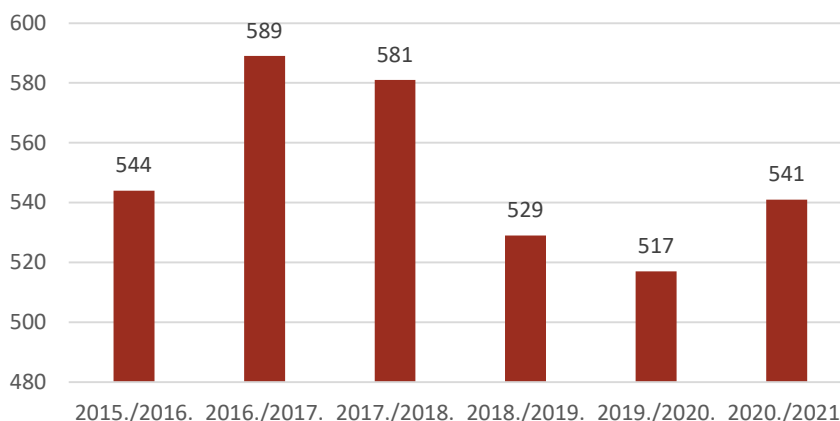
¹⁵ Izglītojamo skaits nav unikālais cipars, jo katrs bērns vai jauniešs var būt iesaistīts vairākās interesešu izglītības programmās

3.4 Profesionālā izglītība

Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā darbojas viena Izglītības un zinātnes ministrijas pakļautības profesionālās izglītības iestāde - PIKC Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums. Tehnikuma darbības virzieni ir inženierprofesiju jeb tehnoloģiju un viesmīlības pakalpojumu bloka – ēdināšanas/tūrisma pakalpojumu profesiju attīstība sākotnējās profesionālās izglītības, tālākizglītības, profesionālās pilnveides, tālmācības un ārpusformālās izglītības kvalifikācijas ieguves iespēju nodrošināšanai.

2020./2021. mācību gadā tehnikumā mācījās 541 izglītojamais. Izglītojamo skaits pa gadiem ir svārstīgs, bet tam ir tendence stabilizēties (skat. Ilustrācija 3.12). Vidējais izglītojamo skaits pēdējos gados ir 550. 2020./2021. mācību gada tehnikumu absolvēja 160 jaunie speciālisti.

Ilustrācija 3.12. Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma izglītojamo skaits 2015./2016 – 2020./2021. m. g. (Avots: PIKC Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums)

Profesionālās izglītības likums nosaka, ka pašvaldības piedalās profesionālās izglītības īstenošanā, sekmē komercdarbības attīstību savā teritorijā, sadarbojas ar darba devēju organizācijām, piedalās to jautājumu risināšanā, kas saistīti ar prakses vietu nodrošināšanu izglītojamajiem attiecīgās pašvaldības teritorijā. Valsts un pašvaldību profesionālās izglītības iestādēs, kuras īsteno profesionālās pamatizglītības, arodizglītības un profesionālās vidējās izglītības programmas, izveido koleģiālu padomdevēju institūciju — konventu, kura mērķis ir veicināt profesionālās izglītības iestādes attīstību atbilstoši darba tirgus prasībām. Pašvaldību pārstāvji līdz ar nozaru ekspertiem un IZM pārstāvjiem tiek iekļauti konventā.

PIKC Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums piedāvā plašu profesionālās izglītības programmu spektru, licencēto un akreditēto izglītības programmu saraksts apkopots tabulā 3.1.

Tabula 3.1. PIKC Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma licencētās un akreditētās izglītības programmas (Avots: PIKC Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma Gada publiskais pārskats 2021.)

Licencētas izglītības programmas	Akreditētas izglītības programmas
<ul style="list-style-type: none"> Restorānu pakalpojumi, kvalifikācija Vīnzinis; Ēdināšanas pakalpojumi, kvalifikācija Pavāra palīgs; Mašīnzinības, kvalifikācija Spēkratu atslēdznieks; Pārtikas produktu tehnoloģija, kvalifikācija Maizes un miltu produktu ražošanas tehniķis; Autotransports, kvalifikācija Automehāniķis; Kokizstrādājumu izgatavošana, kvalifikācija Mēbeļu galdnieks; Uzņēmējdarbības prasmes viesmīlībā; Digitālās prasmes kokapstrādē. 	<ul style="list-style-type: none"> Tūrisma pakalpojumi, kvalifikācija Tūrisma pakalpojumu konsultants; Ēdināšanas pakalpojumi, kvalifikācija Pavārs; Ēdināšanas pakalpojumu, kvalifikācija Konditors; Pārtikas produktu tehnoloģija, kvalifikācija Pārtikas produktu ražošanas tehniķis; Kokizstrādājumu izgatavošana, kvalifikācija Mēbeļu galdnieks; Skaistumkopšanas pakalpojumi, kvalifikācija Spa speciālists; Koka mākslinieciskā apstrāde, kvalifikācija Stila mēbeļu modelētājs; Tūrisma pakalpojumi, kvalifikācija Tūrisma informācijas konsultants; Uzņēmējdarbības prasmes viesmīlībā.

Ņemot vērā profesionālās izglītības programmu apguves ilgumu 2021./2022. mācību gadā mācības uzsākušie kā kvalificēti darbinieki darba tirgū iesaistīsies pēc pusotra vai četriem gadiem.

Saskaņā ar IZM rīkojumu, lai nodrošinātu profesionālās izglītības satura pilnveidi un Izglītības un zinātnes ministrijas padotībā esošo profesionālās izglītības iestāžu un, kuras ieguvušas profesionālās izglītības kompetences centra statusu, atbilstību Ministru kabineta 2013. gada 19. marta noteikumu Nr. 144 "Profesionālās izglītības kompetences centra statusa piešķiršanas un anulēšanas kārtība" 2.7.2., 2.7.4. un 2.7.5. apakšpunktā minētajiem kritērijiem, izglītības iestādēm, sadarbojoties ar nozaru pārstāvjiem un iesaistot citas izglītības iestādes, kas īsteno izglītības programmas attiecīgajā metodiskajā jomā, jānodrošina metodiskā darba virsvadības un līdzatbildības uzdevumu izpildē. Kvalitatīvai metodiskā darba īstenošanai profesionālajā izglītībā būtiska ir sadarbība ar jaunizveidotā Kuldīgas novada uzņēmumiem. Profesionālās izglītības kompetences centra "Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums" metodiskās virsvadības un līdzatbildības jomas apkopotas tabulā 3.2.

Tabula 3.2. PIKC Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma metodiskā darba atbildības jomas

Profesionālās izglītības iestāde	Metodiskā darba virsvadība	Līdzatbildība metodiskā darba veikšanā
	Profesionālās kvalifikācijas atbilstoši nozaru kvalifikācijas sistēmai	
Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums	Koka izstrādājumu ražošanas tehniķis Datorizētu kokapstrādes iekārtu operators Kokapstrādes iekārtu operators Koksnes materiālu apstrādātājs	Mēbeļu galdnieks Būvizstrādājumu galdnieks Tapsētājs
	Restaurācijas tehniķis ar specializācijām: <ul style="list-style-type: none"> Šķiedru materiālu restaurācijas tehniķis, Silikātmateriālu restaurācijas tehniķis, Metāla izstrādājumu restaurācijas tehniķis, Koka konstrukciju restaurācijas tehniķis. 	Stila mēbeļu modelētājs
	Tūrisma pakalpojumu konsultants Konditors Konditora palīgs	Pārtikas produktu ražošanas tehniķis ar specializācijām: <ul style="list-style-type: none"> Gaļas un gaļas produktu ražošanas tehniķis, Zivju produktu ražošanas tehniķis, Piena un piena produktu ražošanas tehniķis, Augļu un dārzeņu pārstrādes ražošanas tehniķis, Dzērienu ražošanas tehniķis, Maizes un miltu produktu ražošanas tehniķis, Saldumu un šokolādes ražošanas tehniķis. Pārtikas produktu ražošanas operators Pārtikas produktu ražošanas strādnieks
		SPA speciālists Pirtnieks
		Viesmīlības pakalpojumu speciālists Viesnīcas istabēnis Viesu uzņemšanas dienesta speciālists Viesmīlis Vīnzinis Bārmenis
	Pavārs ar specializācijām: <ul style="list-style-type: none"> Restorāna pavārs Kuģa pavārs Pavāra palīgs Virtuves darbinieks	

Profesionālās izglītības programmas piedāvā arī Kuldīgas novada speciālās izglītības iestāde, kura īsteno speciālo izglītību skolēniem ar īpašām vajadzībām. Viduskurzemes pamatskola – attīstības centrs piedāvā saviem audzēkņiem apgūt kādu no 1. līmeņa profesionālās izglītības programmām, kas dod iespēju viņiem iesaistīties darba tirgū:

- Ēdināšanas pakalpojumi, profesionālā kvalifikācija – ātrās ēdināšanas strādnieks;
- Kokizstrādājumu izgatavošana, profesionālā kvalifikācija – koksnes materiālu apstrādātājs;
- Mājturība, profesionālā kvalifikācija – mājkalpotājs;

- Mežsaimniecība, profesionālā kvalifikācija – mežstrādnieks.

Viens no galvenajiem profesionālās izglītības kvalitātes rādītājiem ir profesionālās kvalifikācijas eksāmenu rezultāti un tie liecina, ka Kuldīgas tehnoloģiju un tūrisma tehnikumā un Viduskurzemes pamatskolā - attīstības centrā ir labi rezultāti (skat. Tabula 3.3 **Error! Reference source not found..**).

Tabula 3.3. Profesionālās kvalifikācijas eksāmenu rezultāti profesionālās izglītības iestādēs Kuldīgas novadā 2020./2021.m.g. (Avots: IZM, VISC)

Izglītības iestāde	Profesionālā kvalifikācija	Kārtoja PKE (audzēkņu skaits)	PKE vidējais vērtējums
PIKC Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums	Automehāniķis	20	7,2
	Loģistikas darbinieks	21	6,9
	SPA speciālists	15	7,1
	Auklis	9	9,7
	Viesmīlis	10	8,5
	Viesu uzņemšanas dienesta speciālists	6	6,7
	Maizes un miltu produktu ražošanas tehniķis	6	7,7
	Spēkratu mehāniķis	3	7,7
	Mēbeļu dizaina speciālists	9	7,0
	Tūrisma informācijas konsultants	11	9,0
	Mēbeļu galdnieks	6	7,3
	Ēdināšanas pakalpojumu speciālists	17	7,8
Viduskurzemes pamatskola – attīstības centrs	Koksnes materiālu apstrādātājs	5	6,8
	Mājkalpotājs	4	9,3
	Mežstrādnieks	2	8,5
	Virtuves strādnieks	9	8,7

3.5 Augstākā izglītība

Kuldīgā darbojas viena augstākās izglītības iestāde – Latvijas Universitātes Kuldīgas filiāle, kura piedāvā 2021. /2022. akadēmiskajā gadā šādas programmas:

Koledžas līmeņa studiju programmas:

- Pirmsskolas skolotājs,
- Sporta treneris.

Bakalaura studiju programmas:

- Sākumizglītības skolotājs,
- Skolotājs.

Maģistra studiju programmas:

Izglītības zinātnes,
Skolotājs.

LU Kuldīgas filiālē studē ne tikai Kuldīgas novada iedzīvotāji, bet arī no Tukuma, Rīgas, Olaines, Jelgavas, Dundagas un citām apdzīvotām vietām.

2013. gadā Latvijas Mākslas akadēmija (LMA), Kuldīgas novada pašvaldība un LR Kultūras ministrija uzsāka sarunas par ieceri Kuldīgā izveidot LMA filiāli. Kuldīgas novada pašvaldība un biedrība "Kuldīgas Mākslinieku rezidence" ir parakstījusi līgumu ar četrām augstskolām – Latvijas Mākslas akadēmiju, Lapzemes universitāti Somijā, Rīgas Ekonomikas augstskolu un Igaunijas Mākslas akadēmiju par starptautiskas maģistra līmeņa studiju programmas "Pakalpojumu dizaina stratēģijas un inovācijas" īstenošanu Kuldīgā. Pašlaik notiek mācību vajadzībām nepieciešamo ēku restaurācija un būvniecība.

3.6 Pieaugušo izglītība

Pieaugušo izglītība — personu daudzveidīgs izglītošanas process, kas cilvēka mūža garumā nodrošina personības attīstību un konkurētspēju darba tirgū.

Tīmekļa vietnē www.muzizglitiba.lv var iegūtu informāciju par pieaugušo izglītības iespējām Kuldīgā, bet Alsungā un Skrundā ir tikai speciālistu kontaktinformācija.

Kuldīgas novadā ir plašs pieaugušo izglītības piedāvājuma spektrs un to veido valsts un pašvaldības iestādes, nevalstiskās organizācijas un privātais sektors, par kuru piedāvātajiem pakalpojumiem ir atrodama izsmeljoša informācija Kuldīgas novada mājaslapā.

Kuldīgas novada pašvaldība ir iesaistījies projektā "Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide", ko īsteno Valsts izglītības attīstības aģentūra (VIAA) sadarbībā ar Latvijas pašvaldībām, izglītības iestādēm un Nodarbinātības valsts aģentūru (NVA). Projekta mērķis: pilnveidot nodarbināto personu profesionālo kompetenci, lai laikus novērstu darbaspēka kvalifikācijas neatbilstību darba tirgus pieprasījumam, veicinātu strādājošo konkurētspēju un darba produktivitātes pieaugumu. Projekta īstenošanas laiks no 2017. gada 1. janvāra – 2023. gada 31. decembrim.

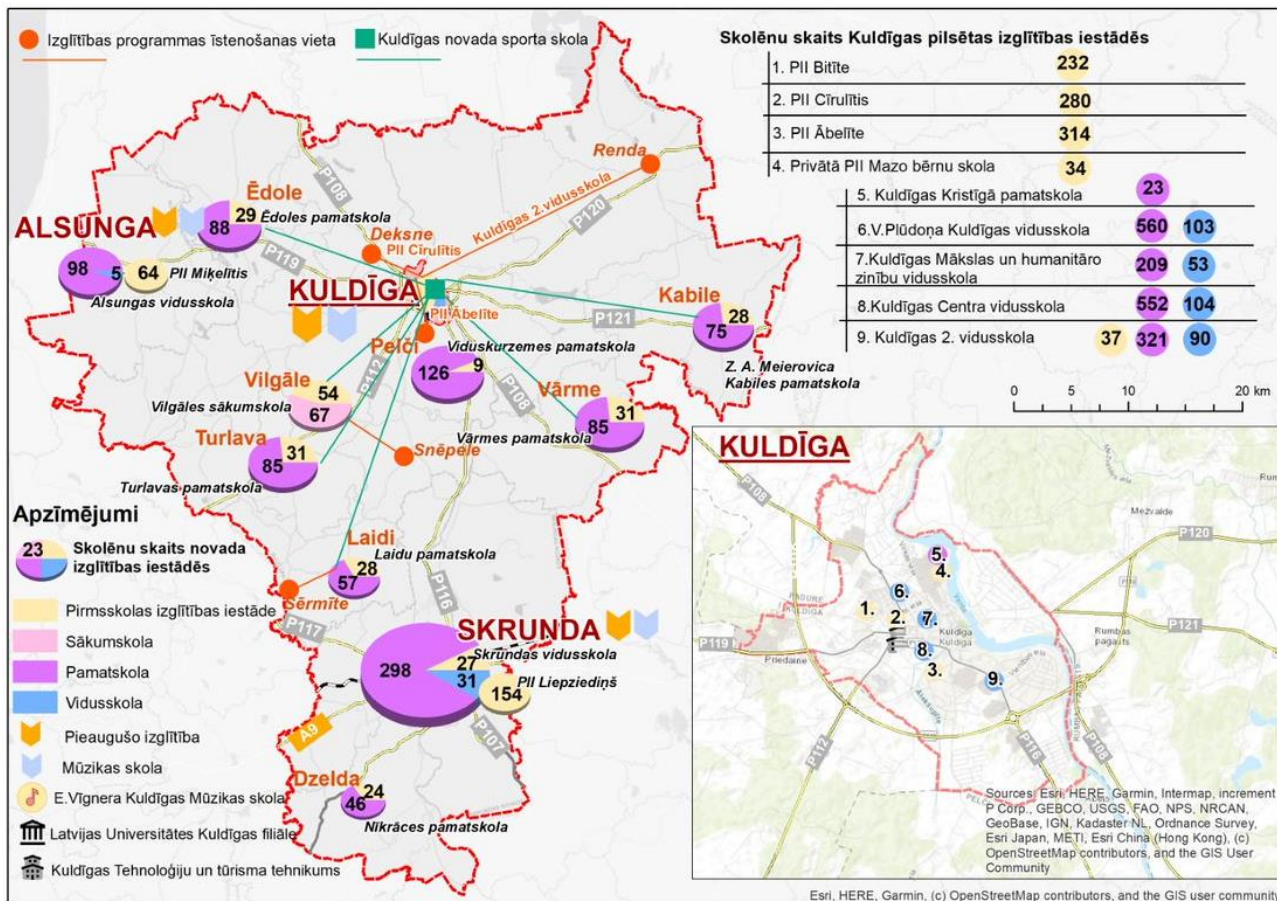
Projekta ietvaros mācības piedāvā 4 izglītības iestādes:

- PIKC Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums;
- Latvijas Universitātes Kuldīgas filiāle;
- SIA BUTS Kuldīgas filiāle;
- Kuldīgas Profesionālās tālākizglītības un pilnveides izglītības iestāde un uzņēmējdarbības atbalsta centrs Metro.

PIKC Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums saskaņā ar pašvaldībām noslēgtajiem sadarbības līgumiem īsteno profesionālās mūžizglītības programmas Jaunpilī, Rojā, Kuldīgā, Alsungā, Aizputē.

Ņemot vērā augstāk minēto jaunizveidotajā Kuldīgas novadā nepieciešams veidot vienotu novada mūžizglītības rīcības programmu.

Ilustrācija 3.5. Izglītības pakalpojumi jaunizveidotajā Kuldīgas novadā (Avots: IZM)

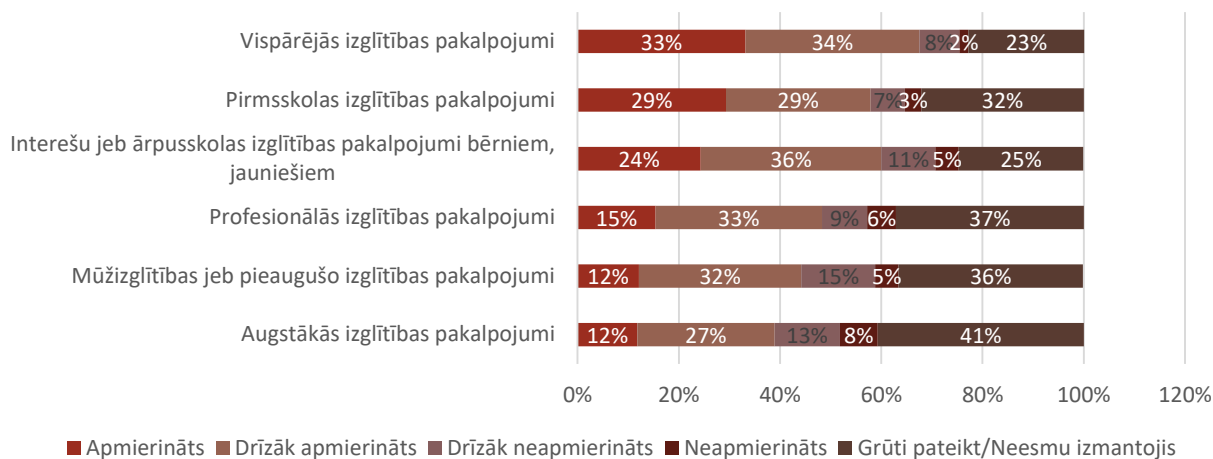

3.7 Aptaujas rezultāti

2021. gada jūnija un jūlija mēnešos veiktā aptauja norāda, ka jaunizveidotā Kuldīgas novada iedzīvotāji visvairāk ir apmierināti ar vispārējās izglītības pakalpojumiem (33% apmierināti un 34% drīzāk apmierināti). Vismazāk iedzīvotāji ir apmierināti ar mūžizglītības jeb pieaugušo izglītības un augstākās izglītības pakalpojumiem (skat. Ilustrācija 3.6.).

Ilustrācija 3.6. Aptaujāto jaunizveidotā Kuldīgas novada iedzīvotāju viedoklis par izglītības pakalpojumiem (n=280)

Iedzīvotāji aptaujā, kā divus no pieciem steidzamākajiem darbiem, kuri pašvaldībai būtu primāri jārisina 3 līdz 5 gadu laikā un arī ilgtermiņā (10-15 gadu laikā) norāda sekojošos:

- bērnu un jauniešu interešu izglītības piedāvājuma attīstīšana.
- bērnu un jauniešu interešu izglītības piedāvājuma attīstīšana.

Atsevišķi respondenti norāda, ka nepieciešams pārskatīt izglītības jomu, nodrošinot modernu, kvalitatīvu izglītību jaunajā novadā, attīstīt pirmsskolas izglītības iestāžu tehnisko nodrošinājumu pagastos (laukumiņi, nojumītes), brīvā laika pavadīšanas iespējas pagastos jauniešiem, pieaugušo izglītību un nodrošināt iespēju iegūt augstāko izglītību novadā, veidojot daudz plašāku piedāvājumu nekā šobrīd.

3.8 Secinājumi un priekšlikumi

Izglītības piedāvājums jaunizveidotajā Kuldīgas novadā tiek īstenots visās četrās izglītības pakāpēs (pirmsskolas izglītība, pamatzglītība, vidējā izglītība, augstākā izglītība) un visos trijos izglītības veidos (vispārējā izglītība, profesionālā izglītība, akadēmiskā izglītība). Izglītības pakāpēm un veidiem atbilstošās izglītības programmas īsteno pirmsskolas, vispārējās, profesionālās, profesionālās ievirzes, interešu un augstākās izglītības iestādes. Pieaugušo izglītību īsteno arī mūžizglītības centri, uzņēmumi, nevalstiskās organizācijas u.c.

Vislielāko īpatsvaru no kopējā iedzīvotāju skaita vecuma grupā virs 15 gadiem 2020. gadā jaunizveidotajā Kuldīgas novadā veidoja iedzīvotāji ar vispārējo vidējo izglītību (44%). Tā arī ir iedzīvotāju daļa, kurai darba tirgū tiek prognozēts vislielākais darbaspēka pārpalikums, otra riska grupa ir iedzīvotāji ar pamatzglītību, kas veido 23% no iedzīvotāju skaita virs 15 gadiem jaunizveidotajā Kuldīgas novadā. Jaunizveidotā Kuldīgas novada iedzīvotāju izglītības līmenis ir atšķirīgs iepriekšējo novadu griezumā. Būtiskākās atšķirības ir iedzīvotāju īpatsvaram ar pamatzglītību un augstāko izglītību. Visaugstākais iedzīvotāju īpatsvars ar pamatzglītību ir Skrundas novadā (26%), salīdzinājumam Latvijas vidējais rādītājs ir 15%. Alsungas novadā ir lielākais iedzīvotāju īpatsvars ar augstāko izglītību (21%), bet arī tas būtiski atšķiras no Latvijas vidējā rādītāja (29%).

Jaunizveidotā Kuldīgas novada izglītības iestāžu tīklu 2021./2022. mācību gada sākumu veidoja 28 izglītības iestādes. Tai skaitā: sešas pirmsskolas izglītības iestādes, viena sākumskola, deviņas pamatskolas (tai skaitā viena pamatskola – attīstības centrs), 5 vidusskolas, viena profesionālās izglītības iestāde, četras profesionālās ievirzes izglītības iestādes, viena interešu izglītības iestāde un viena augstākās izglītības iestādes filiāle. Vislielākais izglītības iestāžu skaits ir Kuldīgas novadā – 21.

2020. gadā jaunizveidotajā Kuldīgas novadā kopā bija 1834 bērni līdz sešu gadu vecumam, Kopējais bērnu skaits līdz sešu gadu vecumam novadā pēdējo sešu gadu laikā ir samazinājies. Ņemot vērā bērnu līdz sešu gadu vecumam skaita dinamiku var prognozēt, ka izglītojamo skaits periodā līdz 2028. gadam sociāli ekonomiskās situācijas uzlabošanās rezultātā varētu stabilizēties vai nedaudz samazināties. Kopumā vērtējot pirmsskolas vecuma bērnu iesaisti pirmsskolas

izglītības iestādēs jaunizveidotajā Kuldīgas novadā 2020./2021. mācību gadā, secināms, ka 73% bērnu apmeklē pirmsskolas izglītības iestādes.

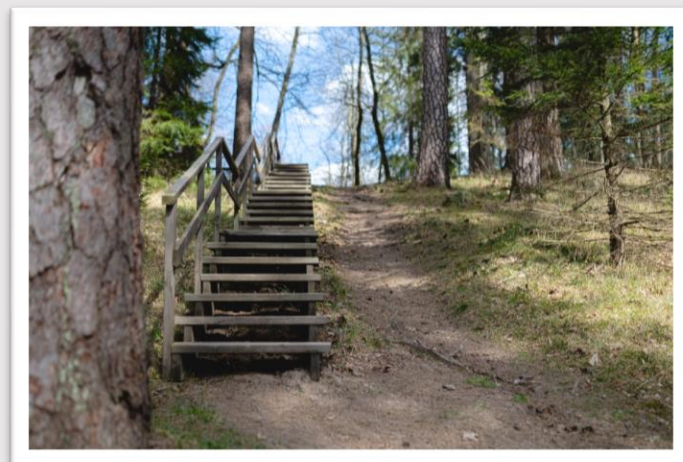
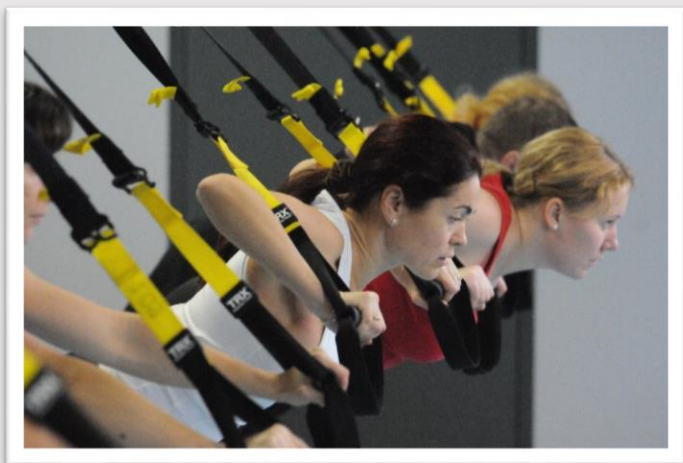
Bērnu skaitam jaunizveidotajā Kuldīgas novadā, kas atbilst pamatzglītības ieguves vecumam, ir tendence samazināties, un vienlaikus tas nozīmē arī mazāku pieprasījumu nākotnē vispārējās vidējās izglītības pakalpojuma pieprasījumam. Klašu piepildījums pamatzglītības programmās jaunizveidotajā Kuldīgas novada skolās ir ļoti atšķirīgs, bet vienlaikus šāds pamatzglītības pakalpojuma piedāvājums nodrošina principu "skola tuvāk mājām". Demogrāfiskās prognozes un esošais skolu, īpaši vidusskolu klašu piepildījums jaunizveidotajā Kuldīgas novadā norāda, ka esošais skolu tīkls netiek racionāli izmantots.

Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā darbojas viena Izglītības un zinātnes ministrijas pakļautības profesionālās izglītības iestāde – PIKC Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums. Tehnikuma darbības virzieni ir inženierprofesiju jeb tehnoloģiju un viesmīlības pakalpojumu bloka – ēdināšanas/tūrisma pakalpojumu profesiju attīstība sākotnējās profesionālās izglītības, tālākizglītības, profesionālās pilnveides, tālmācības un ārpusformālās izglītības kvalifikācijas ieguves iespēju nodrošināšanai. Profesionālās izglītības programmas piedāvā arī Kuldīgas novada speciālās izglītības iestāde, kura īsteno speciālo izglītību skolēniem ar īpašām vajadzībām. Viduskurzemes pamatskola - attīstības centrs piedāvā saviem audzēkņiem apgūt kādu no 1. līmeņa profesionālās izglītības programmām, kas dod iespēju viņiem iesaistīties darba tirgū.

Kuldīgā darbojas viena augstākās izglītības iestāde – Latvijas Universitātes Kuldīgas filiāle, kā arī ir plašs pieaugušo izglītības piedāvājuma spektrs, ko veido valsts un pašvaldības iestādes, nevalstiskās organizācijas un privātais sektors.

Izvērtējot esošo situāciju un iedzīvotāju aptaujas rezultātus, izglītības jomā nepieciešamas šādas rīcības:

- 1) sabalansēt vispārējās izglītības pakalpojumu piedāvājumu Kuldīgas novadā ar sociāli – ekonomisko attīstību.
- 2) pilnveidot izglītības iestāžu infrastruktūru un materiāli tehnisko bāzi veicot mērķtiecīgus ieguldījumus to atjaunošanā, labiekārtošanā un aprīkošanā.
- 3) nodrošināt kvalitatīvas un mūdienu prasībām atbilstošas pirmsskolas izglītības apguves izvēles iespējas.
- 4) izveidot metodiskā atbalsta sistēmu Kuldīgas novada skolotājiem kvalitatīvai jaunā saturu ieviešanai un iekļaujošās izglītības nodrošināšanai, pedagogu profesionālo prasmju, tai skaitā IT prasmju pilnveidošanai.
- 5) izveidot jauno pedagogu piesaistes sistēmu.
- 6) izveidot karjeras izglītības sistēmu, novēršot to, ka uz karjeras izglītību orientētās darbības noris tikai projekta ietvaros.
- 7) izveidot iekļaujošās izglītības sistēmu.
- 8) attīstīt interešu izglītības piedāvājumu.
- 9) attīstīt profesionālās izglītības piedāvājumu sasaistē ar darba tirgus pieprasījumu.
- 10) izveidot vienotu novada mūžizglītības rīcības programmu.
- 11) sasaistīt augstākās izglītības programmu piedāvājuma ar novada nepieciešamībām un novada attīstības mērķiem.

4. Veselības aprūpe un veselības veicināšana

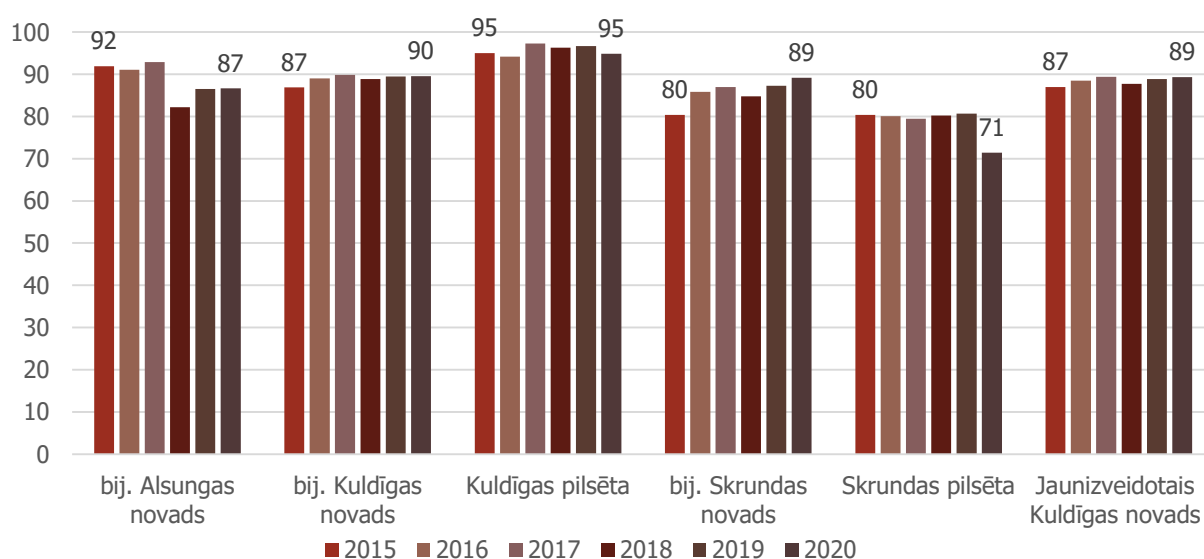
4 VESELĪBAS APRŪPE

4.1 Primārā veselības aprūpe un neatliekamā medicīniskā palīdzība

Primāro veselības aprūpi jaunizveidotajā Kuldīgas novadā kopumā nodrošina 33 ģimenes ārstu praksēs. No tām bijušajā Alsungas novadā ir divas ģimenes ārstu prakses, bijušajā Skrundas novadā – četras ģimenes ārstu prakses, pārējās prakses vietas atrodas bijušā Kuldīgas novada teritorijā. Feldšerpunkti pieejami Padurē, Dzeldā un Rudbāržos.¹⁶ Aptieku pārklājums novadā ir nevienmērīgs, kā redzams kartē (skat. Ilustrācija 4.3). Tāpat izaicinājums ir diennakts aptiekas neesamība novadā.

Neatliekamo medicīnisko palīdzību jaunizveidojamā Kuldīgas novadā nodrošina trīs NMPD brigāžu punkti. Tie atrodas Kuldīgā, Alsungā un Skrundā.¹⁷ Analizējot NMPD savlaicīgi izpildīto īpatsvaru no visiem izsaukumiem dzīvībai un veselībai kritiskos stāvokļos dinamikā (2015.-2020. gads) secināms, ka gadu gaitā rādītājs jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ir uzlabojies – no 86,9% 2015. gadā līdz 89,3% 2020. gadā. Pievērsoties bijušajiem novadiem, redzams, ka visos novados rādītājs pārsniedz 85%. Visaugstākais rādītājs 2020. gadā novērojams Kuldīgas pilsētā (95%), viszemākais – Skrundas pilsētā – 71%. Lai arī bijušajos novados savlaicīgi izpildīto izsaukumu īpatsvars ir salīdzinoši augsts, sabiedrības pārstāvji tematiskajā diskusijā norāda, ka viņi saskaras ar gadījumiem, kad palīdzība tiek saņemta novēloti. Pašreizējā situācijā ir nestrukturizēti, nepilnīgi ģeotelpiski dati par autoceļiem, kas kavē NMPD spēju laicīgi apkalpot izsaukumus. Nav sakārtotas īpašumtiesības uz zemi, zem autoceļiem, kas rada situācijas, ka kāds ceļš tiek padarīts neizbraucams, vai apgrūtināts. Nenorit veiksmīga apmaiņa starp biežāk izmantotajiem kartogrāfiskajiem servisiem. Tādēļ saistībā ar NMPD izsaukumiem būtiska ir adrešu reģistra sakārtošana visā novada teritorijā un arī valstī kopumā, kā arī aktuālas informācijas par autoceļiem sniegšana no pašvaldības puses, lai mazinātu tos gadījumus, kad NMPD kavējas sasniegt galamērķi ceļu neesamības, sliktā stāvokļa vai īpašnieka lieguma dēļ.

Ilustrācija 4.1. Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta savlaicīgi izpildīto rezultatīvo izsaukumu īpatsvars (%) no visiem izsaukumiem dzīvībai un veselībai kritiskos stāvokļos jaunizveidotajā Kuldīgas novadā un bijušajos novados (Avots: SPKC)

Kuldīgas slimnīcas speciālistu skatījumā ir būtiski, lai Kuldīgas slimnīcā tiktu nodrošināts nepārtrauktas neatliekamās medicīniskās palīdzības profils līdzšinējā apjomā, jo neatliekamās medicīniskās palīdzības profilu samazināšana apgrūtinātu neatliekamās medicīniskās palīdzības saņemšanas pieejamību dzīvībai kritiskos gadījumos apmēram 75 000 iedzīvotāju, kuri dzīvo Kuldīgas, Aizputes, Skrundas, Alsungas, Saldus, Brocēnu, Kandavas, Talsu un Ventspils novadā.

¹⁶ Nacionālais veselības dienests (30.05.2021). Ģimenes ārstu prakses, <https://www.vmnvd.gov.lv/lv/gimenes-arsti-atbilstosi-teritorijam>

¹⁷ Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests (15.01.2021). Pirmsslimnīcas neatliekamā medicīniskā palīdzība, <https://www.nmpd.gov.lv/lv/pirmsslimnīcas-neatliekama-mediciniska-palidziba>

4.2 Zobārstniecība, ambulatorie un stacionārie veselības aprūpes pakalpojumi

Zobārstniecības pakalpojums ir viens no primāri nepieciešamiem pakalpojumiem, akūtos gadījumos. Jomas speciālistu pieejamība ir būtiska kontekstā ar sabiedrības veselību veicinošajām aktivitātēm un mutes dobuma higiēnas nozīmības veicināšanu bērnu un jauniešu vidū. Valsts apmaksātus zobārstniecības pakalpojumus jaunizveidotajā Kuldīgas novadā sniedz seši zobārsti.¹⁸ Ņemot vērā jaunizveidotajā novadā dzīvojošo skaitu, šis nelielais speciālistu skaits norāda uz risku, ka mazāk aizsargātās grupas laicīgi var nesaņemt zobārsta pakalpojumus. Privātus zobārstniecības pakalpojumus jaunizveidotajā Kuldīgas novadā sniedz 21 speciālists, kuru prakses 20 gadījumos atrodas Kuldīgas pilsētā, vienā gadījumā – Skrundas pilsētā.¹⁹ Nozīmīgākā problēma esošajā situācijā ir dežūrējošā zobārsta trūkums novadā, kas sniegtu palīdzību iedzīvotājiem akūtās situācijās, kā arī zobārstniecības pakalpojumu pieejamība guļošajiem pacientiem, kuri paši nevar doties saņemt pakalpojumu zobārstniecības praksē.

Diennakts stacionāros veselības aprūpes pakalpojumus jaunizveidotajā novadā sniedz SIA "Kuldīgas slimnīca". Kuldīgas slimnīca ir Kuldīgas un Aizputes pašvaldību kapitālsabiedrība, lokālā III līmeņa neatliekamās palīdzības slimnīca. Iestādes novietojums ir vizuāli izteiksmīgāks ne tikai Kuldīgas un bijušā Aizputes novada, bet arī bijušā Skrundas, Alsungas novada, daļēji bijušā Saldus, Brocēnu, Kandavas, Talsu un Ventspils novadu iedzīvotājiem, lai tieši Kuldīgas slimnīcā saņemtu stacionāra pakalpojumus visērtāk²⁰. Tie ir aptuveni 75 tūkst. iedzīvotāju, kuri vajadzības gadījumā var saņemt palīdzību ne vēlāk par vienu stundu un ne tālāk par 60 km no dzīves vietas (šajā skaitā nav iekļauti Ventspils pilsētas iedzīvotāji, kas arī dzīvo šajā zonā). Ņemot vērā slimnīcas ģeogrāfiskās atrašanās vietu, tai var būt stratēģiski svarīga nozīme nacionālas drošības nodrošināšanas aspektā kā kritiskās infrastruktūras sastāvdaļai, kad ievērojami var tikt ierobežota vai kļūst nepietiekama augstāka līmeņa slimnīcu (Liepājā un/vai Ventspilī) darbība. Kuldīgas slimnīcā ir labi attīstīti dažādi veselības aprūpes pakalpojumi, bet īpaši uzteicama ir Rehabilitācijas nodaļas darbība septiņu gadu garumā. Nodaļa uzbūvēta un aprīkota pamatā par ES projektu līdzekļiem. Pakalpojumu spektra, kvalitātes un darba organizācijas ziņā gan nozares speciālisti, gan pacienti to min kā piemēru citiem. Mācību iestādes izvēlas Kuldīgas slimnīcā izglītot topošos speciālistus praksē. Nodaļā ir saliedēta, gados jauna speciālistu komanda (fizikālās un rehabilitācijas medicīnas ārsti, fizioterapeiti, ergoterapeiti, fizikālās medicīnas māsas, masieris, uztura speciālists, audiologopēds, podologs, ārpakalpojumu sniedz tehniskais ortopēds).

Ambulatoro²¹ pakalpojumu sniedzošās iestādes pamatā atrodas Kuldīgas pilsētā. Šos veselības aprūpes pakalpojumus jaunizveidotajā Kuldīgas novadā sniedz šādas ambulatorās ārstniecības iestādes: P/I "Skrundas veselības un sociālās aprūpes centrs" (nodrošina dienas stacionārā sniegtos pakalpojumus: neiroloģisko un iekšējo slimību ārstēšanu), SIA "Līgas Valģes ārsta prakse" (nodrošina rehabilitācijas pakalpojumus un neiroloģijas speciālista pakalpojumus), SIA "Kuldīgas primārās veselības aprūpes centrs" (nodrošina neiroloģijas pakalpojumus), SIA "Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca" (Kuldīgas filiāle) (nodrošina oftamoloģijas pakalpojumus), SIA "Kuldīgas slimnīca" (nodrošina izmeklējumus un terapiju: ultrasonogrāfiju un endoskopiju, dienas stacionārā sniegtos pakalpojumus: rehabilitācija, ķirurģiskie pakalpojumi – uroloģija, gastrointestinālā endoskopija, ginekoloģija, traumatoloģija, ortopēdija, rokas un rekonstruktīvā mikroķirurģija, plastiskā ķirurģija, vispārējie ķirurģiskie pakalpojumi, neiroloģisko un iekšējo slimību ārstēšana, rehabilitācijas pakalpojumus, pneimologa kabinets, diabētiskās pēdas aprūpes kabinetu, kā arī speciālistu pakalpojumus: pulmonoloģija, ķirurģija, traumatoloģija, ortopēdija, ginekoloģija, anestezioloģija, nefroloģija) un SIA "Vizuālā diagnostika" (nodrošina izmeklējumus un terapijas: kodolmagnētiskā rezonanse, datortomogrāfija, ultrasonogrāfija, rentgenoloģija, elektrokardiogrāfija, sirds asinsvadu sistēmas funkcionālie izmeklējumi, doplerogrāfija, mammogrāfija).²²

Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā pieejamas arī atsevišķu ambulatoro speciālistu konsultācijas otolaringoloģijā, oftalmoloģijā, ultrasonogrāfijā, ginekoloģijā, psihiatrijā, psiholoģijā/psihoterapijā, narkoloģijā, dermatoveneroloģijā.²³

¹⁸ Nacionālais veselības dienests (22.05.2021). Zobārstniecības palīdzība: Ārstniecības iestādes, kas sniedz valsts apmaksātus zobārstniecības veselības aprūpes pakalpojumus, <https://www.vmnvd.gov.lv/lv/zobarstniecibas-palidziba>

¹⁹ Veselības inspekcija (30.05.2021). Ārstniecības personas darba vietas un sertifikāti specialitātēs, <https://registri.vi.gov.lv/apd>

²⁰ Šobrīd Kuldīgas slimnīca nepārtrauktā 24 stundu dežūru režīmā sniedz diennakts stacionāro un ambulatoro neatliekamo medicīnisko palīdzību internajā profilā, t.sk., pediatrijā, ķirurģijā-traumatoloģijā, dzemdniecībā-ginekoloģijā, anestezioloģijā-reanimatoloģijā, radioloģiskajā diagnostikā (SIA "Kuldīgas slimnīca" sniegta informācija, 2021).

²¹ Par ambulatoro veselības aprūpi uzskatāmi veselības aprūpes pakalpojumi, kurus Jūs varat saņemt ambulatori noteiktā laikā un vietā – poliklīnikās, veselības centros, slimnīcu ambulatorajās daļās un uzņēmšanas nodaļās. Piemēram, speciālistu konsultācijas, dažādi izmeklējumi u.c. pakalpojumi (Veselības ministrija, <https://www.vmnvd.gov.lv/lv/ambulatorie-pakalpojumi-0>)

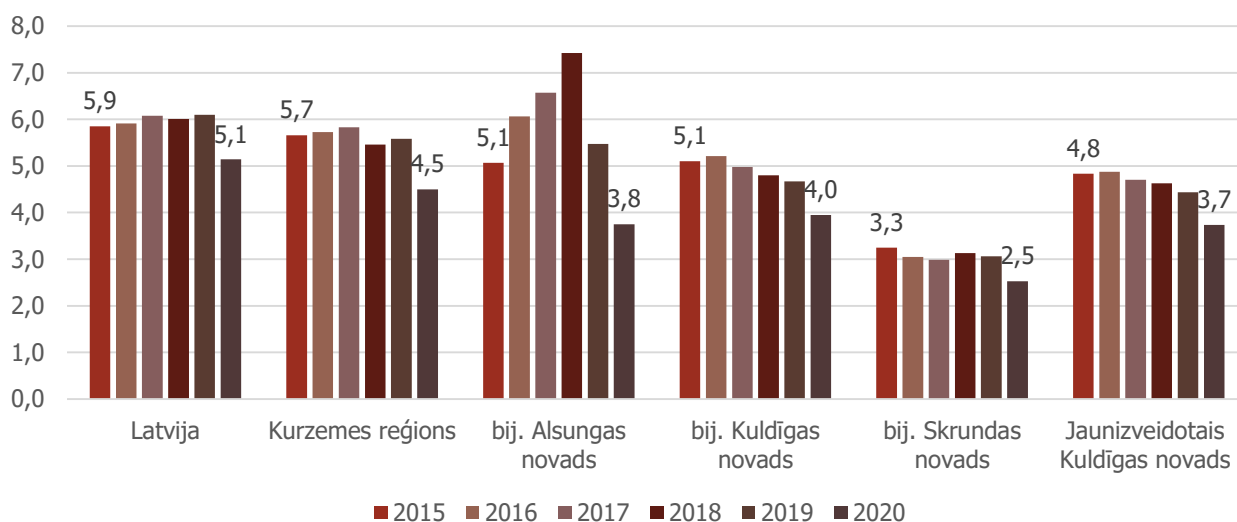
²² Nacionālais veselības dienests (28.05.2021). Ambulatorās iestādes un ārsti speciālisti, <https://www.vmnvd.gov.lv/lv/ambulatoras-iestades-un-arsti-specialisti>

²³ Nacionālais veselības dienests (28.05.2021). Ambulatorās iestādes un ārsti speciālisti, <https://www.vmnvd.gov.lv/lv/ambulatoras-iestades-un-arsti-specialisti>

Kopumā lielākās rindas jeb gaidīšanas laiks novērojams uz nefrologa, rehabilitologa un audiologopēda konsultācijām – Kuldīgas slimnīcā gaidīšanas laiks 2021. gada jūnijā ir lielāks par 150 dienām, magnētisko rezonansi, vairogdziedzera un vēdera dobuma ultrasonogrāfiju (SIA "Vizuālā diagnostika" gaidīšanas laiks pārsniedz 90 dienas), kā arī datortomogrāfiju (SIA "Vizuālā diagnostika" gaidīšanas laiks sasniedz gandrīz 80 dienas) un fizioterapiju (Kuldīgas slimnīcā gaidīšanas laiks sasniedz pat 60 dienas).²⁴

Veselības aprūpes iestāžu darbību raksturo ambulatoro apmeklējumu skaits pie ārsta. Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā 2020. gadā ambulatoro apmeklējumu skaits uz vienu iedzīvotāju bija 3,7. Salīdzinājumam rādītājs 2015. gadā bija 4,8 apmeklējumi uz 1 iedz. Bijušajos novados ambulatoro apmeklējumu skaits 2020. gadā uz 1 iedzīvotāju ir robežās no 2,5 Skrundas novadā līdz 4,0 Kuldīgas novadā (skatīt tālāk pievienoto ilustrāciju). Latvijā 2020. gadā ambulatoro apmeklējumu skaits uz 1 iedz. bija 5,1 un Kurzemes reģionā – 4,5.²⁵ Vērtējot datus dinamikā, grafikā redzams, ka ambulatoro apmeklējumu skaits kā valstī, tā reģionā un bijušajos novados 2015.-2020. gadā ir sarucis.

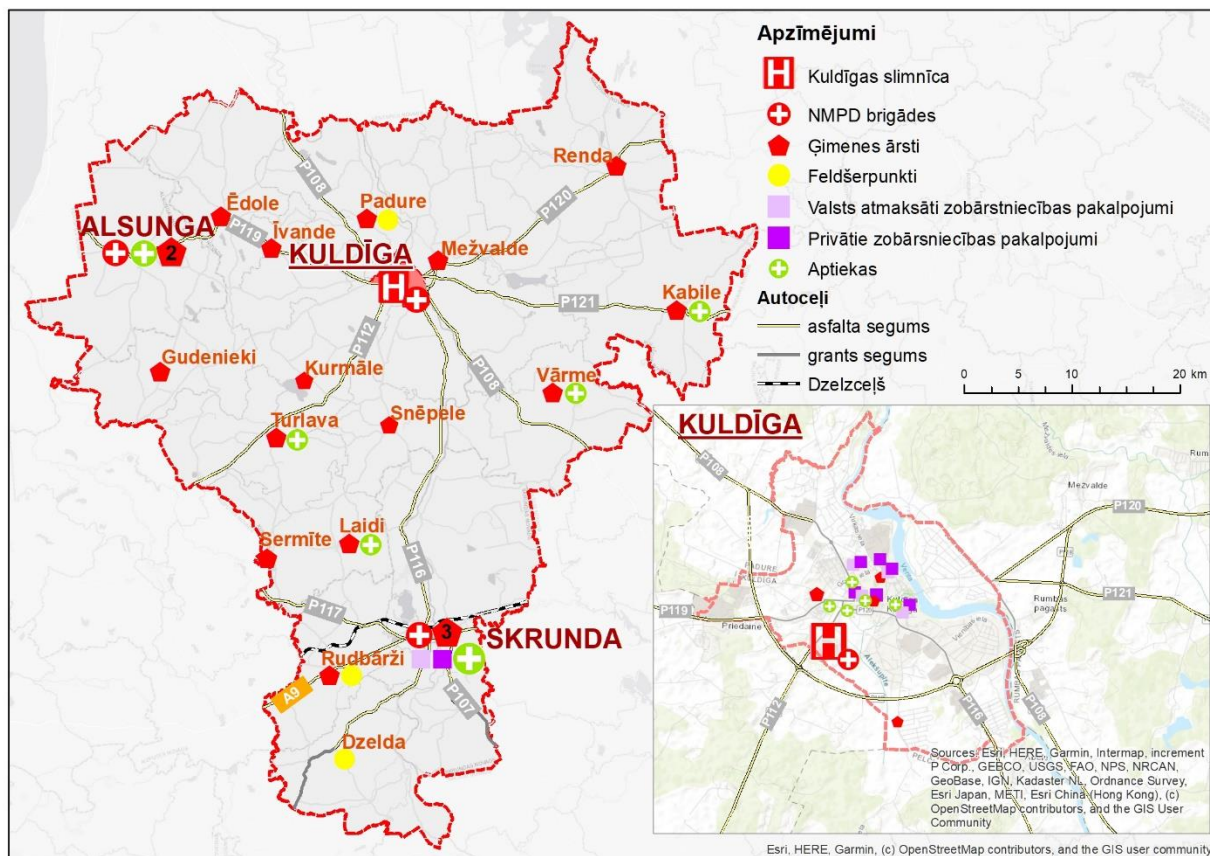
Ilustrācija 4.2. Apmeklējumu skaits pie ārstiem (ambulatoro apmeklējumu skaits uz 1 iedz.) jaunizveidotajā Kuldīgas novadā un bijušajos novados (Avots: SPKC)

Kā tika noskaidrots tematiskās diskusijas laikā, lielākie izaicinājumi veselības aprūpes pakalpojumu jomā novada iedzīvotājiem ir nokļūšana līdz veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējam – īpaši no lauku teritorijas un stāvoklī, kad persona fiziski jūtas slikti. Neērtības rada gan veicamais attālums līdz sabiedriskā transporta pieturai, gan laiks, kas jāgaida savienojumā ar citu transporta veidu, gan laiks, kas jāpavada gaidot uz sabiedrisko transportu, lai nokļūtu atpakaļ dzīvesvietā. Īpaši problemātiska ir nokļūšana dzīvesvietā vēlākās vakara stundās vai nakts stundās. No citas jomas problēmām minams ilgais laiks, kas personām jāgaida uz speciālista konsultāciju vai izmeklējumu. To ietekmē gan speciālistu trūkums Kuldīgas slimnīcā, gan ierobežotais valsts piešķirto kvotu apjoms veselības aprūpes pakalpojumiem. Izaicinājums sabiedrības un speciālistu redzējumā ir arī paliatīvās aprūpes pakalpojuma pieejamība un rehabilitācijas pakalpojuma plašāka pieejamība.

²⁴ Nacionālais veselības dienests. (2021.06.18). Rinda pie ārsta, http://rindapiearsta.lv/lv/mekle_isako

²⁵ SPKC (2019). Apmeklējumu skaits pie ārstiem (ambulatoro apmeklējumu skaits 1 iedz.), https://statistika.spkc.gov.lv/pxweb/lv/Health/Health__Veselibas%20aprue__AmbulatoraPalidziba/AMB030.px/

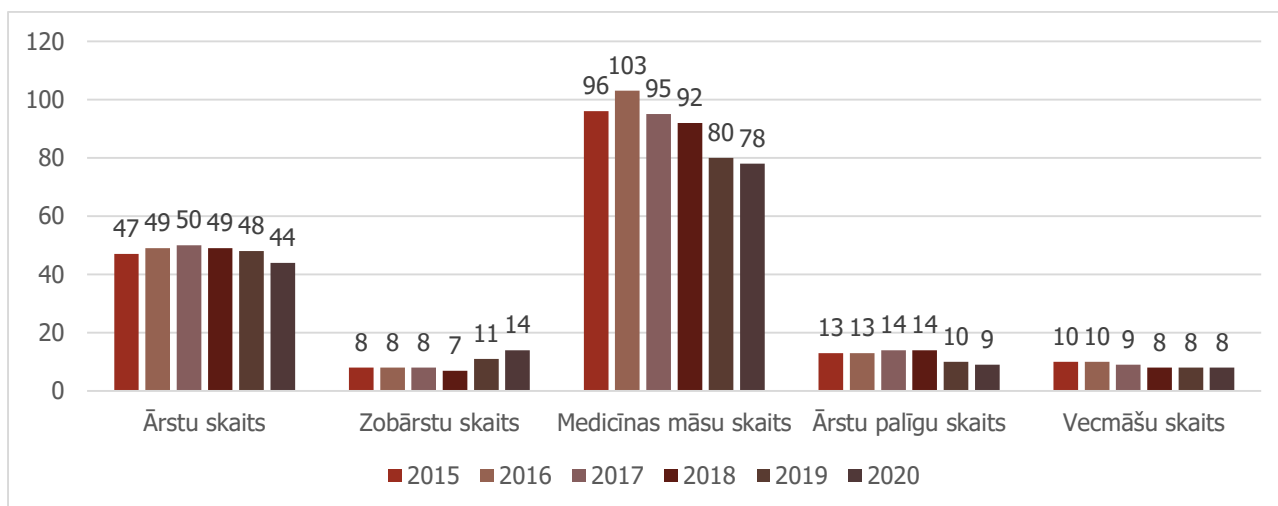
4.3 Veselības aprūpes cilvēkresursi

Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā 2020. gadā bija nodarbinātas 153 ārstniecības personas, no kurām ārsti²⁶ bija 44, zobārsti – 14, medicīnas māsas²⁷ – 78, ārstu palīgi²⁸ – 9, vecmātes – 8. Laika periodā no 2015. līdz 2020. gadam ārstniecības personu skaits novadā ir samazinājies par 12%, visstraujāk tas noticis bijušajā Skrundas novadā (-36%). Salīdzinājumam bijušajā Kuldīgas novadā ārstniecības personu skaits ir samazinājies par 10%, bijušajā Alsungas novadā – par 20%.

²⁶ Ārsti bez zobārstiem, mutes, sejas un žokļu ķirurgiem, ar stažieriem un rezidentiem.

²⁷ Pie medicīnas māsām netiek ieskaitītas zobārstniecības māsas. 2015.-2018. gadā pie medicīnas māsām tiek ieskaitītas rentģenoloģijas, radioloģijas māsas (radiologa asistenti). Sākot ar 2019. gadu netiek ieskaitīti radiologu asistenti.

²⁸ Pie ārstu palīgiem (feldšeriem) tiek ieskaitīti neatliekamās medicīnas ārstu palīgi, feldšeri.

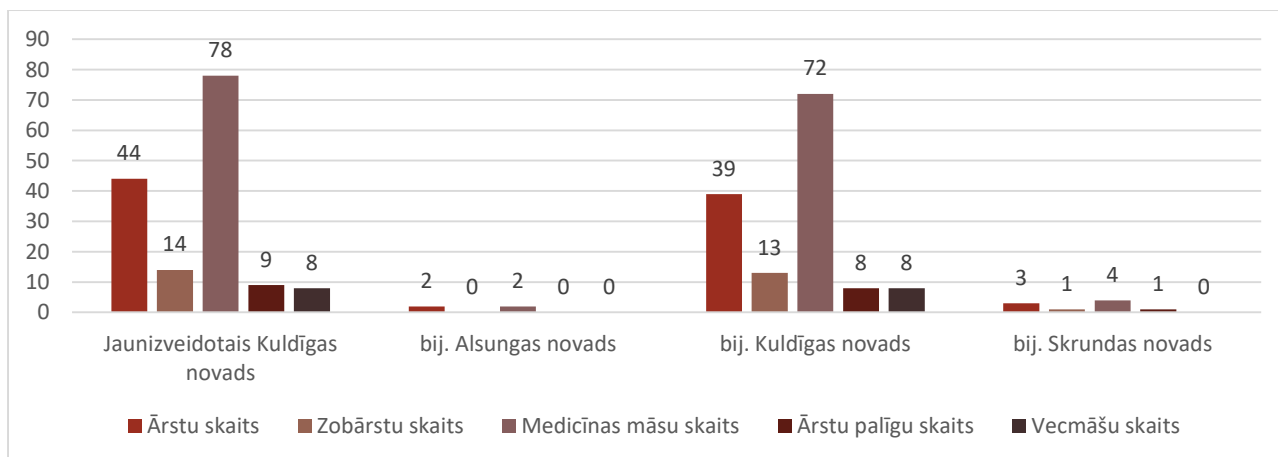

*Ārsti norādīti bez zobārstiem, mutes, sejas un žokļu ķirurgiem, ar stažieriem un rezidentiem.

**Pie medicīnas māsām netiek ieskaitītas zobārstniecības māsas. 2015.-2018. gadā pie medicīnas māsām tiek ieskaitītas rentģenoloģijas, radioloģijas māsas (radiologa asistenti). Sākot ar 2019. gadu, netiek ieskaitīti radiologu asistenti.

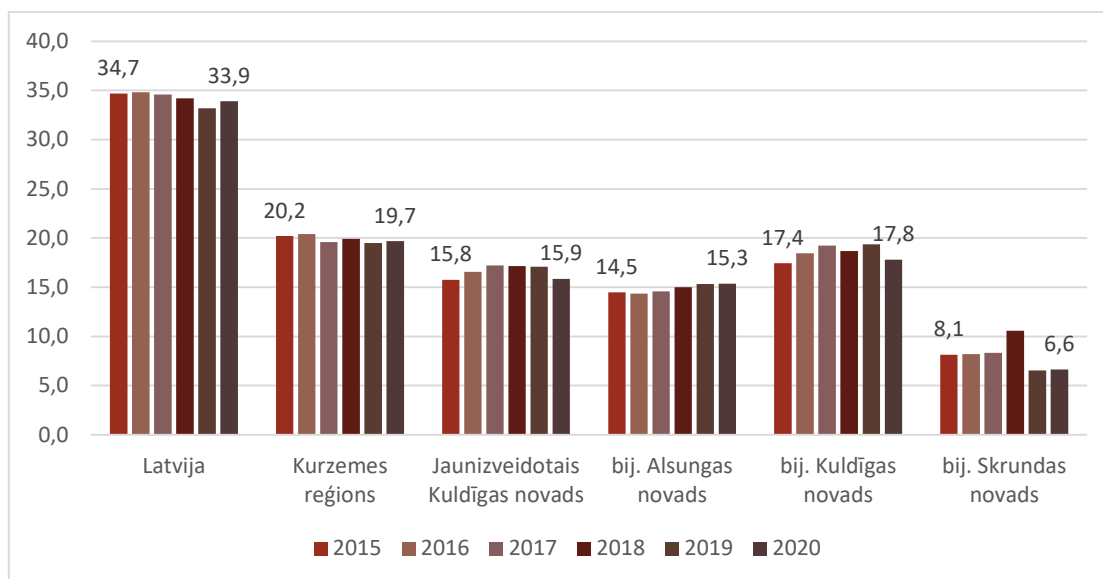
***Pie ārstu palīgiem (feldšiem) tiek ieskaitīti neatliekamās medicīnas ārstu palīgi, feldšeri.

Ilustrācija 4.5. Ārstniecības personu skaits sadalījumā pa grupām jaunizveidotajā Kuldīgas novadā un bijušajos novados 2020. gadā (Avots: SPKC)

Izsakot ārstu skaitu uz 10 tūkst. iedzīvotājiem, jaunizveidotajā Kuldīgas novadā 2020. gadā šis rādītājs bija 15,9 ārstniecības personas. Salīdzinājumam Latvijā tas bija 33,9, savukārt Kurzemes reģionā – 19,7. Jaunizveidotajā novadā ietilpstošajā bijušajā Kuldīgas novadā rādītājs bija 17,8 ārstniecības personas, bijušajā Alsungas novadā – 15,3 personas un bijušajā Skrundas novadā – vien 6,6 personas.

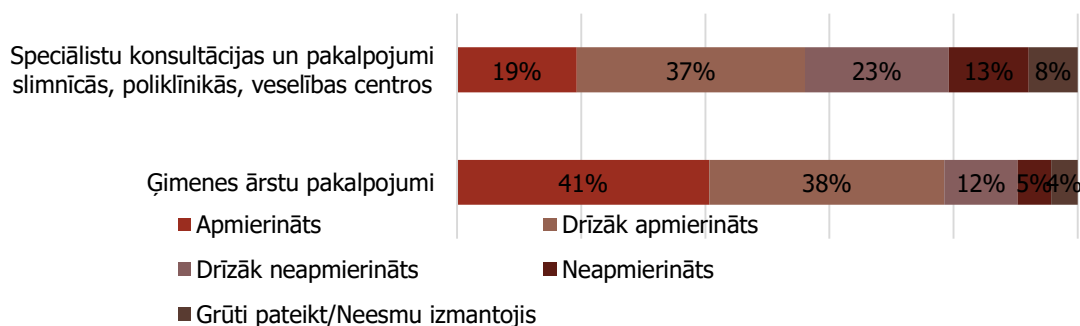
Ārstu un zobārstu pieejamība būs izaicinājums novada attīstībā nākotnē – īpaši bijušās Skrundas novadā, kur rādītājs jau šobrīd ir būtiski zemāks. Ārstniecības personu skaita samazinājums un trūkums ir valstiska mēroga problēma, ko vairo negatīvā demogrāfiskā tendence pēdējās desmitgadēs, kurā dzimušo skaits ilgstošā laika periodā ir būtiski sarucis. Tādējādi pašvaldību starpā pieaugs konkurence par speciālistu piesaisti. Lielākais izaicinājums būs ārstu nodrošinājums lauku teritorijās, jo speciālisti labprātāk izvēlas dzīves un darba vietu lielākās apdzīvotās vietās, kur ir pieejams daudzveidīgāks pakalpojumu klāsts un ir lielāks skaits pacientu. Speciālisti kā nākotnes izaicinājumu saskata iestādes spēju piesaistīt augsta līmeņa speciālistus. Pašreizējos apstākļos, nodarbinot speciālistu tikai ambulatorajā sektorā, nav iespējams radīt pietiekamu finansiālu un profesionālajā izaugsmē balstītu motivāciju, lai speciālists paliktu uz dzīvi gandrīz 150 km attālumā no galvaspilsētas. Būtiska loma esošo speciālistu piesaistē un saglabāšanā pilsētā ir Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālajam centram Kuldīgas slimnīcas teritorijā, kas nodrošina darbu apvienošanas iespējas personālam dažādās pilsētas iestādēs. Papildus jānorāda, ka ir būtiski turpināt jau uzsāktu sadarbību starp Kuldīgas slimnīcu un augstskolām, koledžām praktikantu un rezidentu apmācībā, gan pašvaldības stipendiju izsludināšana, gan dienesta dzīvokļu piedāvājums, gan Eiropas Savienības projekta naudas izmantošana speciālistu dzīvesvietas maiņas finansēšanai.

Pašreizējais un arī nākotnes izaicinājums būs medicīnas māsu piesaiste, jo situācija jau patlaban Kuldīgas slimnīcas speciālistu skatījumā ir sarežģīta.

4.4 Aptaujas rezultāti

2021. gada jūnija un jūlija mēnešos veiktā aptauja norāda, ka 19% jaunizveidotā Kuldīgas novada iedzīvotāji ir apmierināti ar speciālistu konsultācijām un pakalpojumiem slimnīcās, poliklīnikās, veselības centros, 37% ir drīzāk apmierināti, savukārt 36% ir drīzāk neapmierināti vai neapmierināti. Būtiski lielāka ir jaunizveidotā Kuldīgas novada iedzīvotāju apmierinātība ar ģimenes ārstu pakalpojumiem: 39% no aptaujātajiem norāda, ka ir apmierināti ar pakalpojumu, 38% - drīzāk apmierināti, savukārt 17% ir drīzāk neapmierināti vai neapmierināti.

Ilustrācija 4.7. Aptaujāto jaunizveidotā Kuldīgas novada iedzīvotāju viedoklis par veselības pakalpojumiem (n=280)

Veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības veicināšana ir starp pieciem, pēc iedzīvotāju domām, steidzamākajiem darbiem gan īstermiņā (trīs līdz piecu gadu laikā), gan ilgtermiņā (10-15 gadu laikā), kas pašvaldībai būtu jārisina.

Papildus piedāvātajām atbildēm, daži iedzīvotāji sniedza izsmelošāku skaidrojumu par nepieciešamajiem uzlabojumiem veselības aprūpē un veselības veicināšanā:

- 1) Jaunu speciālistu piesaiste un izmeklējuma veidu pieejamības veicināšana (ehokardiogrammas pakalpojumi, rehabilitācija, neiropgrāfija, specializēti acu ārsti, dermatologs, endokrinologs, podologs), īpaši Kuldīgas slimnīcā (nepieciešamību norāda 19 aptaujātie).
- 2) Rindu uz ambulatorajiem pakalpojumiem mazināšana (nepieciešamību norāda deviņi aptaujātie).
- 3) Ģimenes ārstu piesaistīšana teritorijai, piemēram, Skrundā, Kuldīgas pilsētā (nepieciešamību norāda četri aptaujātie).
- 4) Speciālistu izbraukuma vīzišu organizēšana (vēlami - neirologs, reimatologs, vertebrologs, traumatologs u.c.) (nepieciešamību norāda viens aptaujātais no Skrundas).
- 5) Cenu samazināšana ārstniecības pakalpojumiem (nepieciešamību norāda divi aptaujātie).
- 6) Palīdzības nodrošināšana nokļūšanai uz pakalpojuma saņemšanas vietu - specializētais transports Piltenes ielā dzīvojošajiem senioriem (nepieciešamību norāda divi aptaujātie).

4.5 Secinājumi un priekšlikumi

Vērtējot ģimenes ārstu prakšu pārklājumu pagastos kontekstā ar feldšerpunktiem un sabiedriskā transporta pieejamību, secināms, ka kopumā tas ir vienmērīgi izvietots. Aptieku pārklājums novadā ir nevienmērīgs. Aptieku trūkums izteikti novērojams novada ziemeļu daļā. Vērtējot kontekstā ar sabiedrisko transportu un skolēnu pārvadājumiem, secināms, ka apdzīvotās vietas, kur ir ģimenes ārstu prakses, bet nav aptiekas, ir savienotas ar attīstības centriem, kur ir pieejami aptieku pakalpojumi. Izaicinājums jaunizveidotajā novadā ir diennakts aptiekas neesamība.

Attiecībā uz zobārstniecību nozīmīgākā problēma pašreiz ir dežūrējošā zobārsta trūkums novadā, kas varētu sniegt palīdzību iedzīvotājiem akūtās situācijās, kā arī zobārstniecības pakalpojumu nepieejamība guļošajiem pacientiem, kuri paši nevar doties saņemt pakalpojumu zobārstniecības praksē. Šo problēmu novēršanā ir nepieciešami steidzami risinājumi.

Ambulatoro pakalpojumu klāsts novadā vērtējams kā plašs, pamatā pakalpojumi atrodas Kuldīgas pilsētā. Nozīmīgākais izaicinājums ambulatoro pakalpojumu jomā ir rindas jeb gaidīšanas laiks, īpaši uz nefrologa, rehabilitologa un audiologopēda konsultācijām, magnētisko rezonansi, vairogdziedzera un vēdera dobuma ultrasonogrāfiju, kā arī datortomogrāfiju un fizioterapiju, kā arī paliatīvās aprūpes pakalpojuma nepieejamība.

Veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības un sabiedrības veselības veicināšanā nepieciešamas šādas rīcības:

- 1) Turpināt pašvaldības atbalsta programmu veselības aprūpes speciālistu piesaistei visos veselības aprūpes līmeņos, ņemot vērā, ka veselības nozarē strādājošo novecošanās un skaita trūkums ir kļuvusi par valsts mēroga problēmu un ir sagaidāma cilvēkresursu skaita samazināšanās arī nākotnē.
- 2) Nodrošināt individualizēta transporta pakalpojumu nokļūšanai pie ģimenes ārstiem personām, kuru dzīvesvietas tuvumā nav pieejami ģimenes ārsta vai feldšera pakalpojums un sabiedriskā transporta pārvadājumi. Sagaidāms, ka pieprasījums pēc šāda pakalpojuma pieaugs, jo iedzīvotāju skaita samazināšanās dēļ sabiedriskā transporta pārvadājumi lauku teritorijās kļūs aizvien retāki. Papildus tam rekomendējama aptieku pakalpojuma attīstīšana pie ģimenes ārstu praksēm lauku teritorijā, kur to šobrīd nav.
- 3) Izvērtēt sabiedriskā transporta pārvadājumu kustības grafiku un piemērot to iedzīvotāju vajadzībām, lai personai saprātīgā laikā būtu iespējams nokļūt uz / no veselības aprūpes pakalpojuma saņemšanas vietas. Rast risinājumu individualizēta transporta pārvadājumiem, īpaši vēlās vakara stundās, nokļūšanai no slimnīcas uz mājām. Sagaidāms, ka pieprasījums pēc šāda pakalpojuma pieaugs, jo iedzīvotāju skaita samazināšanās dēļ sabiedriskā transporta pārvadājumi lauku teritorijās kļūs aizvien retāki.
- 4) Nodrošināt iespēju guļošajiem pacientiem saņemt zobārstniecības pakalpojumus.
- 5) Ņemot vērā Kuldīgas slimnīcas pieejamos resursus, attīstīt paliatīvās aprūpes pakalpojumu, jo tas ir nozīmīgs gan Kuldīgas novada iedzīvotājiem, gan Kurzemes reģiona iedzīvotājiem.
- 6) Sakārtot adresu reģistru, sniegt aktuālo informāciju par autoceļiem, lai mazinātu tos gadījumus, kad NMPD kavējas sasniedzot galamērķi ceļu neesamības vai sliktā stāvokļa dēļ un nespējot atrast konkrēto adresi.

5. Sports un aktīvs dzīvesveids

5 SPORTS UN AKTĪVS DZĪVESVEIDS

5.1 Sporta dzīves raksturojums

Bijušajā Kuldīgas novadā par sporta nozari novadā un iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu ir atbildīga Kuldīgas novada Sporta skola (pašvaldības dibināta iestāde), tai skaitā šī iestāde veic arī tai nodoto pašvaldības īpašumu, t.i., sporta infrastruktūras, apsaimniekošanu.

Kuldīgas novada Sporta skolas darbībā var izdalīt sekojošus virzienus:

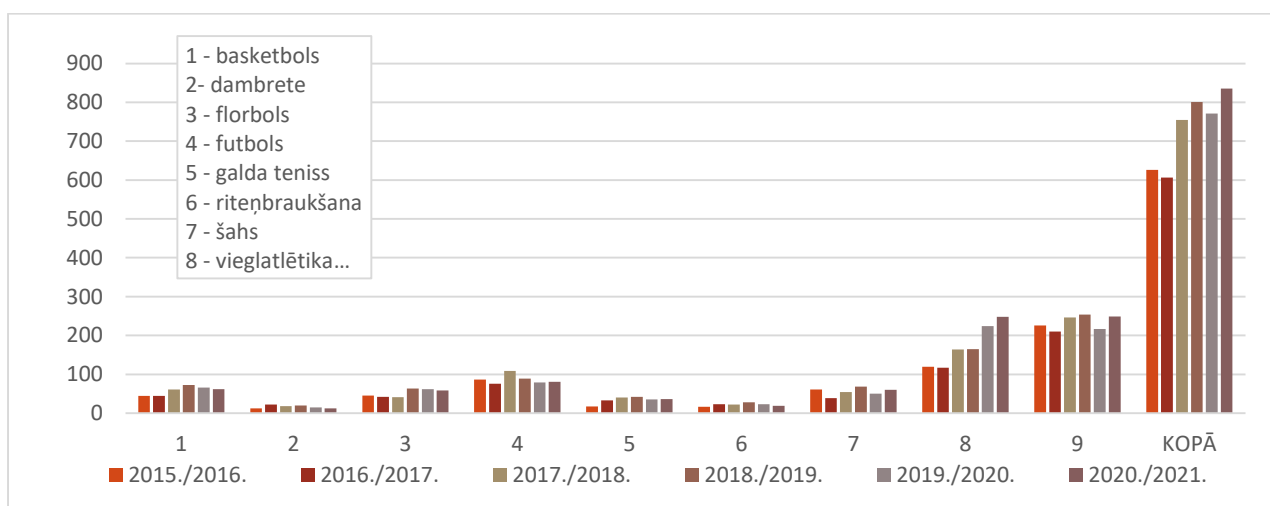
- Sports visiem
- Bērnu un jauniešu sports (profesionālās ievirzes izglītības programmas)
- Augstu sasniegumu sports

Bijušajā Kuldīgas novadā tiek organizētas gan starptautiskas augsta līmeņa sacensības (piemēram, ikgadējas vieglatlētikas sacensības "Kuldīgas Katrīnas Kauss"), gan arī ikgadējas vasaras un ziemas sporta spēles novada iedzīvotājiem, ikgadējas pusmaratona sacensības Kuldīgā, ikgadēji sporta spēļu turnīri "Nakts četrčiņa" tautas sporta jomā. Tāpat regulāri notiek čempionāti sešos sporta veidos – basketbolā, florbolā, futbolā, galda tenisā, novusā, pludmales volejbolā²⁹.

Apjomīgu darbu Kuldīgas novada Sporta skola veic sadarbībā ar vispārizglītojošajām izglītības iestādēm, veicinot sporta attīstību mācību iestādēs, t.i., veicinot skolēnu regulāru iesaisti sporta nodarbībās, organizējot sporta sacensības dažādos sporta veidos starp novada un kaimiņu novadu skolām, atbalstot labākos sporta skolotājus, audzēkņus. Ikgadēji tiek veidots skolēnu sacensību kalendārs visa mācību gada garumā un organizētas sacensības³⁰.

Kuldīgas novada Sporta skola nemainīgi kopš 2015. gada īsteno profesionālās ievirzes izglītības programmas deviņos sporta veidos (nemainīgi kopš 2015. gada) – basketbola, futbola, vieglatlētikas, florbola, dambretes, galda tenisa, riteņbraukšanas, šaha un volejbola (tiek īstenota Skrundā). Audzēkņu skaita tendence laika periodā kopš 2015. gada ir bijusi augšupejoša – 2015./2016. mācību gadā deviņos sporta veidos kopumā mācījās 626 audzēkņi, bet 2020./2021. mācību gadā 835 audzēkņi. Visizteiktākais audzēkņu pieaugums ir bijis vieglatlētikā. Aplūkotajā laika periodā tas ir dubultojies. Jāuzsver, ka izteikts pieaugums vienā sporta veidā nav mazinājis pārējo astoņu sporta veidu popularitāti un nevienā no sporta veidiem nav būtisks audzēkņu skaita kritums. Audzēkņu skaita pieaugums kopš 2015. gada ir vērojams arī volejbolā, florbolā, basketbolā, galda tenisā.

Ilustrācija 5.1. Audzēkņu skaits Kuldīgas novada Sporta skolā (Avots: IZM)

Kuldīgas novada Sporta skola pēdējo divu gadu laikā ir mērķtiecīgi piesaistījusi četrus jaunus sporta pedagogus (vieglatlētikā, volejbolā, florbolā) un kopējais pedagogu skaits pašlaik ir 32 pedagogi-treneri.

Bērnu un jauniešu sportā Kuldīgas novada Sporta skolas audzēkņi izcīna godalgotas vietas Latvijas čempionātos, pārstāv novadu Latvijas nacionālo izlašu sastāvā starptautiskajās sacensībās. Saskaņā ar Kuldīgas novada pašvaldības 2020. gada publiskā pārskata informāciju skolas kolektīva pašizliedzīgais darbs ir jāvis saglabāt labu līmeni visos sporta skolas

²⁹ Pašvaldības mājaslapa. Pieejams: <http://www.kuldigasports.lv/kuldigas-novada-sports/kuldigas-novada-cempionati/>

³⁰ Pašvaldības mājaslapa. Pieejams: <http://www.kuldigasports.lv/skolu-sports/2019-2020-macibu-gads/>

sporta veidos³¹. Katru mācību gadu augstākos sasniegumus ieguvušie audzēkņi tiek apbalvoti pasākumā "Kuldīgas novada Jaunatnes laureāts".

Papildus sporta nodarbībām vispārīzglītojošajās izglītības iestādēs un Sporta skolas piedāvājumam, bērniem un jauniešiem ir iespēja sportot arī Kuldīgas novada Bērnu un jauniešu centrā, kur 2020. gadā sporta jomas pulciņos bija iesaistīti 222 audzēkņi no 2957 kopējā skaita (kopējais interešu izglītībā aptverto bērnu un jauniešu unikālais skaits 2020. gadā bija 1382 skolēni)³².

Ieguldītais darbs bērnu un jauniešu sportā vainagojas ar rezultātiem augstu sasniegumu sporta jomā, sportistiem startējot Latvijas izlasēs (piemēram, riteņbraukšanā, vieglatlētikā, kīkboksā).

Bijušajā Kuldīgas novadā ir pieejams sporta projektu konkursa finansējums sporta pasākumu organizēšanai, sporta komandām, sporta klubiem, individuālajiem sportistiem, kuri startē Eiropas un Pasaules čempionātos. 2020. gadā 28 pasākumu rīkošanai pašvaldība piešķīra 8200 EUR, 18 sporta klubiem un biedrībām – 15 400 EUR, bet pieciem sportistiem – 4400 EUR.

Bijušajā Skrundas novadā aktīvās atpūtas un sporta dzīvi līdz reformai nodrošināja trīs speciālisti (Skrundas novada sporta organizators, Rudbāržu un Nīkrāces sporta organizatori³³), kā arī dažas nevalstiskās organizācijas sporta jomā.

Sporta organizatori nodrošina dažādu sporta pasākumu rīkošanu (piemēram, ikgadēji tiek rīkotas Skrundas novada atklātās vasaras un ziemas sporta spēles, Skrundas atklātais čempionāts volejbolā, orientēšanās sacensības, velosacensības, skolēniem ir iespēja piedalīties novada sacensībās futbolā, volejbolā, stafetēs, krosā, tautas bumbā u.c.). Jānorāda, ka bijušā Skrundas novada sportistu komandas ir piedalījušās ne tikai sava novada organizētajās sporta spēlēs, bet arī bijušā Kuldīgas novada organizētajās vasaras, ziemas sporta spēlēs. Kopumā bijušā Skrundas novada sporta dzīve vērtējama kā aktīva un aktīvas ir arī vairākas sporta un aktīvā dzīvesveida biedrības, bet ierobežojošs faktors ir nepiemērota sporta infrastruktūra vai tās trūkums³⁴.

Līdz šim bijušajā Alsungas novada teritorijā lielāko daļu no sporta aktivitātēm ir organizējis sporta metodikis. Visa gada garumā iedzīvotājiem tiek organizētas sporta sacensības dažādos sporta veidos. Sporta zālē tiek rīkotas basketbola, futbola, novusa, volejbola, boksa, galda spēļu, zolītes, galda tenisa sacensības. Tiek rīkotas sportiskas aktivitātes senioriem. Skolēniem tiek organizēta Olimpiskā sporta diena. Atbilstoši sezonai norisinās riteņbraukšanas, slēpošanas sacensības. Reizi gadā, tradicionāli Sv. Miķeļa svētkos, notiek makšķerēšanas sacensības un orientēšanās. Interesentu skaits sporta pasākumos ir dažāds (no 15 līdz 60 cilvēkiem), bet vasaras sporta dienā un boksa mačos pat vairāk par 60 cilvēkiem³⁵.

Alsungas sportisti komandas un individuālajos sporta veidos piedalās dažāda līmeņa sacensībās. No komandas sporta veidiem sacensībās piedalās basketbola, florbola, volejbola, futbola, novusa komandas. Individuālos sporta veidus pārstāv riteņbraucēji, cīņas sports, orientēšanās, skriešana, rallijs. Novusā Latvijas mēroga sacensībās Alsungu pārstāv arī cilvēki ar kustību traucējumiem³⁶.

5.2 Iedzīvotāju veselības veicināšanas pasākumi

Veselības veicināšana ir ekonomiski efektīvākais veids slimību cēloņu novēršanā, nepieļaujot slimību rašanos, veicinot iedzīvotājus uzņemties atbildību par savu veselību. Jaunveidotais novads turpina īstenot sabiedrības veselības veicināšanas pasākumus, kas ietver konsultācijas, informācijas izplatīšanu, izglītošanu, personisko iemaņu attīstīšanu, dzīvesveida un paradumu maiņas veicināšanu, ar mērķi uzlabot sabiedrības veselības stāvokli.

Apkopojot darba grupās izteiktos viedokļus, varam rezumēt, ka nozīmīgākie trūkumi sabiedrības veselības jomā ir atbalsta trūkums jauniešiem psiholoģisku problēmu risināšanā, t.sk. bez vecāku iesaistes, pārāk maz veselības veicināšanas pasākumu, kas vērsti uz psihiskās veselības veicināšanu, nepietiekama brīvpieejas sporta infrastruktūra, t.sk. apgrūtinātās iespējas izmantot to infrastruktūru, kas atrodas pie izglītības iestādēm, kā arī nepietiekama sporta infrastruktūras apsaimniekošana un sporta organizatoru trūkums un to kompetence organizēt sporta dzīvi konkrētajā

³¹ Kuldīgas novada pašvaldības 2020. gada publiskais pārskats. Pieejams: https://www.kuldiga.lv/images/Faili/Pasvaldiba/KNP_Publiskais_parskats_2020.pdf

³² Kuldīgas novada pašvaldības 2020. gada publiskais pārskats. Pieejams: https://www.kuldiga.lv/images/Faili/Pasvaldiba/KNP_Publiskais_parskats_2020.pdf

³³ Pašvaldības mājaslapa. Pieejams: <http://www.skrunda.lv/lv/sports/organizatori/>

³⁴ Skrundas pilsētas un Skrundas pagasta attīstības programma 2016.-2020. gadam. Pieejams: <http://www.skrunda.lv/lv/pasvaldiba/attistibas-programma/attistibas-programma/>

³⁵ Alsungas novada domes 2020. gada publiskais pārskats. Pieejams: https://alsunga.lv/uploads/50442020_publiskais_20210608.pdf

³⁶ Alsungas novada domes 2020. gada publiskais pārskats. https://alsunga.lv/uploads/50442020_publiskais_20210608.pdf

teritorijā. Sabiedrības pārstāvji arī norāda, ka veselības veicināšanas programmas fokusā nav iekļautas visas sabiedrības grupas, piemēram, grūtnieces, personas ar atkarībām u.c., nav mērķtiecīgs mehānisms, kā iesaistīt kūrās iedzīvotāju grupas. Tiek norādīts, ka trūkst pasākumi kopīgi vecākiem ar bērniem, kā arī pirmsskolā un skolā bērni nepietiekami tiek izglītoti par veselīgu uzturu un fiziskajām aktivitātēm, pagastos blīvāk apdzīvotās vietās ir nepietiekams nodrošinājums ar bērnu rotaļu laukumiem un vingrošanas rīkiem. Būtu vēlams turpināt attīstīt arī dabas takas, tās integrēti savienojot un attīstot tai nepieciešamo papildu infrastruktūru, piemēram, autostāvvietas, labierīcības u.c.

5.3 Infrastruktūras pieejamība sportam un aktīvam dzīvesveidam

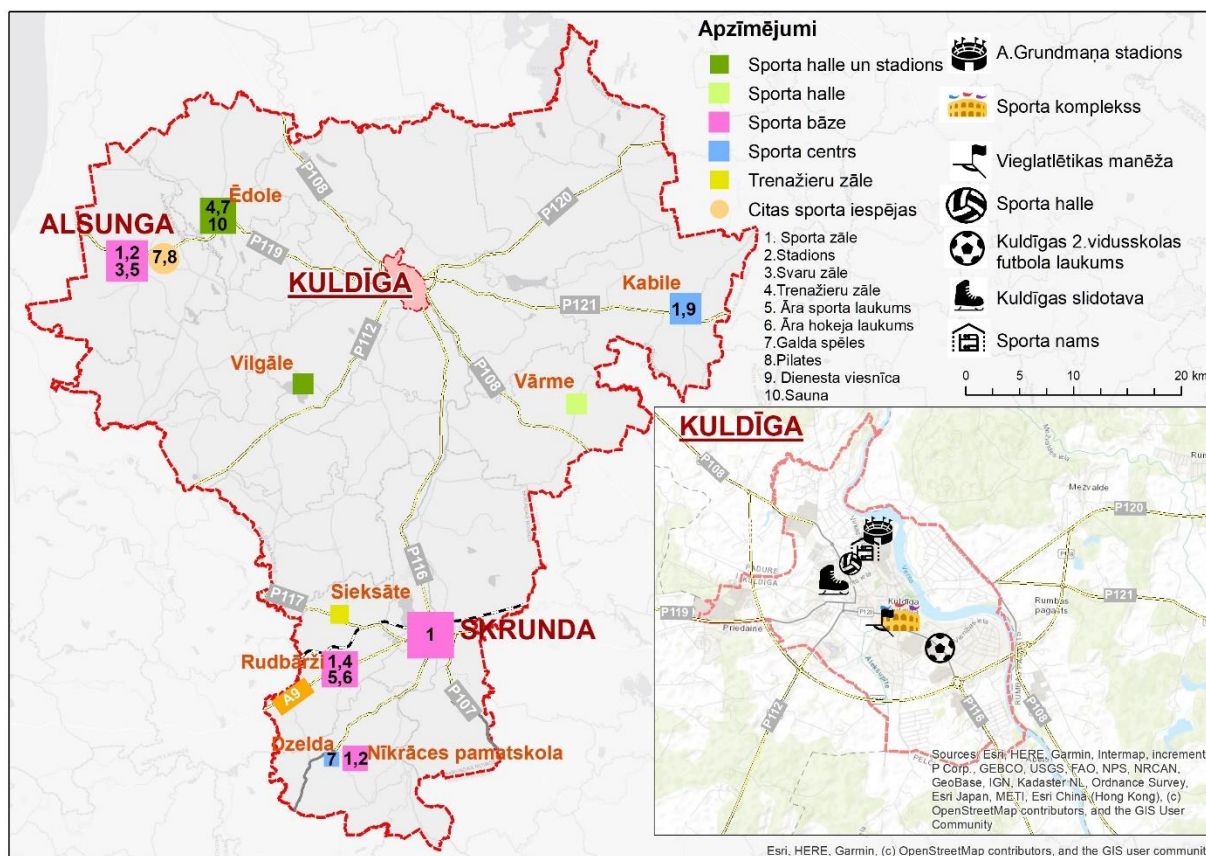
Kuldīgas pilsētā ir pieejama daudzveidīga un mūsdienu prasībām atbilstoša sporta infrastruktūra, kuru primāri noslogo Kuldīgas novada Sporta skola, kā arī citi interesenti. Peldēšanas, dambretes un ritenbraukšanas nodaļas darbojas Sporta kompleksā (Kalna iela 6, Kuldīga). Vieglatlētikas nodaļas bāzes vieta ir vieglatlētikas manēža (Dzirnavu iela 13, Kuldīga). Sporta skolas volejbola un florbola nodaļu audzēkņi trenējas un startē Sporta hallē (Piltenes iela 25, Kuldīga). Jauno basketbolistu treniņu un sacensību vieta ir Sporta nama zāle (Virkas iela 13, Kuldīga). Futbolisti nodarbojas A.Grundmaņa stadionā (Īsā iela 4, Kuldīga). Galda tenisa nodarbības notiek Sporta skolas klubā "Poligons" (Virkas iela 15, Kuldīga). Šaha nodarbības notiek šaha klubā (Liepājas iela 14, Kuldīga). Papildus minētajam Kuldīgas pilsētā ir pieejams arī mākslīgā seguma mini futbola laukums pie Kuldīgas 2.vidusskolas, kā arī slidotava (Piltenes iela 25, Kuldīga).

Bijušā Kuldīgas novada pagastos iedzīvotājiem ir pieejama sekojoša sporta infrastruktūra:

- Ēdoles pamatskolas sporta halle un stadions
- Vārmes sporta halle
- Kabiles sporta centrs
- Vilgāles sākumskolas sporta halle un stadions.

Skrundas pilsētā un pagastā iedzīvotājiem ir pieejama Skrundas vidusskolas sporta infrastruktūra, ar sporta zāli. Šo sporta infrastruktūru izmanto arī Kuldīgas sporta skola, kura realizē profesionālās ievirzes sporta programmas, t.i., Skrundā darbojas Kuldīgas sporta skolas volejbola nodaļas filiāle. Skolā tiek nodrošināta arī dažādu sporta pulciņu darbība. Kultūras centros notiek sacensības zolītē, novusā, attiecīgi Skrundas jauniešu centrā – dambrete.

Rudbāržos ir Rudbāržu pagasta sporta bāze ar sporta zāli, trenāžieru zāli, āra sporta laukumu, pie kura ir izveidoti pludmales volejbola un basketbola laukums, kā arī sezonāls āra hokeja laukumu ar apgaismojumu (bijusī O.Kalpaka Rudbāržu sākumskola, kuru Skrundas pašvaldība nodevusi bez atlīdzības valsts īpašumā Aizsardzības ministrijas valdījumā, bet vienošanās paredz, ka iedzīvotāji bez atlīdzības arī turpmāk var izmantot minēto sporta bāzi). Laikā līdz īpašnieku maiņai, pašvaldība budžeta ietvaros katru gadu novirzīja līdzekļus, lai iedzīvotājiem būtu pieejama sporta infrastruktūra. Iecienītākie sporta veidi šajā sporta bāzē ir futbols un volejbols.

Nīkrāces pagastā atrodas Nīkrāces pamatskola un tās sporta bāze (sporta zāle un sporta laukums). Skolas āra sporta laukums ir brīvpieejas un to var izmantot jebkurš sporta interesents. 2014. gadā pie laukuma ir izvietoti āra trenažieri³⁷. Pagasta vīriešu un sievietes komandas saviem regulārajiem treniņiem izmanto ne tikai Nīkrāces pamatskolas sporta bāzi, bet arī Skrundas vidusskolas sporta zāli. Nīkrāces pamatskolas sporta un tūrisma pulciņa vajadzībām 2018. gadā ir izveidots kāpšanas tornis un iegādāts ekipējums (sadarbībā ar biedrību "Bites"³⁸). Galda spēlēm (šahs, dambrete), tenisam, novusam, galda hokejam tiek izmantotas Nīkrāces atpūtas centra telpas.

Bijušajā Alsungas novadā ar sporta aktivitātēm telpās ir iespēja nodarboties Alsungas vidusskolas sporta zālē un svaru zālē, kā arī ar atsevišķām aktivitātēm – kultūras namā.

Skolas sporta zālē iedzīvotājiem ir iespēja spēlēt futbolu, basketbolu, volejbolu, florbolu, novusu u.c. spēles. Spēka treniņiem ir pieejama svaru zāle, kas 2020. gadā tika papildināta ar jauniem trenažieriem. Kultūras nama zālē ir iespēja nodarboties ar vingrošanu bez speciāla aprīkojuma (piemēram, pilates), kā arī spēlēt galda spēles.

Kā brīvpieejas sporta infrastruktūra iedzīvotājiem ir pieejams Alsungas vidusskolas stadions un sporta laukumi (pludmales volejbola un basketbola laukumi), kur var nodarboties ar strītbolu, futbolu un pludmales volejbolu. Ir pieejami āra trenažieri. Pateicoties kvalificētam un entuziastiskam trenerim, Alsungas un tās apkārtnes iedzīvotājiem ir iespējas nodarboties ar ugunsdzēsības sportu, kurā dalībniekiem ir labi sasniegumi Latvijas un starptautiskā mērogā³⁹.

5.4 Sporta un aktīvās atpūtas infrastruktūras novērtējums

Visjaunākā infrastruktūra Kuldīgas pilsētā ir pieejama Sporta kompleksā, kas pēc renovācijas tika atvērta 2017. gadā (atrodas Kuldīgas Sporta skolas peldēšanas, dambretes un ritenbraukšanas nodaļa). No 2008. gada ir pieejama

³⁷ Nīkrāces pagasta attīstības programma 2015. - 2020. gadam. Pieejama: <http://www.skrunda.lv/lv/pasvaldiba/attistibas-programma/attistibas-programma/>

³⁸ Pašvaldības mājaslapa. Pieejams: <http://www.skrunda.lv/lv/pasvaldiba/projekti/realizeti/>

³⁹ Alsungas novada attīstības programma 2015. - 2020. gadam. Pieejama: https://alsunga.lv/uploads/4240AP_Esosa_situacija_26.08.2015..pdf

vieglatlētikas manēža, kas atbilst starptautiskajiem standartiem (darbojas vieglatlētikas nodaļa ar vislielāko audzēkņu skaitu). Pārējā sporta infrastruktūra Kuldīgas pilsētā vecāka, bet tā tiek ikgadēji uzturēta, t.i., Sporta namā ir atjaunota sporta zāles grīda, tādējādi nodrošinot tās atbilstību sporta spēļu bāzes prasībām, ikgadēji tiek nodrošināti mākslīgā seguma futbola laukuma uzkopšanas darbi un pilnvērtīgai dabīgā zāliena seguma uzkopšanai ir iegādāts jauns zāles plāvējs⁴⁰.

Saskaņā ar Kuldīgas novada Sporta skolas 2019. gada pašnovērtējuma ziņojumu, izglītojamiem ir pieejamas mūsdienīgas sporta bāzes, kuras aprīkotas ar nepieciešamo inventāru sporta veidu programmu apguvei. Tomēr turpmākai attīstībai ir nepieciešams turpināt attīstīt esošās sporta bāzes, piesaistīt finansējumu Sporta nama un Sporta halles remontam, kā arī papildināt materiāli tehnisko bāzi ar mūsdienīgu sporta inventāru⁴¹.

Sporta dzīvi bijušajā Skrundas novadā ierobežo nepietiekama sporta infrastruktūra⁴², t.i., Skrundas pilsētā ir pieejama tikai Skrundas vidusskolas sporta bāze, kuru ikdienā noslogo skolēni un sporta skolas audzēkņi, tādējādi pieejamība amatieru sporta vai citiem interesentiem (tai skaitā no attālākiem pagastiem bijušajā Skrundas novadā) ir ierobežota. Esošā sporta infrastruktūra nav piemērota plašāka mēroga sacensību un sporta notikumu rīkošanai. Iespēju robežās Skrundas vidusskolas sporta bāzē ir veikti finansiāli ieguldījumi, nodrošinot infrastruktūras regulāras uzturēšanas darbus (pēdējie ieguldījumi tika veikti 2020. gadā - sporta zālē nomainīta grīda un radiatoru⁴³).

Rudbāržos iedzīvotājiem bez atlīdzības ir pieejama Rudbāržu pagasta sporta bāze (valsts īpašums Aizsardzības ministrijas valdījumā). Šīs sporta bāzes regulāra uzturēšana un attīstība nav tieša pašvaldības funkcija, tomēr, lai nodrošinātu iedzīvotājiem pieejamību kvalitatīvai sporta infrastruktūrai arī turpmāk, pašvaldībai ir jāuztur produktīva komunikācija ar īpašnieku.

Nīkrāces pagasta iedzīvotājiem ir pieejama Nīkrāces pamatskolas sporta bāze (sporta zāle un sporta laukums). Sporta bāze ir novecojusi un nenodrošina sportot veicinošu vidi. Iedzīvotāji regulāri noslogo Skrundā esošo sporta bāzi, kas atrodas Skrundas vidusskolā.

Visās minētajās sporta bāzēs bijušajā Skrundas novadā trūkst sporta inventārs un noliktava inventāra turēšanai. Bērnu un jauniešu auditorijai novadā trūkst aktīvās atpūtas parks, skeitparks u.tml.

Bijušajā Alsungas novada sporta un brīvā laika pavadīšanas infrastruktūra ir nokalpojusi un ir sliktā stāvoklī, īpaši stadions pie Alsungas vidusskolas. Trūkst aktīvās atpūtas iespējas jauniešiem un ģimenēm ar bērniem, kā arī nav iespēju nodarboties ar specifiskiem sporta veidiem (peldēšana, hokejs). Nepietiekams finansējums sporta inventāra iegādei⁴⁴.

Daļu aktivitāšu un vajadzību iedzīvotājiem ir bijusi iespēja risināt ar ikgadējā mazo projekta konkursa "Mēs Alsungai!" finansējumu. Konkurss tiek rīkots jau kopš 2011. gada un konkursā var pretendēt gan esošās sabiedriskās organizācijas, gan arī neformālas iedzīvotāju grupas. Laika periodā no 2016. līdz 2020. gadam daļa projektu un tam atvēlētā finansējuma ir bijuši saistīti ar veselīgu dzīvesveidu, sportiskām aktivitātēm, piemēram, kvalitatīva sporta inventāra iegāde ārstniecisko vingrošanas nodarbību un aerobikas nodarbību norisei, jauna sporta inventāra iegāde pirmskolas izglītības iestādei, sporta tērpu iegāde sportistiem, pārstāvot Alsungu dažādās sacensībās, kā arī sporta inventāra skapja pārbūve Alsungas vidusskolas sporta zālē⁴⁵.

5.5 Aptaujas rezultāti

2021. gada jūnija un jūlija mēnešos veiktā aptauja norāda, ka 12% ir apmierināti ar brīvā laika pavadīšanas iespējām jauniešiem, 26% ir drīzāk apmierināti, bet 35% ir drīzāk neapmierināti vai neapmierināti. 20% aptaujāto norāda, ka ir apmierināti ar profesionālā un amatieru sporta infrastruktūru un pakalpojumiem, 31% - drīzāk apmierināti, savukārt 16% ir drīzāk neapmierināti vai neapmierināti. 24% aptaujāto norāda, ka ir apmierināti ar publiskā sporta infrastruktūru

⁴⁰ Kuldīgas novada pašvaldības 2019. gada publiskais pārskats. Pieejams: https://www.kuldiga.lv/images/Faili/Pasvaldiba/24_KN_Publiskais_parskats_2019.pdf

⁴¹ Darba grupās izteikto viedokļu apkopojums un informācija no Kuldīgas novada Sporta skolas 2019. gada pašnovērtējuma ziņojums. Pieejams: <http://www.kuldigasports.lv/assets/Uploads/Pasnovertejums-2020.20.01.pdf>

⁴² Darba grupās izteikto viedokļu apkopojums un informācija no novada attīstības programmas.

⁴³ Skrundas novada pašvaldības 2020. gada publiskais pārskats. Pieejams: http://www.skrunda.lv/images/userfiles/noteikumi/Skrunda_2020_publiskais_parskats.pdf

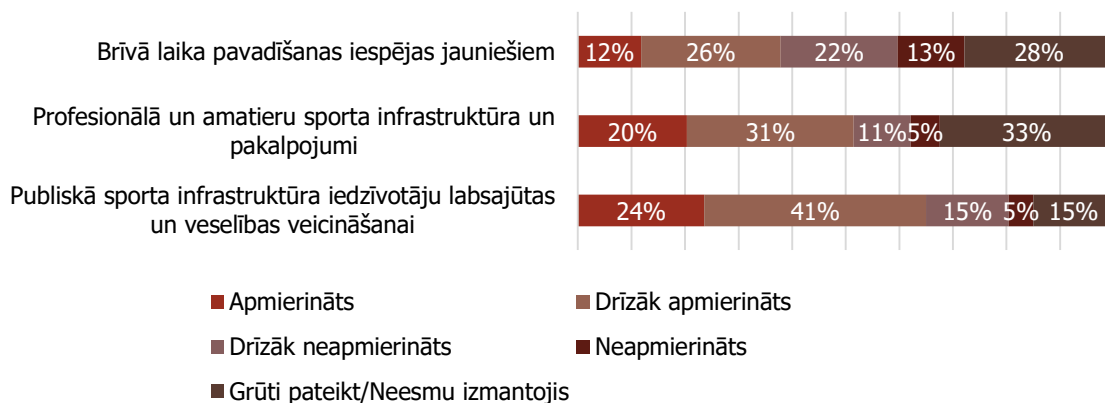
⁴⁴ Darba grupās izteikto viedokļu apkopojums un informācija no Alsungas novada attīstības programmas 2015. - 2020. gadam. Pieejama: https://alsunga.lv/uploads/4240AP_Esosa_situacija_26.08.2015..pdf

⁴⁵ Pašvaldības mājaslapa. Pieejams: <https://alsunga.lv/lv/read/1612861543-tiek-izsludin%C4%81ta-pieteik%C5%A1an%C4%81s-alsungas-novada-domes-2021-gada-r%C4%ABkotajiem-projektu-konkursiem>

iedzīvotāju labsajūtas un veselības veicināšanai, 41% - drīzāk apmierināti, savukārt 20% ir drīzāk neapmierināti vai neapmierināti. Aptaujātie norāda, ka nepieciešams attīstīt Alsungas vidusskolas sporta stadionu, kā arī centra laukumu.

Ilustrācija 5.3. Aptaujāto jaunizveidotā Kuldīgas novada iedzīvotāju viedoklis par sporta pakalpojumiem (n=280)

Kuldīgas novada iedzīvotāju vērtējumā sporta pakalpojumu un infrastruktūras attīstībai nav jābūt pašvaldības piecu steidzamāko darbu sarakstā ne īstermiņā (trīs līdz piecu gadu laikā), ne ilgtermiņā (10-15 gadu laikā). No 15 piedāvātajām izvēlēm, šis jautājums tiek ierindots pēdējā 15. vietā īstermiņā (risināms trīs līdz piecu gadu laikā) un 14. vietā ilgtermiņā (10-15 gadu laikā).

Papildus piedāvātajam variantam, daži iedzīvotāji sniedza izsmeļošāku atbildi un norādīja uz nepieciešamajiem uzlabojumiem sporta jomā:

- 1) Sporta laukumu attīstība un atjaunošana (piemēram, Alsungā, Rudbāržu, Snēpeles pagastā) (nepieciešamību norāda četri aptaujātie);
- 2) Bērnu sporta nodarbību piedāvājuma attīstīšana (piemēram, Skrundā, Rudbāržu pagastā) (nepieciešamību norāda divi aptaujātie);
- 3) Pārgājiena maršruta izveide, piemēram, vecā bāniša ceļa infrastruktūras sakārtošana – maršruta izveidošana gājējiem, sportotājiem (skrējējiem, gājējiem, riteņbraucējiem, māmiņām ar bērniem u.c.) (nepieciešamību norāda divi aptaujātie);
- 4) Bīstamo trenāžieru demontāža Priedīšu rajonā, kā arī izvietot āra trenāžierus pagastos (piemēram, Rudbāržu pagastā) nepieciešamību norāda trīs aptaujātie);
- 5) Sporta zāles izveide Skrundā (nepieciešamību norāda viens aptaujātais);
- 6) Hokeja laukuma izveide Kuldīgā (nepieciešamību norāda viens aptaujātais);
- 7) Iekšpagalmu bērnu laukumu izveidi, to norobežošana Kuldīgas pilsētā (nepieciešamību norāda viens aptaujātais).

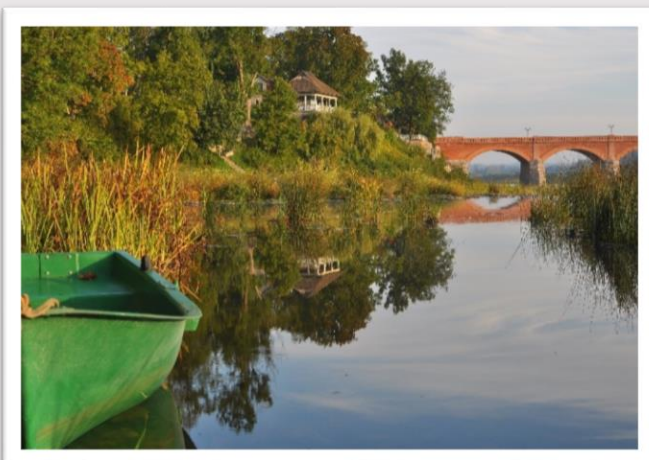
5.6 Secinājumi un priekšlikumi

Veselīga dzīvesveida praktizēšana un sportošana ikdienā ir saistīta ar sporta infrastruktūras un pakalpojumu pieejamību. Plašākas fizisko aktivitāšu iespējas koncentrējas Kuldīgas pilsētā, Alsungā, Skrundā, t.i., bijušajos administratīvajos centros, kā arī mazākās apdzīvotās vietās ap šiem centriem (Ēdolē, Kabilē, Vārmē, Vilgālē, Sieksātē, Rudbāržos, Dzeldā un Nīkrācē). Secināms, ka bijušajā Kuldīgas novadā sporta infrastruktūras izvietojums ir vienmērīgs, bet ne tik blīvs. Attiecīgi visblīvākais izvietojums ir bijušajā Skrundas novadā. Šajās vietās ir pieejama iekšpagalmu sporta infrastruktūra, kuru papildina arī brīvpieejas āra infrastruktūra un to būtu nepieciešams attīstīt (paplašināt un labiekārtot dabas takas pastaigām, skriešanai, attīstīt riteņbraucēju celiņus, izvietot basketbola grozus, futbola vārtus, volejbola tīklus u.c. sporta inventāru pilsētas un ciematu dzīvojamo māju iekšpagalmos, ierīkot ziemas slēpošanas distanču trasi, labiekārtot peldēšanas vietas ciematos). Jāuzsver, ka būtiska loma iedzīvotāju iesaistei sportiskās aktivitātēs ir sporta organizatoriem, kuri līdz šim ir darbojušies pagastu līmenī. Šādu pieeju būtu vēlams īstenot arī turpmāk, stimulējot iedzīvotājus ikdienā veikt dažādas fiziskās aktivitātes – pastaigas, soļošanu, skriešanu, riteņbraukšanu, skrituļošanu u.tml.

Sabiedrības veselībā otra nozīmīga komponente ir psihiskā veselība. Esošās aktivitātes šajā jomā ir nepietiekami attīstītas, jo uzsvars ir likts uz fiziskās aktivitātes veicināšanu. Sabiedrības pārstāvji norāda uz nepieciešamību uzlabot arī iedzīvotāju psihisko veselību.

Sporta un sabiedrības veselības veicināšanā nepieciešamas šādas rīcības:

- 1) Jaunveidotajā Kuldīgas novadā ir vēlams saglabāt esošos cilvēkresursus aktīvas sporta dzīves nodrošināšanā, t.i., bijušajā Kuldīgas novadā šo funkciju veic Kuldīgas novada Sporta skolas speciālisti, bijušajā Alsungas novada teritorijā – sporta metodīķis, bijušajā Skrundas novada teritorijā – trīs sporta dzīves organizatori. Šie speciālisti līdz šim ir nodrošinājuši aktīvu sporta dzīvi katrs savā pagastā, novadā un viņu pieredze var sniegt ieguldījumu arī turpmāk jaunveidotajā Kuldīgas novadā. Kuldīgas novada Sporta skolas līdzšinējās darbības tvērums ir bijis plašs, ietverot ne tikai profesionālās ievirzes izglītību sportā, bet arī darbu ar vispārizglītojošajām skolām un dažādu sporta pasākumu organizēšana. Šo darbību ir vēlams izvērst visā jaunveidotajā Kuldīgas novada teritorijā.
- 2) Kuldīgas novada Sporta skolas regulāro treniņu, sacensību vajadzībām primāri ir jāuzlabo volejbola nodaļas sporta infrastruktūra, kas kā filiāle darbojas Skrundā un izmanto Skrundas vidusskolas sporta bāzi. Šī sporta bāze ir ļoti noslogota, to izmanto arī bijušā Skrundas novada pagastu iedzīvotāji (Skrundas, Nīkrāces, Rudbāržu, Raņķu pagasta iedzīvotāji). Kā nākamā prioritāte sporta infrastruktūras attīstībā ir nepieciešamība atjaunot sporta bāzi Alsungā, t.i., prioritāri sporta laukuma renovācija un sporta inventāra iegāde, kas būtu brīvpieejas sporta infrastruktūra Alsungas un tās apkārtnes iedzīvotājiem. Papildus nepieciešamībai attīstīt jaunu sporta infrastruktūru, ir būtiski nodrošināt regulārus ikgadējus finanšu resursus esošās sporta infrastruktūras uzturēšanai, nelieliem uzlabojumiem.
- 3) Īpaši aktuāli jaunveidotā novadā ir paplašināt brīvpieejas infrastruktūru jauniešiem. Šādu nepieciešamību pauda gan darba grupas pārstāvji, gan ir iekļauta bijušo novadu investīciju plānos.
- 4) Paplašināt un labiekārtot dabas takas pastaigām, skriešanai, attīstīt riteņbraucēju celiņus, izvietot basketbola grozus, futbola vārtus, volejbola tīklus u.c. sporta inventāru pilsētas un ciematu dzīvojamo māju iekšpagalmos, ierīkot ziemas slēpošanas distanču trasi, labiekārtot peldēšanas vietas ciematos, lai veicinātu iedzīvotāju fiziskās aktivitātes.
- 5) Attīstīt uz sabiedrības psihisko veselību vērstus pasākumus.
- 6) Veicināt cilvēku ar īpašām vajadzībām iesaisti sporta aktivitātēs, pielāgojot gan sporta infrastruktūru, gan paplašinot iespējas pilnvērtīgai un efektīvai līdzdalībai sportā.

6. Sociālā aizsardzība

6 SOCIĀLĀ AIZSARDZĪBA

6.1 Sociālā palīdzība

Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā uz 2020. gada beigām bija reģistrētas 1354 maznodrošinātas personas un 1332 trūcīgas personas. Laika periodā no 2015. līdz 2020. gadam maznodrošināto personu skaits ir sarucis par 35%, savukārt trūcīgo personu skaits ir sarucis par 58%. Vērtējot jaunizveidotā novada ietilpstošo pašvaldību griezumā, secināms, ka visos novados novērojama līdzvērtīga tendence par personu skaita samazināšanos. Vienīgais izņēmums ir Alsungas novads, kurā par 33% jeb piecām personām ir pieaudzis maznodrošināto skaits.

Tabula 6.1. Maznodrošinātās un trūcīgās personas jaunizveidotajā Kuldīgas novadā un tajā ietilpstošajos bijušajos novados (Avots: SOPA)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Izmaiņas 2015.- 2020., %
Maznodrošinātas personas jaunizveidotajā Kuldīgas novadā	2076	1880	1611	1443	1447	1354	-35%
<i>Kuldīga</i>	953	870	757	631	522	483	-49%
<i>Kuldīgas novads</i>	1060	965	827	754	783	719	-32%
<i>Alsungas novads</i>	15	17	8	16	20	20	33%
<i>Skrundas novads</i>	48	28	19	42	122	132	175%
Trūcīgas personas jaunizveidotajā Kuldīgas novadā	3194	2353	2010	1602	1437	1332	-58%
<i>Kuldīga</i>	750	537	463	322	264	298	-60%
<i>Kuldīgas novads</i>	1790	1311	1097	919	817	724	-60%
<i>Alsungas novads</i>	76	58	35	35	27	48	-37%
<i>Skrundas novads</i>	578	447	415	326	329	262	-55%

Jaunizveidotajā Kuldīgas novada sociālā dienesta sniegto sociālo palīdzību 2020. gadā ir saņēmušas 2400 personas ģimenēs (tie ir 8% no jaunizveidotā novada iedzīvotāju skaita – tas ir nedaudz vairāk nekā vidēji valstī (6%)). Kopā sociālajai palīdzībai 2020. gadā novadā tika izlietoti 0,54 milj. EUR. Laika posmā no 2015. gada līdz 2020. gadam gan sociālo palīdzību saņēmušo personu skaits, gan tai izlietotie līdzekļi ir samazinājušies – attiecīgi personu skaits par 47%, izlietoto līdzekļu apjoms par 38%. Šāda tendence novērojama arī valstī kopumā un jaunizveidotā Kuldīgas novada gadījumā ir skaidrojama arī ar ievērojamu maznodrošināto un trūcīgo personu, uz kurām ir vērts lielākā daļa sociālo pabalstu, skaita samazinājumu šajā laika periodā. Tādējādi sociālās palīdzības apmērs vidēji uz vienu palīdzības saņēmēju ir pieaudzis – 2015. gadā tie bija 193 EUR uz personu, savukārt 2020. gadā – 227 EUR uz vienu personu.⁴⁶

Salīdzinot datus starp bijušajiem novadiem, secināms, ka bijušajā Kuldīgas novadā un bijušajā Alsungas novadā sociālo palīdzību saņēmušo personu skaits 2015. – 2020. gadā ir samazinājies – attiecīgi par 60% un 42%. Turpretī bijušajā Skrundas novadā palīdzību saņēmušo skaits šajā laika periodā ir audzis par 20%. Vērtējot sociālajai palīdzībai izlietotā finansējuma izmaiņas 2015. – 2020. gadā, secināms, ka finansējums palīdzības sniegšanai ir sarucis bijušajā Kuldīgas novadā (par 39%) un arī Skrundas novadā (par 35%), neskatoties uz to, ka palīdzības saņēmēju skaits pieauga. Alsungas novadā sociālajai palīdzībai izlietoto līdzekļu apjoms savukārt ir pieaudzis par 18%, neskatoties uz to, ka palīdzību saņēmušo personu skaits ir sarucis.⁴⁷

Tabula 6.2. Sociālo palīdzību saņēmušo skaits un tai izlietotie līdzekļi jaunizveidotajā Kuldīgas novadā un tajā ietilpstošajos bijušajos novados (Avots: LM)

	Sociālo palīdzībai izlietotie līdzekļi 2015.g., EUR	Sociālo palīdzību saņēmušo personu skaits 2015.g.	Sociālo palīdzībai izlietotie līdzekļi 2020.g., EUR	Sociālo palīdzību saņēmušo personu skaits 2020.g.
Jaunizveidotais Kuldīgas novads	878 416	4557	545 421	2400
<i>Kuldīgas novads</i>	744 419	3770	451 650	1524
<i>Skrundas novads</i>	120 433	673	77 812	810
<i>Alsungas novads</i>	13 564	114	15 959	66

⁴⁶ Gada dati (2020.). Labklājības ministrija, <https://www.lm.gov.lv/lv/gada-dati>

⁴⁷ Gada dati (2020.). Labklājības ministrija, <https://www.lm.gov.lv/lv/gada-dati>

Latvija	38 535 714	186 525	30 932 415	114 674
---------	-------------------	----------------	-------------------	----------------

Sociālās palīdzības apmērs uz vienu palīdzības saņēmēju 2020. gadā bijušajā Kuldīgas novadā bija 296 EUR, Alsungas novadā – 242 EUR un bijušajā Skrundas novadā – 96 EUR. Salīdzinājumam 2015. gadā dati starp novadiem bija līdzīgi: bijušajā Kuldīgas novadā – 197 EUR, Alsungas novadā – 119 EUR un Skrundas novadā – 179 EUR.⁴⁸ Atšķirīgā sociālo palīdzību saņēmēju skaita un tai izlietoto līdzekļu dinamika, kā arī atšķirīgais palīdzības apmērs uz vienu sociālās palīdzības saņēmēju bijušo novadu vidū ir skaidrojams ar atšķirīgiem pašvaldības saistošajiem noteikumiem sociālās palīdzības sniegšanai, kuri gadu gaitā var tikt mainīti un mainās. Katras pašvaldības tiesībās ir lemt par pašvaldības sociālā pabalsta veidiem un to apmēru, pašvaldībām ir tiesības palielināt valsts noteikto minimālā pabalstu apmēru.

6.2 Sociālie pakalpojumi

Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā 2020. gadā sociālos pakalpojumus saņēma 834 personas, sociālajiem pakalpojumiem tika izlietoti 0,97 milj. EUR jeb 1170 EUR uz vienu sociālā pakalpojuma saņēmēju, kas ir par 22% mazāk nekā vidēji valstī. Salīdzinot ar 2015. gadu, 2020. gadā sociālo pakalpojumu saņēmēju skaits ir pieaudzis par 94% un sociālajiem pakalpojumiem izlietoto līdzekļu apjoms ir pieaudzis par 42%. 2015. gadā šim mērķim tika izlietoti 0,69 milj. EUR jeb 1599 EUR uz vienu pakalpojuma saņēmēju, līdz ar to secināms, ka pakalpojuma izmaksas uz vienu klientu ir sarukušas pretstatā tam, ka pakalpojumu sniegšanas izmaksas ar gadiem pieaug. Šāda novērotā parādība skaidrojama ar faktu, ka 2015. gadā bija būtiski mazāks sociālo pakalpojumu saņēmēju skaits, kā rezultātā administratīvās un infrastruktūras izmaksu dēļ mazākam pakalpojumu saņēmējam pakalpojumu sniegt bija dārgāk. Papildus jānorāda, ka izmaiņas ietekmē arī sociālā pakalpojuma veids un tā izmaksas. Pēdējos gados bijušajā Kuldīgas novadā, kurā ir lielākais pakalpojumu saņēmēju skaits, daudz klientu saņēma psihologa pakalpojumu, kas ir ievērojami lētāks par citiem pakalpojumiem. Tāpat tika organizētas dažādas atbalsta grupas, kurās piedalījās lielāks skaits iedzīvotāju, līdz ar to izmaksas uz vienu cilvēku bija salīdzinoši mazas.

Valstī kopumā 2015. – 2020. gadā sociālo pakalpojumu saņēmēju skaits ir nedaudz sarucis, turpretī pakalpojumiem izlietoto līdzekļu apjoms līdzīgi kā novadā ir pieaudzis. Sagaidāms, ka sociālajiem pakalpojumiem izlietoto līdzekļu apjoms tuvākajos gados turpinās pieaugt kā novadā, tā valstī, jo pakalpojuma sniegšanas izmaksas ar gadiem turpina augt.

Jaunizveidotais Kuldīgas novads uz citu Latvijas novadu fona pozitīvi izceļams ar mazāku pakalpojumus institūcijā saņēmušo īpatsvaru – 2020. gadā 15% klientu sociālos pakalpojumus saņēma institūcijā (129 personas), atlikušie 85% saņēma sabiedrībā balstītus sociālos pakalpojumus. Latvijas novados pakalpojumus institūcijā 2020. gadā saņēma 19% klientu, lielajās pilsētās – 11% klientu. Taču valsts vidējie rādītāji ir līdzvērtīgi jaunizveidotā Kuldīgas novada rādītājiem.

Pakalpojumiem institūcijā⁴⁹ 2020. gadā jaunizveidotajā Kuldīgas novadā tika tērēti 0,53 milj. EUR, kas ir 55% no visa sociālajiem pakalpojumiem paredzētā budžeta. Uz vienu institūcijas klientu tika tērēti 4130 EUR, kas ir būtiski augstāks rādītājs, salīdzinot ar sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu izmaksām, bet reizē ir zemāks rādītājs nekā valstī, kur uz vienu institūcijas klientu tiek tērēti 5461 EUR.

Pakalpojumus institūcijā saņēmušo skaits 2015. – 2020. gadā jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ir pieaudzis par 21%, savukārt šim pakalpojuma izlietotie līdzekļi ir pieauguši par 4%.⁵⁰ Salīdzinājumam valstī šajā pašā laika periodā pakalpojumu institūcijā saņēmēju skaits ir pieaudzis mazāk nekā novadā – par 3%, savukārt šim pakalpojuma izlietotie līdzekļi ir pieauguši straujāk nekā novadā - par 22%.

Tabula 6.3. Izlietotie līdzekļi sociālajiem pakalpojumiem un to saņēmēju skaits dinamikā pa gadiem jaunizveidotajā Kuldīgas novadā (LM)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Visi pašvaldības sociālie pakalpojumi kopā - pakalpojumus saņēmušie klienti	431	596	517	773	879	834
Visi pašvaldības sociālie pakalpojumi kopā - izlietotie līdzekļi, milj. EUR	0,69	0,67	0,52	0,72	0,83	0,98
Pakalpojumus institūcijā saņēmušo skaits	107	158	120	130	129	129
Pakalpojumiem institūcijā izlietotie līdzekļi, milj. EUR	0,51	0,45	0,32	0,43	0,46	0,53

⁴⁸ Gada dati (2020.). Labklājības ministrija, <https://www.lm.gov.lv/lv/gada-dati>

⁴⁹ VSAC, pašvaldības vai privāts ilgstošās sociālās aprūpes un rehabilitācijas centrs, bērnu sociālās aprūpes centrs

⁵⁰ Gada dati (2020.). Labklājības ministrija, <https://www.lm.gov.lv/lv/gada-dati>

KULDĪGAS NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2028. GADAM. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE

Jaunizveidotā Kuldīgas novadā ietilpstošo bijušo novadu vidū ir novērojamas atšķirības gan sociālo pakalpojumu saņēmēju skaita ziņā, gan izlieto to līdzekļu apjomā dinamikā pa gadiem. Vērtējot izmaiņas 2015. – 2020. gadā, novērojams, ka sociālo pakalpojumu saņēmēju skaits ir pieaudzis bijušajā Kuldīgas novadā (par 126%), savukārt pārējos divos novados tas ir samazinājies – Skrundas novadā par 29% un Alsungas novadā par 27%. Izlieto to līdzekļu apmērs bijušajā Kuldīgas novadā šajā laika periodā ir pieaudzis par 48%, savukārt Alsungas novadā – pat par 158%. Skrundas novadā sociālajiem pakalpojumiem izlieto to līdzekļu apmērs ir samazinājies par 7%.⁵¹

Tabula 6.4. Izlieto tie līdzekļi sociālajiem pakalpojumiem un to saņēmēju skaits jaunizveidotajā Kuldīgas novadā un tajā ietilpstošo bijušo novadu griezumā (LM)

Novads	Sociālajiem pakalpojumiem izlieto tie līdzekļi 2020. gadā, EUR	..no tiem pakalpojumiem institūcijā, %	Sociālos pakalpojumus saņēmušo skaits 2020. gadā	..no tiem pakalpojumiem institūcijā, %	Sociālajiem pakalpojumiem izlieto tie līdzekļi 2020. gadā uz vienu klientu, EUR	Pakalpojumiem institūcijā izlieto tie līdzekļi 2020. gadā uz vienu klientu, EUR
Jaunizveidotais Kuldīgas novads	975 732	55%	834	15%	1170	4130
<i>Kuldīgas novads</i>	864193	53%	769	14%	1124	4440
<i>Skrundas novads</i>	90096	62%	54	35%	1668	2926
<i>Alsungas novads</i>	21443	72%	11	55%	1949	2588
Latvija	93 350 363	55%	65 278	14%	1430	5461

6.3 Sociālās nozares cilvēkresursi

Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā sociālie dienesti ir izvietoti Kuldīgā, Skrundā un Alsungā. Novada sociālajā dienestā un tā pakļautībā esošajās institūcijās iestādēs strādājošo skaits uz 2020. gada 31. decembri bija 49. No tiem sociālajā dienestā (t.i., bez sociālo pakalpojumu sniedzējiem institūcijās, kuras ir sociālā dienesta struktūrvienības) strādāja 33 sociālā darba speciālisti jeb 1,17 speciālisti uz 1000 iedzīvotājiem, kas atbilst likumā⁵² noteiktajai prasībai nodrošināt vismaz vienu sociālā darba speciālistu uz 1000 iedzīvotājiem, un šis rādītājs ir augstāks rādītājs nekā valstī vidēji. No šiem 33 speciālistiem 27 bija sociālie darbinieki, 6 – sociālās palīdzības organizatori.

Salīdzinot ar 2015. gadu, 2020. gadā kopējais pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuri sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību, ir pieaudzis par 32%, savukārt sociālā darba speciālistu skaits, kuri strādā sociālajā dienestā, pieaudzis par 43%.⁵³ Ņemot vērā pakalpojumu attīstību, sagaidāms, ka nākotnē pieaugs nepieciešamība pēc papildu sociālā darba speciālistiem, jau šobrīd ir konstatēta nepieciešamība pēc papildu speciālistiem darbam ar ģimenēm ar bērniem. Kā izaicinājumu jomā strādājošie identificē pašvaldības spēju piesaistīt speciālistus ar atbilstošu profesionālo kvalifikāciju zemā atalgojuma un profesijas prestiža dēļ, kā arī nepietiekamu transporta līdzekļu nodrošinājumu sociālajiem darbiniekiem darbam pagastu teritorijās un Kuldīgas pilsētā.

Tabula 6.5. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuri sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību jaunizveidotajā Kuldīgas novadā un tajā ietilpstošajos bijušajos novados (LM)

Novads	Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuri 2020.g. sniedza sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	t.sk. sociālā darba speciālistu skaits sociālajā dienestā (t.i., bez sociālo pakalpojumu sniedzējiem institūcijās, kuras ir sociālā dienesta struktūrvienības)	..no tiem sociālie darbinieki	..no tiem sociālās palīdzības organizatori
Jaunizveidotais Kuldīgas novads	49	33	27	6
<i>Kuldīgas novads</i>	38	26	20	6
<i>Skrundas novads</i>	9	6	6	0
<i>Alsungas novads</i>	2	1	1	0

⁵¹ Gada dati (2020.). Labklājības ministrija, <https://www.lm.gov.lv/lv/gada-dati>

⁵² Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums nosaka, lai nodrošinātu kvalitatīvu sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanu, katrā pašvaldībā jābūt vismaz vienam sociālā darba speciālistam uz katrim tūkstoš iedzīvotājiem (10. panta pirmā daļa)

⁵³ Gada dati (2020.). Labklājības ministrija, <https://www.lm.gov.lv/lv/gada-dati>

Lai noteiktu sociālā darba speciālistu slodzi, ir lietderīgi aprēķināt sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņēmēju skaitu uz vienu speciālistu. Lielākajās pašvaldībās sociālo pakalpojumu sniegšana un sociālās palīdzības jautājumu risināšana ir nodalīta – t.i., personas, kuras piešķir sociālos pabalstus, nestrādā ar sociālajiem pakalpojumiem. Šos pienākumus veic sociālās palīdzības organizatori, kā to var novērot bijušā Kuldīgas novada gadījumā. Taču mazāku pašvaldību gadījumā visbiežāk šādi darbs nodalīts netiek, un sociālie darbinieki strādā gan ar sociālajiem pakalpojumiem, gan sociālās palīdzības jautājumiem. Tas ir arī viens no skaidrojumiem, kādēļ lauku pašvaldībās statistikā sociālās palīdzības organizatoru nav vai to skaits ir neliels, kā to var novērot bijušā Skrundas novada un Alsungas novada gadījumā.

Vērtējot sociālo palīdzību saņēmušo skaitu uz vienu sociālā darba speciālistu (kas šajā gadījumā ietver sociālos darbiniekus un sociālās palīdzības organizatorus) jaunizveidotajā Kuldīgas novadā, novērojams, ka vidēji viens speciālists sociālās palīdzības saņemšanai 2020. gadā ir apkalpojis 73 personas (salīdzinājumam 2015. gadā tās bija 198 personas uz vienu speciālistu). Vērtējot sociālo pakalpojumu saņēmušo skaitu uz vienu sociālā darba speciālistu jaunizveidotajā Kuldīgas novadā, secināms, ka šis rādītājs 2020. gadā bija 25 sociālo pakalpojumu saņēmēji uz vienu darbinieku (salīdzinājumam 2015. gadā tas bija 19 klienti uz vienu speciālistu). Tādējādi secināms, ka speciālistu slodze aug tieši sociālo pakalpojumu sniegšanas jomā. Vienlaikus jāņem vērā, ka šis rādītājs pilnībā neatspoguļo sociālā darbinieka noslodzi, jo daļā gadījumu sociālais darbinieks pieņem lēmumu par sociālo pakalpojumu piešķiršanu, bet daļā gadījumu veic sociālo darbu, kur klientu skaitam ir izšķiroša nozīme, lai speciālists "neizdegtu".

6.4 Ģimenes ar bērniem

Galvenais novada attīstības resurss ir cilvēks, tāpēc īpaša uzmanība veltāma ģimenēm – viņu sociālai, emocionālai, psihiskai labsajūtai. Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā, t.sk. tajā ietilpstošajos bijušajos novados, ir attīstīts sociālais darbs ar ģimeni un bērniem. Tiek nodrošināts daudzveidīgs atbalsts:

1. Vecāku apmācību programma "Bērnu emocionālā audzināšana".
2. Vecāku apmācību programma "Ceļvedis, audzinot pusaudzi".
3. Ģimenes asistenta pakalpojums, uzticamības, atbalsta persona.
4. Mentora pakalpojums bērniem/jauniešiem.
5. Speciālista pakalpojums (jebkura speciālista pēc klienta vajadzību izvērtējuma).
6. Sociālās rehabilitācijas pakalpojums bērnam, kurš cietis no prettiesiskām darbībām
7. Sociālā atbalsta grupas pakalpojums.
8. Krīzes centra pakalpojums.⁵⁴

Pieredzot vardarbības un citus krīzes gadījumus ģimenēs, pēc sociālā darba speciālistu ieteikuma nepieciešams attīstīt krīzes dzīvokļa / istabas pakalpojumu, kur īslaicīgi patverties - vardarbības gadījumos un citās krīzes situācijās. Līdz 2020.gada vasarai bijušā Kuldīgas novada iedzīvotāji izmantoja Talsu krīzes centra vai Ventpils krīzes centra "Paspārne" pakalpojumus, kurus valsts programmu apjomā finansē valsts, bet atsevišķos gadījumos papildus arī pašvaldība. No 2020.gada Talsu krīzes centrs savu darbību pārcēla uz Valdemārpili, kur pakalpojumus nodrošina tikai pilngadīgām personām. Līdz ar to bērniem un ģimenēm ar bērniem iespējas saņemt atbalsta pakalpojumu Kurzēmē ir ierobežotas, ja kādu iemeslu dēļ centrā "Paspārne" tas nav iespējams. Ņemot vērā alkohola un cita veida atkarības, nepieciešams turpināt sociālās rehabilitācijas pakalpojumu atkarīgām/ līdzatkarīgām personām un viņu ģimenes locekļiem.

Ārpusģimenes aprūpē jaunizveidotajā Kuldīgas novadā uz 2020. gada beigām atradās 66 bērni, no tiem institūcijā – deviņi, audžuģimenēs – 27 un pie aizbildņiem – 30 bērni. Laika posmā no 2016.* līdz 2020. gadam (*par 2015. gadu dati nav pieejami) ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits ir pieaudzis par 10%, vienlaikus jānorāda, ka 2020. gadā šādu bērnu ir būtiski mazāk nekā 2017.-2019. gadā. Pozitīvi vērtējams tas, ka ir pieaugusi ģimeniskai videi pietuvinātas aprūpes formas dominance, jo bērnu skaits audžuģimenēs jaunizveidotajā novadā ir pieaudzis par 125%, aizbildnībā esošo bērnu skaits ir nedaudz sarucis – par 23%. Salīdzinot ar kopējo jaunizveidotā Kuldīgas novada iedzīvotāju skaitu, bērnu skaits, kuri ir aprūpē institūcijā ir salīdzinoši neliels (deviņi bērni), taču arī šiem bērniem ir būtiski nodrošināt aprūpi ģimeniskā vidē. Tāpēc nākotnē nepieciešams turpināt stiprināt audžuģimeņu kustību, atbalstīt aizbildņus, lai panāktu, ka neviens no jaunizveidotā novada bērniem neatrodas aprūpē institūcijā.

⁵⁴ Pašvaldības sniegta informācija uz 2021. gada jūniju.

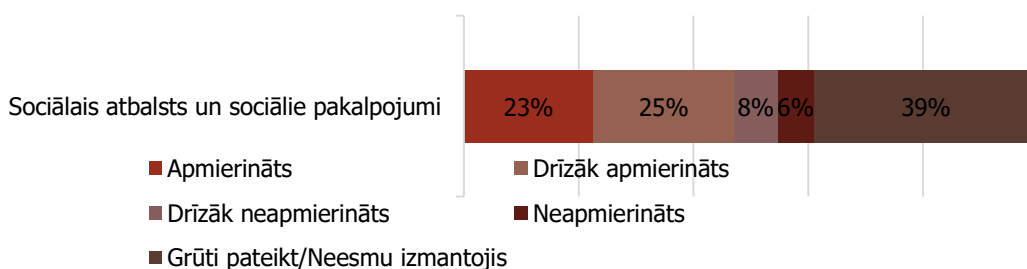
Tabula 6.6. Ārpusģimenes aprūpē esoši bērni jaunizveidotajā Kuldīgas novadā un tajā ietilpstošajos bijušajos novados (Avots: SOPA)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ārpusģimenes aprūpē esoši bērni	n.d.	60	83	78	75	66
Kuldīga	n.d.	19	20	12	12	12
bij. Kuldīgas novads	n.d.	25	47	52	48	42
bij. Alsungas novads	n.d.	4	4	4	5	3
bij. Skrundas novads	n.d.	12	12	10	10	9
no tiem institūcijā	n.d.	9	12	15	14	9
Kuldīga	n.d.					
bij. Kuldīgas novads	n.d.	8	11	14	13	8
bij. Alsungas novads	n.d.					
bij. Skrundas novads	n.d.	1	1	1	1	1
no tiem audžuģimenes	n.d.	12	29	29	28	27
Kuldīga	n.d.					
bij. Kuldīgas novads	n.d.	3	20	22	21	22
bij. Alsungas novads	n.d.	3	3	3	3	3
bij. Skrundas novads	n.d.	6	6	4	4	2
no tiem aizbildnībā	n.d.	39	42	34	33	30
Kuldīga	n.d.	19	20	12	12	12
bij. Kuldīgas novads	n.d.	14	16	16	14	12
bij. Alsungas novads	n.d.	1	1	1	2	
bij. Skrundas novads	n.d.	5	5	5	5	6

6.5 Aptaujas rezultāti

2021. gada jūnija un jūlijā mēnešos veiktā aptauja norāda, ka 23% jaunizveidotā Kuldīgas novada iedzīvotāji ir apmierināti ar sociālo atbalstu un sociālajiem pakalpojumiem un 25 ir drīzāk apmierināti, savukārt 14% ir drīzāk neapmierināti vai neapmierināti. Vienlaikus jānorāda, ka būtisks īpatsvars (39%) respondentu nav varējuši sniegt atbildi uz šo jautājumu, jo nav izmantojuši sociālo palīdzību vai sociālos pakalpojumus.

Ilustrācija 6.1. Aptaujāto jaunizveidotā Kuldīgas novada iedzīvotāju viedoklis par sociālo atbalstu un sociālajiem pakalpojumiem (n=280)

Sociālā atbalsta un sociālo pakalpojumu piedāvājuma attīstīšana nav starp piecām, pēc iedzīvotāju domām, steidzamākajām jomām, kas pašvaldībai būtu jārisina ne īstermiņā (trīs līdz piecu gadu laikā), ne ilgtermiņā (10-15 gadu laikā).

Papildus piedāvātajām atbildēm, daži iedzīvotāji sniedza izsmelošāku skaidrojumu par nepieciešamajiem uzlabojumiem sociālā atbalsta un sociālo pakalpojumu jomā Kuldīgas novadā:

- 1) Informācijas vairošanu par pieejamo sociālo atbalstu un sociālajiem pakalpojumiem novadā (nepieciešamību norāda divi aptaujātie).
- 2) Nodarbības senioriem, pensionāriem un bērniem ar īpašām vajadzībām (piemēram, Pelču pagastā, Kuldīgā) (nepieciešamību norāda trīs aptaujātie).

- 3) Sociālo pakalpojumu daudzveidības veicināšanu, piemēram, Skrundā (nepieciešamību norāda divi aptaujātie).
- 4) Nepieciešamību uzlabot veco ļaužu aprūpi un veicināt aprūpes namu pieejamību (nepieciešamību norāda viens aptaujātais no Skrundas).
- 5) Vides pieejamības nodrošināšanu Kuldīgas samariešu centra iemītniekiem (piemēram, nobrauktuves izveide pie Māras dīķa) (nepieciešamību norāda viens aptaujātais).
- 6) Darba iespēju sekmēšanu personām ar invaliditāti (nepieciešamību norāda viens aptaujātais no Rumbas pagasta).

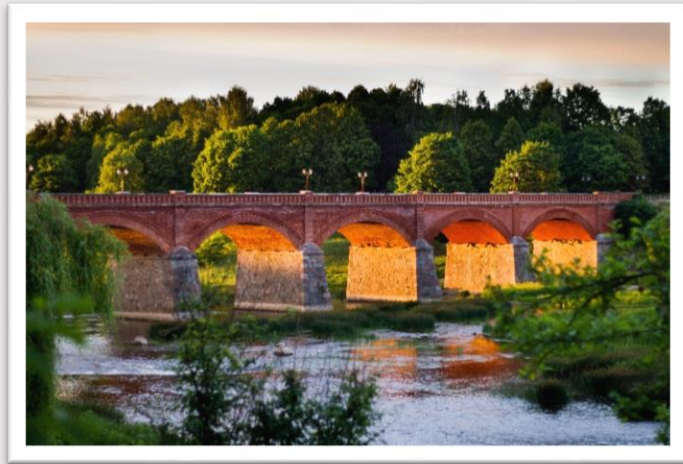
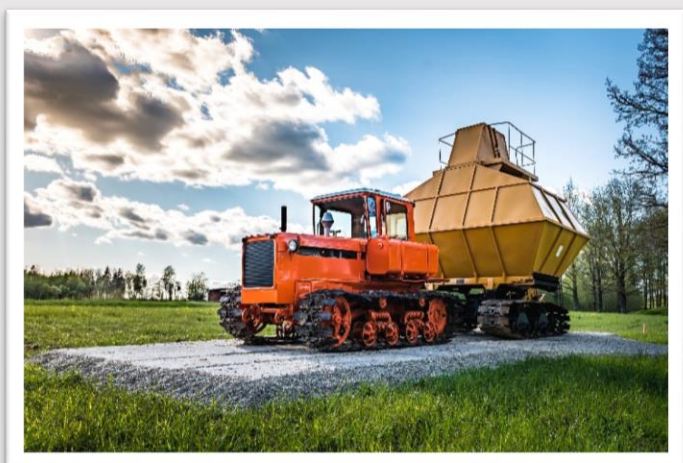
6.6 Secinājumi un priekšlikumi

Sociālo palīdzību saņēmušo personu skaits un tai izlietotie līdzekļi jaunizveidotajā Kuldīgas novadā 2015. – 2020. gadā ir samazinājušies. sociālo pakalpojumu saņēmēju skaits un sociālajiem pakalpojumiem izlietoto līdzekļu apjoms novadā 2015. – 2020. gadā ir pieaudzis. Kuldīgas novads uz citu Latvijas novadu fona pozitīvi izceļams ar salīdzinoši mazāku pakalpojumus institūcijā saņēmušo īpatsvaru – 2020. gadā 15% klientu sociālos pakalpojumus saņēma institūcijā, atlikušie 85% saņēma sabiedrībā balstītus sociālos pakalpojumus. Latvijas novados pakalpojumus institūcijā 2020. gadā saņēma 19% klientu, lielajās pilsētās – 11% klientu. Novadā ir labi attīstīti sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi, pozitīvi novērtējams, ka vairāku nozīmīgu pakalpojumu attīstība ir uzsākta un turpinās – grupu māju izveide, dienas aprūpes centru ar specializētajām darbnīcām izveide Kuldīgā un Nīkrāces pagastā. Sociālo pakalpojumu attīstība ir nepieciešama arī turpmāk, īpaši domājot par tādām grupām kā seniori un personas ar antisociālu uzvedību.

Sociālā darba speciālistu skaits uz 1000 iedzīvotājiem jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ir vērtējams kā likumam atbilstošs, tie ir 33 speciālisti jeb 1,17 speciālisti uz 1000 iedzīvotājiem, un tas ir augstāks rādītājs nekā valstī vidēji. Ņemot vērā pakalpojumu attīstību, sagaidāms, ka nākotnē pieaugs nepieciešamība pēc papildu sociālā darba speciālistiem, jau šobrīd ir konstatēta nepieciešamība pēc papildu speciālistiem darbam ar ģimenēm ar bērniem. Kā izaicinājumu jomā strādājošie identificē pašvaldības spēju piesaistīt speciālistus ar atbilstošu profesionālo kvalifikāciju zemā atalgojuma un profesijas prestiža dēļ. Pozitīvi šajā kontekstā minama jaunuzsāktā pašvaldības atbalsta iniciatīva – stipendiju programma pēdējā gada sociālā darba studentiem.

Sociālās aizsardzības jomā nepieciešamas šādas rīcības:

- 1) attīstīt, dažādot sabiedrībā balstītus sociālos pakalpojumus:
  - a. nepieciešamību turpināt darbu pie Kuldīgā un Nīkrāces pagastā uzsākto grupu māju izveides personām ar GRT;
  - b. turpināt darbu pie daudzfunkcionālu dienas aprūpes centru un specializētu darbnīcu pakalpojuma izveides personām ar GRT, nodrošināt specializētu transportu klientiem šo centru sasniegšanai;
  - c. attīstīt ģimenes asistenta pakalpojumu un attīstīt atelpas brīža pakalpojumu pēc deinstitucionalizācijas projekta noslēguma;
  - d. attīstīt krīzes centra pakalpojumu grūtībās nonākušām vai no vardarbības cietušām personām un ģimenēm;
  - e. attīstīt grupu mājas konceptam līdzīgu pakalpojumu personām ar antisociālu uzvedību, tai skaitā personām, kuras ir atgriezušās no ieslodzījuma, lai atbalstītu tās jaunas, patstāvīgas dzīves uzsākšanai;
  - f. attīstīt ģimeniskai videi pietuvinātus senioru namus, kuros, nodrošinot nepieciešamo atbalstu aprūpē, tiktu radīti piemēroti un patīkami apstākļi senioru dzīvei sabiedrībā; nodrošināt aprūpi un cita veida atbalstu senioriem viņu pašreizējās dzīvesvietās;
  - g. turpināt attīstīt un paplašināt jau ieviesto mentora pakalpojumu dažādām sabiedrības grupām (sadzīvīsku jautājumu risināšanai, personas izglītošanai, motivēšanai u.c.);
  - h. izvērtēt iespēju attīstīt mobilus sociālos pakalpojumus, kurus attālākās lauku teritorijās dzīvojošie varētu saņemt dzīvesvietās;
- 2) nodrošināt vides pieejamību sociālo pakalpojumu sniedzējām iestādēm bijušā Skrundas un Alsungas novada teritorijā;
- 3) turpināt darbu pie sociālā darba speciālistu kvalifikācijas celšanas, nodrošināt supervīzijas un atbalstu speciālistiem, lai mazinātu viņu izdegšanas risku. Turpināt jaunuzsāktu stipendiju programmu sociālā darba speciālistu piesaistei, attīstīt citus atbalsta veidus. Rast iespēju nodrošināt sociālā darba speciālistiem transportlīdzekļus darba vajadzībām gan pagastu teritorijās, gan Kuldīgas pilsētas teritorijā;
- 4) ar pašvaldības atbalstu sekmēt sociālās uzņēmējdarbības attīstību (mantas, telpu nodošana bezatlīdzības lietošanā, privilēģēti iepirkumi), lai veicinātu sociāli mazāk aizsargātu grupu iekļaušanos darba tirgū.

7. Ekonomika

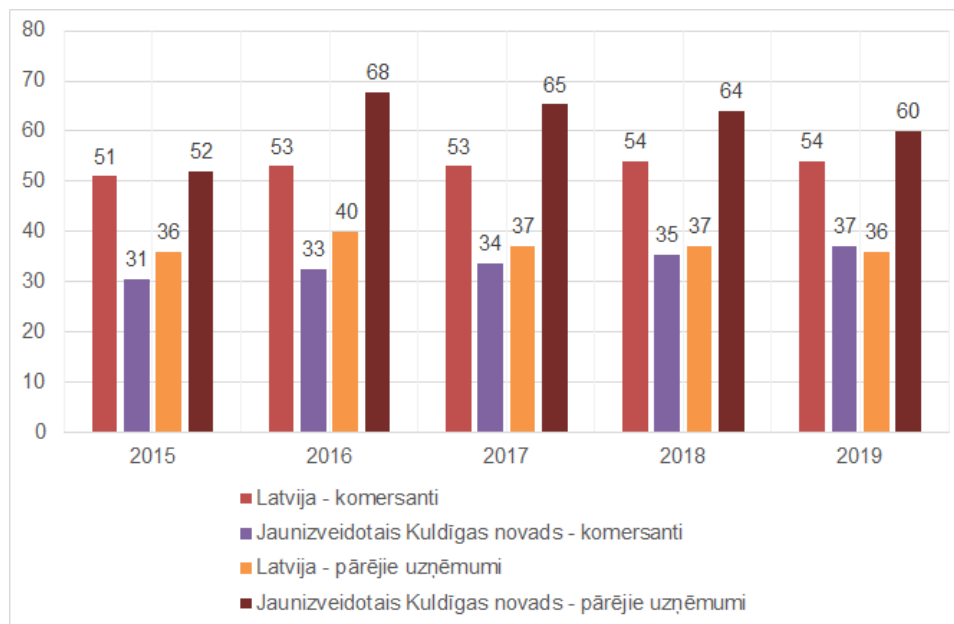
7 EKONOMIKA

Ekonomikas sadaļas mērķis ir raksturot jaunizveidotā Kuldīgas novada ekonomikas profilu, sniegt ekonomisko rādītāju salīdzinājumu ar Kurzemes, kā arī Latvijas vidējiem rādītājiem, kā arī identificēt problēmas, kuru risināšanā pašvaldībai var ieņemt aktīvu lomu.

7.1 Ekonomiski aktīvās komercsabiedrības

Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā⁵⁵ 2019. gadā kopumā bija reģistrēti 2 888 komercdarbības veicēji, kas ir par 8,8% mazāk nekā 2016. gadā. Ilustrācija Nr. 7.1. norāda komercdarbības veicēju skaitu uz 1 000 iedzīvotājiem Kuldīga novadā.

Ilustrācija 7.1. Ekonomiski aktīvo komercdarbības veicēju un komercsabiedrību skaits uz 1 000 iedzīvotājiem jaunizveidotajā Kuldīgas novadā (Avots: CSP, atsaucis kods UZS040)⁵⁶

Salīdzinājumā ar Latvijas vidējiem rādītājiem ir secināms, ka 2019. gadā pašnodarbināto un zemnieku un zvejnieku saimniecību skaits jaunizveidotajā Kuldīgas novadā uz 1 000 iedzīvotājiem ir par aptuveni 67% lielāks nekā vidēji Latvijā, bet komersantu skaits uz 1 000 iedzīvotājiem ir par aptuveni 31% mazāks nekā Latvijā vidēji.

Situācija visā jaunizveidotajā Kuldīgas novadā nav homogēna. Piemēram, bijušā Kuldīgas novada teritorijā 2019. gadā komersantu skaits uz 1 000 iedzīvotājiem sasniedza attiecīgi 39 vienības, kamēr bijušā Skrundas novada teritorijā šis lielums sasniedza tikai 28 vienības. 2019. gadā Alsungas novadā "Pārējie uzņēmumi" bija 93 vienības uz 1 000 iedzīvotājiem. Tas netieši norāda uz uzņēmējdarbības konjunktūru – bijušo Alsungas un Skrundas novadu teritorijās vairāk dominē tādas juridiskās formas kā zemnieku saimniecība un pašnodarbinātā persona, kas savukārt nozīmē, ka ekonomikā būtisku lomu spēlē lauksaimniecības nozare un dažādi mikrokomersanti,

7.2 Pievienotā ekonomiskā vērtība (PEV) un vadošās nozares

Kopējā vietēji radītā pievienotā ekonomiskā vērtība jaunizveidotajā Kuldīgas novadā 2017. gadā bija 81,05 milj. EUR un tas sastādīja 0,62% no Latvijas kopējās PEV.

Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā vadošās nozares (atbilstoši NACE burtu līmeņa dalījuma) ir šādas:

- C - Apstrādes rūpniecība (23,4% no PEV);
- G - Mazumtirdzniecība un vairumtirdzniecība (20,9%);
- A - Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība (15,9%);
- F – Būvniecība (8,0%).

⁵⁵ Šeit un turpmāk ziņojumā, ja nav norādīts savādāk, visi dati, kas attiecas uz Kuldīgas novadu ir norādīti, konsolidējot vērtības par Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadu teritorijām pirms ATR.

⁵⁶ Kolonnās "Pārējie uzņēmumi" ir iekļautas pašnodarbinātās personas un zemnieku un zvejnieku saimniecības, ilustrācijas kolonnās "Komersanti" ir iekļautas tikai kapitālsabiedrības un individuālie komersanti

Šo nozaru pievienotā ekonomiskā vērtība 2017. gadā veidoja 55,3 miljonus EUR, kas ir aptuveni 68% no jaunizveidotā Kuldīgas novada ekonomikas.

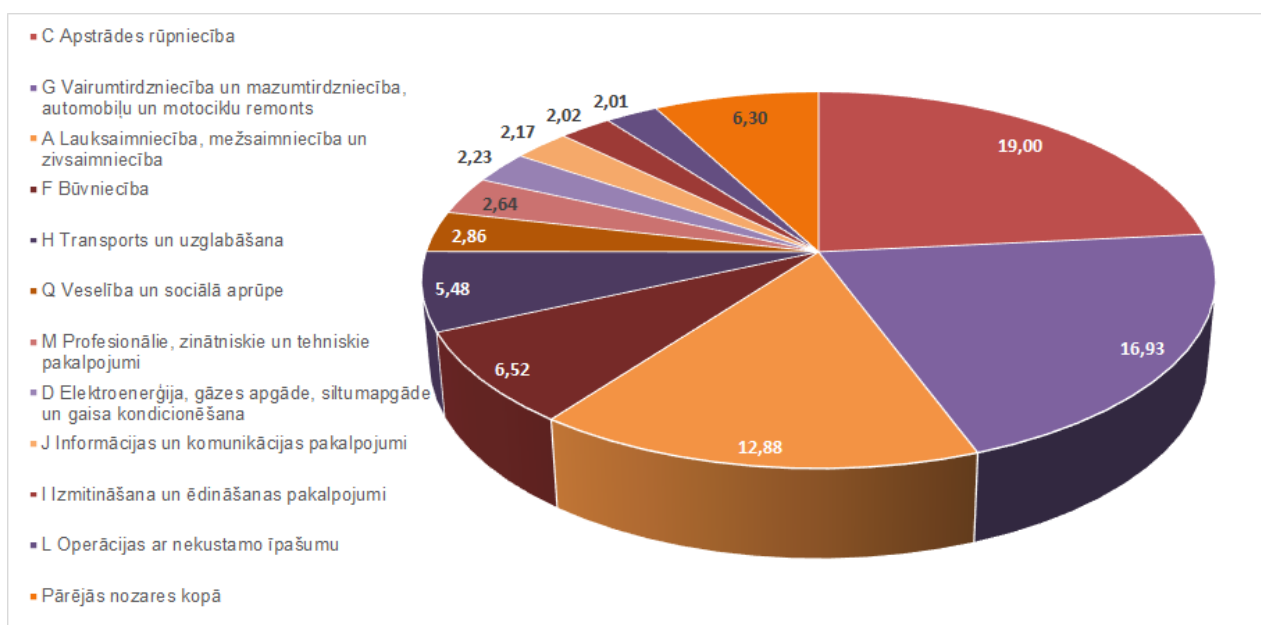
Apstrādes rūpniecības sektorā jaunizveidotajā Kuldīgas novadā vadošās apakšnozares 2017. gadā bija:

- 1) C16 Koksnes, koka un korķa izstrādājumu ražošana, izņemot mēbeles, salmu un pīto izstrādājumu ražošana - 10,8 milj. EUR;
- 2) C10 Pārtikas produktu ražošana - 5,7 milj. EUR;
- 3) C14 Apģērbu ražošana - 1,6 milj. EUR.

Šīs apakšnozares visas kopumā veidoja aptuveni 95% no kopējās pievienotās vērtības, kas tika radīta apstrādes rūpniecības sektorā.

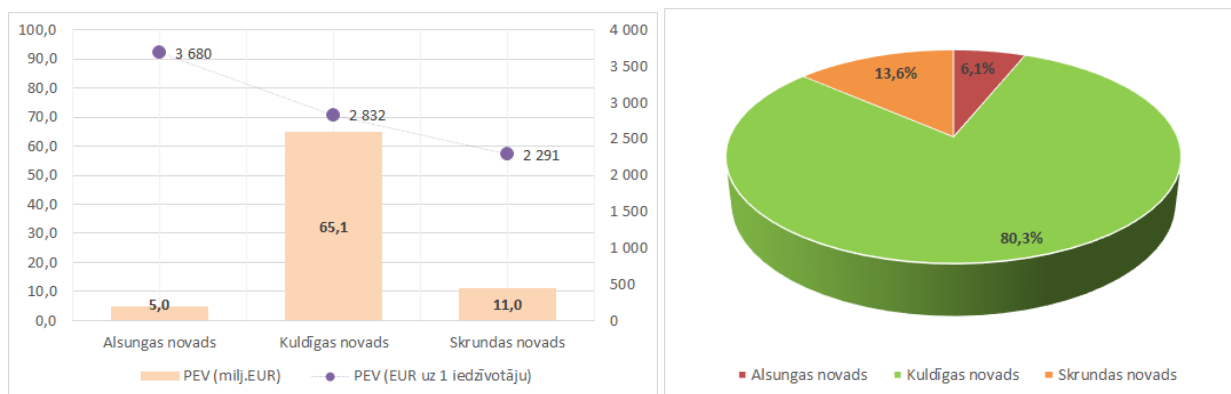
Izmitināšanas un ēdināšanas (tūrisms) nozare 2017. gadā radīja pievienoto vērtību aptuveni 2,0 milj. EUR vērtībā, jeb aptuveni 2,5% no kopējās jaunizveidotā Kuldīgas novada ekonomikas. Kopējā tūrisma pozitīvā ietekme gan, visdrīzāk, ir lielāka tā kā tūrisma nozares multiplikatīvie efekti skar mazumtirdzniecību, transporta pakalpojumus, izklaides un atpūtas pakalpojumus u.c. nozares, kuras netiek atspoguļotas I grupā "Izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumi".

Ilustrācija 7.2. Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā strādājošo komersantu pievienotā ekonomiskā vērtība sadalījumā pa nozarēm (milj. EUR, 2017) (Avots: CSP, references kods: NPV021)

Radītās PEV sadalījums pa jaunizveidoto Kuldīgas novadu ir nehomogēns. Ilustrācija Nr. x atspoguļo kopējo pievienoto vērtību un pievienoto vērtību uz 1 iedzīvotāju 3 bijušajos novados, kas ATR rezultātā ir iekļāvušies jaunizveidotajā Kuldīgas novadā.

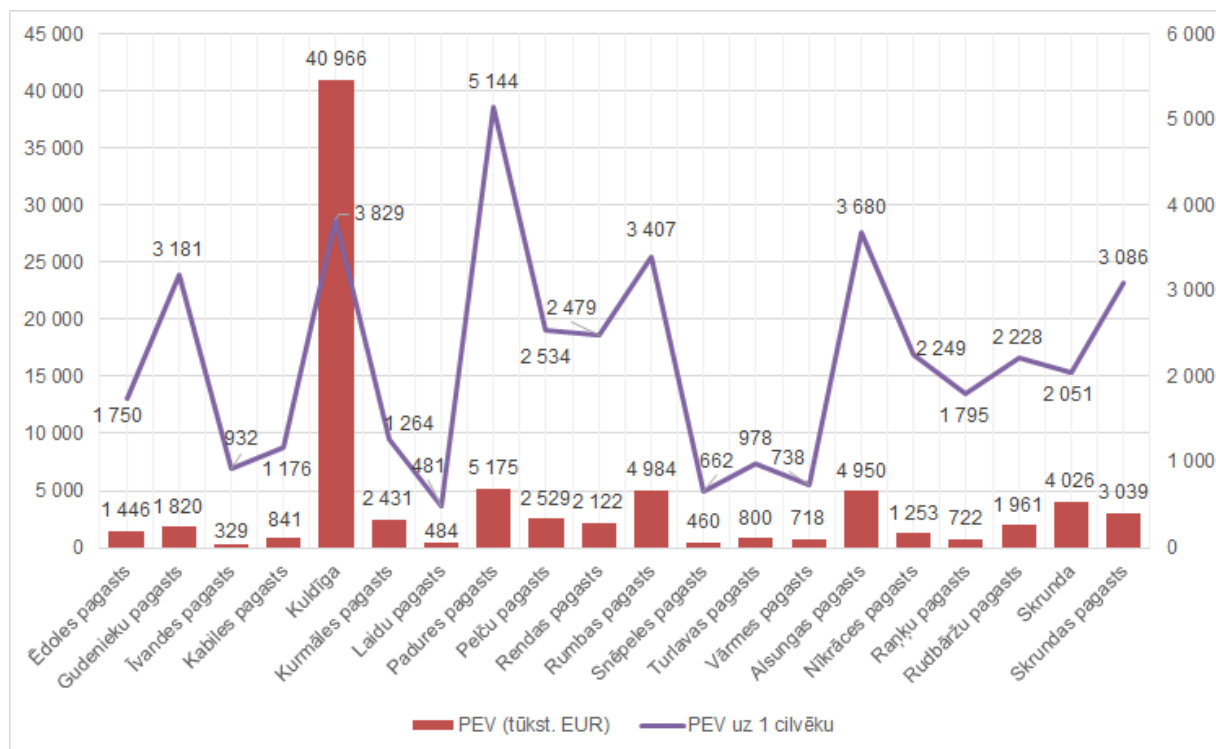
Ilustrācija 7.3. Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ietilpstošo bijušo novadu PEV un vērtība uz 1 iedzīvotāju (milj. EUR, 2017) un pievienotās ekonomiskās vērtības struktūra (Avots: CSP, references kods: NPV021)

Radītās PEV sadalījums pa jaunizveidoto Kuldīgas novadu ir nehomogēns. Secināms, ka bijušā Kuldīgas novada teritorija nodrošina aptuveni 80% no visas jaunizveidotā Kuldīgas novada ekonomikas, kamēr augstākā pievienotā vērtība uz 1 iedzīvotāju 2017. gadā vidēji ir bijusi bijušā Alsungas novada teritorijā.

Bijušā Kuldīgas novada ietvaros situācija starp pagastiem ir ļoti nehomogēna. Piemēram, Kuldīgas pilsētā tika radīta 62,9% no kopējās PEV un PEV uz 1 iedzīvotāju sastādīja 3,83 tūkst. EUR, kamēr pārējā Kuldīgas novada teritorijā PEV uz 1 iedzīvotāju 2017. gadā sasniedza 1,98 tūkst. EUR jeb par 48% mazāk nekā Kuldīgas pilsētā.

Ilustrācija 7.4. Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ietilpstošo pagastu PEV (tūkst. EUR, 2017) un vērtība uz 1 iedzīvotāju (EUR, 2017) (Avots: CSP, references kods: NPV021)

7.3 Industrializācijas un ražošanas uzņēmējdarbības vide

Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā lielākā daļa ražošanas procesu tiek nodrošināta pašiem ražotājiem piederošajās telpās, kas lielākoties ir izvietotas dažādās padomju laikos būvētās ražošanas ēkās vai arī ēkās, kas ir bijušas vai joprojām ir saistītas ar lauksaimniecības nozari.

Nozīmīgākās no teritorijām, kur koncentrējās industriālās apbūves ēkas, ir:

- Kuldīgā, teritorijās, kas atrodas bijušā valsts uzņēmuma "Lauktechnika" teritorijā, pie Ventspils ielas starp Meistaru, Dārzniecības un Melderu ielām, kā arī kvartālā starp Planīcas ielu un Zaļo ielu;
- Rumbas pagastā pie autoceļa P108;
- Mežvaldē pie autoceļa P120;
- Alsungā, kvartālā pie Upes ielas;
- teritorijās Skrundā, Paegļu un Vakarū ielu tuvumā.

Atsevišķiem industriālo ēku kopumiem Kuldīgas novadā, kas atrodas uz viena vai blakus esošiem zemesgabaliem, var būt viens īpašnieks un apsaimniekotājs, kas nodrošina telpu nomu. Tomēr kopumā jaunizveidojamajā Kuldīgas novadā nav komersantu, kuri mērķtiecīgi attīstītu industriāla rakstura telpas un, paplašinot to piedāvājumu, radītu priekšnoteikumus jaunu ražotāju ienākšanai Kuldīgas novadā. Ēku pielāgošana ražošanas vajadzībām notiek lielākoties tikai tad, kad ir noslēgts ilgtermiņa līgums ar konkrētu telpu nomnieku. Potenciālajiem ražotājiem, kuri gribētu izvietot savu ražotni Kuldīgas novadā, parasti ir pieejamas nelielas telpas līdz aptuveni 400 m² apmērā.

Jaunu, modernu un plašu (vismaz virs 1000 m²) industriālo īpašumu neesamība pašvaldībai neļauj piesaistīt jaunus investorus darbam jaunizveidotajā Kuldīgas novadā. Pašvaldība līdz šim ir vēlējusies izvairīties no iespējamām konkurences kropļojumiem, uzsākot darbu industriālo īpašumu tirgū. Tādējādi veidojas situācija, kurā pašvaldība pieejamos ES struktūrfondu līdzekļus neizmanto ražošanas ēku būvniecībai, iespējams, kompensējot tirgus nepilnību,

un arī privātais sektors neinvestē tādu industriālo ēku būvniecībā, kas darba Kuldīgas novadā ļautu piesaistīt jaunus investorus.

Ekonomikas nozares tematiskā darba grupa ir norādījusi uz to, ka, pārskatot plānošanas dokumentus, būtu nepieciešams veicināt industriālo zonu veidošanos novadā. Tāpat tematiskās darba grupas ietvaros tika identificētas vairākas dažāda rakstura problēmas industriālās apbūves teritorijās (piemēram, pieprasītās nomas maksas vai privāto degradēto īpašumu sakārtošana, veicot tajā nepieciešamās investīcijas), kuru risināšanā pašvaldībai piedalīties ir salīdzinoši necīgas iespējas. Lai pašvaldība varētu šajā jomā ieņemt aktīvāku lomu, būtu apsverama iespēja pašvaldībai vismaz daļēji iesaistīties industriālo īpašumu tirgū.

7.4 Tūrisms

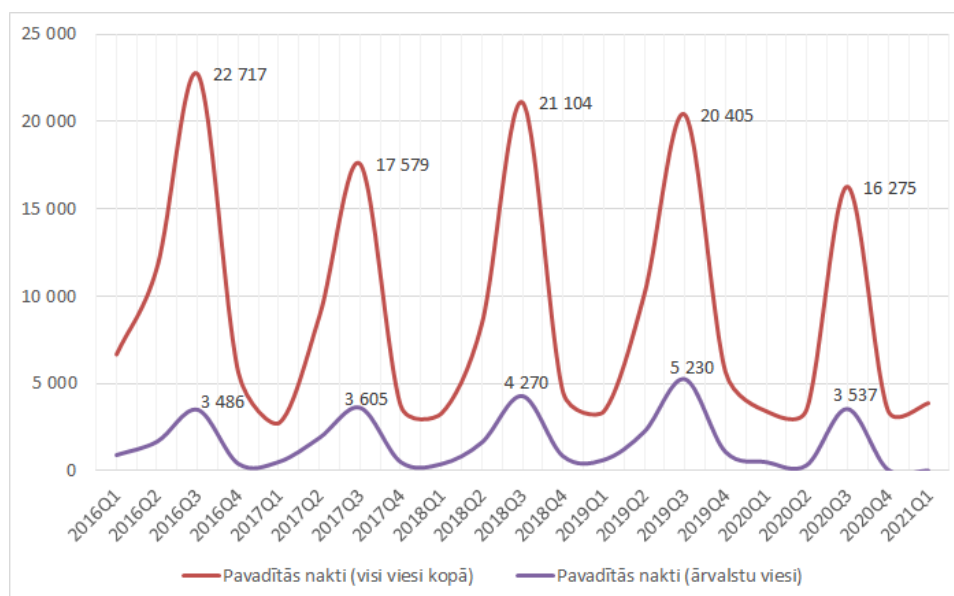
Tūrisms NACE klasifikācijā nav izdalīts kā atsevišķa tautsaimniecības apakšnozare. Statistikā tūrisma nozare ir tautsaimniecības apakšnozaru kopums, kas sniedz primāros un sekundāros tūrisma pakalpojumus. NACE I grupā "Izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumi" uz 2021. gada 1. janvāri jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ir reģistrēti 94 komersanti, kas kopumā nodarbināja aptuveni 300 cilvēkus.

Par primārajiem tūrisma pakalpojumiem var uzskatīt statiskos tūrisma galamērķa aktīvus (augstvērtīgs kultūrvēsturiskais materiālais pilsētvides mantojums vai nemateriālais mantojums muzejos, dabas objekti), pastāvīgos izklaides rekreācijas pakalpojumus, kā arī vienreizējās speciāli organizētās norises jaunizveidotajā Kuldīgas novadā (kultūras, sporta pasākumi, lietišķās konferences).

Jaunizveidotajā Kuldīgas novada sekundārie tūrisma atbalsta pakalpojumi, kurus patērē viesi (ēdināšana, izmitināšana, mazumtirdzniecība, sabiedriskais transports, u.c. pakalpojumi) ir galvenie tūrisma ekonomiskā piesūruma uztvērēji novadā.

Precīzs jaunizveidoto Kuldīgas novadu apmeklējošo tūristu skaits nav zināms, tā kā būtiska nozīme ir vienas dienas tūristiem, kuri nenakšņo, taču vienlaikus rada PEV novada iedzīvotājiem. Tomēr kopējās tūrisma tendences ir iespējams izteikt ar datiem par jaunizveidotā Kuldīgas novada tūristu mītnēs pavadīto nakšu skaitu. 2020. gadā tūrisma nozari būtiski ir ietekmējusi Covid-19 pandēmija un dēļ tās noteiktie ekonomiskie un citi ierobežojumi.

Ilustrācija 7.5. Jaunizveidotā Kuldīgas novada tūristu mītnēs pavadīto nakšu skaits (tūkst.) laika posmā no 2016. līdz 2020. gadam (Avots: CSP, atsaucis kods: TUV050)

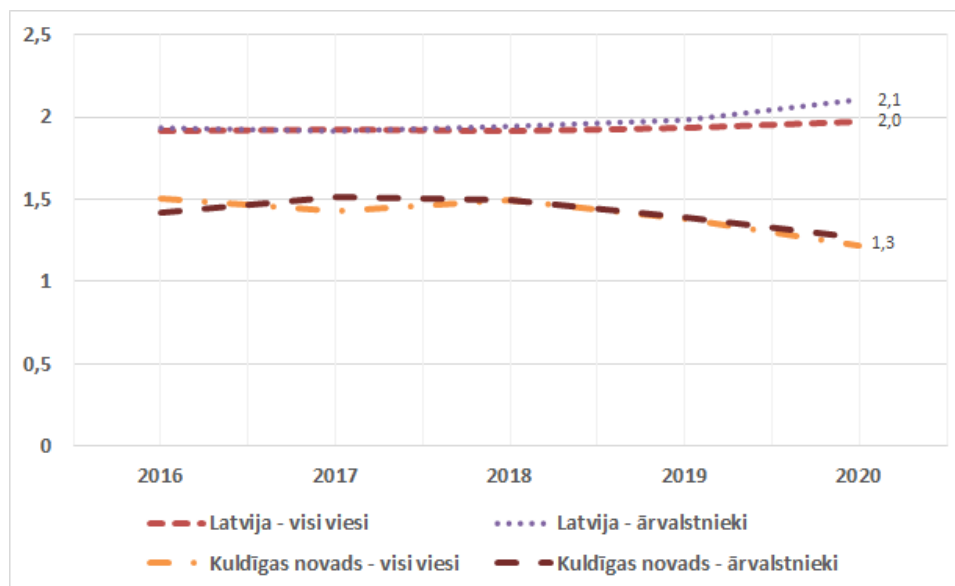
Tūrisma nozarei jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ir izteikta sezonālitate. Augstākā noslodze ir vērojama vasaras sezonās, kad gultasvietu noslodze atsevišķos mēnešos (parasti – jūlijā un augustā) var pārsniegt 40% no maksimālās kapacitātes, tomēr kopumā gultasvietu noslodze jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ir vērtējama kā zema (ārpus vasaras sezonas parasti nepārsniedzot 10% no teorētiskās maksimālās noslodzes) un tā galvenokārt izpaužas kā noslodze nedēļas nogalēs. Par to arī liecina zemais vidējais nakšu daudzums, ko tūristu mītnē pavada viens viesis. Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā vidējais nakšu skaits, ko pavada tūrists nakšņošanas vietā, kopš 2016. gada ir svārstījies no 1,2 līdz 1,5 nakšīm, kamēr vidēji Latvijā šis lielums ir ilgstoši stabils aptuveni 2 nakšu apmērā.

KULDĪGAS NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2028. GADAM. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE

Saskaņā ar Kuldīgas tūrisma informācijas centra apkopoto informāciju 55% no tūristiem, kuri apmeklē Kuldīgu, nenakšņo, 37% no tūristiem paliek novadā vienu vai divas nakts, bet aptuveni 8% no tūristiem Kuldīgas novadā pavada trīs un vairāk nakts.

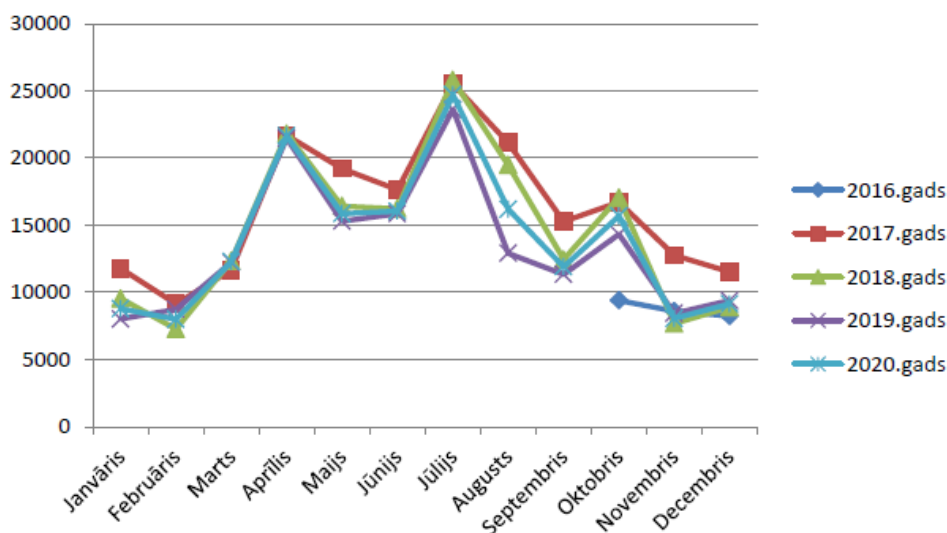
Nakšņojošo tūristu skaits visā novadā kopumā nav homogēns. To var precīzi izsekot ar tūristu mītnu kapacitātes izmaiņām, kas visvairāk pieaugusi tieši Kuldīgas pilsētā vai tās tuvumā Alsungas un jūras piekrastes virzienā. Blīvs tūristu mītnu tīkls attīstījies gar Usmas ezera krastiem.

Ilustrācija 7.6. Jaunizveidotajā Kuldīgas novada tūristu mītnēs vidējais pavadīto nakšu skaits (Avots: CSP, atsaucis kods: TUV050)

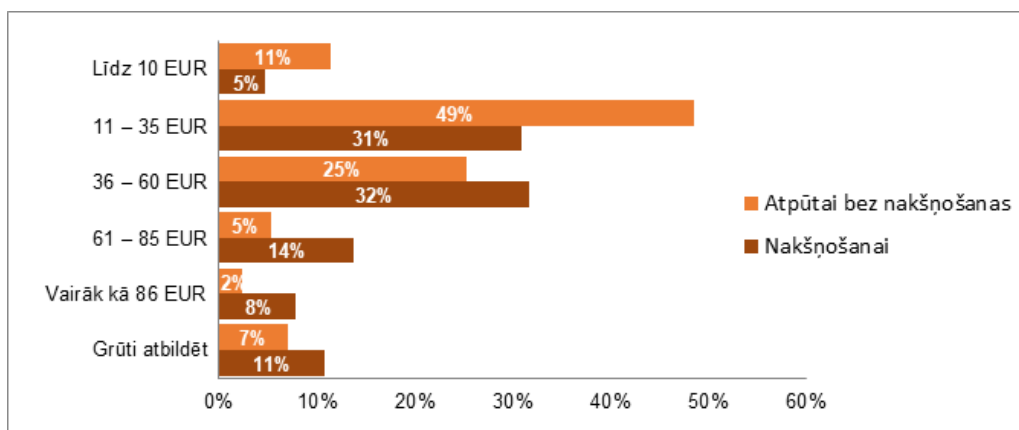
Būtisku tūrisma plūsmu Kuldīgas pilsētā (dati par novadu nav pieejami šādas detalizācijas pakāpē) veido vienas dienas tūristi, kuri nenakšņo Kuldīgas pilsētā. Pie restorāna "Bangert's" ir izvietots cilvēku plūsmas automatizētais skaitītājs, no kura pieejami dati par 2016.–2020. gadu.

Ilustrācija 7.7. Gājēju plūsmas gar restorānu "Bangert's" gada griezumā laika posmā no 2016. līdz 2020. gadam (Avots: Kuldīgas aktīvās atpūtas centrs)

Datu avots: Kuldīgas aktīvās atpūtas centrs

Būtisks apmeklētāju skaita pieaugums ir vērojams aprīlī, un tas neatspoguļojas viesnīcu noslodzes pieaugumā. Šie visdrīzāk ir vienas dienas vietējie tūristi, kas ierodas Kuldīgā uz vienu dienu, lai vērotu Ventas rumbu palu laikā, tai skaitā vimbu lēkšanu pāri Ventas rumbai. Vienlaikus arī vienas dienas tūristi rada ieņēmumus Kuldīgas pilsētas tūrisma jomā strādājošajiem komersantiem.

Analizējot Kuldīgas aktīvās atpūtas centra aplēses par viena tūrista tēriņiem Kuldīgas novadā, var secināt, ka aptuveni 60% tūristu izdevumi, kas nav izdevumi par naktsmitni, nepārsniedz 35 EUR. Sniegtie dati arī ļauj netieši secināt, ka tieši nakšņojošie tūristi rada augstāku PEV Kuldīgas novadam.

Saskaņā ar Kuldīgas aktīvās atpūtas centra apkopoto informāciju 10 populārākie tūrisma galamērķi bijušajā Kuldīgas novadā ir: Ventas rumba, Kuldīgas vecpilsēta, Riežupes smilšu alas, Strausu audzētava un restorāns "Nornieki", Kuldīgas novada muzejs, Ēdoles pils, Ekskursiju vilcieniņš "Ludis", Dzīvais muzejs "Senais Kuldīgas stāsts", Kuldīgas Adatu tornis un Kabiles muiža ar vīna darītavu.

Bijušā Alsungas novada teritorijā galvenie tūrisma objekti ir saistīti ar Alsungas Livonijas ordeņa pili un Suitu kultūrtelpu, bet bijušajā Skrundas novadā nav izteikta tūrisma "enkurojekta". Skrundas novadā ir ievērojams skaits dažādu pietiekami populāru tūrisma galamērķu, kas saistās ar kultūrvēsturisko mantojumu vai dabas objektiem. Precīza statistika par šo objektu apmeklējumu nav pieejama.

Kuldīgas aktīvās atpūtas centru visbiežāk apmeklē vietējie tūristi, taču nozīmīgas tūristu plūsmas ir vērojamas arī no Lietuvas, Igaunijas, Vācijas, Francijas un Krievijas.

Tematiskajā darba grupā, kura risināja ar tūrismu saistītos jautājumus un izaicinājumus, kā būtiskākās tika identificētas šādas problēmas:

- 1) netiek pilnībā izmantots Ventas upes tūrisma potenciāls, nav pietiekams labiekārtojums atpūtas vietām un pietātnēm pie upēm;
- 2) nepietiekama veloinfrastruktūra, kas ceļošanu ar velosipēdiem padara potenciāli nedrošu;
- 3) netiek pietiekami labi nodrošināta atkritumu savākšana populārākajās atpūtas vietās;
- 4) tūrisma objekti un ar tūrismu saistītie pakalpojumi un notikumi ir nepietiekami attīstīti; to skaits ir nepietiekams, lai piesaistītu novadam vairāku dienu tūristu;
- 5) tūrisma nozare cieš no izteiktās sezonālātes;
- 6) trūkst tūrisma jomā strādājošs personāls (kafejnīcās, viesu mājās);
- 7) nepietiekama tūrisma jomā strādājošo izpratne par pakalpojumu kvalitāti un nepieciešamo līmeni.

7.5 Lauksaimniecība

Saskaņā ar CSP datiem lauksaimniecības sektors jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ietilpstošajos novados kopumā 2017. gadā radīja 7,7% no pievienotās ekonomiskā vērtības, bet nodarbināja 12,8% no visiem strādājošiem.

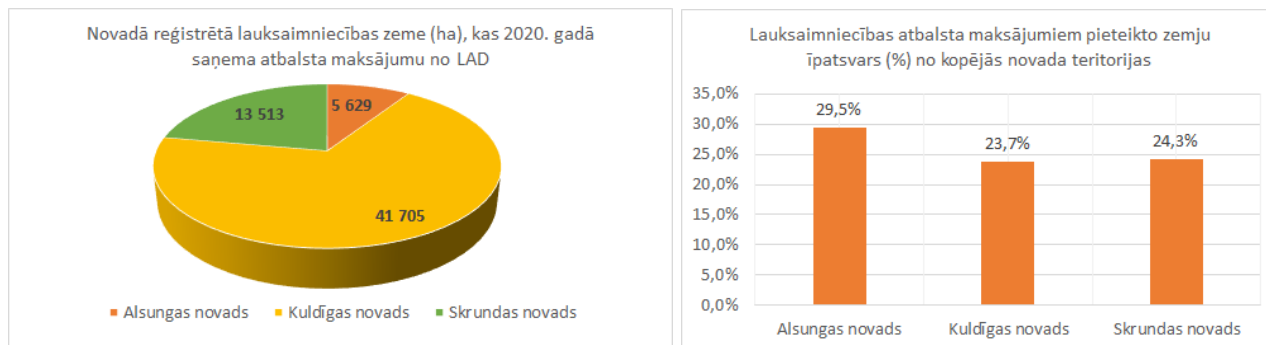
Saskaņā ar Uzņēmumu reģistra datiem uz 2021. gada 1. janvāri kopējais reģistrētais aktīvo (nav likvidēti vai neatrodas likvidācijas stadijā) komersantu, pašnodarbināto personu un zemnieku saimniecību skaits, kas darbojas lauksaimniecības sektorā (NACE A kods), sasniedza 1 039 vienības.

Kopumā vienotajam platību maksājumiem deklarētās lauksaimniecības platības 2020. gadā jaunizveidotajā Kuldīgas novadā sasniedza 60,4 tūkst. ha, bet mazo lauksaimnieku atbalsta shēmas maksājumiem deklarētās zemes platības bija aptuveni 0,5 tūkst. ha apmērā.

Atbalsta mehānismiem pieteikto platība sadalījumā pa novadiem ir norādīta Ilustrācija 7.9.

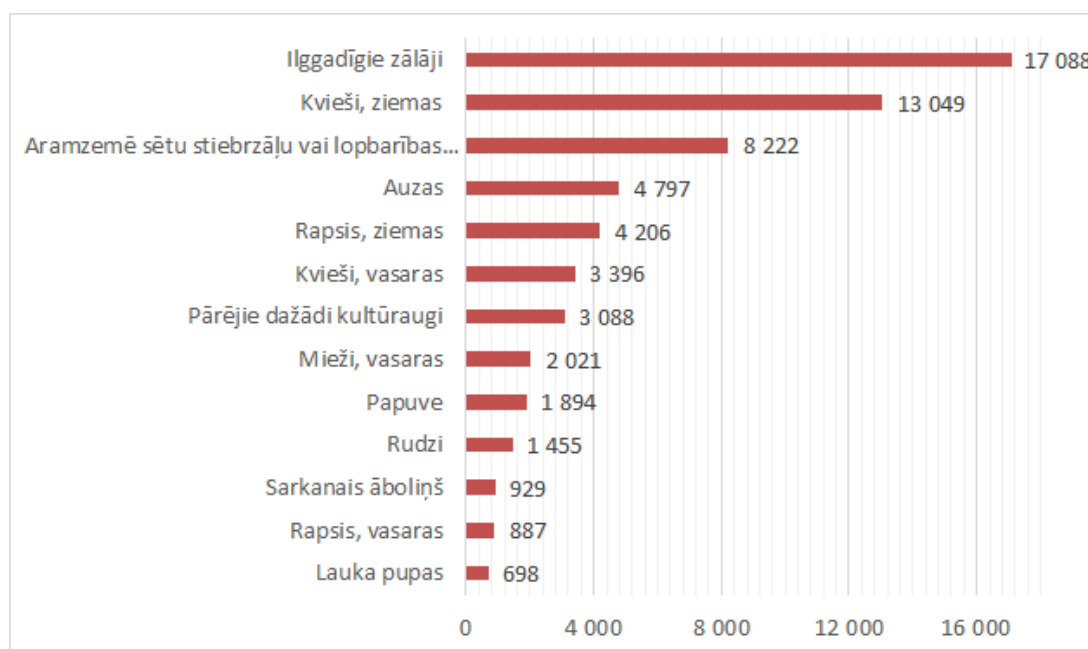

Ilustrācija 7.9. Lauku atbalsta maksājumiem deklarētās lauksaimniecības zemes struktūra (ha un %) sadalījumā pa Kuldīgas novadā iekļautajiem novadiem (Avots: Lauku atbalsta dienests)

Lauksaimniecības zemes izmantošanas mērķi par 2020. gadu ir norādīti Ilustrācija 7.10. Saskaņā ar Lauku atbalsta dienesta datiem vadošie kultūraugu veidi ir kvieši, auzas un rapsis. Tāpat būtiski zemes apjomi (~41%) tiek izmantoti, lai nodrošinātu lopbarības sagatavošanu. Kopumā kultūraugi ir tikuši audzēti aptuveni 36,4 tūkst. ha, kamēr lopbarības sagatavošanas un nodrošināšanas vajadzībām izmantotās zemes apjoms ir sasniedzis aptuveni 25,3 tūkst. ha.

Ilustrācija 7.10. Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā esošās lauksaimniecības zemes izmantošanas mērķu struktūra, 2020. gads (Avots: Lauku atbalsta dienests)

Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā vidējā graudaugu ražība 2017. gadā sasniedza 38,7 centnerus no 1 hektāra. Lauksaimniecības zemju ražīgums jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ir vidēji nedaudz zemāks nekā Kurzemes reģionā (42,7 centneri no 1 ha) un līdzīgs kā Latvijā kopumā (38,3 centneri no 1 ha). Novada ietvaros dati nav homogēni. Graudaugu raža no 1 hektāra Alsungas novadā (pirms ATR) sasniedza 26,3 centnerus, kamēr Skrundas novadā – 45,7 centnerus.

Tematiskajā darba grupā, kura risināja ar lauksaimniecību saistītos jautājumus un izaicinājumus, kā galvenās problēmas (kuras tiešā vai netiešā veidā var risināt pašvaldība) tika identificēti sekojoši aspekti:

1. Grantēto valsts vietējo ceļu sliktais tehniskais stāvoklis; to nestspēja ir ierobežota, kā rezultātā paši lauksaimnieki nereti paši šos ceļus sabojā;
2. Nepietiekama grants ceļu preptutekļu apstrāde, kā rezultātā cieš ražas kvalitāte;
3. Meliorācijas sistēmas nav atjaunotas kopš padomju laikiem; tās ir pārāk sadrumstalotas;
4. Pārāk intensīvas minerālmēsļu lietošanās rezultātā aizaug mazās Kuldīgas novada upītes.

7.6 Mežsaimniecība

Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā uz 2021. gada 1. janvāri bija reģistrēti 150 komersanti, kuru primārais darbības veids ir mežkopība un mežizstrāde (NACE 02 grupa). Nodarbināto personu skaits šajos uzņēmumos bija 473 cilvēki, bet to kopējā radītā pievienotā ekonomiskā vērtība 2017. gadā sastādīja 6,1 miljonus EUR jeb 7,5 no kopējās novada PEV.

Kopējā mežu platība aizņem 132 tūkst. ha, kas sastāda 53% no jaunizveidotā Kuldīgas novada teritorijas. Valstij kopumā pieder 76,1 tūkst. ha meža jeb 58% no mežu platības. Pārējie meži jeb 42% no mežu kopplatības pieder privātpersonām, juridiskām personām, kā arī pašvaldībai.

Lai arī liela daļa no šīm teritorijām ir iesaistīta ekonomiskajā apritē, būtiskai daļai no mežiem ir noteikti dažādi ar vides prasībām saistīti apsaimniekošanas ierobežojumi (t.sk. aizsargjoslas); šādu mežu īpatsvars saskaņā ar Valsts mežu dienesta datiem 2020. gadā sastādīja aptuveni 31%.

Dominējošās koku sugas, kas tiek izmantotas ekonomiskajos procesos ir priede, bērzs un egle, kuri 2020. gadā kopā veidoja aptuveni 88% no visām mežu kopplatībām un nodrošināja aptuveni 89% no visas koku krājas kopapjoma. Tabula Nr. x atspoguļo datus par 2020. gadu un tā tuvināti atspoguļo arī mežu platības un krājas apjomus vidējā termiņā, tā kā mežu apsaimniekošanas ietvaros tiek veikti gan dažādi ciršanas, gan meža atjaunošanas darbi.

Tabula 7.1. Mežu apjoms pēc to tipa (tūkst. ha) un kopējā krājas (milj.m³) jaunizveidotajā Kuldīgas novadā (2020. gads) (Avots: Valsts meža dienests)

Koka suga	Kopējā platība 2020. gadā (tūkst. ha)	Kopējais krājas apjoms 2020. gadā (milj. m ³)
Priede	59,57	14,12
Bērzs	30,79	5,45
Egle	25,82	4,31
Apse	5,47	1,05
Baltalksnis	6,04	0,90
Melnalksnis	2,45	0,47
Ozols	1,26	0,31
Pārējās sugas	0,56	0,16
Kopā	131,96	26,76

Tematiskajā darba grupā, kura risināja ar mežsaimniecību saistītos jautājumus un izaicinājumus, kā galvenās problēmas (kuras tiešā vai netiešā veidā var risināt pašvaldība), tika identificēti sekojoši aspekti:

- 1) grants ceļu nepietiekami labais tehniskais stāvoklis;
- 2) novadgrāvji ceļu malās nereti ir aizauguši. Nereti nav skaidra grāvju piederība un kam ir pienākums tos kopt. Gadījumā, ja pašvaldība veic grāvju attīrīšanu, ne vienmēr ir skaidras nocirsto koku īpašumtiesības.

7.7 Jauno uzņēmumu (start-up) vide Kuldīgas novadā

Kuldīgā darbojas Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras Kuldīgas biznesa inkubators, kas ir infrastruktūras un personāla apvienojums, kas ir veidots, lai palīdzētu attīstīties jauniem, dzīvotspējīgiem un konkurētspējīgiem komersantiem.

Kopš inkubatora darbības sākuma līdz 2020. gada 1. jūlijam Kuldīgas biznesa inkubatorā pirmsinkubācijas un inkubācijas atbalsta nodrošināšanai kopumā ir tikuši uzņemti attiecīgi 98 un 42 komersanti.

2019. gadā Kuldīgas biznesa inkubatorā reģistrētie komersanti (kopumā 8) bija izveidojuši 36 darbavietas, sasnieguši apgrozījumu 695,2 tūkst. EUR apmērā un veikuši nodokļu maksājumus 97 tūkst. EUR apmērā. Aptuveni 33% no inkubatorā reģistrēto komersantu saražotās produkcijas tika eksportēta.

Kopējais Kuldīgas biznesa inkubatorā reģistrēto komersantu apgrozījums 2020. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu bija strauji pieaudzis un sasniedza 1,825 milj. EUR. Ne mazāk strauji 2020. gadā bija augusi nodokļu nomaksa, kas sasniedza 217,5 tūkst. EUR. No 2020. gadā Kuldīgas biznesa inkubatorā esošajiem uzņēmumiem 1 var tikt uzskatīts par augsto tehnoloģiju uzņēmumu, bet 5 – par vidēji augsto tehnoloģiju uzņēmumiem.

Lai arī kopumā Kuldīgas biznesa inkubatorā esošo komersantu skaits, radīto darbavietu skaits, kā arī nomaksāto nodokļu apjoms nav īpaši nozīmīgs Kuldīgas novada ekonomikas kontekstā, biznesa inkubators kā atbalsta instruments ir

viennozīmīgi saglabājams, tā kā tas ir svarīgs priekšnoteikums uzņēmumu straujākas izaugsmes nodrošināšanai nākotnē.

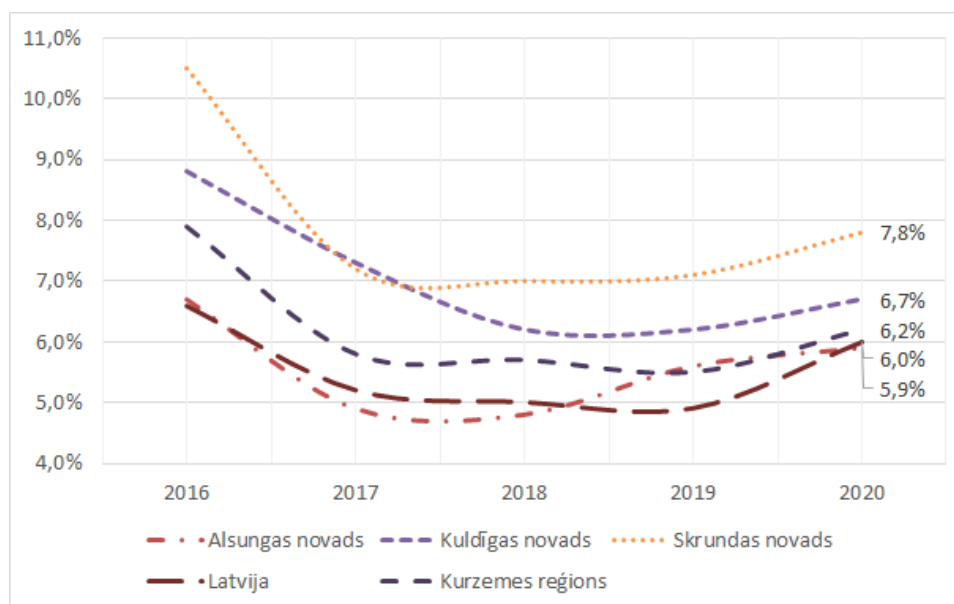
7.8 Nodarbinātība

Saskaņā ar Nodarbinātības valsts aģentūras datiem bezdarba līmenis jaunizveidotajā Kuldīgas novadā uz 2020. gada 31. decembri bija par 0,8 procentpunktiem augstāks par vidējo līmeni Latvijā un sasniedza 6,8% no darbspējīgo vecuma.

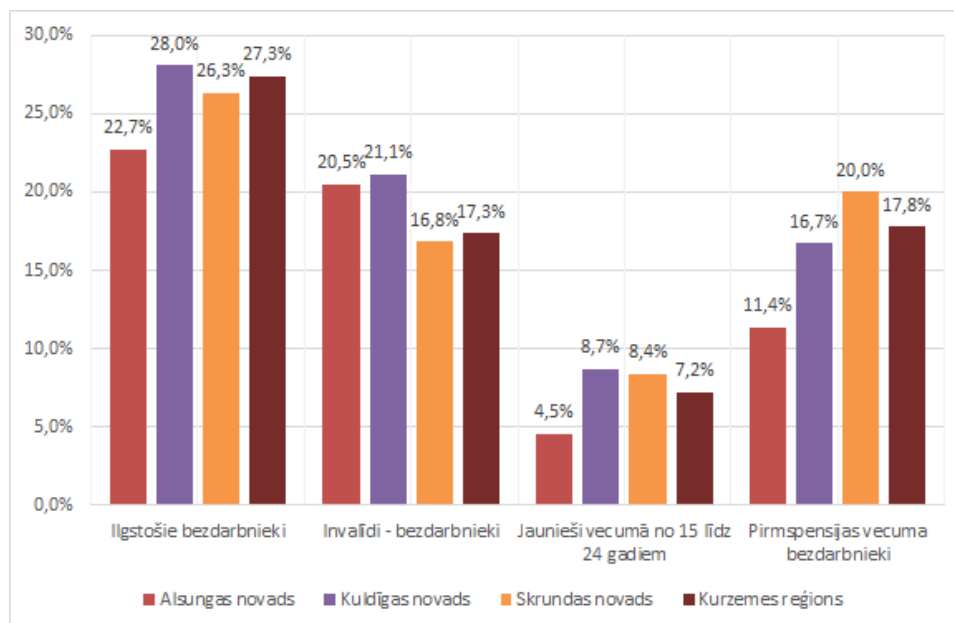
Pēdējo gadu laikā situācijā bezdarba jomā ir bijusi relatīvi stabila un pieaugums 2020. gadā un 2021. gada sākumā ir saistāms gan ar Covid-19 pandēmijas ierobežošanas pasākumiem, gan ar sezonāliem faktoriem.

Salīdzinoši zems bezdarba līmenis kopumā ir sociāli labvēlīga situācija sabiedrībai un pašvaldībai kopumā, tomēr uzņēmējdarbībā tas rada tādus izaicinājumus kā algu inflācija un zemākas kvalifikācijas darbinieki.

Ilustrācija 7.11. Bezdarba līmeņa izmaiņas bijušajos Alsungas, Kuldīgas un Skrundas novados (% no iedzīvotājiem darbspējīgo vecumā) laika posmā no 2016. līdz 2021. gadam (Avots: NVA)

Ilgstošo bezdarbnieku īpatsvars jaunizveidotajā Kuldīgas novadā uz 2020. gada beigām sastādīja 28%. Pirmspensijas vecuma cilvēku īpatsvars bezdarbnieku kopā sastādīja aptuveni 17%. Šie lielumi netiešā veidā apliecina strukturālo bezdarba esamību, un vismaz daļai bezdarbnieku iespēju robežās būtu nepieciešama pārkvalificēšanās.

Bezdarbnieku struktūra (%) jaunizveidotajā Kuldīgas novadā pēc to izglītības neļauj izdarīt viennozīmīgus secinājumus. Bezdarbnieku skaits ir vērojams visās grupās ar dažādiem izglītības līmeņiem. Viszemāko bezdarbnieku īpatsvaru (9%) veido cilvēki ar augstāko izglītību, bet augstāko īpatsvaru (33%) – cilvēki ar profesionālo izglītību.

Tematiskās darba grupas ietvaros kā galvenās problēmas tika identificētas šādas:

- kvalificētu speciālistu trūkums (ne tikai kā darba pieejamības un atalgojuma jautājums, bet arī kā kopējās dzīves vides jautājums); jaunie speciālisti pēc mācībām neatgriežas novadā;
- profesionālo izglītības iestāžu absolventu kvalifikācijas līmenis neatbilst darba tirgus prasībām.

7.9 Darbaspēka svārstmigrācija

Starp jaunizveidotajā Kuldīgas novadā iekļautajiem novadiem (pirms ATR) ir vērojama būtiska ikdienas darbaspēka svārstmigrācija, iedzīvotājiem dodoties strādāt uz Kuldīgas pilsētu vai arī Rīgu.

Tabula 7.2. Darbaspēka svārstmigrācija Kuldīgas novadā (% no pilsētā vai novadā dzīvojošā darbaspēka
(Avots: VARAM ziņojums "Pašvaldības profils – apvienotais Kuldīgas novads")

Novads	Darbavieta				Kopā ārpus novada (%)	
	Alsungas	Kuldīgas	Skrundas	Rīga		
Dzīvesvieta	Alsungas	35,4	11,4	0,3	22,4	52,9
	Kuldīgas	1,1	54,2	0,5	24,8	44,2
	Skrundas	0,3	4,7	39,1	24,9	55,9

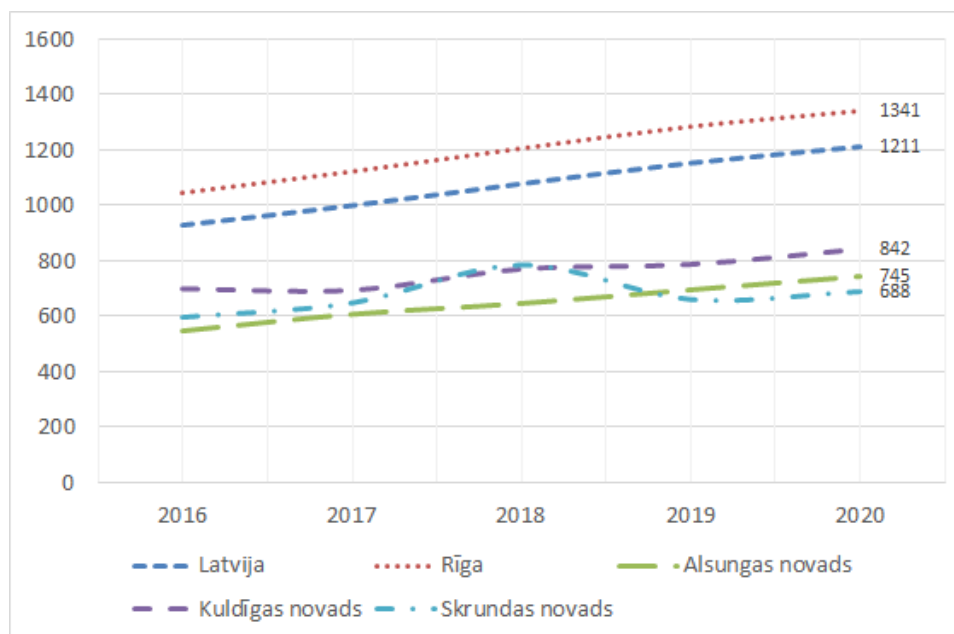
Konsolidējot datus par visiem novadiem, ir iespējams secināt, ka pēc ATR noslēgšanās jaunizveidotajā Kuldīgas novadā kā darba ņēmēji būs reģistrēti aptuveni 53,8% no jaunizveidotā Kuldīgas novada iedzīvotājiem. Saskaņā ar VARAM ziņojumu "Pašvaldības profils – apvienotais Kuldīgas novads" jaunizveidotā Kuldīgas novada iedzīvotājiem kā nozīmīgākie svārstmigrācijas galapunkti pēc ATR būs uzskatāmi Rīga (24,7%), Dienvidkurzemes novads (4,2%) un Pierīgas novadi (4,0%).

Svārstmigrācijas dati netieši apliecina to, ka darbaspēka pieejamība jaunizveidotajā Kuldīgas novadā varētu būt laba ar nosacījumu, ka atalgojums atbilstu vismaz Latvijas vidējiem lielumiem. Tas mazinātu iedzīvotāju vajadzību doties strādāt ārpus Kuldīgas novada.

7.10 Atalgojums

Ilustrācija 7.13 ir apkopoti dati par deklarēto jaunizveidotajā Kuldīgas novadā strādājošo vidējo gada ikmēneša darba samaksu. Strādājošo darba samaksas līmenis 2020. gadā vidēji par 33 procentiem atpaliek no strādājošo vidējās darba samaksas Latvijā. Būtiski negatīvs aspekts ir ienākumu plaisas palielināšanās starp jaunizveidoto Kuldīgas novadu un pārējo Latviju, kas nozīmē, ka vidējais atalgojums jaunizveidotajā Kuldīgas novadā aug lēnāk nekā vidēji Latvijā. 2016. gadā atalgojuma plaisa bija tikai 27 procenti pretstatā 33 procentiem 2020. gadā.

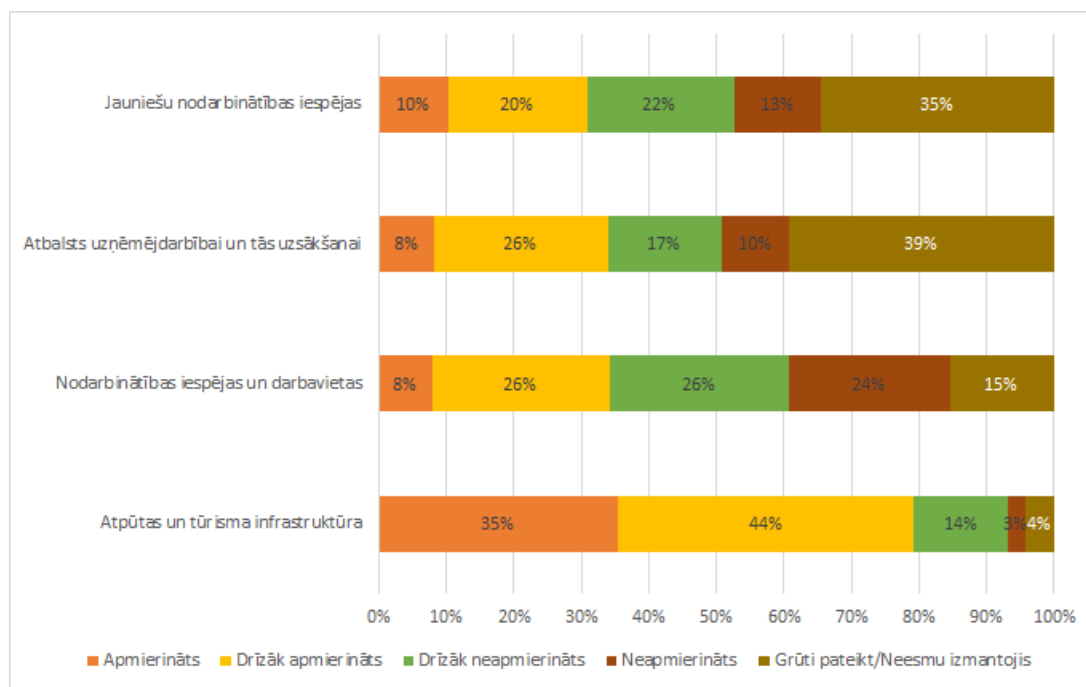
Ilustrācija 7.13. Darbaspēka atalgojums bijušajos Alsungas, Kuldīgas un Skrundas novados (EUR/mēn.)
(Avots: CSP, atsaucis kods: DSV060)

Esošās atalgojuma atšķirības starp jaunizveidoto Kuldīgas novadu un Rīgas reģionu ir priekšnoteikums, lai saglabātos esošie darbaspēka svārstmigrācijas procesi. Jāuzsver, arī ka jaunizveidotajā Kuldīgas novadā saņemtās algas joprojām ir būtiski zemākas, nekā vidēji Eiropas Savienībā. 2020. gadā vidējās vienas stundas izmaksas darba devējam Eiropas Savienībā par 1 darbinieku (alga un ar to saistītie nodokļi) saskaņā ar Eurostat datiem bija EUR 28,5 (atsauces kods lc_lci_lev), kamēr jaunizveidotajā Kuldīgas novadā vidējā stundas izmaksu likme ir ne augstāka par EUR 6. Šī iemesla dēļ jaunizveidotajā Kuldīgas novadā dzīvojošajiem darbaspējas vecuma iedzīvotājiem attīstītāko Eiropas Savienības valstu darba tirgus joprojām ir ļoti pievilcīgs.

7.11 Aptaujas rezultāti

2021. gada jūnija un jūlija mēnesī veiktā Kuldīgas novada iedzīvotāju aptauja norāda, ka iedzīvotāju viedoklis dažādos jautājumos ir nehomogēns. Jautājumos par jauniešu nodarbinātības iespējām novadā un atbalstu uzņēmējdarbībai uzsākšanai pozitīvi un negatīvi noskaņoto iedzīvotāju skaits ir tuvināti līdzīgs. Savukārt attiecībā uz nodarbinātību kopumā kopējais sabiedrības viedoklis ir negatīvs – aptuveni 50% no respondentiem norāda, ka tos daļēji vai pilnībā neapmierina nodarbinātības iespējas jaunizveidotajā Kuldīgas novadā, bet apmierināto iedzīvotāju īpatsvars ir vien 34%. Sabiedrība ir izteikti pozitīva attiecībā uz pieejamo tūrisma infrastruktūru, kuru atbalstoši novērtēja gandrīz 79% no visiem respondentiem.

Iedzīvotāji aptaujā kā divus no pieciem steidzamākajiem darbiem, kuri pašvaldībai būtu primāri jārisina 3–5 gadu laikā, norāda šādus:

- 1) jaunu uzņēmējdarbības teritoriju attīstība;
- 2) atbalsts uzņēmējdarbībai (mazie un vidējie uzņēmēji, pašnodarbinātie, lauksaimnieki u.c.).

Daži respondenti norāda, ka:

- 1) atbalsts būtu piemērojams arī lielākiem uzņēmumiem;
- 2) darbavietu veidošanai jābūt augstai pašvaldības prioritātei;
- 3) būtu nepieciešama uzņēmējdarbībai piemērotu telpu piedāvāšana no pašvaldības puses;
- 4) jārada jaunas ekonomiskas klases daudzdzīvokļu ēkas, kuras būtu iespējams iznomāt sabiedrībai, tai skaitā tiem iedzīvotājiem, kuri vēlas strādāt Kuldīgas novadā.

7.12 Secinājumi un priekšlikumi

Kopējā vietēji radītā pievienotā ekonomiskā vērtība jaunizveidotajā Kuldīgas novadā 2017. gadā bija 81,05 milj. EUR un tā sastādīja 0,62% no Latvijas kopējās PEV. Vadošās nozares jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ir apstrādes rūpniecība (23,4% no PEV), mazumtirdzniecība un vairumtirdzniecība (20,9%), lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība (15,9%) un būvniecība (8,0%), kuras kopā veido 68,2% no Kuldīgas novada ekonomikas. Tūrisma nozares īpatsvars ir zems un nepārsniedz 2,5% no radītās PEV. Novada ekonomikas struktūra kopumā ir līdzīga vietējās ekonomikas struktūrām citos Kurzemes reģiona novados.

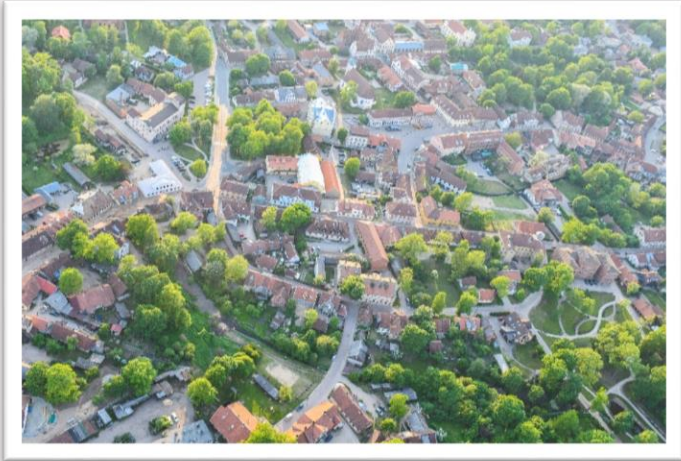
Uz 2020. gada 31. decembri bezdarba līmenis saskaņā ar Nodarbinātības valsts aģentūras datiem jaunizveidotajā Kuldīgas novadā bija par 0,8 procentpunktiem augstāks par vidējo līmeni Latvijā un sasniedza 6,8% no darbspējīgo vecuma. Augstāks bezdarba līmenis nekā vidēji Latvijā jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ir vērojams arī ilgtermiņā.

Stratēģiska līmeņa izaicinājums ir strādājošo darba samaksa jaunizveidotajā Kuldīgas novadā. Tās vidējais lielums 2020. gadā par 33% atpalika no vidējā lieluma Latvijā. Ir vērojama negatīva tendence, ka negatīvā darba samaksas plaisa pēdējos gados salīdzinājumā ar Latvijas vidējiem rādītājiem ir pieaugusi. Tas arī atspoguļojas iedzīvotāju aptaujas rezultātos, t.i., to iedzīvotāju skaits, kas negatīvi vērtē nodarbinātības iespējas novadā, ir par 16 procentpunktiem augstāks nekā pozitīvi noskaņoto iedzīvotāju skaits. Iedzīvotāju aptaujā vairākkārt ir ticis uzsvērts, ka esošais atalgojuma līmenis novadā ir pārāk zems dzīvošanas izmaksām novadā. Tas negatīvā ziņā ir kritisks priekšnoteikums, lai turpinātos svārstmigrācijas procesi. Esošajā situācijā jau gandrīz puse iedzīvotāju ir darba ņēmēji uzņēmumos, kuri ir reģistrēti un arī darbojas ārpus Kuldīgas novada. Ekonomikas jomā nepieciešamas šādas rīcības:

- 1) izvērtēt nepieciešamību veidot/paplašināt industriālo telpu nomu. Esošajā situācijā Kuldīgā nav jaunu un modernu ražošanas telpu un arī privātā tirgus sektors šādas telpas nespēj nodrošināt. Tas varētu liecināt par

tirgus nepilnību, ko varētu kompensēt pašvaldība. Jaunu investoru ienākšana tirgū radītu konkurenci par darbiniekiem, tādējādi, radot priekšnoteikumus efektivitātes un darba algas uzlabojumiem novadā;

- 2) saglabājamas un uzlabojamas uzņēmējdarbības atbalsta programmas vai nodokļu atlaides uzņēmumiem, kuri veic investīcijas un veido jaunas darbavietas;
- 3) jāveic ieguldījumi ekonomiku atbalstošās infrastruktūras attīstīšanā; augstākās prioritātes ir ceļu tīkla attīstība un mājokļu pieejamības nodrošināšana.

8. Transporta infrastruktūra un mobilitāte

8 TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA UN MOBILITĀTE

8.1 Nozares piedāvājums

Automobilizācijas līmenis Latvijā⁵⁷ 2020. gada beigās sasniedza 390 vienības, un tas ir 27% pieaugums salīdzinājumā ar 2010. gadu.

Tabula 8.1. Automobilizācijas līmenis jaunizveidotajā Kuldīgas novadā (Avots: <https://data.stat.gov.lv>)

Pašvaldība	Automobilizācijas līmenis (2010)	Automobilizācijas līmenis (2020)	% no valstī vidējā (2020)	Pieaugums % (2020/2010)
Alsungas novads	384	488	137%	27%
Kuldīgas novads	436	385	108%	-12%
Skrundas novads	264	353	99%	34%
Jaunizveidotais Kuldīgas novads	405	385	108%	-5%
Valstī vidēji	239	355	100%	49%

Galvenās transporta plūsmas ir koncentrētas no lielākajiem centriem.

Valstī var novērot strauji pieaugošu elektroauto pirmreizējo reģistrāciju (2021. gada pirmajā ceturksnī 1,9% no jauniem reģistrētajiem vieglajiem transportlīdzekļiem).⁵⁸ Taču šis rādītājs ir būtiski zemāks nekā citās ES dalībvalstīs. Pirmie bateriju elektroauto jaunizveidotajā Kuldīgas novadā reģistrēti 2014. gadā, uz 2020. gada 1. janvāri kopskaitā reģistrēti vien 10 elektroauto (tas ir aptuveni 3 reizes zemāks rādītājs nekā valstī vidēji, rēķinot pēc iedzīvotāju skaitu). Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā uzstādītas divas 50kW jaudas publiski pieejamas ātrās elektrouzlādes stacijas – Kuldīgas un Skrundas pilsētā, tās apkalpo CSDD. Kuldīgas novada teritorijā patlaban nav pieejama neviena privātā operatora publiskās piekļuves elektrouzlādes stacija.

Sabiedriskā transporta pakalpojumi jaunizveidotajā Kuldīgas novadā tiek nodrošināti tālsatiksmes un novada pārvadājumu formā, tie tiek organizēti galvenokārt ar autotransportu, šobrīd vilciena loma novada savienotībā ar galvaspilsētu un nozīmīgākajiem Kurzemes reģiona centriem ir neievērojama (divi vilcienpāri nedēļā). Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ir trīs galvenie sabiedriskā transporta mezgli (reģionālas nozīmes mobilitātes punkti):

- 1) Kuldīgas autoosta, ko apsaimnieko SIA "Kuldīgas komunālie pakalpojumi";
- 2) Skrundas autoosta, ko apsaimnieko SIA "Skrundas komunālā saimniecība";
- 3) Skrundas dzelzceļa stacija, ko apsaimnieko VAS "Latvijas dzelzceļš".

Reģionālā sabiedriskā transporta piedāvājumus plāno un organizē VSIA "Autotransporta direkcija", jaunizveidotais Kuldīgas novads sabiedriskā transporta plānošanā ir iesaistīts netieši ar Kurzemes plānošanas reģiona starpniecību.

Kopumā sabiedriskā transporta nodrošinājums novadā ir apmierinošs. Labs sabiedriskā transporta nodrošinājums ir ar galvaspilsētu Rīgu un kaimiņu novadiem, tai skaitā ar Kurzemes reģiona valstspilsētām: Liepāja, Saldus, Talsi, Tukums, Ventspils. Savienotība nav nodrošināta ar Dienvidkurzemes novada tuvākajiem attīstības centriem Priekuli un Vaiņodi, kā arī ar Ventspils novada Jūrkalni.

8.2 Autoceļu infrastruktūra

Kopumā Kuldīgas novadā ir izveidojies ļoti labs autoceļu infrastruktūras tīklojums, tomēr liela daļa novada pašvaldības ceļu un ielu ir sliktā stāvoklī. Tiek novērots, ka ceļu un ielu stāvoklis pasliktinās. Tomēr valsts reģionālo autoceļu stāvoklis gadu no gada uzlabojas, ņemot vērā ERAF un KF investīcijas reģionālo autoceļu tīkla sakārtošanā.

Tabula 8.2. Kopējais ceļu un ielu garums jaunizveidotajā Kuldīgas novadā (Avots: CSP, TRG020. Valsts un pašvaldību autoceļu garums un pašvaldību ielu garums statistiskajos reģionos, republikas pilsētās un novados gada beigās (kilometros))

Pašvaldība	Kopējais ceļu garums (km)	Kopējais ielu garums (km)
Bij. Alsungas novads	112	10
Bij. Kuldīgas novads	826	100
Bij. Skrundas novads	199	46
Jaunizveidotais Kuldīgas novads	1137	156

⁵⁷ <https://data.stat.gov.lv>, rādītājs: Vieglo automobiļu skaits uz 1 000 iedzīvotājiem gada beigās

⁵⁸ <http://www.e-transport.org>

Gājēju un velo infrastruktūras Kuldīgas novadā nav pietiekami attīstīta. Kuldīgas novadā velosatiksmes infrastruktūras garums kopā ir vien 4,91 km.⁵⁹

Galvenie izaicinājumi nākotnē:

- 1) pieaugošs automobilizācijas līmenis, sekojot labklājības pieaugumam vienlaikus ar negatīvu demogrāfiskās attīstības tendenci, radīs pieprasījuma pēc sabiedriskā transporta samazināšanos, ja netiks mainīts sabiedriskā transporta piedāvājums;
- 2) bezizmešu transportlīdzekļu izmantošanas pieaugums gan privātajā gan komerciālajā, gan publiskajā sektorā, jo īpaši e-mobilitāte, radīs pieprasījumu pēc jauniem mobilitātes modeļiem un attiecīgi infrastruktūras;
- 3) efektīvu multimodālu savienojumu izveide tālsatiksmē (perspektīvie reģionālas nozīmes pārsēšanās mezgli – mobilitātes punkti: Stende (Tālsi), Tukums, Skrunda) satiksmei ar Rīgu un Liepāju, kā arī starptautiskiem savienojumiem (Rail Baltica). Šiem savienojumiem jābalstās modernizētā dzelzceļu tīklā (lielāki ātrumi, labāks braukšanas komforts, labāks piedāvājums) un jānodrošina ceļojumu laiku vienādu vai ātrāku par individuālā autotransportu.

Nepieciešamās rīcības:

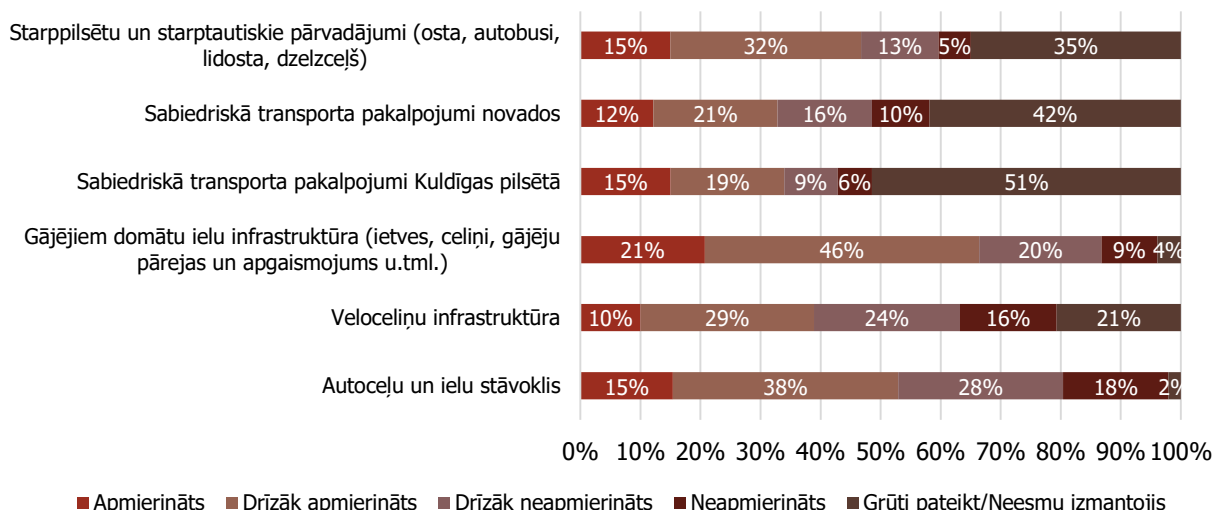
- 1) valsts autoceļu tīkla pārbūves pabeigšana (reģionālo autoceļu tīklā);
- 2) valsts vietējo autoceļu un pašvaldības autoceļu tīkla pārskatīšana (reģionālo autoceļu tīkla iespējama paplašināšana vai vietējo autoceļu tīkla pārņemšana) – piemēram, izstrādājot Kuldīgas novada ilgtspējīgas un multimodālas mobilitātes plānu;
- 3) valsts vietējo un pašvaldības autoceļu un ielu tīkla attīstība uzņēmējdarbības (lauksaimniecība, mežkopība, tūrisms, apstrādes rūpniecība) efektivitātes, publisko pakalpojumu pieejamības un dzīves kvalitātes uzlabošanas nolūkā;
- 4) veloceļu tīkla attīstība pilsētās un gar reģionālajiem autoceļiem ar intensīvu satiksmi vai nozīmīgu velobraucēju plūsmu. Pirms tam būtu ieteicams izstrādāt Kuldīgas novada veloceļu plānu, piemēram, kā Kuldīgas novada ilgtspējīgas un multimodālas mobilitātes plāna integrētu sastāvdaļu;
- 5) attīstīt reģionālas nozīmes mobilitātes punktu infrastruktūru Skrundā (Skrundas autoosta un perspektīvā – Skrundas stacija), kā arī vietējas / pilsētas nozīmes mobilitātes punktus Kuldīgas pilsētā un jaunizveidotajā Kuldīgas novadā;
- 6) veicināt dzelzceļa infrastruktūras uzlabošanu (ātruma paaugstināšana, līniju elektrifikācija un dzelzceļa sabiedriskā transporta piedāvājuma uzlabošanu (maršrutos Rīga – Liepāja un perspektīvā Rīga – Ventspils)), tai skaitā veicinot jaunizveidotā Kuldīgas novada iedzīvotāju, uzņēmumu un novada viesu un tūristu vajadzībām multimodālu savienojumu attīstību ar pārsēšanās punktiem Skrundā, Tukumā un perspektīvā Stendē;
- 7) izstrādāt novada Sabiedriskā transporta plānu kā Kuldīgas novada ilgtspējīgas un multimodālas mobilitātes plāna integrētu sastāvdaļu, paredzot valsts (starpilsētu autobusu un dzelzceļu, kā arī vietējo autobusu) un pašvaldības (skolēnu un tamlīdzīgi pārvadājumi) integrēšanu vienotā sistēmā;
- 8) sabiedriskā transporta zaļināšanas veicināšana un pašvaldības pilotprojektu un demonstrācijas projektu īstenošana bezizmešu mobilitātes jomā;
- 9) Veicināt publiskās elektrouzlādes infrastruktūras attīstību pašvaldības publisko pakalpojumu saņemšanas vietās un pie nozīmīgiem tūrisma vai apskates objektiem.

8.3 Aptaujas rezultāti

2021. gada jūnijā un jūlijā veiktā aptauja norāda, ka 15% ir apmierināti ar starppilsētu un starptautiskajiem pārvadājumiem un 32% drīzāk apmierināti, savukārt 18% ir drīzāk neapmierināti vai neapmierināti. 12% aptaujāto ir apmierināti ar sabiedriskā transporta pakalpojumiem novados un 21% ir drīzāk apmierināti, 26% ir drīzāk neapmierināti vai neapmierināti. Svarīgi norādīt, ka 42% aptaujāto nav varējuši sniegt atbildi uz šo jautājumu, kas norāda, ka sabiedriskā transporta pakalpojumi novados nav izmantoti. 15% aptaujāto norādījuši, ka ir apmierināti ar sabiedriskā transporta pakalpojumiem Kuldīgas pilsētā, 19% ir drīzāk apmierināti, savukārt 15% ir drīzāk neapmierināti vai neapmierināti. Svarīgi norādīt, ka 51% aptaujāto nav varējuši sniegt atbildi uz šo jautājumu, kura galvenais iemesls ir tas, ka sabiedriskā transporta pakalpojumi Kuldīgā nav izmantoti.

21% aptaujāto norāda, ka ir apmierināti ar gājējiem domātu ielu infrastruktūru, 46% ir drīzāk apmierināti, savukārt 29% ir drīzāk neapmierināti vai neapmierināti. 10% ir apmierināti ar veloceļu infrastruktūru un 29% ir drīzāk apmierināti, bet 40% norādījuši, ka ir drīzāk neapmierināti vai neapmierināti. 15% ir apmierināti ar autoceļu un ielu stāvkli, 38% ir drīzāk apmierināti, savukārt 46% ir drīzāk neapmierināti vai neapmierināti.

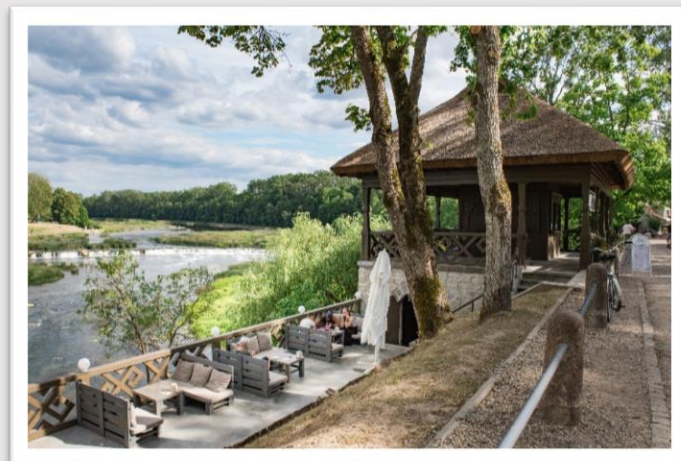
⁵⁹ SIA "Enviroprojekts". (2019). Pētījums par velosatiksmi un velosatiksmes infrastruktūru nacionālā mērogā. Izgūts no http://veloplans.lv/wp-content/uploads/2017/08/Velo-petijums_15012020.pdf

Autoceļu, ielu, velo un gājēju ceļiņu infrastruktūras uzlabošana, pēc iedzīvotāju domām, ir otra vissteidzamākā joma, kas pašvaldībai būtu jāsakārto kā īstermiņā (trīs līdz piecu gadu laikā), tā ilgtermiņā (10-15 gadu laikā). Attiecīgi sabiedriskā transporta pieejamības veicināšana ir viena no pēdējām jomām, kura pašvaldībai būtu jārisina.

Papildus piedāvātajām atbildēm, daži iedzīvotāji sniedza papildus skaidrojumu par nepieciešamajiem uzlabojumiem transporta infrastruktūras un mobilitātes jomā:

- 1) grants autoceļu noklāšanu ar preptutekļu segumu (piemēram, Rudbāržos, kā arī citos ceļu posmos, kur mājas ir tuvu ceļam) (nepieciešamību norāda divi aptaujātie);
- 2) veloceļu izveidi (nepieciešamību norāda 15 aptaujātie, kuri kā konkrētas izveides vietas min piemēram, Kuldīga – Snēpele, Kuldīga – Mežvalde, Skrunda – Ciecere, Rudbārži – Skrunda, veloceļus uz Nabes ezeru, uz Smilšu alām, uz Paduri, uz Vilgāli, uz Pelčiem un caur Īvandes ciemu);
- 3) Kuldīgas vecpilsētas pielāgošanu velo braucējiem (nepieciešamību norāda viens aptaujātais);
- 4) mazo lauku ceļu sakārtošanu, kā arī autoceļu malu attīrīšanu (piemēram, ceļa posms gar Kaušu kapiem, gar dārziņiem Laidu pagastā, ceļa posmi Snēpele – Laidi, Ciecere – Vārme, kā arī ceļš Alsungā līdz Kraumaņģalam) (nepieciešamību norāda astoņi aptaujātie);
- 5) elektrotīkla izbūvi auto uzlādes punktiem (nepieciešamību norāda viens aptaujātais);
- 6) sabiedriskā transporta tīkla sakārtošanu (uz Skrundu un Alsungu, Piltenes iela (vai Virka – slimnīca), Paudres pagasts – Dekšņi) (nepieciešamību norāda trīs aptaujātie);
- 7) maģistrālo ielu sakārtošanu – satiksmes dalībnieku drošības veicināšanu (tiek minēta Ventspils iela, posmā no Gravas ielas līdz Lapeģļu ielai) (nepieciešamību norāda divi aptaujātie).

9. Infrastruktūra

9 INFRASTRUKTŪRA

9.1 Komunālo pakalpojumu nodrošinātāji jaunizveidotajā Kuldīgas novadā

Ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumus, kā arī siltumapgādes jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ietilpstošajās pašvaldībās nodrošina gan pašvaldībai piederošas kapitālsabiedrības, gan arī pašvaldības struktūrvienība – komunālo pakalpojumu nodaļa, gan arī privātie komersanti. Tabula Nr. x apkopo to kādā veidā iedzīvotājiem un komersantiem jaunizveidotajā Kuldīgas novadā tiek nodrošināta pakalpojumu sniegšana. Dati ir apkopoti par situāciju uz 2020. gada beigām.

Tabula 9.1. Komunālo pakalpojumu sniedzēji un pakalpojumi jaunizveidotajā Kuldīgas novadā, dati uz 2020. gada beigām
(Avots: apkopojums no pašvaldību plānošanas dokumentiem. LVGMC pārskati 2-Gaiss un 2-Ūdens (<http://parissrv.lv/gmc.lv/>))

Nr.	Novads	Pagasts / pilsēta	Pakalpojuma sniedzējs		Tarifus nosaka	
			Ūdens saimniecība	Siltumapgāde	Ūdens saimniecība	Siltumapgāde
1	Alsungas	Alsungas	Alsungas novada pašvaldības komunālais iecirknis, SIA "Alsunga"		Pašvaldība	
2.1.	Kuldīgas	Kuldīga	SIA "Kuldīgas ūdens" (izņemot Raidstaciju Pelču pagastā)	SIA "Kuldīgas siltumtīkli" (KS)	SPRK	
2.2.		Ēdoles		n/a	SPRK	n/a
2.3.		Gudenieku				n/a
2.4.		Īvandes				n/a
2.5.		Kabiles				n/a
2.6.		Kurmāles		KS	SPRK	
2.7.		Laidu		n/a	SPRK	
2.8.		Padures		KS	SPRK	
2.9.		Pelču			SPRK	
2.10.		Rendas		SPRK		
2.11.		Rumbas		SPRK		
2.12.		Snēpeles		n/a	n/a	
2.13.		Turlavas			n/a	
2.14.		Vārmes		n/a		
3.1.	Skrundas	Skrunda	SIA "Skrundas komunālā saimniecība" (Rūnaišos – SIA "Skrunda")	SPRK	Pašvaldība	
3.2.		Nīkrāces			n/a	
3.3.		Raņķu			n/a	
3.4.		Rudbāržu			Pašvaldība	
3.5.		Skrundas			n/a	

Var secināt, ka komunālo pakalpojumu sniedzēju skaits jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ir salīdzinoši neliels un turpmāka konsolidācija ir rūpīgi jāizvērtē. Kopumā jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ir 7 dažādi pakalpojumu sniedzēji – kapitālsabiedrības (t.sk. privātās kapitālsabiedrības), kā arī 1 komunālo pakalpojumu sniedzējs – pašvaldības struktūrvienība. Būtiskākai daļai pakalpojumu sniedzēju tarifus regulē SPRK, bet salīdzinoši nelielai daļai no pakalpojumiem tarifus nosaka pašvaldība ar atbilstošu lēmumu. Nelielas, atsevišķas un neregulētas centralizētās ūdenssaimniecības sistēmas eksistē Raidstacijā, Pelču pagastā un Rūnaišos, Skrundas pagastā, kur pakalpojumus nodrošina privātie pakalpojumu sniedzēji.

Lai arī esošajā situācijā sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji jau vēsturiski ir tikuši konsolidēti, sniedzot savus pakalpojumus aizvien plašākos areālos, tomēr jaunizveidotajā Kuldīgas novadā viens no risinājumiem varētu būt turpmāka komunālo pakalpojumu sniedzēju konsolidācija. Kā zināms izaicinājums ir identificējama sadarbības ar SIA "Alsunga" uzlabošana. Kā apsverams scenārijs ir jāvērtē pakalpojumu sniegšanas pārņemšana no privātajiem pakalpojumu sniedzējiem.

9.2 Komunālo pakalpojumu sistēmu galvenie raksturlielumi

Ūdenssaimniecības pakalpojumi jaunizveidotajā Kuldīgas novadā tiek sniegti 38 dažādās apdzīvotās vietās. Parasti apdzīvotajā vietā ir pieejamas gan ūdensapgādes, gan notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmas, tomēr ir atsevišķi ciemi, kuros tiek sniegti tikai ūdensapgādes pakalpojumi (Basi, Mātras, Vanga).

Mazākos ciemos un lauku apvidū iedzīvotāji un komersanti izmanto vietējos ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas risinājumus.

Centralizētās siltumapgādes sistēmas koncentrējas jaunizveidotajā Kuldīgas novada pilsētās un lielākajos ciemos (kopumā sistēma ir pieejama 10 apdzīvotajā vietās). Citos novada apdzīvotajos centros tiek lietota lokālā apkure, arī ražošanas un komercdarījumu objekti izmanto lokālās apkures sistēmas.

Tabula 9.2. Ūdenssaimniecības un siltumapgādes sistēmu galvenie raksturlielumi jaunizveidotajā Kuldīgas novadā (Avots: LVGMC <http://parissrv.lv/gmc.lv/#viewType=airReports&incrementCounter=1> (apmeklēta 17.06.2021.))⁶⁰

Novads	Pagasts / Pilsēta	Ūdenssaimniecība				Siltumapgāde	
		Urbumu skaits	Nemtā ūdens daudzums (m ³)	NAI skaits	Notekūdeņu daudzums (m ³)	Centralizētā sistēma	Kopējā katlu nominālā ievadītā siltuma jauda (MW)
Alsungas	Alsungas	3	17 652	1	8 214	Ir	1,00
Kuldīgas	Kuldīga	6	389 590	1	6 156	Ir	16,69
	Ēdoles	3	18 501	1	1 800	nav	n/a
	Gudenieku	3	9 170	1	7 584	nav	n/a
	Īvandes	1	1 831	1	688 392	nav	n/a
	Kabiles	2	9 328	2	8 279	nav	n/a
	Kurmāles	2	9 184	3	8 854	Ir	1,50
	Laidu	6	17 975	1	11 622	nav	n/a
	Padures	1	6 770	1	6 588	Ir	0,96
	Pelču	2	13 574	1	11 452	Ir	0,40
	Rendas	1	6 901	1	4 793	Ir	1,16
	Rumbas	5	21 614	1	4 519	Ir	0,60
	Snēpeles	1	7 490	2	11 706	nav	n/a
	Turlavas	2	16 453	3	17 347	nav	n/a
	Vārmes	2	12 451	1	64 188	nav	n/a
Skrundas	Skrunda	3	42 008	5	14 535	Ir	2,17
	Nīkrāces	1	12 159	1	5 545	nav	n/a
	Raņķu	2	4 886	2	11 189	nav	n/a
	Rudbāržu	3	12 034	1	10 191	Ir	0,76
	Skrundas	5	15 345	2	11 900	Ir	1,00
Kopā		54	644 916	30	32	914 854	25,23

9.3 Ūdenssaimniecības sistēmu īss raksturojums

Ūdenssaimniecības sistēmu tehniskais stāvoklis jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ir dažāds. Tās sistēmas, kuru pārbūvei pēdējo 15 gadu laikā ir piesaistīti finanšu resursi no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Kohēzijas fonda vai citiem finanšu instrumentiem, ir relatīvi labā stāvoklī un iedzīvotāji lielākoties ir apmierināti ar pakalpojumiem (šādas sistēmas ir Kuldīgā, Skrundā, Ciecērē, Dzeldā, Ēdolē, Jaunmuižā, Kušainos, Raņķos, Rudbāržos, Sermītē, Snēpelē un Vilgālē) taču tās sistēmās (lielākoties tās ir sistēmas ar mazu lietotāju skaitu), kuras ir būvētas padomju laikos un tajās pēdējo gadu laikā nav tikuši veikti ieguldījumi, nav apmierinošā tehniskā stāvoklī. Vienlaikus gan apdzīvotajās vietās, kurās ir tikuši veikti ieguldījumi, ir saglabājušies nepārbūvēti ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli, kas nereti neļauj nodrošināt vienādi augstu pakalpojuma kvalitāti visā apdzīvotajā vietā.

Gandrīz visi ūdens urbumi ir ar rezervi, tā kā pēdējos 30 gados ir būtiski samazinājies iedzīvotāju skaits; arī ražošanā un lauksaimniecībā tiek izmantots mazāk ūdens, nekā tas ir bijis vēsturiski. Gan ūdensapgādes sistēmu, gan notekūdeņu attīrīšanas sistēmu jauda lielākoties ir lielāka, nekā tas būtu nepieciešams pie esošajiem sistēmu patēriņiem.

Ūdens zudumi un ūdens patēriņš tehniskajām sistēmās vajadzībām jaunizveidotajā Kuldīgas novadā saskaņā ar LVGMC datiem 2020. gadā ir sastādījuši aptuveni 15% no kopējā paceltā ūdens.

⁶⁰ Dati ir konsolidēti kopā par Alsungas, Kuldīgas un Skrundas novadiem.

Vairākas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ir sliktā tehniskā stāvoklī un nenodrošina notekūdeņu attīrīšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Lauku teritorijā un ciemos, kur iedzīvotājiem nav nodrošināta centralizēta sadzīves kanalizācijas sistēma, tiek izmantotas decentralizētās kanalizācijas risinājumi – izsmeljamās bedres, septiķi vai mazās bioloģiskās attīrīšanas iekārtas. No šiem risinājumiem sadzīves kanalizācijas notekūdeņus savāc un ar asenizācijas mašīnām nogādā uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām. Pieeja kādā veidā tiek strādāts ar decentralizētajām kanalizācijas sistēmām, atšķiras novada ietvaros.

Decentralizētos notekūdeņu savākšanas risinājumus nereti izmanto arī novada iedzīvotāji, kuriem ir pieejami centralizētās kanalizācijas risinājumi.

Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā nepieciešami turpmāki procesa uzlabojumi gan no decentralizēto notekūdeņu savākšanas, gan uzskaites, gan notekūdeņu pieņemšanas aspekta, tai skaitā būtu nepieciešams aktīvāk stimulēt pieslēgties centralizētajām sistēmām tos iedzīvotājus, kuriem šādas iespēja ir tehniski nodrošināta (finansējuma pieejamības pieslēguma izbūvei, izglītošana par vides aspektiem, kontroles palielināšana par notekūdeņu satura izvešanas biežumu un tml.).

Kā atsevišķs jautājums ir risināma Alsungas centralizētās ūdenssaimniecības sistēmas attīstība. Pakalpojumus nodrošina gan pašvaldība, gan privātais pakalpojumu sniedzējs – SIA "Alsunga". Pakalpojuma pieejamība Alsungā ir nepietiekama, sistēmas kopumā ir neapmierinošā tehniskā stāvoklī; var netikt nodrošināta atbilstoša notekūdeņu attīrīšana.

Tematiskajā darba grupā par infrastruktūru kā papildu risināmas problēmas ūdenssaimniecības sektorā tika identificētas šādas:

- 1) līdzfinansējums no pašvaldības puses pieslēgumu izbūvei centralizētajiem tīkliem tiek izmantots nepietiekami intensīvi. Šāds finansējums līdz šim nav bijis pieejams Alsungas un Skrundas novadu teritorijās;
- 2) lietus ūdeņu hidrauliskā slodze uz tīkliem un notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm;
- 3) ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli būtu paplašināmi vietās, kur tas ir ekonomiski pamatoti (potenciāli – Ēdoles iela Kuldīgā, daļa Pārventas, Skrunda);
- 4) nepietiekami laba decentralizēto kanalizācijas sistēmu kontrole.

9.4 Siltumapgādes sistēmu īss raksturojums

Pašvaldības iestāžu un dzīvojamo ēku centralizētās apkures sistēmas katlumājām jaunizveidotajā Kuldīgas novadā lielākoties tiek izmantoti dabai draudzīgi materiāli – malka, šķelda un skaidas. Dabagāze tiek izmantota daļā bijušā Skrundas novada katlu mājās. Lokālas apkures sistēmas izmanto malkas un granulu apkures katlus, kā arī apkuri ar elektrību (t.sk. siltumsūkņi). Paredzams, ka saražotās un pārdotās siltumenerģija apjoms turpinās pazemināties, kas ir saistīts ar daudzdzīvokļu un pašvaldībai piederošu ēku siltināšanu energoefektivitātes uzlabošanas nolūkos.

Daļa no centralizētās apkures sistēmām (jo sevišķi mazās sistēmas) ir nolietojušās un tajās ir vajadzīgi ieguldījumi. Nepieciešami ieguldījumi siltumtrašu atjaunošanā, lai samazinātu zudumus un avāriju skaitu tajās. Kā prioritārie ieguldījumi ir nepieciešami ieguldījumi katlu mājas un siltumtrašu atjaunošanā Padurē un Rendā, kā arī katlu nomaiņā bijušā Skrundas novada katlu mājās.

Īpaša situācija ir Alsungā, kur ir divi pakalpojumu sniedzēji. SIA "Alsunga" nodrošina siltumapgādes pakalpojumus daļa ciema. Sniegto pakalpojumu kvalitāte nav atbilstoša (ziemās temperatūra dzīvokļos var nepārsniegt 15°C) un siltumtrases ir sliktā tehniskā stāvoklī. Alsungas centralizētās siltumapgādes sistēmas ir sadrumstalotas. Būtu risināms jautājums par sistēmu konsolidāciju gan no tehniskā, gan pārvaldības viedokļa.

Tematiskās darba grupas "Infrastruktūra" ietvaros papildus ir identificēta:

- 1) Nepieciešamība uzlabot katlu māju automatizāciju un, veicot ieguldījumus inovatīvās tehnoloģijās, fokusēties uz izmaksu samazināšanu;
- 2) Iespēja pakalpojumu sniedzējiem pārņemt pašvaldības iestāžu lokālo apkures sistēmu apsaimniekošanu. Nodrošinot sistēmu automatizāciju un veicot vienotus kurināmā iepirkumu, būtu iespējama apkures izmaksu samazināšana.

9.5 Atkritumu apsaimniekošana

Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas organizēšanu ir atbildīgas pašvaldības, savukārt bīstamo atkritumu apsaimniekošana ir valsts pārziņā.

Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā sadzīves atkritumu apsaimniekošana tiek organizēta un kontrolēta saskaņā ar normatīvajiem aktiem:

Saistošie noteikumi par atkritumu apsaimniekošanu:

- 1) Kuldīgas novada saistošie noteikumi Nr. 2011/23 "Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Kuldīgas novadā" (apstiprināti Kuldīgas novada Domes sēdē 25.08.2011, prot. Nr. 10., p.4.);
- 2) Skrundas novada saistošie noteikumi Nr. 8/2018 "Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Skrundas novadā" (apstiprināti Skrundas novada Domes sēdē 25.10.2018., prot. Nr. 13, 15.§);
- 3) Alsungas novada saistošie noteikumi Nr.5/2011 "Atkritumu apsaimniekošanas noteikumi Alsungas novada administratīvajā teritorijā" (apstiprināti Alsungas novada Domes sēdē 27.10.2011., prot. Nr.13#15);
- 4) Liepājas reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns;
- 5) Ventspils reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns;
- 6) Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028. gadam (apstiprināts Ministru kabinetā 21.01.2021.).

Kuldīgas un Alsungas novads ietilpst Ventspils atkritumu apsaimniekošanas reģionā, Skrundas novads - Liepājas atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Abu reģionu iedzīvotājiem, uzņēmumiem un iestādēm ir pieejami centralizēti atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumi, un viņi ir tiesīgi izmantot reģionos esošo atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūru. Savukārt visu atkritumu radītāju pienākums ir slēgt līgumus par atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu saņemšanu.

Atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus jaunizveidotajā Kuldīgas novadā nodrošina dažādi atkritumu apsaimniekotāji:

- SIA "Kuldīgas komunālie pakalpojumi" atkritumu apsaimniekošanu veic bijušā Kuldīgas novada teritorijā;
- Ventspils pilsētas pašvaldības uzņēmums SIA "Ventspils labiekārtošanas kombināts" nodrošina sadzīves atkritumu apsaimniekošanu bijušā Alsungas novada teritorijā;
- SIA "EKO Kurzeme" sniedz atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus bijušā Skrundas novada teritorijā.

Jaunizveidotā Kuldīgas novada teritorijā savākti sadzīves atkritumi un ražošanas atkritumi tiek nogādāti un apsaimniekoti Liepājas reģionālajā sadzīves atkritumu apglabāšanas poligonā "Ķīvītes" Grobiņas pagastā (bijušais Skrundas novads) un Ventspils reģionālajā sadzīves atkritumu apglabāšanas poligonā "Pentuļi" Vārves pagastā (bijušais Kuldīgas un Alsungas novads).

Atkritumu apsaimniekošanas komersantiem piederošie atkritumu šķirošanas laukumi un atkritumu dalītās vākšanas savākšanas punkti ir izvietoti visā jaunizveidotajā Kuldīgas novada teritorijā. Kopumā novadā publiski pieejami ir 87 atkritumu dalītās savākšanas punkti, t.sk. 69 punkti Kuldīgas novadā, 13 punkti Skrundas novadā un 5 punkti Alsungas novadā.

Kuldīgā atrodas atkritumu savākšanas laukums, kur iedzīvotāji var nodot otrreiz pārstrādājamo iepakojumu, sadzīves elektroniku un elektronisko iekārtu atkritumus, sadzīves bīstamos atkritumus un videi kaitīgās preces.

Tematiskās darba grupas "Infrastruktūra" ietvaros kā primārā risināmā problēma atkritumu jomā tika identificēta nepieciešamība veidot likumdošanai atbilstošus bioloģisko atkritumu savākšanas laukumus ar cieta segumu un infiltrāta savākšanas un attīrīšanas sistēmu. Tāpat tika uzsvēta nepieciešamība turpināt sabiedrības izglītošanu par atkritumu šķirošanu, kā arī ilgtermiņā nodrošināt vienu atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniedzēju novadā.

9.6 Mājokļi, to apsaimniekošana un energoefektivitāte

Saskaņā ar CSP datiem uz 2011. gada tautas skaitīšanu⁶¹, jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ir aptuveni 15,2 tūkstoši dzīvojamās platības, no kurām 8,8 tūkstoši atradās daudzdzīvokļu ēkās. Aptuveni 34% no visiem mājokļiem ir būvēti laika posmā pirms Otrā pasaules kara. Kopumā daudzdzīvokļu ēkās jaunizveidotajā Kuldīgas novadā 2011. gadā dzīvoja aptuveni 16,2 tūkst. cilvēki (~52% no novada iedzīvotājiem) jeb aptuveni 1,8 cilvēki uz 1 dzīvokli. Individuālajās mājās dzīvo aptuveni 45%, bet divu dzīvokļu, dvīņu vai rindu ēkās dzīvo aptuveni 3% jaunizveidotā Kuldīgas novada iedzīvotāji.

Esošajā situācijā vadošie ēku apsaimniekošanas pakalpojumu sniedzēji ir SIA "Kuldīgas komunālie pakalpojumi" (bijušā Kuldīgas novada teritorijā - 20 pašvaldības nedzīvojamā fonda ēkas, 38 pašvaldības 100% īpašumā esošās dzīvojamās mājas, 886 pašvaldības dzīvokļus, 197 deleģētās mājas, 100 mājas uz pilnvarojuma līguma pamata), SIA "Skrundas komunālie pakalpojumi" (bijušā Skrunda novada teritorijā - aptuveni 100 mājas Skrundā, Nīkrācē, Rudbāržos, Kušaiņos, Raņķos) un Alsungas novada pašvaldības Komunālais iecirknis (bijušā Alsungas novada teritorijā - 7 pašvaldības ēkas, 28 daudzdzīvokļu ēkas, 95 pašvaldībai piederoši dzīvokļi).

Tematiskās darba grupas diskusiju ietvaros kā galvenās problēmas jaunizveidotajā Kuldīgas novadā attiecībā uz daudzdzīvokļu ēku mājokļu tehnisko stāvokli tika identificētas:

⁶¹ CSP atsaucis kods - TSG11-38 "Dzīvojamās vienības un tajās dzīvojošās personas pa statistiskajiem reģioniem, republikas pilsētām un novadiem pēc nodrošinājuma ar labierīcībām 2011. gada 1. martā"

- 1) Daudzu daudzdzīvokļu māju neapmierinošais tehniskais stāvoklis un to ekspluatācijas beigu termiņu tuvošanos;
- 2) Nepietiekamā daudzdzīvokļu ēku pārbūves un siltināšanas aktivitāte;
- 3) Ugunsdrošība daudzdzīvokļu ēkās, kas savulaik ir atteikušās no centralizētās siltumapgādes risinājuma un esošajā situācijā izmanto dažādus risinājumus dzīvokļu apkures nodrošināšanai;
- 4) Netiek atjaunots pašvaldībai piederošo dzīvokļu fonds.

Saskaņā ar Ekonomikas ministrijas apkopoto informāciju uz 2019. gada aprīli jaunizveidotajā Kuldīgas novadā kopumā bija siltinātas 5 daudzdzīvokļu ēkas, no kurām 3 atrodas Kuldīgā, bet pa vienai – Kurmālē un Skrundā. Salīdzinājumā ar citiem līdzīgiem novadiem Latvijā šāds nosiltināto ēku daudzums ir uzskatāms par ļoti zemu.

Kuldīgas novadā ietilpstošās pašvaldības ielu pārbūves projektos iekļauj prasību esošo apgaismojumu aizstāt ar energoefektīvu apgaismojumu, parasti paredzot LED diožu apgaismojuma izbūvi. Tāpat izbūvējot apgaismojumu vietās, kur tas iepriekš nav bijis, tiek paredzēta energoefektīva apgaismojuma izbūve.

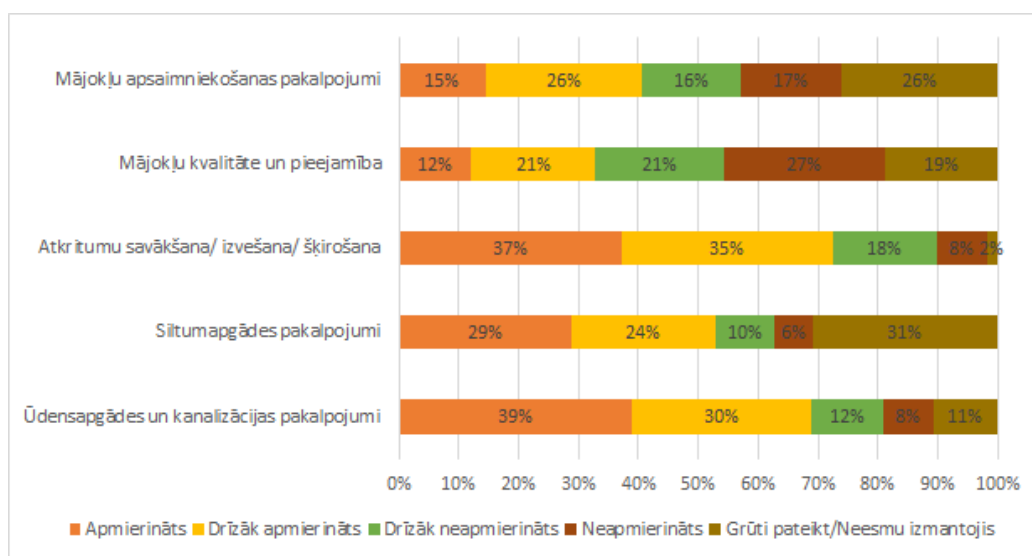
9.7 Aptaujas rezultāti

Iedzīvotāju aptauja norāda, ka iedzīvotāju viedoklis dažādos jautājumos par mājokļu pieejamību un komunālo infrastruktūru ir dažāds. Iedzīvotājus vismazāk apmierinošais jautājums saistās ar mājokļu kvalitāti un to pieejamību; pozitīvas atbildes sniedza vien aptuveni 33% no respondentiem. Mājokļu apsaimniekošanas jomā noskaņojums arī ir neitrāls; pozitīvas atbildes sniedza aptuveni 41% no respondentiem, kamēr negatīvs viedoklis bija 33% no respondentiem.

Jaunizveidotā Kuldīgas novada iedzīvotāji norāda, ka kopumā ir apmierināti ar ūdenssaimniecības, siltumapgādes un atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumiem, kaut arī par šīm jomām ir saņemti arī dažādi priekšlikumi.

Detalizēta atbilžu struktūra par katru no jautājumiem ir norādīta Ilustrācija 9.1.

Ilustrācija 9.1. Aptaujāto jaunizveidotā Kuldīgas novada iedzīvotāju viedoklis par mājokļu un komunālo infrastruktūru (n=280)

Dzīvojamā fonda (mājokļu) attīstība, pēc iedzīvotāju domām, ir pirmais vissteidzamākais jautājums, kas pašvaldībai būtu jāsakārto kā īstermiņā (trīs līdz piecu gadu laikā), tā arī ilgtermiņā (10-15 gadu laikā). Sadzīves atkritumu šķirošanu iedzīvotāji ierindo sestajā vietā, kas pašvaldībai būtu jāsakārto tuvāko gadu laikā, kā arī jāturpina par šo jautājumu tādā pašā līmenī rūpēties arī ilgtermiņā.

Papildus piedāvātajām atbildēm, daži iedzīvotāji sniedza papildus skaidrojumu par nepieciešamajiem uzlabojumiem mājokļu pieejamības un apsaimniekošanas jomā:

- 1) mājokļu pieejamības uzlabošana, jo sevišķi, to attiecinot uz jaunajām ģimenēm, tai skaitā rosinot pašvaldību pašu būvēt daudzdzīvokļu namus;
- 2) kanalizācijas tīklu paplašināšana vietās, kur ir blīva dzīvojamā apbūve. Tāpat svarīgi būtu stimulēt pieslēgumu izveidi centralizētajiem tīkliem;
- 3) atkritumu šķirošanas uzlabošana visā novadā (šķirošanas punktu skaita palielināšana, iespēja šķirot tekstilu un lielgabarieta atkritumus, atkritumu konteineru aizpildījuma kontrole).

9.8 Secinājumi un priekšlikumi

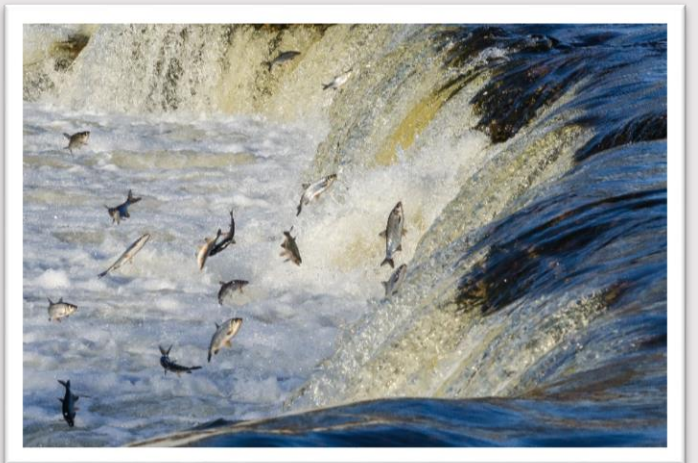
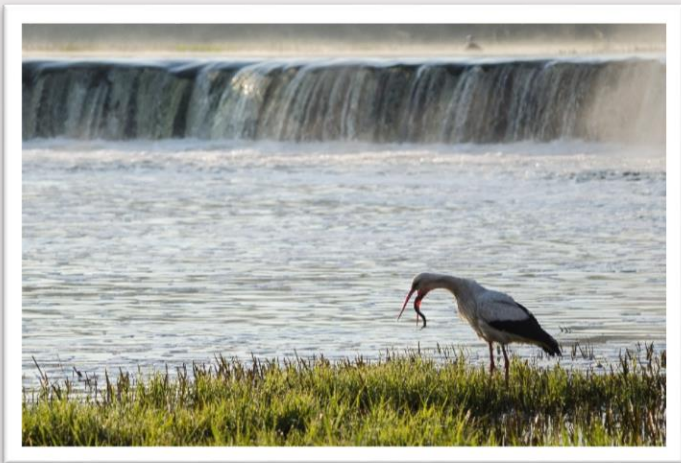
Ūdenssaimniecības un siltumapgādes sistēmu tehniskais stāvoklis jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ir dažāds. Tās sistēmas, kuru pārbūvei pēdējo 15 gadu laikā ir piesaistīti finanšu resursi no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Kohēzijas fonda vai citiem finanšu instrumentiem, ir relatīvi labā stāvoklī un iedzīvotāji lielākoties ir apmierināti ar pakalpojumiem, taču tās sistēmās (lielākoties tās ir sistēmas ar mazu lietotāju skaitu), kuras ir būvētas padomju laikos un tajās pēdējo gadu laikā nav tikuši veikti ieguldījumi, nav apmierinošā tehniskā stāvoklī. Lai arī novada pilsētās un ciemos ir izbūvēti jauni kanalizācijas un ūdensapgādes tīkli un tie ir pieejami iedzīvotājiem, pieslēgšanās aktivitāte inženiertehniskajiem tīkliem ir vērtējama kā nepietiekama.

Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ir izveidota atkritumu savākšanas un šķirošanas sistēma, kas kopumā apmierina sabiedrības vajadzības. Tomēr ir saņemti priekšlikumi un ieteikumi, kuri norāda turpmāku ieguldījumu nepieciešamību, lai uzlabotu atkritumu šķirošanas iespējas, tādējādi, arī nodrošinot aprites ekonomikas attīstību novadā.

Daudzdzīvokļu māju stāvoklis novadā ir dažāds, taču ir būtisks skaits ēkas nav apmierinošā stāvoklī un tuvojas to ekspluatācijas termiņa beigas. Daudzdzīvokļu ēku pārbūves, renovācijas un siltināšanas aktivitāte novadā ir zema. Sabiedrība kopumā uzskata, ka mājokļu pieejamība novadā ir zemā līmenī un privātā sektora pieprasītās dzīvokļu nomas maksas nav samērojamas ar iedzīvotāju ienākumiem.

Mājokļu un komunālo pakalpojumu inženiertehniskās infrastruktūras jomā ir nepieciešamas šādas rīcības:

- 1) apsverama ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu izbūve vietās, kur tas ir ekonomiski pamatoti;
- 2) nepieciešams veikt ieguldījumus ūdenssaimniecības un siltumapgādes infrastruktūrā, kur tā ir novecojusi un sliktā tehniskā stāvoklī;
- 3) jāveic nepieciešamie pasākumi, lai vispārējās tautsaimnieciskās nozīmes pakalpojumu (ūdenssaimniecība un siltumapgāde) sniegšana visā novadā tiktu konsolidēta un nodota pašvaldības kapitālsabiedrības (-u) pārziņā;
- 4) stimulējama pieslēgumu izveide kanalizācijas tīkliem, kur tas ir tehniski iespējams, tai skaitā uzlabojot decentralizēto kanalizācijas sistēmu uzraudzību un kontroli;
- 5) apsverama iespēja veikt automatizāciju un energoefektivitāti uzlabojošus ieguldījumus ūdenssaimniecības un siltumapgādes sistēmās. Tas radītu priekšnoteikumus izmaksu un tarifu zemākam pieaugumam nākotnē. Tas arī sniegtu ieguldījumu klimata pārmaiņu bremsēšanā;
- 6) jāturpina veikt ieguldījumus atkritumu šķirošanas vietu skaita palielināšanā, kā arī šķirojamo atkritumu klāsta un apjoma palielināšanā (piemēram, tekstils un bioloģiski noārdāmie atkritumi);
- 7) apsverama pašvaldības iesaiste daudzdzīvokļu ēku būvniecības tirgū vai vismaz tādās pašvaldības īpašumā esošo dzīvokļu pārvaldības stratēģija, kas ļautu novadam piesaistīt gan jaunās ģimenes, gan arī darbaspēku Kuldīgas novadā strādājošo komersantu vajadzībām. Vienlaikus gan būtu jāpārlicinās, vai pašvaldības rīcība potenciāli nekropļotu konkurences tirgu;
- 8) nepieciešams aktīvāks darbs ar sabiedrību un atbilstošu atbalsta mehānismu nodrošināšana, lai aktīvāk tiktu veikti ieguldījumi daudzdzīvokļu ēku renovācijā un energoefektivitātes uzlabošanā.

10. Vide

10VIDE

10.1 Dabas un zemes resursi un to aizsardzība

Caur jaunizveidoto Kuldīgas novada teritoriju tek vairāki desmiti upes; lielākās ir Abava, Užava un Venta. Novada teritorija robežojas ar vienu no Latvijas lielākajiem ezeriem – Usmas ezeru. Citi lielākie ezeri novadā ir Lielais Nabas ezers, Mazais Nabas ezers, Rimzātu dīķi, Slujas ezers, Vilgāles ezers un Zvirgzdu ezers

Novadam raksturīgs daudzveidīgs reljefs, un ainava ir nozīmīgs dabas resurss.

Novada teritorijā atrodas 11 Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000) – Abavas senleja (14 875,32 ha), Alsungas meži (79,11 ha), Diļļu pļavas (174,31 ha), Gudenieki (106,21 ha), Maņģenes meži (2 201,93 ha), Piņķu ezers (160,74 ha), Riežupe (454,96 ha), Skrundas zivju dīķi (496,55 ha), Užavas augštece (688,56 ha), Ventas ieleja (2 507,06 ha) un Ventas un Šķerveļa ieleja (1 459,4 ha).

Lauksaimniecības zemes un meži ir vērtīgākie jaunizveidotā Kuldīgas novada dabas resursi. Novadā ir tādi derīgie izrakteņu kā dolomīts, kvarca smilts, māls, smilts un grants atradnes; purvos ir kūdras krātuves. Novadā ir atklāta arī sīka naftas atradne.

Uz 2019. gada beigām saskaņā ar LVĢMC datiem jaunizveidotajā Kuldīgas novadā bija spēkā 44 atļaujas derīgo izrakteņu iegūšanai, un visas bija paredzētas smilts un smilts-grants iegūšanai būvniecības un ceļu uzturēšanas vajadzībām. 2019. gadā jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ir iegūtas 221,8 tūkst. tonnas m³ izejmateriāli jeb aptuveni 2% no visiem krājumiem, kas ir tikuši novērtēti uz 2019. gada 1. janvāri.

10.2 Gaisa kvalitāte

Neatņemams labklājīgas pilsētvides aspekts ir tā gaisa kvalitāte. Novadā nav būtisku gaisa piesārņotāju un gaisa kvalitāte, visdrīzāk, ka ir uzskatāma par labu. Nozīmīgākie stacionārie gaisa piesārņojuma avoti novadā ir uzņēmumi, kas ir saņēmuši A un B kategorijas atļaujas piesārņojošo darbību veikšanai. Katlu mājas jaunizveidotajā Kuldīgas novadā apkurei pārsvarā izmanto atjaunojamus energoresursus. Mobilie gaisa piesārņojuma avoti novadā ir autotransports un dzelzceļa transports. Visaugstākā satiksmes intensitāte jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ir uz valsts galvenā autoceļa A9 (Rīga (Skulte) - Liepāja) un valsts reģionālā autoceļa P118 (Kuldīgas apvedceļš), kur satiksmes intensitāte 2020. gadā saskaņā ar VSIA "Latvijas Valsts ceļi" datiem sasniedza attiecīgi aptuveni 5,0 tūkstošus (pie Skrundas pilsētas) un 5,4 tūkstošus vienības dienā. Tomēr kopumā trūkst precīzas informācijas par piesārņojuma apjomu, ko rada autotransports. Dzelzceļa līniju "Jelgava—Liepāja" izmanto dīzeļlokomotīves (gan kravu, gan pasažieru pārvadājumiem), tomēr tā kā vilcienu kustība līnijā nav pārlieku intensīva, dzelzceļš ir uzskatāms par relatīvi nelielu gaisa piesārņotāju.

LVĢMC savos ikmēneša un ikgadējos pārskatos nesniedz nekādus datus, kas attiektos uz jaunizveidoto Kuldīgas novadu. Balstoties uz LVĢMC pieejamajām Gais-2 atskaitēm, ir iespējams secināt, ka kopējo izplatītāko piesārņotāju emisiju skaits ir salīdzinoši mainīgs, lai gan kopējais iekārtu skaits jaunizveidotajā Kuldīgas novadā, no kurām tiek reģistrētas emisijas, pakāpeniski palielinās. Tabula 10.1 atspoguļo galveno piesārņojošo vielu emisiju no stacionāriem avotiem salīdzinājumu par laika periodu no 2018. līdz 2020. gadiem.

Tabula 10.1. Galveno gaisu piesārņojošo vielu emisijas jaunizveidotajā Kuldīgas novadā (Avots: LVĢMC dati. <http://parissrv.lvģmc.lv/#viewType=airReports&incrementCounter=1>)

Emitētās vielas	Emisijas (t) 2018. gadā	Emisijas (t) 2019. gadā	Emisijas (t) 2020. gadā
Oglekļa dioksīds (CO ₂)	80 399,6	28 805,8	42 093,5
Oglekļa monoksīds (CO)	79,4	84,0	110,4
Sēra dioksīds (SO ₂)	3,5	1,6	2,3
Slāpekļa oksīdi (NO _x)	65,5	4,1	4,4
Gaistošie organiskie savienojumi (GOS)	3,1	83,0	71,3
Daiļas PM10	21,6	38,4	46,0
Iekārtu skaits, no kurām reģistrē emisijas	92	119	124

10.3 Publiskā ārtelpa un teritoriju vai pilsētu un ciemu labiekārtojums

Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā publiskās ārtelpas uzturēšanu un labiekārtošanu nodrošina vai nu pašvaldība ar saviem spēkiem vai arī šis pienākums ir deleģēts pašvaldībai piederošai kapitālsabiedrībai. Publisko ēku un teritoriju infrastruktūra novadā kopumā ir vai nu labā vai apmierinošā kvalitātē, tomēr nepieciešami vairāki uzlabojumi.

Tematiskās darba grupas par infrastruktūru ietvaros kā galvenie risināmie jautājumi identificēti šādi:

- 1) nepietiekama vēsturisko parku attīstība un sakārtošana (tiek izzāģēti vecie koki, taču netiek veikta plānveida ilgtspējīga apsaimniekošana);
- 2) nepieciešama profesionāla parku un pilsētu centru apzaļumošana un atjaunošana (piemēram, Kuldīgas pilsētā – 1905. gada parka un Baltijas skolotāju semināru parka atjaunošana, Alsungā – centrālā laukuma atjaunošana).
- 3) nepieciešami vienoti risinājumi visā novadā – bērnu spēļu laukumi, autostāvvietas pie daudzdzīvokļu ēkām, atpūtas vietu un zaļo zonu izveide un uzturēšana;
- 4) kultūras pieminekļi un kultūras mantojuma objektu stāvoklis ne vienmēr ir apmierinošs (visa novadā);
- 5) padomju laikā būvētie gājēju ietvju segumi ir nolietojušies; veidojas pašu gājēju veidotas taciņas vietās, kur vajadzētu būt ietvēm (piemēram, Jaunmuiža, Skrunda, Raņķi);
- 6) trūkst sasniedzamības infrastruktūra publiskiem objektiem un atbilstošs labiekārtojums – autostāvvietas, gājēju celiņi, soliņi (piemēram, Laidu un Zieduleju estrādes);
- 7) nav kvalitatīvu un drošu pilsētu – ciemu savienojumu (piemēram, Kuldīgas savienojumi ar Mežvaldi un Priedaini);
- 8) degradēto teritoriju nepietiekama apsaimniekošana un mazināšana (piemēram, vecais ceplis Pelču pagastā; Vulkāna un Lauktechnikas teritorijas Kuldīgā).

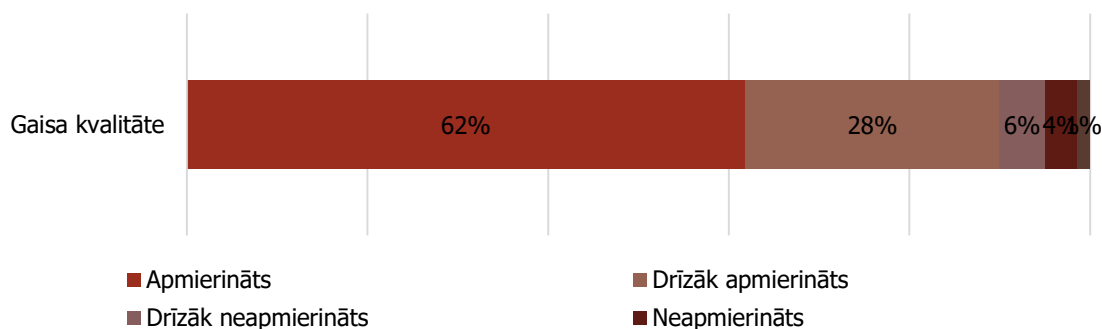
10.4 Dzīvnieku labturība

Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ietilpstošajās pašvaldībās ir pieņemti saistošie noteikumi, kas regulē mājas dzīvnieku turēšanu un labturību. Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā darbojas dzīvnieku patversme, kuru uztur SIA "Mīļās ķepiņas".

10.5 Aptaujas rezultāti

2021. gada jūnija un jūlija mēnesī veiktā aptauja norāda, ka 62% ir apmierināti ar gaisa kvalitāti un 28% ir drīzāk apmierināti, savukārt 10% ir drīzāk neapmierināti vai neapmierināti.

Ilustrācija 10.1. Aptaujāto jaunizveidotā Kuldīgas novada iedzīvotāju viedoklis par vidi (n=280)

Kā uzlabojumus vides kvalitātē Kuldīgas novada iedzīvotāji min:

- Dabas mantojuma saglabāšana – Ventas rumbas attīrīšana no zālēm.

10.6 Secinājumi un priekšlikumi

Caur jaunizveidoto Kuldīgas novada teritoriju tek vairāki desmiti upes; lielākās ir Abava, Užava un Venta. Lielākie ezeri novadā ir Lielais Nabas ezers, Mazais Nabas ezers, Rimzātu dīķi, Slujas ezers, Vilgāles ezers un Zvirgzdu ezers. Novadam raksturīgs daudzveidīgs reljefs, un ainava ir nozīmīgs dabas resurss. Jaunizveidotā Kuldīgas novada teritorijā atrodas 11 Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000).

Lai gan kopumā Kuldīgas novada teritorijā nav identificējamās nozīmīgas problēmas gaisa piesārņojuma kontekstā, kas prasītu tūlītējas rīcības gaisa piesārņojuma mazināšanai, tomēr tematisko grupu diskusijās tika izceltas problēmas, kas saistītas ar lauksaimniecības un pārtikas rūpniecības objektu radītajām smakām, kas ir traucējošas tuvumā mītošajiem iedzīvotājiem. Kvantitatīvi neapzināta, bet viennozīmīgi aktuāla problēma ir decentralizēto apkures sistēmu radītais gaisa piesārņojums, kas apkures sezonas laikā blīvi apdzīvotās teritorijās pie noteiktiem meteoroloģiskajiem apstākļiem var radīt paaugstinātu gaisa piesārņojuma līmeni, kas apdraud iedzīvotāju veselību. Lai gan pašvaldības iestāžu un dzīvojamo ēku centralizētās apkures sistēmas katlumājām jaunizveidotajā Kuldīgas novadā lielākoties tiek izmantoti dabai draudzīgi materiāli – malka, šķelda un skaidas, tomēr ES jaunās iniciatīvās gaisa piesārņojuma pārvaldības jomā aizvien lielāku uzmanību sāk pievērst šo centralizēto apkures sistēmu radītajām daļiņu emisijām, vērtējot tās kā potenciālu apdraudējumu iedzīvotāju veselībai.

Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā publiskās ārtelpas uzturēšanu un labiekārtošanu nodrošina vai nu pašvaldība ar saviem spēkiem vai arī šis pienākums ir deleģēts pašvaldībai piederošai kapitālsabiedrībai. Publisko ēku un teritoriju infrastruktūra novadā kopumā ir vai nu labā vai apmierinošā kvalitātē, tomēr nepieciešami vairāki uzlabojumi.

Vides infrastruktūras jomā nepieciešamas šādas rīcības:

- 1) radīt normatīvo un telpisko savietojamības ietvaru tādu ražošanas objektu izvietošanai Kuldīgas novada teritorijā, kas potenciāli var radīt iedzīvotājiem traucējošas smakas, ietverot esošo problēmu situāciju apzināšanu un iesaistīšanos to risināšanā;
- 2) gaisa kvalitātes uzlabošanas nolūkos, iespēju robežās meklēt risinājumus centralizēto siltumapgādes tīklu aptveramības zonas paplašināšanai, novecojošo apkures ieskārtu aizvietošanai, kā arī augstāku kvalitātes prasību izvirzīšana no jauna uzstādāmajām apkures iekārtām. Būtu nepieciešams apkopot informāciju par novada teritorijā izmantotajām decentralizētajām apkures iekārtām; meklēt risinājumus centralizēto apkures sistēmu emisiju samazināšanai, kur, iespējams, tās papildinot vai aizvietojot ar bez emisiju risinājumiem siltumenerģijas ražošanai.
- 3) izstrādāt risinājumus decentralizēto notekūdeņu apsaimniekošanas ietaišu uzskaitēi, kā arī to apsaimniekošanas kārtības kontrolei, tādējādi mazinot neattīrītu notekūdeņu nonākšanu vidē.
- 4) arvien lielāku aktualitāti Eiropā un Latvijā iegūst jautājumi, kas saistīti ar klimata neitralitāti un pielāgošanos klimata pārmaiņām. Šie jautājumi noteikti ir risināmi arī nākamā plānošanas periodā Kuldīgas novadā, meklējot risinājumus energoefektivitātes un emisiju samazināšanas jomā, kā arī veicinot atjaunojamo energoresursu izmantošanu teritorijās, kur šie risinājumi iespēju robežās minimāli apdraud dabas vērtību, ainavas un kultūrvēsturiskā mantojuma vērtību saglabāšanu.
- 5) nepieciešams turpināt darbu pie apdzīvoto vietu labiekārtošanas; iespējams, būtu nepieciešams izmantot vienotus risinājumus – bērnu spēļu laukumus, autostāvvietas pie mājās, atpūtas vietas un zaļās zonas.
- 6) kultūras pieminekļu tehniskais stāvoklis ne vienmēr ir apmierinošs. Pašvaldībai būtu jāsniedz ieguldījums to atjaunošanā un jāveicina arī privāto sektoru veikt ieguldījumus to atjaunošanā;
- 7) nepieciešama profesionāla parku un pilsētu centru apzaļumošana un to atjaunošana (piemēram, Kuldīgas pilsēta – 1905. gada parka atjaunošana, Baltijas semināru parks, Alsunga – centrālais laukums).

11. Drošība

11 DROŠĪBA

11.1 Drošība un sabiedriskā kārtība

Droša un atbalstoša vide palielina iedzīvotāju drošumspēju. Liela loma sabiedrības drošībā ir pašvaldībai, kurai ir jā rūpējas par sabiedrisko kārtību savā administratīvajā teritorijā, jo tā ir iedzīvotājiem vistuvākā institūcija, pie kuras viņi griežas pēc palīdzības.

Kuldīgas novada pašvaldības policija strādā ciešā sadarbībā ar Valsts policiju, Kuldīgas novada bāriņtiesu, PA "Sociālais dienests", Valsts vides dienestu, Probācijas dienestu, AS "Latvijas Valsts meži", Neatliekamās Medicīniskās palīdzības dienestu, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu u.c. institūcijām.

Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā tiek apvienotas līdzšinējo Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadu pašvaldības policijas struktūrvienības. Kuldīgas novada pašvaldības policija ir pašvaldības struktūrvienība, kuras pienākums ir aizsargāt personu dzīvību, veselību, tiesības un brīvības, īpašumu, sabiedrības un valsts intereses no noziedzīgiem un citiem prettiesiskiem apdraudējumiem.

Kuldīgas novadā, izpildot visas iepriekšminētās funkcijas, 24/7 režīmā strādā patruļa (2 inspektori), kas apkalpo arī Alsungas teritoriju, reaģējot uz izsaukumiem arī dienas laikā. Alsungas pašvaldības policijas inspektore iekļaujas Kuldīgas novada pašvaldības policijas sastāvā. Skrundas novada pašvaldības policija iekļaujas Kuldīgas novada pašvaldības policijas sastāvā, un līdz 2021. gada beigām turpina strādāt līdzšinējā režīmā. Sākot ar 2022. gadu, veicot struktūras reformas pakāpeniski: ieteicams izveidot papildus 4–5 inspektora amatus, lai varētu nokomplektēt 2 patruļas ar 2 inspektoriem katrā. Viena patruļa apkalpotu Kuldīgu, lauku teritoriju un Alsungas teritoriju. Otra bāzētos Skrundā un apkalpotu Skrundas pilsētu ar lauku teritoriju un vēl Laidu pagastu. Kuldīgā darbojas pašvaldības policijas velopatrolēšana: ir izstrādāti speciāli maršruti, galveno akcentu liekot uz Pilsētas dārza teritoriju un pastaigu taku gar Ventas labo krastu.

Biežāk konstatēti administratīvi pārkāpumi bijušajā Kuldīgas novadā ir šādi: alkohola lietošana sabiedriskās vietās, mājdzīvnieku labturēšanas pārkāpumi, Covid-19 karantinā vai pašizolācijā esošo personu pārkāpumi, nakts miera traucēšana pēc pulksten 23.00.

Izvērtējot sastādīto administratīvo pārkāpumu protokolu skaitu pēdējo trīs gadu griezumā, tas ir pieaudzis. 2018. gadā Kuldīgas novada pašvaldības policija sastādījusi 166 administratīvo pārkāpumu protokolus 112 personām, 2019. gadā – 124 personām, 2020. gadā jau 203 personām.

Sabiedriskās kārtības pārkāpumu noteikšanai un prevencijai tiek nodrošināta videonovērošana, uzstādot salīdzinoši daudz videonovērošanas kameru. Līdz 2021. gadam Skrundas pilsētā un novadā ir izvietotas 40 videokameras, Kuldīgas – ap 90. Videonovērošanas kameras aizstāj vairāku policijas darbinieku darbu ne tikai palīdzot atklāt noziegumus, bet arī disciplinējot cilvēkus. Regulāri tiek apzinātas vietas, kur nepieciešama videonovērošana, taču tādu vietu ir palicis maz. Kā uzskata pašvaldības policijas vadība, pašlaik būtiskākais ir modernizēt videonovērošanas sistēmu ar jaunām un jaudīgākām videonovērošanas kamerām.

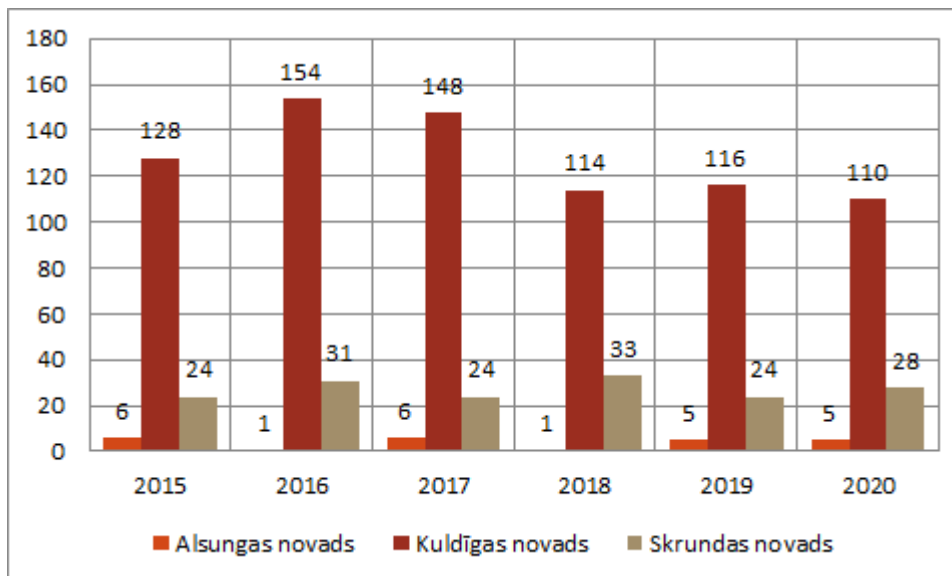
Sadarbojoties ar Valsts vides dienesta Liepājas reģionālās vides pārvaldes inspektoriem, pašvaldības policijas pienākums ir veikt makšķerēšanas un zvejas noteikumu ievērošanas kontroli novada ūdenstilpnēs, tās aprīkojumā ir ekipējums zivju resursu aizsardzībai.

Vasaras mēnešos no 15. maija līdz 15. septembrim Zilā karoga peldvietā Mārtiņsalā darbu veic četri sertificēti glābēji, uzraugot drošību uz ūdens un sabiedriskās kārtības ievērošanu.

11.2 Ceļu satiksmes negadījumi

Izvērtējot pēdējo piecu gadu statistiku, ceļu satiksmes negadījumu skaits ir samazinājies Kuldīgas novadā (skat. Ilustrācija 11.1).

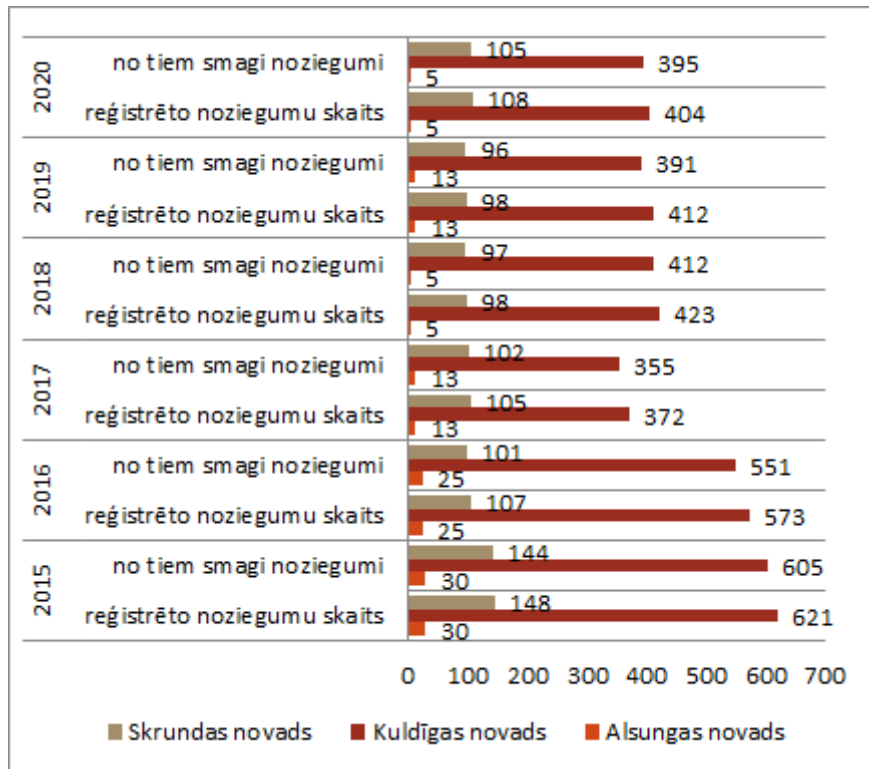
2020. gadā reģistrēti 110 negadījumi, kas ir par 5,17 % mazāk nekā 2019. gadā, 3,51 % nekā 2018. gadā, 25,68 % nekā 2017. gadā, 28,57% nekā 2016. gadā. Skrundas novadā ceļu satiksmes negadījumu skaits 2020. gadā ir mazāks par 9,68 % nekā 2016. gadā un 15,15 % nekā 2018. gadā, bet pieaudzis par 16,67 %, nekā tas bija 2017. gadā un 2019. gadā. Alsungas novadā pēdējos divos gados ceļu satiksmes negadījumu skaits ir nemainīgs (2019., 2020. g. – pa 5), taču 2020. gadā piecas reizes pieaudzis nekā 2016. gadā un 2018. gadā. Statistika apliecina, ka pēdējo piecu gadu laikā Alsungas novadā ceļu satiksmes negadījumos nav bojāgājušo, Skrundas novadā tikai 1 bojāgājušais 2019. gadā. Kuldīgas novadā 2020. gadā tikai viens bojāgājušais, kas ir mazākais skaits, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem (2016. gadā – 5, 2017. gads, 2018. gads – pa 2, 2019. gads – 3).

Bīstamākās ceļa satiksmes vietas ir gājēju pārejas Kuldīgā, tāpēc pie tām tiek uzstādītas videonovērošanas kameras (uzstādīts pie 10 gājēju pārejām). Kuldīgā bīstamību uz ceļu samazina tas, ka pilsētas vecajā daļā atļautais ātrums ir 30 km/h. Drošībai nepieciešams izgaismot gājēju pārejas, krustojumus, ietves pilsētās, arī ceļa posmu Kuldīga – Mežvalde. Attīstības programmas izstrādes darba grupās tika uzsvērtā nepietiekama velobraucēju drošība uz ceļiem, velojoslu un celiņu trūkums. Tāpat arī nekvalitatīvais ceļa segums uz grantētajiem ceļiem rada bīstamas satiksmes situācijas.

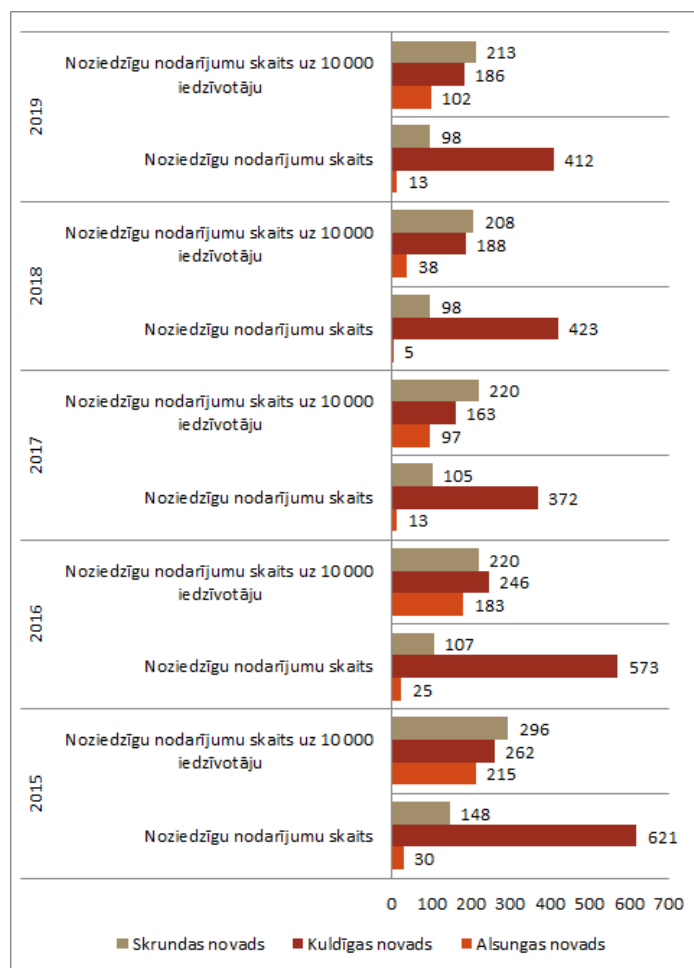
11.3 Noziegumi

Kuldīgas novadā mazinās reģistrēto noziegumu skaits. 2020. gadā par 29,49 %, 2019. gadā - 28,1 %, 2018. gadā - 26,18 %. Pieaugums 2020. gadā redzams, salīdzinot ar 2017. gadu, proti, par 8,6 %. Skrundas novadā 2020. gadā noziedzīgo nodarījumu skaits ir pieaudzis: par 10,2 % salīdzinot ar 2019. gadu un 2018. gadu. Neliels palielinājums ir redzams arī salīdzinoši ar 2017. gadu (2,86%) un 2016. gadu (0,93 %). 2020. gadā un 2018. gadā par 5 reizēm noziedzīgo nodarījumu skaits (t.sk. smago noziegumu skaitu) ir samazinājies, salīdzinot ar 2016. gadu, Alsungas novadā. Par gandrīz 3 reizēm ir mazāks arī salīdzinoši ar 2019. gadu un 2017. gadu.

Ilustrācija 11.2. Noziedzīgo nodarījumu skaits Kuldīgas, Alsungas, Skrundas novados, 2016.–2020. gads
(Avots: Kriminālā statistika | Iekšlietu ministrijas informācijas centrs (iem.gov.lv))

Latvijā pēdējo piecu gadu laikā vērojams noziedzīgu nodarījumu skaita samazinājums. Ja 2016. gadā tie bija 45639, tad 2020. gadā – 38767. Kā vērojams Ilustrācija 11.3, Kuldīgas, Alsungas, Skrundas novados mazinās arī noziedzīgo nodarījumu skaits uz 10 000 iedzīvotājiem.

Saskaņā ar pieejamajiem datiem, 2019. gadā Latvijā uz 10 000 iedzīvotājiem ir izdarīti 219 noziedzīgi nodarījumi, no 2016. gada šim skaitlim katru gadu mazinoties. Līdzvērtīga situācija ir arī Kurzemes novadā: 2019. gadā – 162. Izvērtējot datus par Skrundas novadu, noziedzīgo nodarījumu skaits uz 10 000 iedzīvotājiem ir samazinājies no 296 noziegumiem 2015. gadā līdz 213 noziegumiem 2019. gadā, proti, par 28,04 %, tomēr tas ir lielāks nekā vidējais valstī. Par 29,01% samazinājums vērojams arī Kuldīgas novadā: ja 2015. gadā tie bija 262 noziegumi, tad 2019. gadā – 186. Salīdzinot 2019. gadu ar 2015. gadu, lielākais samazinājums ir Alsungas novadā, proti, par 52,56 %. 2018. gadā bija par 82,33 % mazāk noziedzīgo nodarījumu uz 10 000 iedzīvotājiem nekā 2015. gadā.

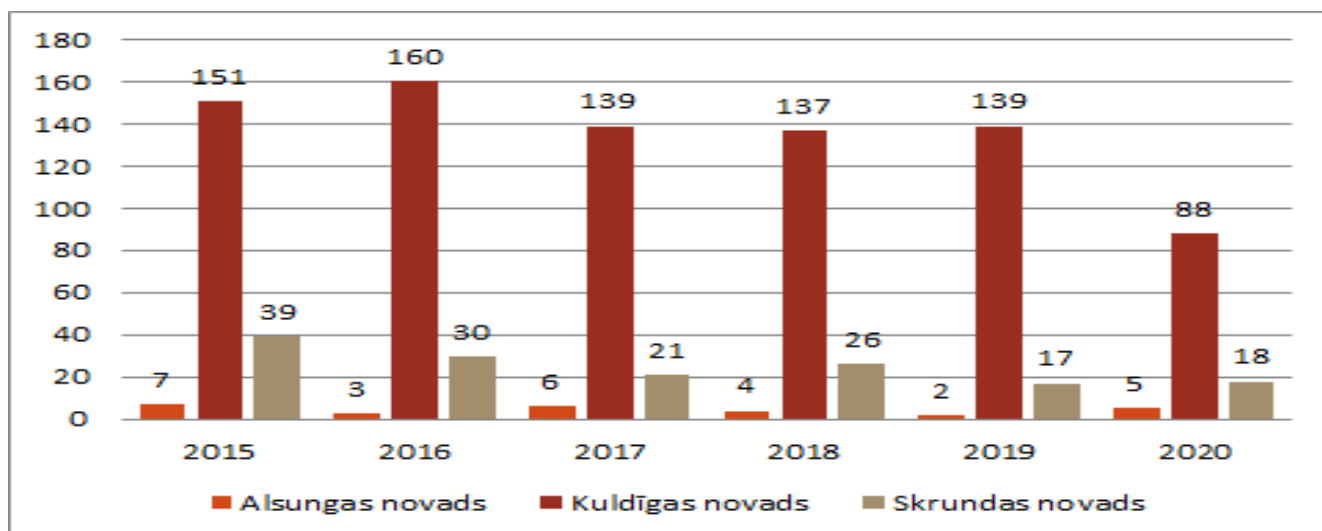
11.4 Civilā aizsardzība

Civilā aizsardzība ir pasākumu kopums, kurus īsteno valsts un pašvaldību institūcijas un sabiedrība, lai nodrošinātu cilvēku, vides un īpašuma drošību, kā arī īstenotu atbilstošu rīcību dabas un cilvēku izraisīto katastrofu un katastrofas draudu gadījumā. Pašlaik, pašvaldībai sadarbojoties ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu, top jaunais civilās aizsardzības plāns visam jaunizveidotajam Kuldīgas novadam

11.5 Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta nodrošinājums

Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā darbojas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (turpmāk tekstā - VUGD) Kuldīgas daļa ar nodaļām: Alsungas postenis un Skrundas postenis. Alsungas postenis vajadzības gadījumā apkalpo arī Ventspils novadā: dzēs ugunsgrēkus Jūrkalnē. 2018. gadā sākumā tiks atklāts VUGD Kurzemes reģiona brigādes Kuldīgas daļas Skrundas posteņa jaunais depo Ventas ielā 2, Skrundā. Tas uzcelts, lai nodrošinātu ugunsdzēsēju glābēju mūsdienu darba specifikai atbilstošus darba apstākļus, nodrošinātu dežūrmaiņas, ir administrācijas un apmācību telpas, garāžas bloks ar novietni ugunsdzēsības automobiļiem un speciālo automobiļu apkopes zona, kā arī gandrīz 15 metrus augsts tornis šļūteņu žāvēšanai. Ēkā telpas ir ne tikai ugunsdzēsējiem glābējiem, bet arī Valsts policijas darbiniekiem. Jāpiebilst, ka Skrundas posteņa depo ir pirmais jaunuzbūvētais ugunsdzēsēju depo Kurzēmē kopš Latvijas neatkarības atjaunošanas un kopumā tas ir jau sestais valstī, kas uzbūvēts no jauna.

Normatīvos noteikts, ka lietderīgās lietošanas laiks kravas automobiļiem ir 10 gadi. Taču VUGD transportlīdzekļu vidējais nolietojums ir 22,4 gadi. Turklāt ir transportlīdzekļi, kuri ražoti padomju laikos un kuru nolietojums ir 20 līdz 50 gadi.

Kā liecina statistika (skat. Ilustrācija 11.4), ugunsgrēku skaitam ir tendence samazināties. Pēdējos gados mazinās arī kūlas ugunsgrēku skaits, no 96 ugunsgrēkiem 2015. gadā līdz 28 gadījumiem 2020. gadā, Alsungas novadā pēdējā gadā kūlas dedzināšana netika reģistrēta. 2020. gadā no Latvijas kopējā kūlas ugunsgrēku skaita Kuldīgas, Alsungas un Skrundas novados kopā tie sastāda 1,98% (2020. gadā Latvijā bija reģistrēti 1411 kūlas ugunsgrēki).

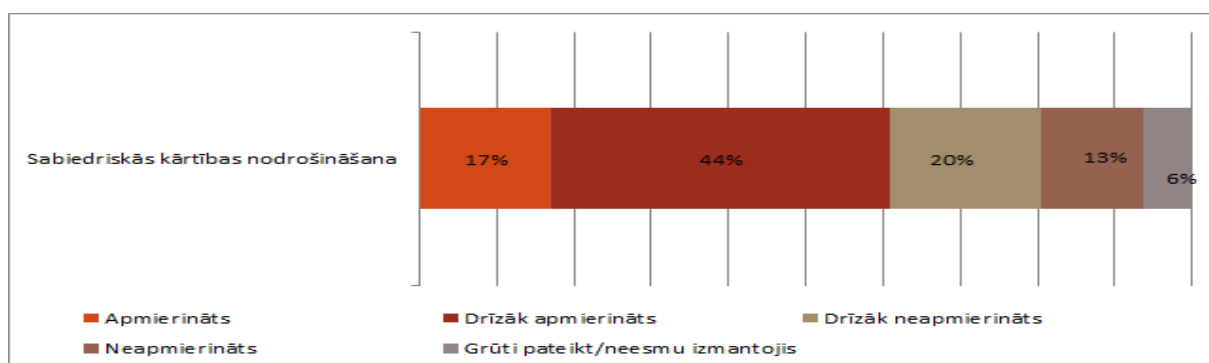
Tematiskajā darba grupā "Drošība un pārvaldība" tika atzīmēti sekojoši jautājumi un izaicinājumi:

- 1) Pašvaldības policijas cilvēkresursu kapacitāte ir nepietiekama, lai efektīvi nodrošinātu sabiedrisko kārtību visā novada teritorijā. Nepieciešamas patruļas nakts laikā, jāveicina sadarbība ar Valsts policiju;
- 2) jāmodernizē videonovērošanas sistēma ar jaunām un jaudīgākām videonovērošanas kamerām;
- 3) sadarbībā ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu jāizstrādā jaunais civilās aizsardzības plāns visam jaunizveidotajam Kuldīgas novadam;
- 4) jāatjauno Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta autotransporta parks;
- 5) jāizgaismo gājēju pārejas, ietves un krustojumi pilsētās un pagastu centros, ceļa posmu Kuldīga – Mežvalde.

11.6 Aptaujas rezultāti

2021. gada jūnija un jūlija mēnesī veiktā aptauja norāda, ka tikai 18% respondentu ir apmierināti ar sabiedriskās kārtības nodrošināšanu. 44% ir drīzāk apmierināti, savukārt 32% ir drīzāk neapmierināti vai neapmierināti.

Ilustrācija 11.5. Aptaujāto jaunizveidotā Kuldīgas novada iedzīvotāju viedoklis par sabiedriskās kārtības nodrošināšanu (n=280)

Kā būtiskākos risinājumus sabiedriskās kārtības un drošības jautājumos aptaujātie respondenti norāda:

- 1) Pašvaldības policijas darbinieku profesionālo iemaņu un prasmju paaugstināšana;
- 2) aktīvāka pašvaldības policijas iesaiste sabiedriskās kārtības nodrošināšanā novadā, tai skaitā, transportlīdzekļu novietošana neatļautās vietās (tilti);
- 3) stingrāka ceļu satiksmes noteikumu ievērošanas kontrole;
- 4) transportlīdzekļu braukšanas ātruma kontroles mērierīču izvietošana Kuldīgas pilsētas robežās, lai samazinātu pārgalvīgu braukšanu;

- 5) gājēju drošības pasākumi – izgaismotas pārejas, krustojumi, ietves pilsētās, Kuldīgas–Mežvaldes ceļa izgaismojums;
- 6) ietvju un ceļu infrastruktūras universāla un droša pielāgošana velobraucējiem, mazaizsargātiem satiksmes dalībniekiem;
- 7) drošu un pieejamu peldvietu izveide (pie Ventas upes, citas populāras peldvietas);
- 8) drošas vides nodrošināšana novadā (norādījis viens respondents).

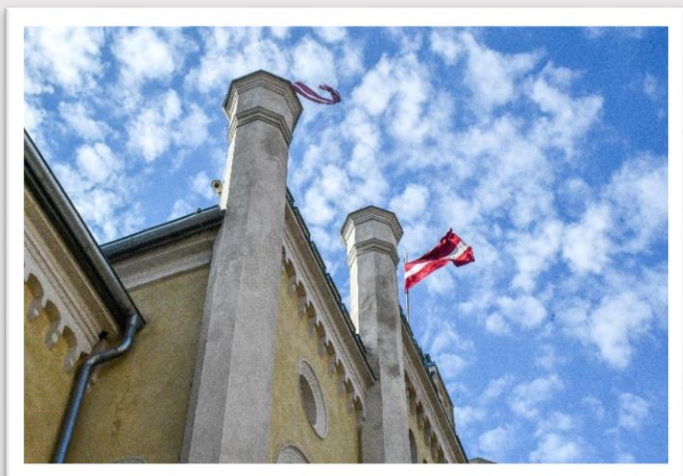
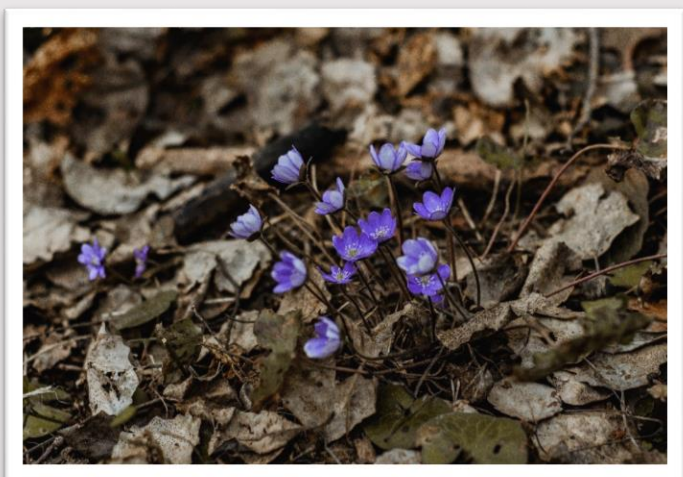
11.7 Secinājumi un priekšlikumi

Droša un atbalstoša vide palielina iedzīvotāju drošumspēju. Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā tiek apvienotas līdzšinējo Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadu pašvaldības policijas struktūrvienības. Kuldīgas novada pašvaldības policija ir pašvaldības struktūrvienība, kuras pienākums ir aizsargāt personu dzīvību, veselību, tiesības un brīvības, īpašumu, sabiedrības un valsts intereses no noziedzīgiem un citiem prettiesiskiem apdraudējumiem. Kuldīgas novada pašvaldības policija strādā ciešā sadarbībā ar Valsts policiju, Kuldīgas novada bāriņtiesu, PA "Sociālais dienests", Valsts vides dienestu, Probācijas dienestu, AS "Latvijas Valsts meži", Neatliekamās Medicīniskās palīdzības dienestu, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu u.c. institūcijām. Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā darbojas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Kuldīgas daļa ar nodaļām: Alsungas postenis un Skrundas postenis. Alsungas postenis vajadzības gadījumā apkalpo arī Ventspils novadu.

Bijušajā Kuldīgas novadā administratīvie pārkāpumi visbiežāk ir saistīti ar alkohola lietošanu sabiedriskās vietās, mājdzīvnieku labturēšanas pārkāpumi un nakts miera traucēšana pēc pulksten 23.00. Izvērtējot pēdējo trīs gadu griezumā, sastādīto administratīvo pārkāpumu protokolu skaits ir pieaudzis gandrīz par 20%. Kuldīgā darbojas pašvaldības policijas velopatrolēšana: ir izstrādāti speciāli maršruti, galveno akcentu liekot uz Pilsētas dārza teritoriju un pastaigu taku gar Ventas labo krastu. Sabiedriskās kārtības pārkāpumu noteikšanai un prevencijai tiek nodrošināta videonovērošana, uzstādot salīdzinoši daudz videonovērošanas kameru. Līdz 2021. gadam Skrundas pilsētā un novadā ir izvietotas 40 videokameras, Kuldīgas – ap 90. Videonovērošanas kameras aizstāj vairāku policijas darbinieku darbu ne tikai palīdzot atklāt noziegumus, bet arī disciplinējot cilvēkus, un vairums cilvēku atturas izraisīt nekārtības. Patlaban būtiskākais ir modernizēt videonovērošanas sistēmu ar jaunām un jaudīgākām videonovērošanas kamerām. Sadarbojoties ar Valsts vides dienesta Liepājas reģionālās vides pārvaldes inspektoriem, pašvaldības policijas pienākums ir veikt maksātkārtības un zvejas noteikumu ievērošanas kontroli novada ūdenstilpnēs, tās aprīkojumā ir ekipējums zivju resursu aizsardzībai. Vasaras mēnešos no 15. maija līdz 15. septembrim Zilā karoga peldvietā Mārtiņsalā darbu veic četri sertificēti glābēji, uzraugot drošību uz ūdens un sabiedriskās kārtības ievērošanu.

Izvērtējot pēdējo piecu gadu statistiku, ceļu satiksmes negadījumu skaits jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ir samazinājies. 2020. gadā bijušajā Kuldīgas, Alsungas un Skrundas novadā tie sastāda 0,78% no kopējā negadījumu skaita valstī. Bīstamākās ceļa satiksmes vietas ir gājēju pārejas Kuldīgā. Drošībai nepieciešams izgaismot gājēju pārejas, krustojumus, ietves pilsētās. Kā nepieciešamās rīcības drošības jomā tiek noteiktas šādas:

- 1) mazaizsargāto satiksmes dalībnieku – velobraucēju un gājēju drošība (ietves, veloceļi/velojoslas); droša satiksmes organizācija, gājēju drošība – izgaismotas pārejas, krustojumi, ietves pilsētās);
- 2) ietvju un ceļu infrastruktūras universāla un droša pielāgošana velobraucējiem, mazaizsargātiem satiksmes dalībniekiem (ceļu platums, norobežojumi, barjeras u.c.);
- 3) satiksmes dalībnieku un sabiedrības informēšanas kampaņas par drošu braukšanu, pirmās palīdzības sniegšanu, rīcību krīzes situācijās;
- 4) drošas un pieejamas peldvietas;
- 5) pašvaldības policijas cilvēkresursu kapacitātes paaugstināšana, profesionālā pilnveide, lai efektīvi nodrošinātu sabiedrisko kārtību visā novada teritorijā;
- 6) operatīvo dienestu ekipējuma atjaunošana, tai skaitā Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta autotransporta parka pakāpeniska atjaunošana.

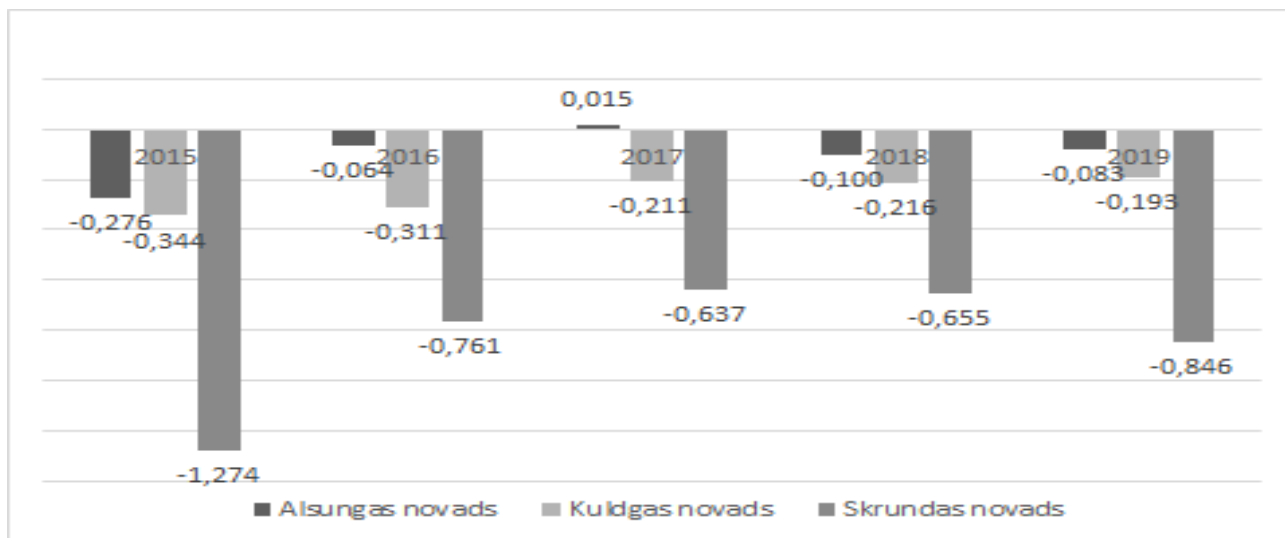
12. Pārvaldība

12 PĀRVALDĪBA

12.1 Teritorijas attīstības indekss

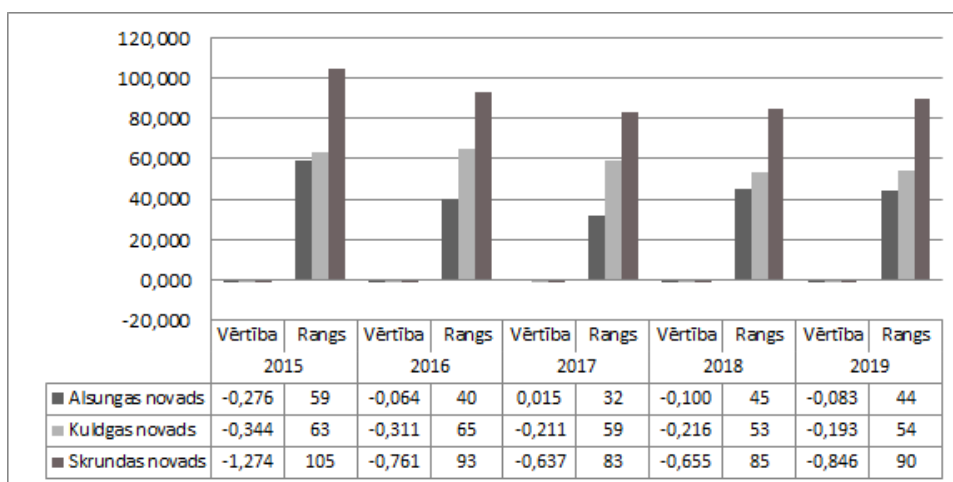
Teritorijas attīstības līmeņa indekss (turpmāk tekstā - TAI) raksturo pašvaldības attīstības līmeni, parādot teritorijas augstāku vai zemāku attīstību salīdzinājumā ar vidējo attīstības līmeni valstī. Indeksa rādītājos ir iekļauts ekonomiski aktīvo individuālo komersantu un komercsabiedrību skaits uz 1000 iedzīvotājiem, bezdarba līmenis, trūcīgo personu īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā, kopējo noziedzīgo nodarījumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem, dabiskās kustības saldo un ilgtermiņa migrācijas saldo, kā arī iedzīvotāju skaits virs darbības vecuma uz 1000 darbības vecuma iedzīvotājiem, iedzīvotāju ienākuma nodoklis uz vienu iedzīvotāju. Šo indeksu var uzskatīt par rādītāju, cik pievilcīga un ekonomiski aktīva vide ir konkrētajā pašvaldībā.

Ilustrācija 12.1. Jaunizveidotā Kuldīgas novada pašvaldību teritorijas attīstības vērtība salīdzinājumā ar Kurzemes reģiona attīstības vērtību (Avots: <https://www.vraa.gov.lv/lv/teritorijas-attistibas-indeks>)

Kā redzams Ilustrācija 12.1., viszemākais attīstības indekss ir Skrundas novadam, visaugstākais – bijušajam Alsungas novadam. Tomēr tikai 2017. gadā TAI indekss ir bijis pozitīvs rādītājs – Alsungas novadam, pārējiem bijušajiem novadiem tas ir negatīvs pēdējo piecu gadu griezumā (dati pieejami, ieskaitot 2019. gadu). Ja salīdzina ar Kurzemes reģionu, tad bijušajiem Alsungas un Kuldīgas novadiem teritorijas attīstības indekss visos piecos gados ir augstāks nekā vidējie rādītāji Kurzemes reģionā. Salīdzinājumā ar reģionu bijušajam Skrundas novadam augstāks teritorijas attīstības indekss ir bijis no 2016. līdz 2018. gadam. Latvijā augstākais teritorijas attīstības indekss novadu pašvaldībām ir Pierīgā – bijušajiem Mārupes, Babītes un Garkalnes novadiem. Kurzemes reģionā augstāk TAI rangs tabulās ir bijušais Engures novads (0,38) un Grobiņas novads (0,03).

Ilustrācija 12.2. Jaunizveidotā Kuldīgas novada pašvaldību teritorijas attīstības indeksa rangs (Avots: <https://www.vraa.gov.lv/lv/teritorijas-attistibas-indeks>)

Salīdzinot ar 2015. gadu, visām bijušajām Kuldīgas novada pašvaldībām teritorijas attīstības rangs ir uzlabojies, viskrasāk bijušajam Skrundas un Alsungas novadiem – par 15 vienībām, bijušajam Kuldīgas novadam – par deviņām vienībām.

Viena no pašvaldības funkcijām ir veicināt novada sociālekonomisko attīstību un labklājības līmeņa paaugstināšanos, lai teritorijas attīstības indekss būtu pozitīvs. Būtiska ir sadarbība ar uzņēmējiem, valsts un ārējo finanšu līdzekļu piesaiste vides labiekārtošanas un attīstības projektiem, iedzīvotāju iniciatīvu atbalsts. Kā liecina programmas izstrādes gaitā veiktā iedzīvotāju aptauja un izteiktie viedokļi darba grupās, iedzīvotāju skaita saglabāšanai un darbaspējīgu iedzīvotāju piesaistei Kuldīgas novadā svarīgi ir attīstīt mājokļu pieejamību (skat. aptaujas rezultātus sadaļā "Infrastruktūra").

12.2 Pašvaldības struktūra un pakalpojumi

Jaunizveidotā Kuldīgas novada pašvaldības pārvaldes struktūru veido administrācija ar tās struktūrvienībām, iestādes un aģentūras. Noteiktu funkciju veikšanas nodrošināšanai un nepārtrauktībai tiek saglabāta pašvaldības dalība esošajās kapitālsabiedrībās⁶².

Pašvaldību sadarbība (līdz administratīvi teritoriālajai reformai):

- Izglītība, kultūra un sports: Kuldīgas Galvenā bibliotēka — reģiona galvenā bibliotēka (Alsungas, Kuldīgas, Skrundas novadu pašvaldības);
- Civilās aizsardzības komisija (Alsungas, Kuldīgas, Skrundas novadu pašvaldības).
- Biedrības: "Etniskās kultūras centrs "Suiti" (Alsungas, Kuldīgas, Ventspils novadu pašvaldības).⁶³

Nodrošinot novada teritorijas līdzsvarotu un efektīvu pārvaldību, pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem, vietējo kopienu un tradīciju atbalstu, jaunizveidotajā Kuldīgas novadā ir izveidots teritoriālās pārvaldības modelis ar Kuldīgas novada pagastu pārvaldēm. Alsungas, Ēdoles, Gudenieku, Īvandes, Kabiles, Kurmāles, Laidu, Padures, Pelču, Rendas, Rumbas, Snēpeles, Turlavas un Vārmes pagastu pārvaldes tiek veidotas kā pašvaldības (administrācijas) struktūrvienības un darbojas izpilddirektora vietnieka tiešā pakļautībā. Skrundas pilsētas un Skrundas pagasta, kā arī Rudbāržu, Nīkrāces un Raņķu pagastu pārvaldes ir pakļautas Skrundas pilsētas un Skrundas pagasta pārvaldes vadītājam, kas koordinē un pārrauga attiecīgo pagastu pārvalžu darbu. Kuldīgas pilsētā kā novada administratīvajā centrā atsevišķa pārvalde netiek veidota.

Izstrādātā struktūra sekmē Kurzemes ilgspējīgas attīstības stratēģijā "Kurzeme – 2030" noteikto uzdevumu sasniegšanu: palielināt vietējās iniciatīvas, sabiedrības grupu iesaisti un teritoriju aktivitāti, kas nav centrētas hierarhiskā – no augšas uz leju – sistēmā, bet pārvaldība pretēji vadībai veido sabiedrības attīstības aģentu horizontālu daudzdimensiālu sadarbības modeli. Līdz ar to jaunas pārvaldības formas prasa iesaistīto partneru jaunu kompetenci gan no pašvaldības pārvaldības, gan no iedzīvotāju un biedrību puses.

Kuldīgas novada Domes pieņemto lēmumu izpildi un darba organizatorisko un tehnisko apkalpošanu nodrošina pašvaldības administrācija. Pašvaldība saglabā un iekļauj Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru (turpmāk – VPVKAC) struktūrvienībā visus līdz administratīvi teritoriālajai reformai izveidotos VPVKAC Skrundā un Alsungā. Tie darbojas neatkarīgi un ārpus bibliotēkām. Tas sniedz iespēju iedzīvotājiem pieteikt pašvaldības pārziņā esošu pakalpojumu sniegšanu un minimālajā pakalpojumu grozā iekļauto un citu pakalpojumu saņemšanu tuvāk dzīvesvietai. Kuldīgas novada VPVKAC aprīkoti ar atbilstošu aprīkojumu.

Jaunveidojamā novadā komunālos pakalpojumus turpina nodrošināt četras kapitālsabiedrības: SIA "Kuldīgas ūdens", SIA "Kuldīgas siltumtīkli", SIA "Kuldīgas komunālie pakalpojumi", SIA "Skrundas komunālā saimniecība". Alsungas pagasta pārvaldes sastāvā turpina darbu Alsungas pagasta Komunālais iecirknis/Komunālā daļa. Ārpakalpojumu attiecīgajās teritorijās turpina sniegt SIA "Alsunga", SIA "Ventspils labiekārtošanas birojs" un SIA "EKO Kurzeme".

Pašvaldība ir dalībnieks sekojošās deviņās biedrībās un nodibinājumos:

- Latvijas Pašvaldību savienība;
- Latvijas izpilddirektoru asociācija;
- Latvijas bāriņtiesu darbinieku asociācija;
- Kurzemes tūrisma asociācija;
- Etniskās kultūras centrs "Suiti";
- Kuldīgas Olimpiskais centrs;
- "Darīsim paši!";
- Reģionālo attīstības centru apvienība;

⁶² Jaunveidojamā Kuldīgas novada pašvaldības administratīvās struktūras projekts, izstrādāts sadarbībā starp Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadu pašvaldībām, 2021

⁶³ https://www.varam.gov.lv/sites/varam/files/content/files/ATR%20reforma/Info%20par%20novadiem/kuldigas_novads_2020.pdf

- Meža īpašnieku biedrībā "Meža konsultants".

Līdztekus pašvaldība paredz jauna nodibinājuma – Digitālo inovāciju centra – izveidi, kas sekmētu viedo tehnoloģiju attīstību Kuldīgas novadā, pilnveidojot sabiedrības digitālās zināšanas, ieviešot digitālos rīkus publiskā pārvaldē un uzņēmumos, piesaistot informācijas tehnoloģiju uzņēmumus un talantus.

12.3 E-indeksa rādītāji

Digitālās vides brieduma novērtējuma valsts pārvaldes iestāžu un pašvaldību darbā un pakalpojumu nodrošināšanā jeb E-indeksa līderos ir bijusi Kuldīgas novada pašvaldība (47%) (2019). Bijušā Skrundas novada pašvaldībai e-indeksa rādītājs arī ir augsts – 42%. Skrundas novada pašvaldība ir līderis tēmā saziņa ar sabiedrību un līdzdalība (tīmekļvietnes atbilstība WCAG standartam). Pašvaldība izmanto e-līdzdalības rīkus, sniedz ātras atbildes sociālajos tīklos, tiek izziņāta apmeklētāju pieredze. Augsts rādītājs ir Kuldīgas novada pašvaldībai klientu apkalpošanai un atbalstam – 67%, atvērto datu pieejamībai – 50%. Pašvaldības iekšējo procesu efektivitātes rādītāji Kuldīgas novada pašvaldībai ir 64% virs vidējā Latvijas pašvaldību rādītāja ("Integrēts Publisko pakalpojumu sniegšanas un gala lietotāju vajadzību monitorings. Pašvaldību vērtējums un pašvaldību E-indeks", 2019).

E-indeks raksturo dažādus pašvaldību elektronizācijas aspektus un kopējo e-pārvaldes principu ieviešanu pašvaldību darbā. Kopējā pašvaldību elektronizācijas līmenī bijušajām Kuldīgas novadu pašvaldībām ir šādi rādītāji:

- Kuldīgas novads – 30%,
- Skrundas novads – 20%,
- Alsungas novads -12 %.

Attīstības programmas izstrādes darba grupā "Drošība un pārvaldība" tika identificēti šādi jautājumi un izaicinājumi pašvaldības pakalpojumu, e-pakalpojumu attīstības jomā:

- 1) vienotas videonovērošanas uzraudzības sistēmas izveide, viedā apgaismojuma sistēmas ieviešana. Skrundā videokameras jau ir saslēgtas vienotā tīkla, jau ir vienots datu serveris un vienots centrs, kurš jāsavieno ar pārējo novada teritoriju;
- 2) veidot vienotu sistēmu dokumentu apstrādē un darba procesa jautājumos;
- 3) tiek lietotas dažādas ģeogrāfiskās datu sistēmas (Autocad, ArcGis u.c.), jaunajai pašvaldībai jāvienojas par vienas sistēmas izmantošanu;
- 4) nepieciešamas pašvaldības darbinieku apmācības darbā ar jaunajām IT sistēmām, programmām;
- 5) trūkst kopīgas vietnes, kur sūtīt informāciju par vides sakārtotību, drošību, nepieciešamajiem uzlabojumiem. Nepietiekama digitālo rīku izmantošana lauku teritorijās, tāpēc jāparedz iedzīvotāju digitālo prasmju paaugstināšana, ietverot visas sabiedrības grupas. Aktīvi jāveido digitāla saziņa ar nomaļāko pagastu iedzīvotājiem (Whatsapp grupas, sociālie tīkli un grupas).

12.4 Pašvaldības tēls un komunikācija

Pirms administratīvi teritoriālās reformas gan Kuldīgas, gan Skrundas, gan Alsungas novadi īstenoja sekojošus komunikācijas pasākumus:

- saistošo noteikumu, informācijas, iknedēļas pasākumu kalendāra publicēšana pašvaldības tīmekļa vietnē un sociālajos kontos (skrunda.lv, kuldīga.lv, alsunga.lv); iespēja iedzīvotājiem uzdot jautājumus un saņemt atbildes (Skrundas novada tīmekļa vietnē sadaļā "Jautā");
- informācijas sniegšana plašsaziņas līdzekļiem (laikrakstiem "Kurzemnieks", "Kurzemes Radio" raidījumam "Kuldīgas novada Domes ziņas", "Alsungas novada aktualitātes", "Skrundas televīzija", "Radio Skonto", "Radio Star FM", ziņu aģentūrai "LETA");
- pašvaldību ikmēneša izdevumu sagatavošana un izdošana ("Skrundas Novads", "Kuldīgas Novada Vēstis", "Alsungas Ziņas");
- vides reklāma un informatīvie stendi (interaktīvais stends Skrundas tirgus laukumā, pašvaldību pakalpojumu centros un iestādēs);
- regulāras publiskās apspriedes un tikšanās ar iedzīvotājiem.

Pēdējos gados nozīmīgs informācijas avots un komunikācijas rīks ir sociālie tīkli. Visām bijušajām pašvaldībām ik gadus sekotāju dažādās sociālajās platformās ir palielinājies, Izvērtējot pēdējo triju gadu statistiku, saskaņā ar *Google Analytics* avotiem, bijušā Kuldīgas novada mājaslapas skatījumu skaits 2019. gadā pieaudzis par 140 128, salīdzinot ar 2018. gadu (2019. gadā – 1 382 715, 2018. gadā – 1 242 587). Līdztekus pieaudzis arī pašvaldības mājas lapas lietotāju skaits, proti, ja 2018. gadā tie bija 131 513 lietotāji, tad 2019. gadā - 182 956. Savukārt 2020. gadā krities gan mājas lapas skatījumu un lietotāju skaits (lapu skatījumi - 751 275, lietotāji - 75 807). Tas varētu būt saistīts ar ierobežojumiem un pasākumu neorganizēšanu Covid-19 rezultātā, kā arī aizvien vairāk iedzīvotāji viņiem nepieciešamo un saistošo

informāciju gūst sociālajos tīklos. Visbūtiskāk pieaudzis sekotāju skaits www.facebook.com un www.instagram.com. Ja 2018. gadā www.facebook.com bija 5230 sekotāji, 2019. gadā to skaits pieauga par 2948, proti, tie bija 8178 sekotāji. 2020. gadā jau 9929 sekotāji, pieaugot par 1751 salīdzinājumā ar 2019. gadu. Līdzvērtīga situācija ir arī ar www.instagram.com: 2018. gadā – 3803 sekotāji, 2019. gadā – 5029, 2020. gadā – 6172. Bijušā Kuldīgas novada iedzīvotāji seko līdzīgi arī www.twitter.com: 2018. gadā – 2572 sekotāji, 2019. gadā – 2596, 2020. gadā – 2664. Joprojām informācija tiek gūta arī www.draugiem.lv, taču to sekotāju skaits ir sācis mazināties: 2018. gadā – 4863 sekotāji, 2019. gadā – 4837, 2020. gadā – 4807. Bijušajam Alsungas novada domes kontam www.facebook.com arī ik gadus palielinājās sekotāju skaits – no 1207 2018. gadā līdz 1754 sekotājiem 2020. gadā.

Tā kā pieaug tendence, ka par pašvaldībā notiekošo iedzīvotāji un pilsētas viesi uzzina tieši no sociālajiem tīkliem, nepieciešams regulāri aktualizēt informāciju, pievērst uzmanību algoritmu maiņai, veidot tiešsaistes reportāžas no dažādiem pasākumiem, nodrošināt kvalitatīvu vizuālo materiālu.

Bijušo novadu informatīvie izdevumi, kurus bez maksas saņēma katra mājsaimniecība, tika izdoti šādā metienā:

- "Kuldīgas Novada Vēstis" 10 600 eksemplāros;
- "Skrundas Novads"- 2300 eksemplāros,
- "Alsungas Ziņas" 700 eksemplāri.

Ar Kuldīgas novada pašvaldības finansiālu atbalstu katru gadu iznāk divi ilustrētie žurnāli "Kuldīgas Vēstules". Lai popularizētu novadu, 2020. gadā tika īstenota informatīvā kampaņa "Dzīvo Kuldīgā".

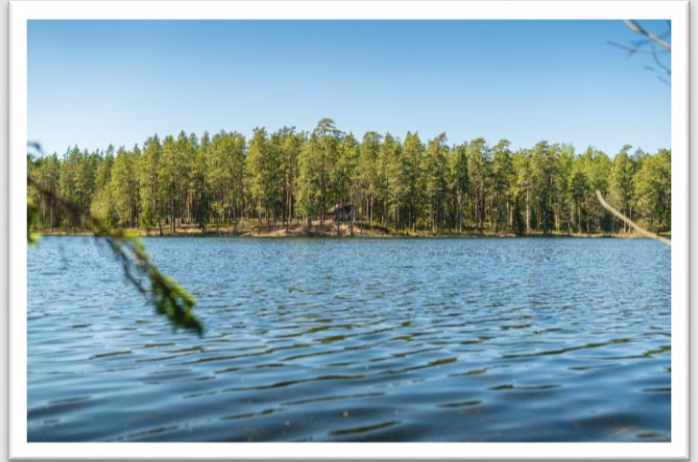
Katra no bijušajām pašvaldībām sadarbojās ar Latvijas Pašvaldību savienību, kas publicē informāciju izdevumā INFOLOGS. Bijusī Alsungas novada pašvaldība sadarbojās ar Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centru gan informācijas apmaiņai, sabiedrības informēšanai par pasākumiem, gan aktīvi LLC pārstāvji piedalījās pašvaldības vietējās rīcības grupas "Viedais ciems" darbības popularizēšanā un iedzīvotāju izglītošanā. Alsungas Tūrisma informācijas centrs plaši sadarbojies ar žurnālistiem, atbildot uz dažādiem jautājumiem par Suitu vēsturi un tūrisma iespējām Alsungā, kā arī Alsungā tika uzņemti blogeri, kas aprakstījuši Alsungu. Tika veiktas iedzīvotāju aptaujas mājaslapā, izveidota mājaslapas sadaļa "Piekļūstamības paziņojums". 2020. gadā domes sēžu videokonferences tika nodrošinātas ar Zoom platformas starpniecību. Iedzīvotājiem tika dota iespēja arī piedalīties šajās attālinātajās domes sēdēs. Domes sēžu audioieraksts pieejams pašvaldības mājaslapā.

Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā komunikāciju ar sabiedrību nodrošina pašvaldības struktūrvienība – Mārketinga un sabiedrisko attiecību nodaļa. Novadā tiek izdots vienots pašvaldības izdevums, tiek izstrādāta vienota mājaslapa, apvienojot tajā visu teritoriālo struktūrvienību informāciju un katrai no tām izveidojot savu sadaļu.

Saskaņā ar Kurzemes ilgtspējīgas attīstības stratēģiju "Kurzeme – 2030" atpazīstamībai, blakus tradicionāliem konkurētspējas faktoriem – salīdzinošajām priekšrocībām, ir arvien lielāka loma gan nacionālā, gan globālā kontekstā kā konkurētspējas faktoram. Mērķtiecīgi veidota un piedāvāta informācija veicina jaunu investīciju piesaisti, veido vietas apziņu un identitāti. Vietas mārketings dod iespējas vietu pārdot kā produktu, piesaistīt papildu resursus, veidot tūrisma pakalpojumu produktus. Vietu mārketings jāklūst par pārvaldības tehnoloģijas sastāvdaļu. Mērķis: no vietas atpazīstamības uz mērķtiecīgu vietas mārketingu.

Tematiskajā darba grupā "Drošība un pārvaldība" tika identificēti sekojoši jautājumi un piedāvāti risinājumi:

- 1) nemateriālais kultūras mantojums netiek pilnvērtīgi izmantots pašvaldības tēla veidošanā, ir jāpiedalās lielāku platformu izveidē, tai skaitā Eiropas mērogā, kas stāsta par nemateriālajām kultūras vērtībām;
- 2) zems sabiedrības iesaistes rādītājs. Iedzīvotāju padomju izveidošana pagastos, lai iesaistītu plašāku sabiedrību līdzdalībā, apmācīt līderus, kuri aktivizē kopienu.

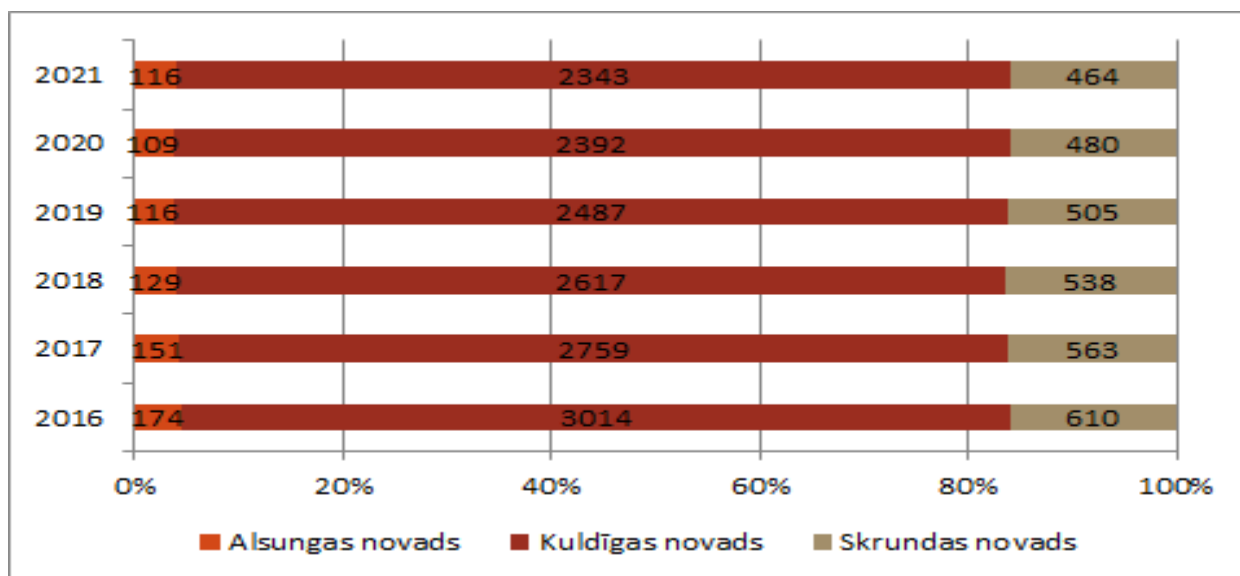

13. Jaunatnes politika

13 JAUNATNES POLITIKA

Jaunatnes jomu Latvijā regulē jaunatnes politika - starpnozaru politika, kas iekļauj izglītību, veselību, labklājību un nodarbinātību, kurām ir nozīmīga loma jebkura jaunieša attīstībā. Jaunatnes politikai jābūt vienai no valsts un pašvaldības darbības prioritātēm, gan domājot par valsts ilgtermiņa plānošanu un ekonomisko labklājību, gan par nepieciešamajiem cilvēkresursiem. Kuldīgas novadā deklarēti 2343 jaunieši, Skrundas novadā – 464, Alsungas novadā – 116, kas sastāda 1,68% no kopējā jauniešu skaita Latvijā (173 659). Izaicinājums ir jauniešu skaita samazināšanās. Kuldīgas novada jauniešu skaita izmaiņas atbilst tendencēm Latvijā kopumā.

Ilustrācija 13.1. Jauniešu 15-24 gadi vecumā skaits jaunizveidotā Kuldīgas novada bijušajās pašvaldībās (dati pieejami no 2016. gada)⁶⁴

Par jaunatnes politikas jomu novadā atbild izglītības iestāde - Kuldīgas Bērnu un jauniešu centrs, kuram 2019. gadā Kuldīgas novada pašvaldība ir deleģējusi īstenot interešu izglītības programmas, audzināšanas, karjeras izglītības un jaunatnes lietu organizatoriski metodisko un informatīvo darbu.

Bijušajā Kuldīgas un Skrundas novadā darbojas Jauniešu dome, kuras mērķis ir veicināt pašvaldības darbu ar jaunatni saskaņotu īstenošanu, sekmēt jauniešu iniciatīvas un atgriešanos novadā.

Skrundā ir izveidots Skrundas jauniešu centrs, kurš 2016. gadā pārtapa par Skrundas novada multifunkcionālo jaunatnes iniciatīvu centru. Telpas ir jauniešu interesēm un vajadzībām atbilstoši aprīkotas, kurās lietderīgi pavadīt brīvo laiku, rast domubiedrus un gūt atbalstu savu iniciatīvu īstenošanai.

Alsungā jauniešu telpas atrodas Alsungas vidusskolā, tajā darbojas arī Alsungas vidusskolas skolēnu dome. Tā vairākus projektus un pasākumus rīko kopā ar jauniešu biedrību "Liepu ielas radošais kvartāls" ("Jauniešu diena 2021", "Suitu skrējieni" u.c.).

Tādējādi līdz šim bijušajos Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novados jaunatnes joma īstenota administratīvi dažādās struktūrās, taču ņemot vērā Kuldīgas novada Bērnu un jauniešu centra līdzšinējo praksi, plānots turpmāk jaunatnes jomas koordināciju atstāt centra kompetencē kā vienu no pamatdarbības virzieniem. Alsungā un Skrundā tiek saglabātas jaunatnes lietu speciālistu un jaunatnes darbinieku darba vietas.

Ņemot vērā to, ka interešu izglītības pulciņi līdz šim Skrundas un Alsungas novados tiek īstenoti skolās, jaunizveidotajā Kuldīgas novadā interešu izglītības darbības organizēšanu un koordinēšanu turpina Kuldīgas novada bērnu un jauniešu centrs, Skrundas vidusskolu, Nīkrāces pamatskolu un Alsungas vidusskolu saglabājot kā pulciņu īstenošanas bāzes, kā tas tiek darīts esošajā Kuldīgas novada interešu izglītības praksē. Skrundas, Nīkrāces un Alsungas skolu pulciņiem un interešu izglītības pedagogiem tiek piedāvātas līdzvērtīgas iespējas dalībai interešu izglītības aktivitātēs un saņemt metodisko atbalstu.

Kuldīgas novada pagastos ir paredzēts likt uzsvāru uz mobilās interešu izglītības organizēšanu, nodrošinot izbraukuma pulciņu darbību jaunizveidotajā Kuldīgas novada pagastos. Pēc administratīvi teritoriālās reformas saglabāt esošās jauniešu telpas un centrus pagastos, kā arī nodrošināt pagastu jaunatnes darbiniekus. Nepieciešams rast iespēju arī

⁶⁴ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__POP__IR__IRD/RIG010/table/tableViewLayout1/

citos pagastos nodrošināt jauniešu telpu vai centru un jaunatnes darbinieku, sniedzot atbalstu un iespējas jauniešu dzīvesvietās lauku teritorijās.

Saskaņā ar Kuldīgas novada jaunatnes politikas attīstības plānu 2020.-2023. gadam mērķis ir veicināt un nodrošināt visu jauniešu vienlīdzīgu iekļaušanu sabiedrībā, sniedzot lielākas iespējas personības izaugsmei, stiprinot jauniešu demokrātisko līdzdalību un patstāvību, kā arī integrējot un uzlabojot dažādas mācīšanās formas, lai sagatavotu labklājībā balstītai dzīvei nākotnē, tā sasniedzot viziju - „Kuldīgas novads ir demokrātiska, uz sadarbību un komunikāciju orientēta vide, kurā ikvienam jauniešim gan pilsētā, gan pagastos ir iespēja attīstīt savas kompetences, atbildīgi piedalīties lēmumu veidošanā un pieņemšanā, kvalitatīvi pavadīt savu brīvo laiku un sadarboties ar izglītotiem un prasmīgiem pieaugušajiem. Pieaugušie, kuru darbs saistīts ar jauniešiem, ir kompetenti savas jomas speciālisti, kuri regulāri pilnveido savas zināšanas un prasmes, lai ikdienas darbā ikvienai aktivitātei būtu pievienotā vērtībā un tās būtu mērķtiecīgi vadītas”⁶⁵. Saskaņā ar to plānotās aktivitātes tiks īstenotas, ievērojot četrus pamatprincipus un izvērtējot pielietot atbilstošākos pieejas pamatprincipu kritērijus:

- starpnozaru sadarbība;
- iekļaujoša sabiedrība;
- informācijas pieejamības nodrošināšana;
- “zaļās domāšanas” attīstīšana.

Lai attīstītu starpnovadu un starpinstitūciju sadarbību, jauniešu līdzdalības un iniciatīvas īstenošanas atbalstam vietējā līmenī, veicinot kopīgas izpratnes veidošanos par darbu ar jaunatni, 2020. gadā Kuldīgas novada Bērnu un jauniešu centram tika apstiprināts projekts “Kopā”, kurā iesaistās Kuldīgas, Skrundas un Alsungas pašvaldības un jaunieši. Projekta laikā un pēc tā jauniešiem būs radušās jaunas iespējas pilnveidot sevi, kā personībām pateicoties izstrādātajam darbības plānam, kas veidos vienmērīgu jaunatnes politikas attīstību jaunajā Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novados apvienojošā administratīvajā teritorijā.

Tematiskajā attīstības programmas izstrādes darba grupā “Drošība un pārvaldība” tika atzīmēti sekojoši jautājumi un izaicinājumi:

- 1) jāaktualizē jaunatnes lietu stratēģija, nodrošinot jaunatnes darbam gan telpas, gan iedvesmojošus jaunatnes lietu speciālistus. Jaunatnes darbs kā mobilais darbs nav efektīvs, jo nevar panākt regulāru iesaisti;
- 2) nepieciešams attīstīt brīvprātīgo darbu, slēgt līgumus ar jauniešiem par konkrētu darbu izpildi;
- 3) Kuldīgas novada tikai 2 pagastos no 13 ir jauniešu centri, nav telpu, saistošu pasākumu, cilvēkresursu. Bieži vien darbā ar jaunatni ir iesaistīti brīvprātīgie, līdz ar to nav pietiekošs pasākumu klāsts jauniešiem;
- 4) jāattīsta jauniešu iniciatīvu projekti, atbalstot vietējās jauniešu kopienas idejas un darbības.

13.1 Aptaujas rezultāti

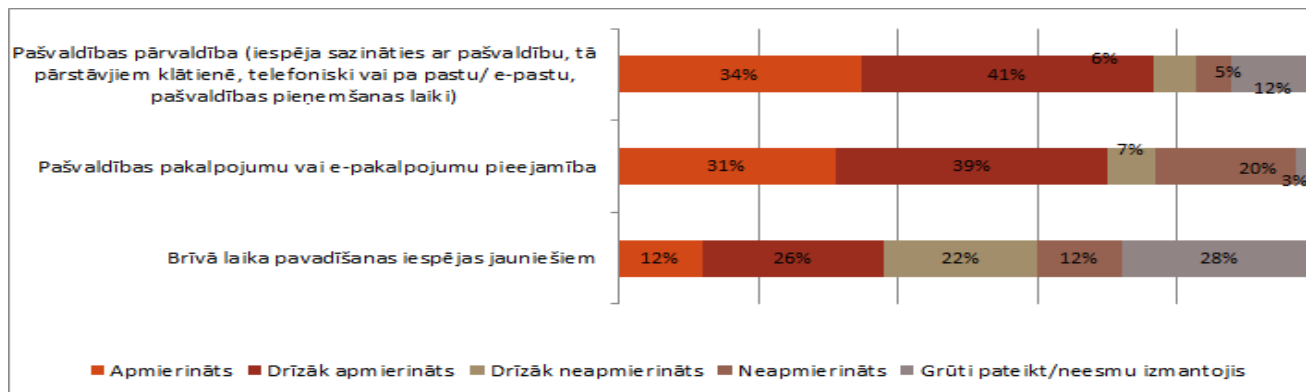
2021. gada jūnija un jūlija mēnesī veiktā aptauja norāda, ka tikai 12% respondentu ir apmierināti ar vienu no pārvaldības funkcijām, t.i., ar brīvā laika pavadīšanas iespēju nodrošināšanu jauniešiem. 26% ir drīzāk apmierināti, savukārt 34% ir drīzāk neapmierināti vai neapmierināti.

Pašvaldības pakalpojumu vai e-pakalpojumu pieejamība apmierina 31% aptaujāto, drīzāk apmierināti ir 39%. Tikai 10% respondentu ir drīzāk neapmierināti vai neapmierināti ar šiem pakalpojumiem.

Pašvaldības pārvaldība – iespēja sazināties ar pašvaldību un tās pārstāvjiem apmierina 34% aptaujāto, 41% jūtas drīzāk apmierināti. Šīs iespējas neapmierina vai drīzāk neapmierina 12% respondentu.

⁶⁵ Kuldīgas novada jaunatnes politikas attīstības plāns 2020.-2023. gadam.

Ilustrācija 13.2. Aptaujāto jaunizveidotā Kuldīgas novada iedzīvotāju viedoklis par brīvā laika pavadīšanas iespējām jauniešiem, pašvaldības pakalpojumu, e-pakalpojumu pieejamību, pašvaldības pārvaldību (n=280)

Kā būtiskākos risinājumus pašvaldības pārvaldības, pakalpojumu pieejamības un brīvā laika nodrošināšanā jauniešiem aptaujātie iedzīvotāji norāda:

- 1) bērnu un jauniešu interešu izglītības piedāvājuma attīstīšana, pieejamības nodrošināšana, inventāra iegāde nodarbībām;
- 2) jauniešu brīvā laika pavadīšanas iespējas ārpus skolas un interešu izglītības, nodrošināt radošās darbnīcas katrā pagastā divreiz nedēļā, kur bērni apgūst sadzīves tehnikas remontdarbus, robotiku, šūšanu, dronu būvniecību, galdniecību un citas pieprasītas un saistošas nodarbes;
- 3) efektīvāka komunikācija ar iedzīvotājiem par pašvaldības attīstības projektiem, risināmajām problēmām, caurspīdīga lēmumu pieņemšanu pašvaldībā;
- 4) pagastu un ciemu identitātes veidošana, marketinga pasākumi, kas veicinātu izvēli par labu dzīvei pagastos, tādējādi mazinot lauku teritoriju izmiršanu un degradāciju;
- 5) digitālās aplikācijas izveide novada iedzīvotājiem informācijas, priekšlikumu un attīstības ideju, iniciatīvu piedāvājumu iesniegšanai pašvaldībā;
- 6) lielāks atbalsts visa veida biedrībām un nodibinājumiem, nedalot tos pa jomām, telpas senioru biedrībām nodarbību organizēšanai;
- 7) aptauju organizēšana, lai iedzīvotāji iesaistītos ar piedāvātiem risinājumiem par teritoriju attīstības un sakārtošanas jautājumiem;
- 8) attālināto pakalpojumu pieejamības nodrošināšana (iesniegumu, dokumentu iesniegšana, parakstīšana) Alsungas un Skrundas novadu iedzīvotājiem, lai nebūtu jātērē laika resurss un finanšu līdzekļu nokļūšanai līdz Kuldīgai.
- 9) līdzvērtīgas pakalpojumu, komunikācijas un attīstības iespējas ne tikai Kuldīgai, bet arī Skrundai, Alsungai un pagastu teritorijām.

13.2 Secinājumi un priekšlikumi

Pašvaldības pārvaldes struktūru veido administrācija ar tās struktūrvienībām, iestādes, aģentūras. Jaunā Kuldīgas novada izveidotais pašvaldības pārvaldes modelis nodrošina novada teritorijas līdzsvarotu un efektīvu pārvaldību, izveidojot pagastu pārvaldes kā pašvaldības struktūrvienības. Pašvaldība ir dalībnieks deviņās biedrībās un nodibinājumos. Vienlaikus, lai sekmētu viedo tehnoloģiju attīstību Kuldīgas novadā, pilnveidojot sabiedrības digitālās zināšanas, ieviešot digitālos rīkus publiskā pārvaldē un uzņēmumos, piesaistot informācijas tehnoloģiju uzņēmumus un talantus, ir izstrādāts priekšlikums izveidot Kuldīgas Digitālo inovāciju centru.

Vienotais valsts un pašvaldības klientu apkalpošanas centrs darbojas Skrundā un Alsungā, neatkarīgi un ārpus bibliotēkām, nodrošinot iedzīvotājiem iespēju pieteikt pakalpojumus tuvāk dzīvesvietai. VPVKAC nodrošina pašvaldības pārziņā esošu pakalpojumu sniegšanu un minimālajā pakalpojumu grozā iekļauto, kā arī citu pakalpojumu sniegšanu, centri atbilstoši aprīkoti. E-indeksa līderos ir bijusī Kuldīgas novada pašvaldība (47%) (2019.). Bijusā Skrundas novada pašvaldībai e-indeksa rādītājs arī ir augsts - 42%. Pašvaldības iekšējo procesu efektivitātes rādītāji bijušajai Kuldīgas novada pašvaldībai ir 64% virs vidējā Latvijas pašvaldību rādītāja. Cilvēkresursi un pieredze digitalizācijas jomā nākotnē nodrošinās sekmīgu digitalizācijas procesu attīstību visā novada teritorijā.

Jaunizveidotajā Kuldīgas novadā tiek izdots vienots pašvaldības izdevums, izstrādāta vienota mājaslapa, apvienojot tajā visu teritoriālo struktūrvienību informāciju un katrai no tām izveidojot savu sadaļu.

Par jaunatnes politikas jomu novadā atbild izglītības iestāde Kuldīgas Bērnu un jauniešu centrs, kurš īsteno interešu izglītības programmas, audzināšanas, karjeras izglītības un jaunatnes lietu organizatoriski metodisko un informatīvo

darbu. Bijušajā Kuldīgas un Skrundas novadā darbojas Jauniešu dome, kuras mērķis ir veicināt pašvaldības darba ar jaunatni saskaņotu īstenošanu, sekmēt jauniešu iniciatīvas un atgriešanos novadā. Skrundā ir izveidots Skrundas jauniešu centrs, Alsungā jauniešu telpas atrodas Alsungas vidusskolā, tajā darbojas arī Alsungas vidusskolas skolēnu dome. Jaunizveidotā pašvaldība paredz novada pagastos organizēt jaunatnes darba mobilās brigādes. Aptaujās un darba grupās tiek uzsvērta nepieciešamība izveidot un aprīkot telpas jauniešu brīvā laika pavadīšanai.

Apkopojot pašvaldības pārvaldības jomā esošos izaicinājumus, ir izvērtētas sekojošas rīcības:

- 1) lietderīgi jāpaplašina pašvaldības e-pakalpojumu klāsts (piemēram, pieteikšanās pirmsskolas izglītības iestāžu rindā), jāizvērtē katra pakalpojuma potenciālā mērķa grupa un pieprasījums;
- 2) jāizstrādā jaunā novada vienots tēls un komunikācijas stratēģija, kurā iekļautos katras teritoriālās vienības identitāte;
- 3) jaunajā novada tīmekļvietnē jāpaplašina e-līdzdalības rīki iedzīvotājiem, iespējas, apsvērt tādus līdzdalības rīkus kā diskusiju forumu; dalību darba grupās un konsultatīvajās padomēs, domes sēdēs, komitejās un komisijās pieteikšanās iespēju; kā arī aktuālā jautājuma uzdošanas iespējas ieviešanu. Jāparedz veidot aktīvu atgriezenisko saiti, izzinot savu tīmekļvietnes apmeklētāju pieredzes;
- 4) jānodrošina interneta pārklājuma stabilitāte un pieejamība visā novada teritorijā, tā veicinot līdzvērtīgas attālinātā darba, mācību iespējas, iespējas kvalitatīvi saņemt e-pakalpojumus savā dzīvesvietā. Tas radītu līdzvērtīgākas attīstības iespējas novada teritorijām, kuras atrodas tālāk no Kuldīgas un Skrundas centriem;
- 5) digitalizācijas procesu attīstībā svarīgi ir sekmēt digitālo prasmju apguvi iedzīvotājiem, tai skaitā drošību digitālajā vidē. Vienlaikus izstrādāt klientorientētus e-pakalpojumus, kuri ir ērti lietojami, no dažādām ierīcēm, savietojot to lietojumu (tīmekļvietne un sociālie tīkli, dažādas aplikācijas).
- 6) jauniešu sadarbības veicināšana, lai nodrošinātu vienlīdzīgas iespējas garīgās un fiziskās veselības, labklājības, sociālās iekļaušanas jomās; |
- 7) Līdzvērtīga visu jauniešu iekļaušana lietderīga laika pavadīšanas aktivitātēs, vides veidošanā, lēmumu pieņemšanā neatkarīgi no dzīvesvietas un cita veida iespējām;
- 8) demokrātiskas sabiedrības veidošanās, nodrošinot atvērtu, uz komunikāciju un sadarbību orientētu vidi dažādu iniciatīvu, ideju, lēmumu un viedokļu īstenošanai, iesaistoties visām institūcijām, kas strādā ar jauniešu mērķauditoriju;
- 9) pielāgoti mācību procesi 21. gadsimta prasībām, izmantojot neformālās izglītības metodes, pilnveidojot gan jauniešu, gan pieaugušo darbā ar jauniešiem kompetences (prasmes, zināšanas, attieksmes), kā arī attīstot brīvprātīgā darba jomu.